

Bilinçaltı Kişiliğiniz

CAROLINE MYSS

KORİDOR YAYINCILIK - 239

ISBN: 978-605-4629-59-6

YAYINEVİ SERTİFİKA NO: 16229

MATBAA SERTİFİKA NO: 29547

Bilinçaltı Kişiliğiniz

Caroline Myss

Özgün Adı: **Archetypes**

© 2013 by Archetypes, Inc.

© Bu kitabın Türkiye'deki yayın hakları Koridor Yayıncılık'a aittir.

Yayıncının izni olmaksızın çoğaltılamaz, kaynak gösterilmek suretiyle alıntı yapılabilir.

Yayın yönetmeni: Erdem Boz

Editör: Zübeyde Abat

Çeviren: Yeşim Lümalı Gürgen

Redaksiyon: Gamze Tüfekçi

Kapak ve sayfa tasarımı: Tuğçe Ekmekçi

Baskı: S.E.M Matbaacılık Sezgin Arslan, İstanbul

S.E.M MATBAACILIK SEZGİN ARSLAN

Maltepe Mah. Davutpaşa Cad. Emintaş San. Sit. No: 101/33

Zeytinburnu/İstanbul

Cilt: Umut Matbaacılık, İstanbul

1. baskı: Koridor Yayıncılık, İstanbul, 2014

KORİDOR YAYINCILIK

Maltepe Mah. Davutpaşa Cad. MB İş Merkezi

No: 14 Kat: 1 D: 1 Zeytinburnu / İstanbul

Tel.: 0212 – 544 41 41 / 544 66 68 / 544 66 69

Faks.: 0212 – 544 66 70

www.koridoryayincilik.com.tr

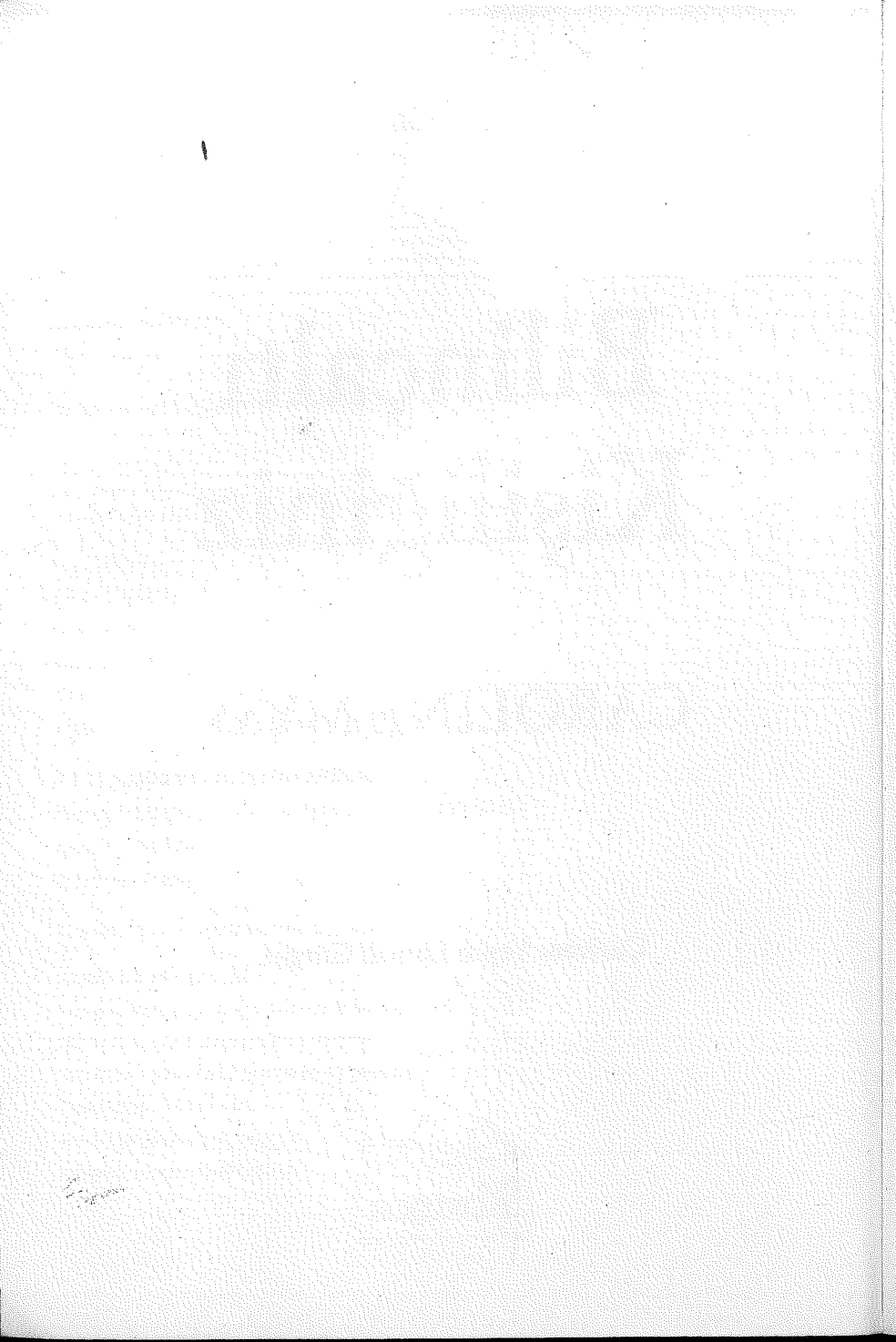
info@koridoryayincilik.com.tr

Bilinçaltı Kişiliğiniz

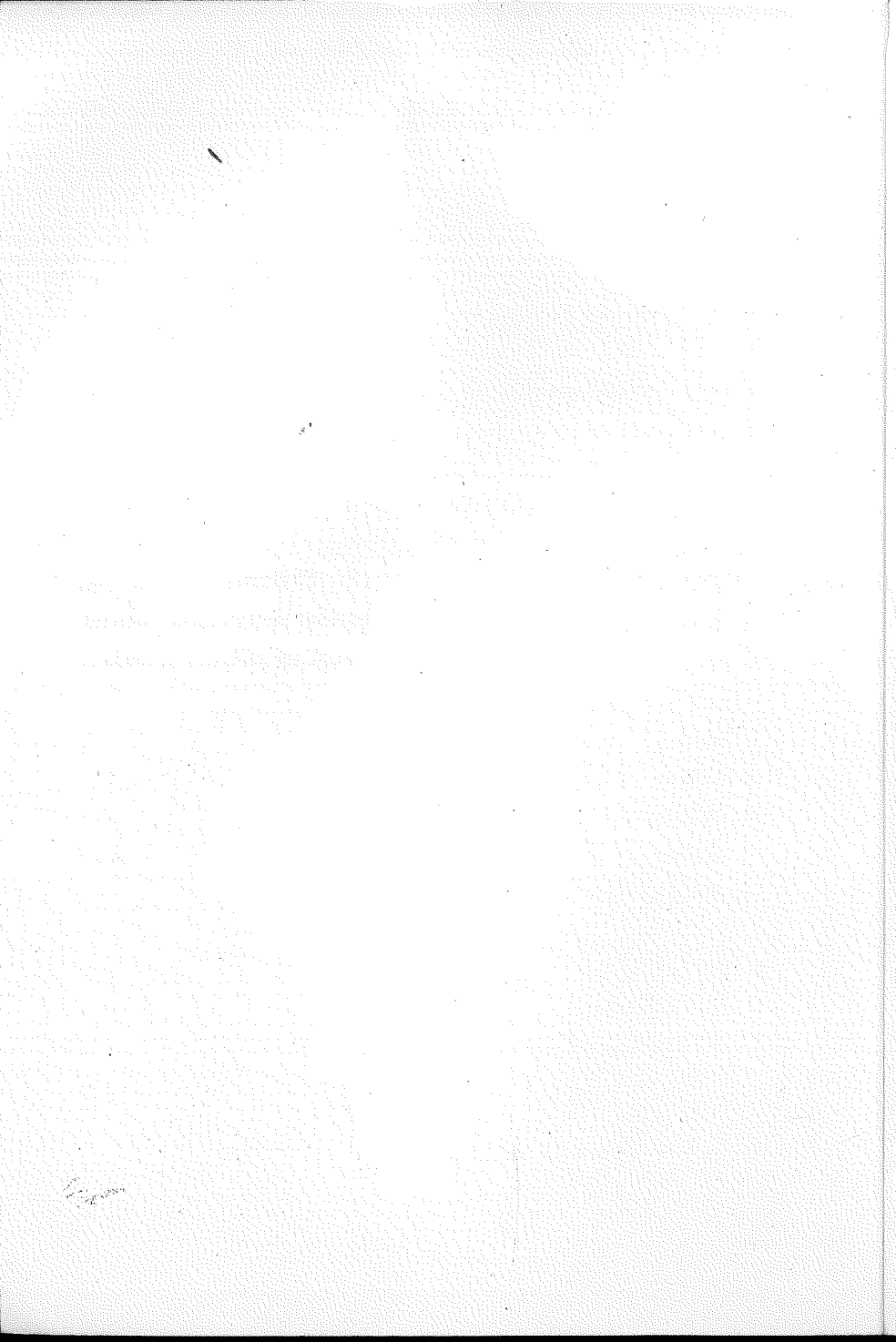
CAROLINE MYSS

Çeviren: Yeşim Lümalı Gürgen

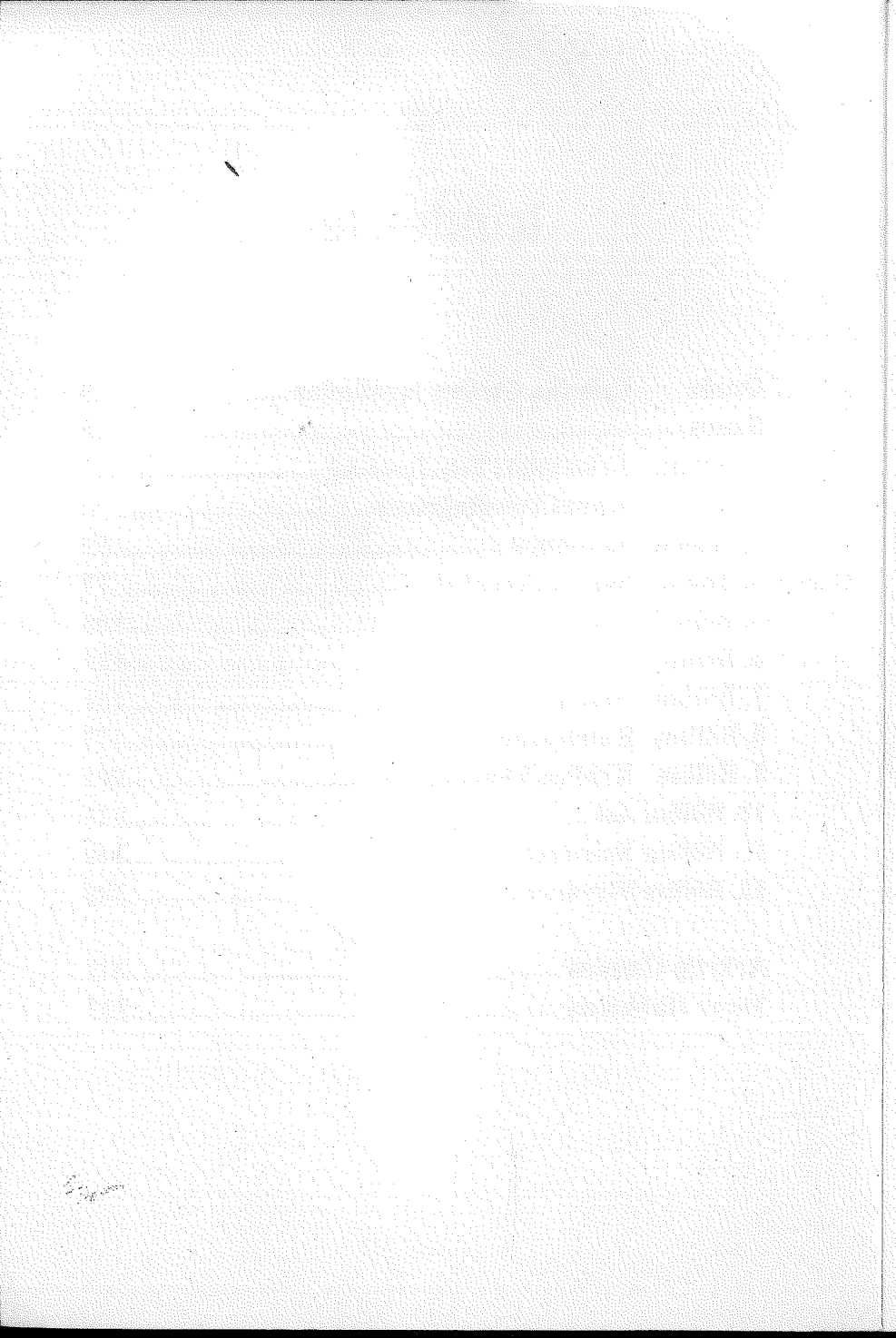

*Cristina Carlino 'ya,
bir kız kardeş ve arkadaş olarak
sevgi ve şükranlarımla...*

İçindekiler

Önsöz	Cristina Carlino tarafından.....	9
Sunuş.....		13
1. Bölüm	Arketipler: Yeni İçsel-Ağ	17
2. Bölüm	Kişisel Yolculuğunuz	32
3. Bölüm	Savunucu	53
4. Bölüm	Sanatçı/Yaratıcı	77
5. Bölüm	Sporcu	105
6. Bölüm	Bakıcı	127
7. Bölüm	Modacı	151
8. Bölüm	Entelektüel	177
9. Bölüm	Kraliçe/Yönetici	201
10. Bölüm	Asi	223
11. Bölüm	Spiritüel	249
12. Bölüm	Vizyoner	280
Arketip Galerisi		311
Yazar Hakkında		323

ÖNSÖZ

Arketipler, Clarissa Pinkola Estés'in yirmi yıl önce "Kurtlarla Koşan Kadınları"nı okuduğumdan beri büyülemiştir beni. Bill Moyers'in PBS* özel programlarında ele aldığı arketipler hakkında çok şey öğrendim. Ancak, Caroline Myss'in "Sacred Contracts"*** adlı kitabı arketipler fikrini ve hayatımızı her açıdan nasıl etkilediğini yaratıcı bir şekilde gözler önüne sermiştir. Kitabın çıkışından sonraki on yıl içinde, iyi bir arkadaş ve ruh kardeşim haline gelen Caroline de dahil olmak üzere, dinleyen herkesle arketipleri tartıştım. Kendisiyle konuşmacı olduğu bir etkinlikte tanışmıştık. O dönemde kurmuş olduğum cilt bakımı şirketinin CEO'su olarak görev yapıyordum ve bana düzenleyicileri tarafından etkinliği destekleme önerisi geldiğinde – oldukça hasta olan arkadaşım Dana Reeve hakkında Caroline ile özel olarak görüşmek kaydıyla – hemen kabul etmiştim. (Birçok yeteneğinin yanı sıra Caroline'nin doğuştan bir tıp medyumluğu vardır.) Aramızda bir sevgi bağı oluşmasına neden olan bu buluşma gerçekleştiği için çok mutluyum.

2009 yılında Felsefe adlı firmamı devralan yeni yönetim

* PBS (Public Broadcasting Service) ABD'nin bağımsız televizyon kanalı.
(Çev. N.)

** Kutsal Sözleşmeler (Çev. N.)

kurulundakiler bana telefon açıp bundan böyle benim yaratıcı hizmetlerime ihtiyaçları olmadığını, ancak yeni CEO'dan uzak durduğum sürece, fahri yönetim kurulu başkanı olarak kalabileceğimi söylediklerinde kalbim kırılmış ve kendimi aşağılanmış hissetmiştim. İstifa ederek bir ay boyunca yataktan çıkmayıp, ağlamıştım. Tüm mesleki başarılarıma rağmen, kendimi yetersiz hissetmiştim. Bir telefon konuşması, kimliğimi elimden almıştı. Oysaki sonradan, o telefon görüşmesinin başıma gelebilecek en iyi şey olduğunu anladım.

Yaklaşık bir ay sonra, yapacak başka bir şeyi olmayan her normal kadının yaptığı gibi, ben de gardırobumu gözden geçirmeye karar verdim.

Yere oturdum ve yıllar boyunca biriktirdiğim, kıyafet balausu için giyilebilecek türden giysilerimi ayıklamaya başladım. Topladıklarımın arasında en çok Sanatçı kıyafetlerinin – kadınsı, dökümlü, yaratıcı ve hafif olanların – beğenime hitap ettiğine karar verdim. Bir de, bir seferde on ya da yirmi çift aldığım çeşit çeşit ayakkabı, tişört ve pantolondan oluşan tek tip “Vizyoner” üniforması yığımı vardı. Madalyonun diğer yüzünde de Kraliçe için, toplantı salonlarına yaraşır ve oldukça pahalı, özel olarak diktirdiğim, taşlarla süslü takımlar vardı ancak hepsinden nefret ettiğimin farkına vardım. Her giydiğimde hissettiğim rahatsızlığı çok net hatırlıyorum. Aynı şekilde Bakıcı anne için esnek kıyafetler yığımından da söz etmem gerekir. Bu giysiler hiçbir zaman beni yansıtmasa da dolabıma hakimdi. Öylece oturup hayat hikayeme dolabımın merceğinden baktığımda, çaresizliğimin karanlığında bir ışık belirdi ve üçüncü şirketim “Arketipler Ltd.” böylece doğmuş oldu.

Sanki felsefeyi ortaya çıkaran “Vizyoner”in derin bir uy-

kudan uyanmasıydı. Gördüğüm, farklı arketipler yığınlardı. Bazıları benim gerçek arketiplerime uyuyordu, bazıları da hiç uygun değildi. Geçen on yılda bana özgün olmayan “Bakıcı” arketipine uyum sağlamaya çalışarak nasıl raydan çıktığımı düşünmeye başladım. Kendimi hiç rahat hissetmediğim halde nasıl Kraliçe/Yönetici rolünü üstlendiğimi ve bu unvanların gerektirdiği tarzda kıyafetler giydiğimi düşündüm. Büyük çapta kişisel ve mesleki başarılarıma rağmen, arketiplerimi yaşayamamaktan ötürü sahip olduğum boşluk hissi gerçeği, o gün dolabımın önünde su yüzüne çıktı.

Geriye dönüp baktığımda, kimlik kaybı durumundan ziyade bir arketip kriziyle boğuştuğumu görüyorum. Kraliçe/Yönetici ölmüş olabilirdi ancak Felsefe’yi bulan “Yaratıcı Vizyoner” hâlâ hayattaydı. Dahası, bir sonraki girişimim hep gözümün önündeymiş meğer... İnsanların büyüleyici arketipler konusunu, hayatımızı ve ilişkilerimizi nasıl değiştirebileceğini öğrenecekleri bir sosyal platform oluşturmak istedim. “ArchetypeMe” kişilerin kendi bireysel arketip prizması aralığı ile güçlü seçimler yapmalarını sağlayacaktı.

Bu yeni şirket bana, Caroline Myss ile güç birliği yapma şansı vermişti. Yirmi beş yılı aşkın bir süredir Caroline arketiplerin gücünü yeni nesillere aktarmaktadır. Bu kitapla siz de bu bilgilere erişeceksiniz. Doğduğumuz andan itibaren arketiplerin nasıl hayatımıza şekil verdiğini keşfedeceksiniz. Neden bazı kişilerin, giysilerin ve ilişkilerin size tam uyduğunu ve diğerlerinin derin bir rahatsızlık verdiğini öğreneceksiniz. İlk defa, dönüp; dolabınıza, evinize, kariyerinize ve önem verdiğiniz ilişkilerinize odaklanabilecek ve kendinize şu basit soruyu soracaksınız: *Arketipimi yaşı-*

yor muyum? Bir başka deyişle, gerçek benliğimle yaşamam gereken hayatı mı yaşıyorum?

Arketipler hakkında en güzel buluş onların eşzamanlılığı, simgeleri, hayatımıza giren ve hemen dikkatimizi çeken anlamlı tesadüfleri fark etmemizi sağlamasıdır. Bize durmamızı, ilerlememizi, olduğumuz yerde kalmamızı buyururlar ancak nasıl yönlendirilirse yönlendirilelim, sezgimiz yoluyla dinlememiz gerektiğini biliriz. Bu işaretlerin haykırdığı lütuflara ve uyarılara kulak vermek, son derece güçlendirici bir etki sağlar. Böylelikle mucizeler, birer birer gerçekleşir.

Arketipleri keşfetmek benim için böyle mucizelerden biriydi. Caroline'i tanımak ise bir diğeri. Umarım sizin için de öyle olur.

En içten şükranlarımla,
Cristina Carlino
New York, 2012

SUNUŞ

Arketipleri, dahası kendi kişisel arketiplerimizi anlamadan gerçekte kim olduğumuzu anlamamız mümkün değildir. Çünkü arketipler, kendimizi ve etrafımızı saran dünyayı görebildiğimiz sezgi merceklidir. Toplum olarak, nasıl bir psikolojik işleyişe sahip olduğumuzu, ne tür bir tarz benimsediğimizi ve bizi neyin iyileştirdiğini anlama çabası içinde olmuştuzdur. Bütün bu sorular yalnızca arketiplerin üzerimizde nasıl etkili olduğunu değil, yaşamlarımızda kendilerini nasıl ifade ettiklerini de anlama ihtiyacını ortaya çıkarmıştır. Arketipler, gücün yeni dilidir.

Cristina Carlino, yapmakta olduğum işi bırakıp bu kitabı yazmamı ve hazırladığı internet sitesine katkıda bulunmamı istediğinde, farklı bir kitap yazmakla meşguldüm. Cristina, arketip şekillerine göre kişileri buluşturma amacıyla adını “arke-eşler” koyduğu iletişim ağını kurma planından bana bahsetmişti. Kişilerin, gerçekte kim olduklarını daha iyi anlayabilirlerse, sağlıklarını, ilişkilerini, ve yaşadıkları çevreyi daha iyi hale getirme konusunda sonsuz olanakları olduğunu görmüştü. Cristina’nın teklifini kabul etmekte tereddüt etmedim çünkü bu malzemeyi geniş bir okuyucuya sunmanın dönüşümsel olacağını biliyordum. Bu kitap bir

etkileşim aracı olarak; arketiplerinizin gücünü anlamaya ve oluşturdukları çekim gücüyle yaşamınızın derin izahını açmaya yardımcı olacaktır.

Toplumumuz için sezginin merkezi rolünü fark etmek ve kabullenmek üzere atılım yapma zamanı artık geldi. Arketipler sezginin kelime dağarcığıdır ve ne kadar aşına olursak o kadar kendi sezgimizle yankı uyandırırız. Arketipler bizimle semboller ve mitler aracılığıyla iletişim halindedir. Bu iletişim şekli de Twitter'da düşüncelerini paylaşan, anlık mesaj gönderip alan ve yüksek teknolojiyi kullanmakta oldukça rahat davranan bir topluma mükemmel şekilde uyum sağlar. Tek bir fark vardır; o da arketipler teknik farkındalığımızdan değil, kozmik zekamızdan meydana gelirler. Bir gün rasyonel akıl ile sezgisel aklın daha yakın bir ilişki kurma yolunu bulacağı kaçınılmazdı ve bu bağlantı arketip aracılığı ile gerçekleşmiştir.

Arketipler kişisel gücümüzün anahtarlarıdır. Bu gücü uyandıran kişilerdeki önemli değişimlere şahit olmuşumdur. Yalnız kalmayı antisosyal oldukları için tercih ettiklerinden değil, Keşiş arketipi olduklarından ve bunun ruhlarının idamesi için sessizlik ve yalnızlık aramaya zorladığını fark ettiklerini birden fazla kez görmüşümdür. Salt şehir dışına çıkma arzusundan değil, doğal yaşamın ve ruhun bir arketipsel ifadesi olan "Doğa Çocuk" ile özdeşleştiklerinden, doğada olma tutkusuna sahip olduklarını keşfeden kişileri gözlemlemiştir. Belki de ilk kez yaşamınıza hangi arketiplerin rehberlik ettiğini keşfederek, varlığınızın merkezine adım atmış olacaksınız. Sanki en nihayetinde giymeniz gereken kıyafeti giymiş gibi...

Arketipler dilinin, bizlerin bir sonraki yeni dilimiz olacağı hakkındaki sağlam inancıma rağmen, kısa bir süre önce bundan pek de emin değildim. Konu hakkında konuşma yaptığım ilk gün, arketiplerin mitler ve inançlarımızdan ortaya çıkan gücün evrensel yapıları olduğu, dolayısıyla bu mit ve inançların etkin ve gizlilikle yaşamlarımızın her bir alanında ağlarını ördüğü fikrini açıkça iletemeyeceğim kaygısı duymuştum. Arketipler alanının kendine has bir dili olduğundan ve insan ruhunun iç dünyası ile ilişkilendirildiğinden, konuşmamı yapma konusunda iki misli endişeliydim. Rasyonel, mantıksal ve bilimsel toplumumuzda, güçlü ancak gizli aktarılan bilgiye genellikle pek itibar edilmez.

İhtiyacım olan; yaşadığımız gerçek dünyayla arketiplerin güç bölgesi olan mitik ve sembolik dünya arasındaki köprünün, kolay tanınan basit arketip örnekleri ile kurulması beni şaşırtmıştı. İzleyiciler arasındaki kadınlara “Kaçınız anne olacağınızı hep biliyordunuz?” sorusunu sorduğunda büyük bir bölümü elini kaldırmıştı. Sonra da, “Peki bunu nereden biliyordunuz?” sorusunu yönelttim. Birçoğu, “Çünkü bu benim yaratılışımda var, anne olmak için doğmuşum” dercesine omuzlarını silktiler.

Sonra yine izleyicilere, “Kaçınız doğuştan maceraperestsiniz?” sorusunu sordum. Birkaç erkek ve onlarla birlikte az sayıda kadın elini kaldırdı. “Kaçınız kendinizi savaşçı olarak görüyorsunuz?” sorusunu yönelttiğimde ise daha fazla erkek elini kaldırdı. Hayret etmiştim. “Muzaffer Savaşçı” hikayesinin erkeklerin değil, kadınların düşü olduğunu sanırdım. Ancak o gün birçok erkeğin kendilerini

Navy SEALs* gibi günümüz savaşçıları olarak farz etmeyi seksi bulduklarını fark ettim.

İyileştirici ve Keşiş arketiplerini anlatmaya başladığımda, izleyiciler artık genelde arketiplerin ne olduğunu değil, daha ziyade “Benim arketiplerim ne?” ve “Arketip biçimlerimi nasıl tanımlayabilirim?” sorularını soruyorlardı. Odadaki izleyicileri daha önce şahit olmadığım bir heyecan ve merak dalgası sarmıştı. Eğer bıraksaydım sabaha kadar kalırlardı.

Sonradan, dostlarla akşam yemeğinde, o odadaki coşku patlamasını anlatmaktan kendimi alamamıştım. Bugüne kadar düşündüğüm hiçbir konu, böylesine bir tepki görmemişti. Arketiplerin hangi yönü bu tarz bir ilgiyi tetikleyebilmişti? Üzerinde daha çok düşününce cevap çok açık göründü: Arketip biçimleri, gerçek kimliğinizin anahtarını elinde tutar ve bir şekilde sizi sizden daha iyi tanırlar. Kendi arketip biçimlerinizi tanıyarak ve keşfederek gerçekte kim olduğunuzu anlayabilirsiniz.

Arketipler, daima bilinçaltı sisteminin motoru olmuşlardır. Ancak hayatınızı bunun farkında olmadan geçirebilirsiniz. Arketip yapıları gizli bir alemin kapısı ve paralel gerçeklik gibidir. Arketiplerin mekanı olan bu paralel gerçekliği keşfettiğinizde ve kendi arketiplerinizi öğrendiğinizde belki de ilk kez kendinizle tanışıyor olacaksınız.

Umarım siz de benim gibi bu içsel yolculuğu hayat değiştiren bir yolculuk olarak deneyimlersiniz.

Caroline Myss
Oak Park, 2012

* Navy SEALs ABD Donanması'nın özel kuvvetleridir. (Çev. N.)

1. BÖLÜM

ARKETİPLER: YENİ İÇSEL-AĞ

Eğer size, “Şuradaki adamı görüyor musun? O benim kahramanım” ya da “Şuradaki kadın mükemmel bir annedir” desem hiç şüphesiz tanımadığınız bu iki kişi hakkında ne söylemeye çalıştığımı anlarsınız. Sadece şu üç kelime ile – Kahraman, Mükemmel Anne – çağrışım yaparak, mitler ve simgelerle dolu zihninizi harekete geçirebilirim. Saniyeler içinde ise, ruhunuzun; anılar, masallar ve hikayeler içinde sarıp sarmaladığı bu iki kişi yabancı olmaktan çıkar. Adam gözünüzde birden süper güçlü, her türlü zorluğa göğüs gerebilen bir Kahraman haline dönüşür. Hakkında hiçbir şey bilmemenize rağmen ona güven duyarsınız. Zaten, Kahramanlar kurtarmak üzere gönderildikleri kadınlara asla ihanet etmezler. (En azından bildiğimiz ve sevdiğimiz masallarda bu böyledir, öyle değil mi?)

Kahraman, bir Lone Ranger* tiplemesi olabilir: Yalnız takılan, ciddi, sadece tek bir kadını seven ve ayağınızı yerden kesen... (Başka kadınlarla olan birisi nasıl gerçek bir kahraman olabilir ki?) Her kadın kendi kahramanı ol-

* Maskeli Süvari: İlk Yayın Tarihi 1956. (Çev. N.)

sun ister. Eski Yunan'da; Herkül, Odysseia ve Akhilleus gibi savaşçılarla, Robin Hood, Brave Heart* gibi efsanevi kişilikler, hayatları pahasına Usame Bin Ladin'i deviren gerçek yaşam kahramanları Navy SEAL'ler bizleri yiğitlikleri ile büyülerler. Ve şimdilerde, hayran olduğumuz kahramanlığın en iyi örnekleri olan Karen Silkwood** ve Erin Brokovich*** gibi çağdaş savaşçıları da kadın kahramanlar olarak aralarına kattık. Güçleri, ahlaki cesaretlelerinden ileri gelmektedir.

Kadın ve erkek kahramanlar, günümüzün en popüler sinema karakterleridir. Yarasa Adam, Örümcek Adam, Süpermen ya da Harika Kadın gişede çoğunlukla büyük başarı elde eden filmlerdir. Neden mi? Basitçe açıklayalım. Onları beğenmekle kalmayız, onlara aynı zamanda *ihtiyaç* duyarız. Kahramanları olmayan toplum yenik bir toplumdur. Onlar, dünyaya ulus olarak yenilmez olduğumuzu gösteren güç simgeleridir.

Sizin de en azından bir tane kahramanınız olduğunu varsayıyorum. Eğer yoksa, muhakkak özlemini çekmişsinizdir. Çizgi romanlardaki karakterinizin hayat bulması arayışında olmayabilirsiniz ancak gününüzü kurtarmak için – gerçek anlamda olmasa da, psikolojik olarak – dörtnala koşarak gelebilecek birilerinin olması fikri, çoğu kişinin mutlu ve güvenli bir yaşam düşüncesini destekler. Duygusal DNA'larımızın bir parçası olduğundan, şöyle ya da böyle hepimizin kah-

* Cesur Yürek : Yayın Tarihi 1995 (Çev. N.)

** Karen Silkwood: 1946-1974, Amerikalı kimya teknisyeni, işçi sendikası aktivisti.(Çev. N.)

*** Erin Brokovich (Tatlı Bela): Yayın Tarihi 2000, biyografi. (Çev. N.)

ramanlara ihtiyacı vardır. *İnsan doğası* dediğimiz şey, aynı zamanda *arketip doğasıdır*. Belli nitelikler ve özellikler insanın özünde vardır: Şefkat göstermek, küçükleri korumak, sadakat, sevme yetisi, ev ve aileyi koruma ihtiyacı... Tüm bu nitelikler, arketiplerle; evrensel ve kişisel olmayan etki biçimleriyle kolektif bilinçaltında tutulurlar – bir bakıma, diğer insanlarla paylaştığımız türlerin psişisinde.

Mükemmel Anne kavramı üzerinde biraz düşünelim... Zihninizde canlandırabilmeniz için onu daha önceden tanımış olmanız gerekmez. Özellikle toplumumuzda, derinlemesine kökleşmiş olan duygusal anlamının ötesinde, popüler hale getirilmiş bu arketipin üzerinde; *Mükemmel Anne* sözcüklerinin oldukça güçlü etkisi vardır. Ne zaman mükemmel bir anneden söz edilse, hemen hayalinizde iyi bir aşçı, zevkli ve derli toplu evi olan, çocuklarına kurabiye pişiren, onların arkadaşlarını yatıya çağıran, sorunlarıyla ilgilenen, tüm spor etkinliklerinde yanlarında olan ve ödevlerinde yardım eden birini canlandırırız. Hatta, *Mükemmel Anne* tanımlaması kötü koşullarda yetiştirilme tarzınızın üzücü çağrışımlarını ortaya çıkarsa bile, psişiginizde sağlam bir yeri olan ideal anne figürünün izdüşümüne sahipsinizdir.

O halde neden *Kahraman* ve *Mükemmel Anne* tanımlaması bize bu kadar çok görsel, duygusal, fikirsel ve mitik bilgiler çağrıştırıyor? Sahip oldukları bu gücü taşıyorlar çünkü arketipler, aklın bilinçaltındaki ruhsal güç biçimleridir. Arketipler kültür içerisinde herkesin aşına olduğu simgeler olmalarına rağmen; inançlarımızın, dürtülerimizin, güdülerimizin ve eylemlerimizin dayanağı olan, yaşamımızda sahip olduğumuz ilişkileri düzenleyen ve güç veren

kişisel arketip kalıpları olarak bize ayrı ayrı hitap ederler. Arketipler çocukken özdeşleştirdiğimiz güç imgeleridir. Sporcu ya da Sanatçı, Oyuncu ya da Prenses, hatta üzülmek söylemek gerekirse Kurban ya da Vampir, bir şekilde yaşamımızda gerçekleştiğini hayal ettiğimiz hikayeler ve mitler hezeyanını temsil eder. Kendimizi filmlerde, kitaplarda ve video oyunlarında, kendi güç imgelerimizi temsil eden karakterlere yakın hissederiz. Küçük kızlar prenses gibi, erkek çocuklar da Yarasa Adam veya savaşçı gibi giyinmek ister. Arketip özdeşleşmesi küçük yaşlarda başlar.

Büyüdükçe, yaşamlarımızı bu imgeler etrafında biçimlendirmeye devam eder ve arketiplerimizi yaşarken bilinçsiz davranırız. Arketiplerin enerji yoldaşlarımız olduğuna inanıyorum. Doğduğumuz andan itibaren, psişimizde etkin olan arketip biçimlerini yaşarız. Yaratılış gereği biçimlere bayılırız çünkü yaşamlarımıza düzen getirirler. Sürekli olarak, özellikle kişilerde, biçim arayışı içinde dünyayı inceleriz. Çünkü içgüdüsel olarak eğer karşımızdakinin davranış biçimlerini anlarsak; onun kendisi, hayatı ve bizle olan ilişkisini anlayacağımızı biliriz. Örneğin, bir insanın temelde bir Entelektüel olduğunu biliyorsak, onu daha iyi anlarız; bu da örneğin o kişinin niçin yabancı film izlemeyi sevdiğini ve tarihi kişiliklerin biyografilerini okurken neden keyif aldığını açıklar. Her gün egzersiz yapmayı bedensel, zihinsel ve duygusal açıdan önemli bulan bir Sporcu arketipine sahip olduğumuzu anlayabildikleri için arkadaşlarımızı takdir ederiz. Egzersiz yapmak bir hobi olmaktan öte, özünde kim olduğumuzun bir parçasıdır.

Bunun bilincinde olmayabilirsiniz ancak çocukluğu-

nuzdan bu yana kişiler hakkında “arketipsel güç yorumları” yapıyor olmalısınız – yalnızca muhtemelen siz bunu birisini işaret etmek ya da yakıştırdığımız olumsuz ise yargılamak olarak düşünmüşsünüzdür. Kişileri gözlemlemek, tamamıyla arketipsel güç yorumları gerektirir – yabancıları inceleyip anında yaşamları hakkında bilgi edinmek de bu konuya girer. Sizin bu incelediğiniz şeylere ben “eğlenceli gerçekler” yani; kişinin nasıl birisi olduğuna dair ortak kişisel özelliklerini ifşa etmek derim. Mahallenin Sert çocuğu ona bu imajı veren dövmelere sahiptir. Bir Vampirde ise, karşısındakinin enerjisini bitirme ihtiyacı içinde olan bir ifade vardır. Diva, elbette neredeyse yanılmaz olandır. Ancak, Merhametli İnsanı ayırt etmesi zor olabilir. Merhametli İnsanın ne şekilde ortaya çıkacağını asla bilemezsiniz, ki bu da kendi içinde bu arketipin bir karakteristiğidir. Sürekli olarak, kişiler hakkındaki sezgisel enerji enstantanelerini arketip defterimize kaydederiz.

Bir başkasının arketipini okumaktan kendimizi alamayız. Bu bizim içgüdüsel hayatta kalma mekanizmamızın doğal bir parçasıdır. Aşına olduğumuz biçimler, yani içgüdüsel olarak tanıdığımız arketipler güven verir. Birisine güvenmediğimizde, ya arketipini çıkaramamışızdır ya da daha önce bu arketipe sahip birisi ile karşılaşmış ve bu arketipin davranışını beğenmemişizdir.

Emeklemeye, yürümeye ve iletişim kurmaya olduğu gibi, arketiplerden bahsetmeye de hevesliyizdir. Arketipler, simgeler ve mitler bizim içgüdüsel zekamızın unsurlarını kapsarlar. Hayatta kalmamız için bu duyulara gereksinimimiz olduğundan, doğuştan içgüdüsel bir yapıda olduğumuz

söylenbilir. “Savaş ya da kaç” tepkisi ve “içinden gelen his” her zaman güven duyduğumuz sezgisel akıl örnekleridir. Benzer şekilde, mitlerin ve sembollerin dilini anlama ya da tepki gösterme konusunda doğal becerinizin farkında olmasanız bile, sezgisel olarak arketipleri hisseder ya da yorumlarsınız. Ancak hayal gücü dilinizin, mitler ve semboller içerdiğini ve hayal kurmanın, bir çocuğun zihnindeki ilk dillerden biri olduğunu hatırlayın. Mantık ve sebep ilişkisi kurmadan önce hayal gücümüz ve düşlerimizle ilişki içinde oluruz.

Dünyanızla, onu okuyup yazmadan önce geleneksel bir temas halindeydiniz. Görünmeyen arkadaşlarınız vardı ve büyücülerin eğitildikleri okullara gittiğinizin hayalini kurardınız. Bütün bunlar size gerçek görünürdü, en azından bir süre için... Yetişkin olarak, böyle efsanevi yerlerin fiziksel anlamda var olmadığını bilmenize rağmen, ruhunuzda onlara bağlısınızdır. Onlar sizin kutsal psişik alanınızı temsil ederler, yani; sizin kişisel arketip alanınızı...

Arketiplerin dili, insan ruhunun evrensel dilidir ve İsviçreli Psikiyatr Carl Jung'un adlandırdığı kolektif bilinçaltı yoluyla hepimizi fiziksel olarak birbirimize bağlar. Jung; arketipleri, bütünleşmiş insan olmamıza yardımcı olan bilinçli ve bilinçdışı akıl arasında geçit sağlayan, ruhun mükemmel gezinim aracı olarak görmüştür.

Jung, ayrıca arketiplerin diğer arketiplerle sık sık eşleştiğini fark etmiştir; ki bu, bireye bağlı olarak arketipin kendisini neden çeşitli şekillerde ifade ettiğini açıklar. Örneğin, tanıdığım bir kadın çok güçlü Sanatçı arketipine sahipti.

Çocukluğundan beri sanatla iç içe olmuş ve “sanatsal kimliğini” doğal yollarla, kolay bir şekilde ve zarafetle elde etmiştir. Üzerindeki kıyafetten, kurduğu sofraya kadar elini attığı her şeyde sanatsal bir dokunuş vardır. Sanatçı arketipi ile, bunun bilincinde olmadan bir uyum içerisindedir.

Ancak tanıdığım bir başka kişide ise; Sanatçı arketipi, diğer arketip biçimleriyle harmanlanarak çok farklı bir güç birimini oluşturmuştur. Çocukluğu, bahsi geçen birinci Sanatçı arketipi kadar verimli olmadığından, sanat arketipi; Toulouse-Lautrec ve Van Gogh gibi ressamların meşhur ettiği Sanatçı arketipinin bir yönü olan Yoksul arketipinin niteliklerini benimsemiştir. Bu adamın yeteneğine karşı olan inanç yetersizliği, sürekli olarak kendine güvenini azaltmış; onu Kırılğan Çocuk arketipinin içine çekilmeye zorlamıştır. Kırılğan Çocuk, Yoksul Sanatçı ile eşleşmiş, içinde devamlı olarak bir korku üretmiştir. Akılsal ses sistemi gibi sürekli çalmış, kapatamamış, kendisini bir zamanlar kafasında tasarladığı Yaratıcı Sanatçı gibi, bu dünyada var olamayacağını söylemiştir. Sonunda evine geri dönmüş, yarı zamanlı boyacılık ve tamircilik yapmaya başlamıştır. Faturalarını ödeyebilmek için, iç mitini yani ona ne olduğunu ve gerçekte kim olduğunu, kendisine anlattığı hikayeyi gözden geçirmek zorunda kalmıştır. Artık kendisini, sanat dersleri alabilmek için ihtiyacı olan parayı biriktirmek üzere evleri boyama işini yaptığına inandırmıştır. Yoksul Sanatçı ve Kırılğan Çocuk iç mitlerine hükmettiği sürece asla o işi bırakmamaya karar vermiştir. İşte arketiplerimizin kapsadığı mitlerin ne kadar güçlü olduğunun bir göstergesi! Aslında, her zaman, kendi içindeki Yaratıcı Sanatçıyı yeniden haya-

ta kavuşturma seçeneğine sahipti. Önünde duran tek engel, rekabetçi sanat dünyasında yer almak için gerekli olan yetenekten mahrum olduğu korkusuydu. Arketipler her zaman öyle ya da böyle bir ifade yolu bulacaklardır – onun durumunda, cesareti yerine gelinceye kadar ev boyamak, duraklamak demektir.

İçsel-Ağın Ortaya Çıkışı

Jung'un kolektif bilinçaltı olarak atıfta bulunduğu şeyi, ben; birbirine bağlı psişik ağın geniş bir arketipler sistemi aracılığıyla bizi diğer insanlara bağlayan içsel-ağımız olarak düşünürüm. Her bir arketip, belli başlı birtakım mitler ve bu mitlerin her biriyle bağlantılı simgeler ve kültürel efsaneler birikimi olan bilgisayar sistemidir.

Şimdi, yeryüzünü gözünüzün önüne getirin ve yüzeyi çaprazlama kesen hatlar olduğunu düşünün. Bu hatların, tüm insanların psişik eylemini son derece hızlı bir şekilde aktarmaya hizmet eden sürat ağı olduğunu hayal edin. Her bir düşünce, his, heyecan ve insan titreşimleri; anında bu arketip şebekesi boyunca aktarılır. İnsan deneyiminin ortak bileşeni olan güç de aktarılmış olur. Her ne yapar, söyler, düşünür, hesaplar, dikkate alır ya da giyerseniz o akılda güç yoluyla taşınır. Doğdunuz andan ölümünüze kadar güç, yaptığınız her insani eyleme mahsus tek bileşendir. Hayatınıza dair her şey bir güç müzakeresidir ve bütün bu güç arketip şebekesi yoluyla geçiş sağlar.

Neden yapmakta olduğunuz şeyleri seçtiğinizi ve sizi neyin motive ettiğini bir düşünün. Sonuçta, yapmış oldu-

ğunuz seçimler güç hesaplamalarının temelini oluşturur: Şu dakika söyleyeceğim veya yapacağım şey beni güçlü mü kılar yoksa güçsüz mü? Sessiz mi kalmalıyım? Konuşmalı mıyım? Dürüst mü davranmalıyım? Sezgilerime göre mi hareket etmeliyim yoksa daha fazla bilgi mi edinmeliyim? Arkadaşınızın tavsiye ettiği bir restoran hakkında ikinci bir görüş almak gibi basit bir şey caydırıcı olabilir. Çoğu kişi, *“En iyisi grupta hemfikir olup, onların yaptığını yapmaktır”* şeklinde düşünür.

Peki neden her bir seçimi, faal güç şebekesi boyunca nakledilen güç hesaplamasına indirgeriz? Çünkü hepimiz, benzer yaşam ağının bir parçası olarak birbirimize bağlıyızdır. Hepimiz zaten, insan deneyiminin doğasında olan gerçekler ve bilgelikle gelen bu içsel-ağa, bu faal güç şebekesine bağlı olarak doğmuşuzdur. Yanlışı ve doğruyu derinlemesine anlamak gibi bunu da doğuştan biliriz. Bu, bizim hücresel DNA’mızda vardır. Bu DNA gerçeklerinin doğuştan farkında değildir ancak yavaş yavaş, olgunlaştıkça farkına varırız. Bu, akılcı bir şuurla değil; uyandırılması, içeriden harekete geçirilmesi ve sezgisel olarak tanınması gereken kutsal bir bilgi dağarcığıdır. Eğer hayatınızın gerçek anlamını merak etmiş ya da kendinize *“Benim için gerçekten neyin önemli olduğunu bulmaya ihtiyacım var”* demişseniz, o zaman süreci başlatmışsınız demektir. Bu kıpırtılar uyanışa, gerçek sizi aramaya davettir.

Asıl kişiliğinizi ortaya çıkarmak üzere yalnız gerçekleştiren arayış, tarihte kahramanların yaptığı arketipsel kahraman yolculuğu hikayeleri bizi cezbeder. Kutsal bir hazineymiş gibi gerçekte kim olduğunuz bilgisine erişerek,

güçlenme şansını da elde etmiş olursunuz. Bu, hakiki öz-saygının da temel bileşenidir.

Bu kitabın yazılma amacını bir düşünün... *Gerçekte kim-siniz?* Yaşamamız boyunca, birçok kez ve birçok şekilde kendimize *Ben kimim?* sorusunu sorarız ancak derinliklerimizde yatan cevapları oyup çıkarmak için doğru dile gerek sinimiz vardır. Bu soruyu kendimize sorarız çünkü bu, yaşam armağanının bize verilmiş sebebini anlama ihtiyacından ileri gelir. *Neden doğdum?* Bu soru arketip geçiş yolunu belirler, kendimizi daha derinden anlama arzusunun dönüm noktasıdır.

Bu, *sahip* olduklarımızla kendimizi tanımlamamızdan, nasıl *katkıda bulunabileceğimiz*, ne *olabileceğimiz* ve ne *yapabileceğimiz* ile kendimizi tanıma isteğine geçişteki olgunlaşmayı sembolize eder. İçimde gizlenen bir sanatçı mı var? Vizyoner olmak için mi doğdum? Kendiniz hakkında derin gerçeği öğrenmek, arketiplerinizi gücüyle iç dünyanıza yolculuğu gerektirir.

Arketiplerinize ve İçsel-Ağınıza Bağlanmak

Bu kitapta size, günümüzün güç trendlerini yansıtan içsel-ağ ve on arketip çeşidini tanıtacağım: Savunucu, Sanatçı/Yaratıcı, Sporcu, Bakıcı, Modacı, Entelektüel, Kraliçe/Yönetici, Asi, Spiritüel ve Vizyoner. Her bir arketip, arketip ailesinin yani benzer biçimlere sahip arketipler takımının temsilcisi olarak sunulmuştur. Bu genel arketip aileleri hem erkekleri hem de kadınları kapsar. Örneğin Bakıcı, Yardımsever bir ailenin parçasıdır ve aynı zamanda Anne, Kurtarı-

cı, Öğretmen, İyileştirici ve Yoldaşın da içinde bulunduğu, büyüten ve besleyenle ilişkilendirilen bir ekibin önde gelen üyesidir. Benzer şekilde Asi; Başına Buyruk, Kahraman ve Savaşçının dahil olduğu bir arketipler ailesinden gelir. Arketip ailesinin tüm üyeleri bir grup karakteristiği paylaşırlar. Ancak bazen üyeler arasında hemen göze çarpmayan ve akıl karıştıran farklılıklar vardır. İnsanlar sık sık İyileştirici ile Kurtarıcıyı ayırt etmekte zorlanırlar. Örneğin, her ikisinin de doğasında yardım arayanlara karşılık verme ihtiyacı vardır. Ancak, İyileştiricinin çıkış noktası, yani başlangıcı – Yaralı İyileştiricinin yolculuğu olarak bilinen – iyileştiriciye özgüdür ve Kurtarıcı arketipinin bir parçası değildir. (Arketiplerin hepsinin başlangıç yolculuğu yoktur. Başlangıç, iyileştirme gibi kutsal bir rol üstlenen arketiplerle ilişkilendirilen kutsal ritüeldir.) Yaralı İyileştiricinin yolculuğu, önemli bir başlangıçtır.

Yaralı İyileştiricinin yolculuğu bir yara ile başlar. Bu yara, ciddi bir kaza biçiminde olabileceği gibi, bir hastalık veya kişinin dünyevi varlıklarının neredeyse tamamını kaybetmesine ve kişiye o yükün altında kalmaktan başka bir seçenek bırakmayan ya da toparlanıp ayağa kalkmasına neden olan hayat koşulları da olabilir. Yaralı İyileştiricinin yarası, kişiye sahip olduğu şeyi güce dönüştürme fırsatı sunarak, onun “üstesinden gel ya da öl” ikilemi ile karşı karşıya kalmasına sebep olur. Kişi bu noktaya kadar gücü harici statü, para, ün, güvenlik ve yenilmezliğine olan inancı olarak tanımlamıştır. Yara, bunlardan herhangi birinin tamamen güçlendirici olduğu yanılsamasını yok eder ve boşluğu yani gücün harici tanımlarının sahte vaatlerini gösterir. Ya-

ralı İyileştirici için seçim; güç ve dünyevi güvenceler hakkındaki tüm inançlarından sıyrılmak ve başka bir iyileştirici modeli keşfetmektir. Kişi, yarasının sadece ruhu ile kuracağı tam bir ortaklıkla iyileşebileceğini anlayacaktır.

Bu da bize, neden birçok Yaralı İyileştiricinin, kimilerini mezara götürebilecek hastalıklardan veya durumlardan olağanüstü bir şekilde kurtulduklarını açıklar. Bu çetin sınavı aşmış olan Yaralı İyileştirici, diğerlerinin yaralarının iyileşmesine yardım etmek üzere güçlenmiştir.

On Arketip

Kitaptaki on arketip, bugünün kadını tanımlayan temel güç meselelerini, onların belli başlı kişisel güçlenme mücadelelerini kapsar. On yıl önce, arketipleri tanımlayan listede farklı olabilirdi ve bundan on yıl sonra yine farklılık gösterebilir. Günümüz dünyasında, muhtemelen modern kadın kendisini Profesyonel olarak görmese de dünyada yerini arayan biri olarak görür. Şimdilerdeki *Profesyonel* olmanın tanımı genişlemiştir ve bir meslek sahibi olmanın veya şirket ortamında çalışmanın ötesinde, ev merkezli iş kuran, bir zanaat öğrenen kişiyi kapsamaktadır. Bugünün kadını kendisini, anne olsun ya da olmasın muhtemelen Bakıcı olarak da görür. Bakıcılığının asi yönü olabilir ve bu; önceki nesil kadınların yaşadığından kat kat farklı dünyaya uyum sağlama erdemi yüzünden ya da içindeki asinin daimi bir kuvvet olduğu inancına sahip bir kadın olduğu içindir. Kendi toplumlarında Savunucular ya da kolektif bilinçaltında son

zamanlarda şekil almış bir arketip olan Eko-Savunucular yani çevre eylemcileri olarak, birçok kadından günümüzde dünyada fark yaratmaları beklenir. (Doğa Ana'nın, siyasi çevrelerde kendi davasını savunması için insanlığa ihtiyacı yoktu ancak yaşadığımız bugünlerde durum böyledir.) Günümüzde, Vizyoner kadınlar toplumsal değişimin lokomotifleri olarak önemli bir rol oynarlar. Ve daha fazla kadın, egzersiz ve zindeliğin günümüz dünyasında öncelikli değerler taşıması sebebiyle Sporcu olmuştur. Toplum yön değiştirdikçe; güzellik, güç ve yaşam hedefleri tanımlamalarını başkalaştıran, içsel-ağımızı yöneten, arketip imgeleri de değişir. Bugünün Modacıları, örneğin; ayakkabılar, saç biçimleri, makyaj ve giysiler sayesinde kendimizi nasıl iyi hissedeceğimiz konusunda bize yol gösterir.

Çağdaş güç temalarını yansıtmamanın yanı sıra, kitaptaki bu on arketip bugünün kadınlarını bekleyen daha baskılayıcı kişisel zorlukları da kapsar. Kişisel zorluklar arketiplerle alakalıdır çünkü; onlar da kendi arketip biçimlerimizden kaynaklanır. Hiç kimse sağlıklı bir özsaygıyla doğmaz ancak özsaygının düzeyi, hayatta yaptığımız her şeye yön verir. Özellikle kadınlar, bu içsel güç anlayışını ve kişisel kimliği geliştirme zorluğuna göğüs gererler. Özsaygının gerçek özü olmadan, sezgisel kılavuzunuza kulak vermeniz mümkün değildir. Yeni fikirlerle meşgul olduğundan içinizdeki Entelektüele güvenmezsiniz. Yeni bir giyim ve takı çizgisi yaratmanızda hayal gücünüzü hareketlendirdiğinde, Modacı arketipini duymazdan gelirsiniz. Kötü bir rüyaymış gibi sezgisel önerileri ve yönlendirmeleri *Ben hiçbir zaman böyle yapmazdım* düşüncesiyle aklınızdan savarsınız.

Ya yenilirsem? dersiniz veya zayıf özsaygıdan kaynaklanan başka bir bahane bulursunuz. Hayatta pek az kuvvet asıl özgüvenin olumlu etkisine ya da özgüven yetersizliğinin olumsuz etkisine sahiptir.

Arketipler fiziksel olarak, hisler yoluyla; sezgi patlamaları, iç sezi, sırt ürpertisi ve diğer fiziksel duyumsamalarla bağlantılıdır. Ben bu iç duyumsamalarla barışık olduğumdan, kendi akışkan sezgi dilimi nasıl okuyacağımı bilirim. Onlar, benim beş duyumla bir çelişki içinde değildir; onların daha ziyade mükemmel tamamlayıcılarıdır. Benim aklım, güzel bir iş ortaklığı olan sezgilerime güvenir.

Arketipler hayatınıza her açıdan nüfuz eder, o yüzden günlük rutin ve kararlarınızda kendilerini nasıl ifade ettiklerini keşfetmek önemlidir. Arketipleriniz para harcama alışkanlıklarınızı, nasıl alışveriş yaptığınızı ve neyi satın alıp, almadığınızı etkiler. İlişkilerinizin niteliğini, kimin ve neyin çekici olduğunu etkiler. Yinelenen konuları, tekrar tekrar yaptığınız tartışmaları, işyerinizde beklenmedik anda ortaya çıkan zorlukları ve diğer kendini tekrar eden biçimleri etkilerler. Tekrar eden herhangi bir şey, hangi arketiplerin yaşamınızda faaliyet gösterdiğine dair bir ipucudur.

Sonuç olarak, kitapta profili verilen on arketip, günümüzün kolektif, geleneksel zorluklarını yansıtır. Vizyonerlere her zamankinden daha çok ihtiyacımız vardır. Çünkü yeni enerji modelleri, yeni teknolojiler ve çevremizle işbirliği yapmak için yeni yollar düşünmeye gereksinim duyarız. Spiritüeller de zamanla değişmektedirler. Spiritüel bir yaşam tercih eden kadınlar ve erkekler için dünya yeni bir tip manastırdır. Gü-

nümüzde spiritüellikle ilgilenen uygulayıcılar, saha ne olursa olsun, yaptıkları işi bir görev olarak görürler. Sporçunun yanı sıra, Savunucu, Sanatçı/Yaratıcı, Bakıcı, Modacı, Entelektüel, Kraliçe/Yönetici ve Asi bugünün çağdaş arketip ailesinin dengeli temsilini oluştururlar.

2. BÖLÜM

KİŞİSEL YOLCULUĞUNUZ

Arketiplerin nasıl işlediği hakkında ne kadar çok bilgi sahibi olursanız, onların düşünceleriniz, tavırlarınız, davranışlarınız, kişisel mit ve simgeleriniz üzerindeki etkisini o kadar kolay gözlemleyebilirsiniz. Arketiplerinizi keşfe başladığınızda sorular da ardı ardına gelir ve bunlardan en bilineni *Kaç tane arketipim var?* sorusudur. Bu bölümde ise, en sık sorulan; arketiplerinizi ilişki kurma hakkındaki sorulara değineceğim.

Evrende kaç tane arketip ve simge vardır?

İnsanın kolektif bilinçaltında sonsuz sayıda arketip vardır. Çoğu; Anne, İyileştirici ve Kahraman gibi kadim arketipler evrensel ve değişmezdir. Diğerleri, biz evrimleştikçe yarattıklarımızdır. İnternet çağında ortaya çıkan yeni arketipler arasında; Ağ Kurucu, Bilgisayar Korsanı ve Bilgisayar Meraklısı vardır. Bu sözcükler günümüzde türetilmiştir ve ortaya çıktıkça bilinç dışında hızla gelişmeler de, arketipler

aleminin etkileşimli olduğunu gösterirler. Bizler evrimleşmeye devam ettikçe, arketip aleminin yapısı ve karmaşıklığı da evrimleşecektir.

Sonsuz sayıda arketip olduğu gibi, kendimiz için yaratabileceğimiz kişisel simgelerin sayısında da bir sınırlama yoktur. Örneğin, bizim için özel olan bir kişiyle bir şey yaptığımızda, o önemli günü simgeleştiren ufak bir eşyanın yaşanılanı belgelemesi hiç de alışılmadık bir durum değildir. Tanıdığım bir kadın lokantalarda müşteriler için bırakılan kibrit kutularını evine götürürdü. Kibrit kutusu kapağının altına kutlanılan olayı ve tarihini yazarak, oturma odasında bulunan sehpanın üzerindeki büyükçe kasenin içine atardı. Güzel bir fikirdi. Başkası için hiçbir değer taşımayan her bir kibrit kutusunun kendisi için sembolik bir anlamı vardı.

Yıllar önce, ziyaret etmeyi sevdiğim yerlerden taş ya da ufak kaya parçası toplardım. Eve ilk defa taş getirdiğimde, onunla ne yapacağımı bilememiş, o yüzden oturma odamdaki büyük bitkinin altlığına yerleştirmiştim. Yıllar boyunca, eve taş getirmeye devam ettim. Bazıları benim topladıklarım ve diğerleri ise kristaller, el oyması kalpler şeklinde olan hediyelerdi. Sonunda, bitkimin altında sevdiğim kişileri ve mekanları simgeleyen taştan bir bahçe oluştu. Bu taşların hiçbir şekilde parasal değeri yoktu ama benim için paha biçilmezdi.

Hayatta başka halde etkisiz olan nesnelere, mekanların ve olayların üzerine anlam yükleyerek kendi simgelerimize canlılık veririz. Bir ev sizin eviniz oluncaya kadar sadece bir evdir ve sonra kıymetli olduğu kadar acı hatıralarınızın da muhafazası haline gelir. Taşlar, ufak eşyalar, sanat eserleri, tılsımlar, muskalar ve dini heykeller şanslı ya da

koruma gücünü temsil etmeye başlarlar. Nesnelere ve mekanlara sembolik anlam yükleme alışkanlığından kendimizi alamayız. Çünkü etrafımızdaki dünyaya anlam katarak güçlendirme gereksinimi doğamızda vardır.

Sırf eğlence olsun diye, bir sonraki alışverişinizde, bir şeyi satın almak ya da almamak konusunda nasıl karar verdiğinizi gözlemleyin. Aklınızda olan belli bir şeyi almak üzere mağazaya gittiğinizi düşünebilirsiniz ancak bilmeden belli bir güç tipini tazelemek için de orada olabilirsiniz. Gerçekten hoşunuza giden bir şeyi bulduğunuzda; sadece fiyatı, bedeni ve rengi doğru olduğu için değil, bir sembolik mesajı olduğu için de ona yönelirsiniz. Ürün, *eğlenceli seksi, başarılı, ince veya canlı* mı diyor? Elbise ya da bluz üzerinizde iyi durduğu kadar, sizi iyi de hissettiriyor mu? Eğer öyle ise, amacınıza ulaşmışsınızdır. Kendinize özgü *seksilik, incelik veya canlılık* duygunuzu yeniden başlatmışsınızdır. Tam olarak aradığınız güç tipini yansıtan nesneyi bulmuşsunuzdur.

Bir kişinin kaç tane arketipi vardır?

Daha az veya daha çok arketiple ilgili olmanıza rağmen, birincil arketipleriniz sayısız değildir. Böyle olsa psişiğiniz çökerdi. Daha ziyade, kendi içsel-ağ etkilerinizi oluşturan, tek tek kendilerini ifade eden, bazen de enerjilerini harmanlayan, size özgü bir arketip kümeniz vardır.

Kendi arketiplerimizi nasıl teşhis ederiz?

Arketiplerinizi anlattığınız hikayelerle, kullandığınız kalıplarla, yaşadığınız korkularla ve gösterdiğiniz yeteneklerle ifade etmiş olursunuz. Kısacası doğanızda değişmez olan her şey ile... Size özgü olan nedir? Diğerleri sizi nasıl tarif eder? (Eğer hazırsanız, arkadaşlarınızdan bu konuda yardım isteyin. Kendiniz hakkında duyacaklarımız sizi şaşırtacaktır.)

Arketipler, hikayenin nasıl devam ettiğini bilebildiğimiz kalıplardır. Bize Zorba arketipini kazandıran David ve Goliath* öyküsü ya da kökleri Kral Arthur efsanelerine dayanan "Damsel in Distress"**, kulesinde hapis kalarak kurtarıcısını gözleyen "Rapunzel" ve kendisini uyandıracak prensin sihirli öpücüğünü bekleyen "Uyuyan Güzel" masalları gibi eski bir mesel olabilir. Bu efsane ve mitleri bildiğimiz gibi kendi öykülerimizi de biliriz. Bazısı sevimli, bazısı üzücü, bazısı duygusal, bazısı sarsıcı...

Hakkınızda neyin şimdi ve her zaman doğru olduğunu bilirsiniz. Örneğin, eğer bir Kurtarıcıysanız bunu bilirsiniz. Eğer öyleyseniz, istemeseniz de, içgüdüsel olarak diğerlerini kurtaracağınızı da bilirsiniz; çünkü bu şekilde karşılık vermeye kendinizi programlamışsınızdır. Çoğu Kurtarıcı, insanları karşılığında aşk uğruna kurtarmak üzere yola çıkar. Ancak bir noktada – ki hep öyle olur – gayretleriniz geri çevrilir. O zaman kendinizi gündeminizden kurtarıp,

* Kutsal Kitap'ta anlatılana göre, Davut Peygamber ile Golyat'ın savaşında Hz. Davut çok daha küçük olmasına ve devasa Golyat karşısında yenilgiye uğrayacağı düşünülmesine rağmen kazanmıştır. (Çev. N.)

** Fransızca kökenli olan bu deyim, "kurtarılmayı bekleyen kadın" anlamına gelir. (Çev. N.)

başkalarına özgürce yardım etmeye devam edersiniz. Yıllar boyunca kendi arketipimize ait davranış biçimlerini inkar edebiliriz ancak sürekli olarak bir noktada hep kazanan arketip olur. Bir şey bizi kalıplarla yüzleşmeye zorlar ve bunun bilinciyle gücümüzü geri kazanırız.

Arketipleri keşfettikçe; evrensel, kişisel olmayan arketip nitelikleri ile kendi niteliklerinizi karıştırarak, sizin aracılığınızla arketiplerin karakteristik biçimlerini nasıl ifade ettiklerini anlarsınız. Pratik yoluyla, arketip gözü geliştirebilir, bu yolla kendi düşünce ve davranış biçimlerinizi gözlemleyebilir ve net olarak hangi mitlerle yaşadığınızı görebilirsiniz.

Diğer kişilerin arketiplerini nasıl teşhis ederiz?

Arketipleri tanımlamaya başlamanın bir yolu popüler kültürdeki kalıplara bakmaktır. Disney filmleri prenseslerle doludur ve gişe rekorları kırdıran kahramanlara da çokça rastlayabiliriz. Ancak, arketiplerin layıkıyla yansıtıldığı başka birçok film de vardır. “*Şeytan Marka Giyer*” filminin başrol oyuncusu Miranda Priestly, eğer böyle biri gerçekten varsa, Kraliçe/Yöneticidir ve idol *Vogue* editörü Anna Wintour’u örnek aldığı söylenir. Savunucu filmlerde düzenli olarak işlenir; bunun bir klasik örneği filmle aynı adı taşıyan çevre eylemcisi Erin Brockovich’dir. Bir de “*Yardımcı*” filminde, beyazların evlerinde çalışan siyahi hizmetçilerin gözüyle 1960 Güney Amerika’da ırkçılığı anlatan,

gelecek vadeden yazar Skeeter vardır. Aibileen ve Minny, “yardımcı” öykülerini anlatmaya cüret eden Asilerdir.

Kültürlere bakmaya devam ettiğimizde, Apple’ın Steve Jobs’u ve Facebook’un Mark Zuckerberg’i gibi; Vizyoner arketipinin vücut bulmuş mükemmel halleri, teknoloji ve internet gibi en ileri sahalarda tamamıyla yeni dünyalar yaratan yenilikçiler olarak karşımıza çıkar. Birkaç güçlü arketipi; Kraliçe, Bakıcı ve Modacıyı temsil ettiklerinden dolayı Jacqueline Kennedy, Laura Bush ve Michelle Obama gibi First Lady’ler her zaman bizi büyülerler. Sporculara birçok CEO’nun hak ettiğinden daha fazlasını bahşedecek kadar taparız ve çocuklarımızı onlar gibi rekabetçi olmaları için yüreklendiririz. LeBron James, Derek Jeter veya olimpiyat jimnastikçilerini izlemek büyük hayranlık uyandırır. Çünkü onlar arketiplerini mükemmel bir şekilde cisimleştirmektelerdir.

Çevrenizdeki arketipleri inceleyerek işe başlayabilirsiniz. Patronunuz bir Vizyoner mi yoksa aritmetik sever bir Entelektüel mi? Çocuğunuz Sporcu ya da Sanatçı mı? Arkadaşlarınızın kaç tane Bakıcı veya kaç tane Asi? Ya size organik atık muamelesi yapan yan komşularınız? Sadık Savunucular mı yoksa Hevesli Çevreciler mi? Evde, işyerinde ya da televizyon ekranında karşılaştığınız kişilerin etkisi altında olduğu arketipleri gözlemleyin. Peki kendilerini size Facebook’ta tanıtan kişiler? Bilerek veya farkında olmayarak hangi arketipleri yansıtıyor olabilirler?

Çevrenizdekilerin arketip biçimlerini teşhis etmekte ne kadar ustalaşırsanız, eylem halindeki arketiplerinizi teşhis etmekte o kadar rahatlarsınız. Her şeyden uzaklaşmayı

düşlediğiniz oluyor mu? O, sizi geri hamle yapmaya çağıran Spiritüel/Mistik arketipiniz olabilir. Belki birden okula geri dönmek gibi parlak bir fikir aklınıza geldi. O, sizin kitaplara gömülme heveslisi Entelektüelinizdir. Arketiplerinizin karanlık yüzü sizce nasıldır? Belki de içinizdeki Kraliçe sizin eşit derecede karizmatik Kral/Patronunuzla anlaşmazlık içindedir. Ya da çocuklarınız başlarının etini yememeniz için size yalvarıyorlarsa, işte o içinizdeki Bakıcının “helikopter” ebeveyne dönüştüğünün bir işaretidir.

*Arketiplerimizi seçebilir miyiz veya onları
değiştirebilir miyiz?*

Bu tip sorulara bayılırım çünkü; bu sorular hayatımızın amacı ve anlamına karar vermekte etkili birtakım kozmik ya da ilahi gücün olduğunu ifade eder. Arketiplerimizi eğer biz seçmediysek, kim seçmiştir? Biz seçmiş olsak bile, kim bize bu fırsatı tanıdı? Tanrı mı? Eğer öyle ise, bu olay ne zaman gerçekleşti? Muhakkak doğumumuzdan önce olmuş olmalı...

Benim kişisel inancım, hayata birtakım görevleri yerine getirmek için gelmiş olduğumuz ve bu görevlerin kendi arketiplerimiz tarafından hükmedildiğidir. Bu görevlere ben “Kutsal Sözleşmeler” adını veririm. Kutsal Sözleşme’nizin içerdiği arketipler, kişisel ve manevi gücünüzle olan ilişkinize hükmeder ve hayatınızın her yönüyle ifade edilirler.

Arketiplerin bize nasıl ulaştığı sonucuna, mistik yaya olan derin saygım ve doğayı gözlemlemem yoluyla

varmışımıdır. Hem doğa hem de mistik yasa herhangi bir dini aşar. O yüzden onların devamlılığı ve gücü herhangi bir dünyevi siyaset ya da teoloji tarafından kontrol edilmiş veya düzenlenmiş olamaz. Doğanın kanunlarından, hayatın birbiriyle açıkça etkileşim içinde olduğu döngüler tarafından düzenlenip yönetildiğini öğreniriz. Hiçbir şey nedensiz var olmaz. Ve biz, dünya üzerindeki herhangi bir şey için de geçerli olduğu gibi, doğanın kanunlarına göre yaşarız. Yaşam düzeninin bir parçası olarak, hayatlarımıza anlam ve neden yüklenmiştir.

Ancak, görünüşte sonsuz olan bu ufukların içinde de sınırlar vardır. Biz bir bakıma arketip yaratılışımız ile sınırlıyızdır. Biz ne olmak istediğimiz değil, ne olduğumuz konusunda başarı gösterebiliriz. DNA'mızda birtakım beceriler, yetenekler, değerler, yükümlülükler ve yaşam zorlukları ile doğmuşuzdur. Arketip biçimlerimiz, içimizde; doğuştan belki de daha anne rahmindeyken yer etmiştir. Birincil olan arketiplerinizi değiştiremezsiniz ancak onların etkilerini olgunlaştırabilirsiniz. Yaralı Çocuğu Sihirli Çocuğa dönüştürebilirsiniz ama Yaralı Çocuğunuzun kökleri daima sizinle olacaktır. Yani, çocukluğumuzun yaraları bizi hiç bırakmaz ama üzerimizdeki etkilerini iyileştirebiliriz. Hayatta olgunlaştıkça, anlayış alanımızı genişleterek, başkalarının ıstıraplarını, anne ve babamızinkiler de dahil olmak üzere kapsama seçeneğimiz vardır. Böylelikle, kendinizi Yaralı Çocuğun ötesinde, çocuk arketipinin diğer yönlerine açmış olursunuz.

Bu arketip öğretisine bir başka yönden bakabilmek için, kendinizde beğendiğiniz bir yönü ele alın. Belki içinizdeki

Eğlendirici, İyileştirici ya da Ağ Kurucuyu seviyorsunuzdur. Yaşamınızın bu yönünde iyi olduğunuzun farkındasınızdır. Doğuştan iyi olduğunuz gerçeğini değiştirebilir miydiniz? Değiştirmeyi hayal bile edemezsiniz çünkü en derinlerde kimliğinizin bir parçası olmuştur.

Kıyafet değiştirir gibi arketip değiştirmek o halde pek olası değildir. Çünkü özünüzde ne iseniz, onun tersi olamazsınız. Hayatınızın en üstü kapalı düzeylerinden en aşık olanına kadar arketip kalıplarınız, bilinç ve bilinçdışı doğanızın her yönüyle iç içe geçmiştir. Kendinizi yıllar boyunca tanıdıkça, arketip biçimlerinizi ve onların ruhunuz üzerindeki derin etkilerini anlamaya başlarsınız. Yaşam, bize kendimizi eylem halinde görme fırsatları sunar: Aşık oluyorken, saldırı altındayken, doğum yaparken, doğaçlama hareket ediyorken, bir kaybın üstesinden gelirken veya bir hayırda bulunurken... Yaşam boyunca değişir ve olgunlaşırız ama daima kendi arketiplerimizin çizdiği sınırlar içinde bulunuruz.

Olduğunuzdan farklıymış gibi davranabilirsiniz ama sonunda buna devam edebilmek için enerjiniz kalmaz çünkü o, sizin özgün haliniz değildir. Örneğin, bende zerre kadar Sporcu arketipi yoktur ama bu beni egzersiz yapmaktan alıkoymaz. Ancak benim, olimpiyatlarda yarışma hayali kurmamı da önler. Kesinlikle atletizme katılmakta serbest olmama rağmen, psişiğimde herhangi bir atletik mit yoktur. Kendimi yarışta koşarken gözümde canlandırabilirim ancak, bu görüntü ruhumu hareketlendirmez. Çünkü bu duruma uyan arketip bende yoktur. Arketipleri uygun olmadığından bir şeye takılıp kalmış, duraklamalar yaşayan

birçok insanla tanışmışımdır. Birkaçı aktör olmak istemişti. Birkaçı ise girişimci. Bir kadın, kaderinde ünlü şarkıcı ve söz yazarı olduğunu hayal ederdi. Bu bireylerin hiçbirinde gereken arketipler yoktu ancak zaten yeteneksizliklerinden olduğu kadar, önlerine çıkan fırsatların olmayışından da bu anlaşılıyordu. Fırsatlar arketiplerinizin bir uzantısıdır ve fırsatları sadece sahip olduğunuz arketipler aracılığıyla harekete geçirebilirsiniz.

İlişkilerde arketipler nasıl etkili olur?

Çoğu zaman manyetik çekimden bahsederiz. Onu gördüğüm andan itibaren çekiciliğine kapıldım deriz ve gerisi malum... Böyle bir anda yaşadığınız şey, tam bir arketip hareketlenmesidir. İçinizde, genelde omuriliğinizden yukarı doğru teninize yayılan bir titreşim hissedersiniz. Bu tam ölçekli bir arketip çekiciliği deneyimidir. Çekim gücü kelimenin tam anlamıyla hissedilir olduğundan, bağlanmakta olduğunuz kişiye olan coşkunuzu zar zor kontrol edebilirsiniz. Eğer çekim gücünde duygusallık varsa, bu iki kişiye *Arke-eşler* denir.

Çekim gücü anlıktır. Ya oradadır ya da değildir. Sonra ise, ona dair iki farklı deneyiminiz olur: Manyetik çekim ve manyetik bağlanma. Manyetik *çekim*, duygusaldır ve manyetik *bağlanma* yaşamın doğal şebekesidir. Bu ağı; arkadaşlarınız, aileniz ve daha geniş çaptaki sosyal çevreniz oluşturur. Manyetik cazibeler ve bağlanmaların her ikisinin de yoğunluğu farklılık gösterir. Bazı kişilerle zorunlu ilişkileriniz vardır, diğerleriyle geliştirici ve sadece birkaçı ile

samimi ilişkiler kurarsınız. Kimse herkesle çekici ilişkiler kuracak diye bir kural yoktur. Sayısı çok olunca sonuç, tükenmeiktir – kelimenin tam anlamıyla ve sembolik olarak enerjinin tükenmesi.

Arketiplerimiz bizimle nasıl iletişim içindedir?

Arketipler melekler ya da iç kılavuzlar gibi değildir. Onları bir çeşit iletişim içinde olduğumuz varlıklar olarak görmememiz gerekir. Yaygın olan inanç; melekler ve manevi kılavuzlarla, dua yoluyla iletişime geçebileceğimiz ve karşılığında onların kişisel kılavuzluk yoluyla yaşam buhranlarımıza müdahale edebileceğidir. Burada etkin kelimeler, *kişisel kılavuzluktur*. Arketipler ne dualara karşılık verirler ne de kişisel kılavuzluk sağlarlar. Onlar, insan doğasının esasını oluşturan kişilik dışı bilinç kalıplarıdır. Ancak, arketipler bilincimizin etkin bir bölümüdür ve oluşturduğumuz enerji kıvılcımları ile sürekli olarak etkileşim halindedirler. Bu kozmik psişik kalıplar, toplumsal evrime ayak uydurmak üzere eski mitleri daha çağdaş bir şekil vermek için iyileştirirler. Örneğin, hâlâ kadınsı mit ve düşlerimizde “Beyaz Zırhlı Şövalye” vardır ancak günümüzdeki şövalyenin zırhı; kılıç ve kalkandan çok bir Armani takım elbise ve bir Mercedes-Benz’dir. Mitler çağın gardırobunu yansıtmak durumundadır. Kıyafet değişse de, benzer hikayenin tekrar tekrar anlatıldığını görürsünüz.

Arketiplerin bizimle iletişime geçmelerinin bir yolu, mitler ve fantezilerimizi *harekete geçirmek ya da hayat vermektir*. Bazı kişiler kendilerini örneğin lider olarak hayal eder.

Abraham Lincoln, bu duruma verilebilecek en güzel örnektir. Çok küçük yaşlarda bile büyük idealleri vardı ve bu his onu çocukluğunda zor şartlar altında okumaya ve sonunda avukat olmaya yönlendirmiştir. Ancak bu meslek onun için yeterli olmamıştır, o yüzden kendisini politik lider olarak hayal ettiğinden, siyasete atılmaya karar vermiştir. İç imgesi kendisini kongrede tasvir edince, harekete geçmiş ve idealini gerçekleştirmiştir. Politikaya girdiğinde, yaşam nedeni olan görevi ile uyum içinde olduğunu biliyordu. Ancak, iç savaşta, "Birliği" kurtarma zorluğuyla yüzleştğinde, kendisi için en büyük görevi yerine getirdiğini fark edebilmişti.

Arketipler bize hayallerimiz ve düşlerimizde betimlemeler şeklinde ulaşırlar. Tesadüfler ve eşzamanlılık da arketip eylemini temsil eder. Carl Jung'un eşzamanlılık dediği şey, sıradan ve birbiriyle alakasız olayların anlamlı tesadüflerine işaret eder.

Tesadüfleri ve eşzamanlı hadiseleri düzenleyen kozmik kuvvetler Jung'un ilgisini çekmiştir ve malum olduğu üzere; yaşamımızda bazı anlar böyle olayları içerir, bazıları içermez. Jung bu olayların gerçekleşmesinde, psişik ve arketip kalıplarımızın gücü yoluyla bir şekilde dahil olduğumuz kanısına varmıştır. Ancak kimse, Jung da dahil olmak üzere, kesin alşimik formülünü belirleyememiştir. Deneyimlerin anlamını ayırt etmede ya da üzerlerine anlam yüklemeye tek başımıza olmamıza rağmen, yine de eşzamanlı olayların, hayatımızın sıradan olaylarından daha fazla öneme sahip olduğu konusunda hemfikirizdir. Otuz yıldır aklınıza gelmeyen çocukluk arkadaşınız birden gözünüzün

* The Union: Amerikan İç Savaşı'nda Kuzey'i tanımlar. (Çev. N.)

önüne geliverir ve bir saat sonra, tam yolun karşısına geçerken, hafızanızdan silinmeye yüz tutmuş arkadaşınızın size doğru yürüdüğünü görürsünüz. Bu karşılaşmaya önem vermek ya da vermemek size kalmış. Yalnız şu kadarını söyleyebilirim ki aramızda bu tür olaylara aldırış etmeyen çok az insan vardır. Yaşamımızda olayları arketip enerjilerinin ifadeleri olarak görmeyi tercih ederiz.

Arketip aileleri nelerdir?

Arketip aileleri, bir güç teması paylaşan arketiplerin çekirdek gruplarıdır. Şefkat ailesi, örneğin, sevginin ve büyümenin gücünü ifade eden Bakıcı, Anne, Geliştirici, Kurtarıcı ve Öğretmen arketiplerini kapsar. Takdir edeceğimiz gibi, birçok arketip benzer özelliklere sahiptir. Yine de, farklılıklar açık olmasa da, bu nüanslar ayrı arketipler tarafından yansıtılacak kadar önemlidirler. Yoldaş, örneğin, Yardımcıdan ayrıdır. Yoldaşın arketipi duygusal düşkünlük ilişkisini ifade eder, yoldaş ise oyun arkadaşını.

Bu kitabın sayfalarında bilinen bütün iyi arketipleri keşfetmek mümkün değildir ancak, çoğunu arketip aileleri içinde kümeleyerek, arketiplerin çekirdek güç yapısının anlamını verebiliriz. Bir arketip ailesinin tümünü, herhangi tek bir arketipten daha yakın hissedebilirsiniz. Bu anormal bir şey değildir. (Profilini verdiğimiz on arketip dışındakiler için sayfa 311'deki "Arketip Galerisi"ne bakınız.)

Arketipler hakkında bilgi edinmek neden faydalıdır?

Arketiplerinizi incelemeye, “hakkımda daha fazlası” diyerek maceralı bir uğraş niyetiyle başlayabilirsiniz. Ama arketiplerinizi keşfetmenin gizli gücü tam olarak “hakkınızda daha fazlası” sadece bu durumda, *gerçek* siz olabilir. Hiçbirimiz yaşama kim olduğumuzu ve neden böyle olduğumuzu bilerek başlamayız. Bu sezgi için derinlemesine araştırma yapmak zorundayız. Bir kez kendiniz hakkında merakınız uyandı mı, içsel bilgi arayışınız başladı demektir: *Ben kimim? Amacım ne? İçsel gücümün doğasında ne var?* Bunlar sıradan sorular değildir ve mesleğiniz doğru, aşkınız gerçek olsa dahi cevaplanamazlar. Bunlar, tereddüt ve korku olmaksızın kucaklanmayı bekleyen gerçek benliğinizi keşfe çağrı, varlığınızın derinliklerindeki haykırışlardır. Arketipler gerçek benliğinizin izini taşırlar.

Bir zamanlar bir kadın bana, “Uzaklara gidip benliğimi bulmam gerekiyor” demişti. Bununla ne demek istediğini gayet iyi anlıyorum. Kişiliğinden, rutinlerinden daha fazlası olan, kendi parçasına, iç doğasına uyanmıştı. Yaşamını kurallar ve beklentilerle düzenlemiş, bilindik benliğinden ayrı olan iç sesini keşfetmişti.

Ona, “Ne bulmayı umuyorsun?” diye sordum.

“Daima sanatçı olmayı istemişimdir” demişti. “Sanatçı olduğumu biliyorum. Bu yönümü ortaya çıkarmak için hiç fırsat yaratmadım çünkü ‘kendime’ beni kimse ciddiye almıyor, o halde ben kendimi neden ciddiye alayım, derdim. Ama yanlış hayatı ve bir yalanı yaşadığımı hissediyorum.

Daha fazla tahammül edemeyeceğim. Açlıktan ölsem de fark etmez. Külliyetli bir yalan yerine; aç gezmeyi ve özgün bir hayat yaşamayı tercih ederim.”

Benliğini keşfederek, bu kadın Sanatçı arketipiyle karşılaşmıştı. Kendi arketip kaderini yaşamak istememe seçimini başkalarının üzerine atarak, kendine ihanet dolu bir hayatı daha fazla yaşamaya devam edemezdi.

Arketiplerimizi tanımak bize başka ne şekilde yardımcı olur?

Yıllar boyunca öğretmen ve tıp medyumunu olarak binlerce kişi ile çalışmanın neticesinde, bedeninizi olduğu kadar mitlerinizi de incelemenin sağlık açısından önemli olduğu inancına vardım. Hayattaki planlarınızın bir sonucu olan hayal kırıklığının, gönül yarası ve hayat buhranlarını iyileştirmesi zordur. Sadece her türlü lojistik karmaşa yüzünden değil, mitlerinizin de harap olmasındandır. Doğrusu, bazen bir fiziksel buhranı atlatmak, bir mit buhranını atlatmaktan daha kolaydır. Eğer, bir mit buhranı yaşadığınızın farkında bile değilseniz, iyileşmesi zor olabilir. Kabul edilmemiş mit buhranı, yaşam boyu depresyonun ve hatta ölümcül bir hastalığın tohumu olabilir.

Bir kadın bana, “Kendimi daima evli ve iki çocuklu, deniz kenarında yaşayan biri olarak hayal ettim” demişti. Yirmi beş yaşındayken genç bir avukatla evlenmiş ve çift Cape Cod’a yerleşmişti. Altı yıl süren evlilikleri ve iki çocuktan sonra, kocası ofiste geç saatlere kadar kalmaya başlamıştı. Hikayeyi zaten biliyorsunuz, o da sezgilerinde yanılmadı ama gerçeği kabul edemiyordu. Kolon kanseri teşhisi, yıllarca yalanları

yuta yuta en nihayetinde, kendi deyişiiyle onu, gerçeği kusmaya zorlamıştı.

Beni görmeye gelmişti çünkü niçin hastalandığını ve niçin iyileşemediğini bilmek istiyordu. O vakitler, ne evliydi ne de deniz kenarında yaşıyordu. Ona, onun mükemmel evlilik mitinin yanlış olduğunu tartışmamız gerektiğini söyledim. Şimdi eski mitin yerine ne koymuştu?

Kızgın bir şekilde bana, "Hâlâ evli ve iki çocuklu olarak deniz kenarında yaşamak istiyorum. Bundan vazgeçmem. Vazgeçmeyeceğim. Benden bu düşü unutmamı istemeyin" demişti.

Ama olaylar, o miti onun elinden çoktan almıştı. Boşanmış, hastalanmış ve kemoterapi görüyordu. Ama bu kadını gerçekten yok eden hangisiydi, kanseri mi yoksa sahiplendiği mitin dağılması mı? İyileşmek için ihtiyacı olan şey, ona yaşamak için bir neden verecek yeni ve daha uygun bir mit olabilirdi.

Arketiplerinizi keşfetmek, ruh düzeyinde kendinizle tanışmak gibidir. Bu derinlikte kendinizi tanımıyor olabilirsiniz ya da mitlerinizin ve simgelerinizin hayatınızda oluşturduğu gücü keşfetmemiş olabilirsiniz. Ancak, kendinizi daha iyi tanımanız gerekir, çünkü bunlar psişinizin ve ruhunuzun yaratıcı motorlarıdır. Ve onları tanımak hayatınızı kurtarabilir.

Hastalanmadan nasıl arketiplerimizin gerçeğine uyanabiliriz?

Arketipinizin gerçeğine uyanmak, harici ve dahili ihtiyaçlarınızdan sorumlu olmak ve onlarla ilgilenmektir. Derinlik-

lerde en duyarlı olduğunuz bu dili, kendi simgeler ve mitle-
rinizin dilini, tanımayı ve yorumlamayı öğrenmeniz büyük
önem taşır.

Günümüzde insanlar terapi ve danışmanlık, meditasyon
ve maneviyat yoluyla benliğini keşfederek daha çok bilinç-
lenmektedir. Sezgimizi uyandırdığımızı göre artık yaşam-
larımızı idare etmek için farklı bilinç araçlarına gereksinim
duyarız ve bu temel araçlardan biri; kim olduğumuzu anla-
mak ve arketip düzeyinde nasıl faaliyette olduğumuzu öğ-
renmektir.

*Arketiplerimizi bilmek geçiş dönemlerinde bize
nasıl yardımcı olur?*

Bizi sadece dünya hakkında kişisel mitlerimiz, fantezileri-
miz ve düşüncelerimizle bağlayan arketiplerimiz olmadığı
gibi, yaşam da hepimize mahsus olan arketip deneyimlerin-
ce yönetilir. Ölüm ve yeniden doğuş bunlardan ikisidir – bir
formdan kurtulup bir diğeri yaratmanın evrensel deneyi-
mi. Bu, anka kuşunun mitinde temsil edilmiştir. Kuş alev-
lerle kaplanmış ve küllerinden yeniden doğmuştur.

Hepimizin geçirdiği dönüm noktaları vardır, bir seçim
noktası ve verdiğimiz bir karar nedeniyle hayatımız çarpıcı
bir şekilde yön değiştirir. Benzer bir şekilde, arketip geçişleri
yaşarız, arketipler sistemimizin bir ya da birden fazla baskın
arketiplerinin hakimiyetinden bir başka arketipe kayar. “Boş
yuva sendromu” böyle bir geçişi sadece tetikler. Ev hanımı
anneler özellikle bunu hissederler. Çocuklarını büyütme-
k için yıllarını adayan, çocukları evden ayrılınca, mevcudiyet-

lerine hükmeden Anne arketipi rolü uçup gider. İleri görüşlü ev hanımı anneler, kariyerlerini yeniden başlatır veya okula geri döner ya da çocuk büyütmeyle alakası olmayan diğer ilgi alanları edinerek bu geçişe kendilerini hazırlarlar. Bu kadınlar, çoğu zaman yaşamlarının tamamen yeni bir safhasına, büyük bir heyecanla girdikleri bir sonraki evrelerine, pürüzsüzce geçerler. Ama eğer yaşamınızın bir sonraki arketip bölümüne hazırlanmazsanız, buhran bölgesine geçiş yapmış olursunuz. Kimliğinizin bir parçasını kaybetmiş gibi hissedersiniz ve gerçekten de kaybetmişsinizdir.

Bu durum gözlemediğim kadarıyla genellikle eşini kaybetmiş kadınların başına geliyor. Ölüm sonraki yıllarda ya da uzun süren bir hastalıktan sonra gerçekleşirse; sağ kalan, eşinin kaçınılmaz kaybına alışma dönemi avantajına sahiptir. Ancak ölüm ani olursa, belki kaza ya da kalp krizi veya beyin kanaması, sağ kalan eş belirsizliğe saplanır. Eş olarak uyanıp, o gece yatağına dul olarak girer. Bir anda aşına olduğu mitolojik manzaradan çıkarılan sağ kalan eş, artık yeni bir gelecek için yeni bir mit bulmak zorundadır. Bazı kişiler, eski miti atıp devam etmenin neredeyse imkansız olduğunu düşünürler. Onun yerine, eski mitin gölgesinde veya kederine bağlı kalarak yasta kalmayı seçerler. Bu acıya tutunarak ve hatta besleyerek dul, hayat değiştiren dul-luk geçişini erteler ve evli olduğu fikrine bağlı kalır.

Şüphesiz, yaşam boyunca görkemli geçişler de deneyimleriz. Bunlardan bazıları aşık olmak, ebeveyn olmak ve benliğin gücüne uyanmaktır. Yaşam, sonsuz maceralarla bize hayatın saklı doğrularını ve kozmik plandaki yerimizi öğretmek amacıyla olan arketipsel, sihirli bir halı gezintisidir.

Bu Kitaptan Nasıl Faydalanabilirsiniz?

Etrafınızdakilerin yaşamları ve sizin yaşamınızda hangi arketiplerin faal olduğunu tanımlamaya başlayabilmeniz için arketipleri her yönüyle size açıklayan bu kitabı yazma gereği duydum. Arketipler hakkında bilgi edinmek, onların gücüne bütünüyle inanmanızı sağlayıp, diğer kişileri daha derinden anlamanızı mümkün kılarak kendinizle yakın bir bağ kurmanıza olanak verir. Hemen, belli bir arketiple özdeşleştiğinizi düşünseniz bile, bütün bölümleri okumanın bir hayli faydası vardır. Arketipleri öğrenmenin eğlenceli tarafı, onları günlük yaşamınızda ayırt edebilmektir. Kişileri gözlemledikçe, kendinizi otomatik olarak şöyle düşünürken bulacaksınız: “Entelektüel olduğu aşık” ya da “Kraliçelere özgü hareket ediyor.”

Müteakip bölümlerin her biri tek bir arketipe adanmıştır. Hiçbir arketip herhangi bir diğerinden daha önemli değildir. Her bir profil, daha iyi anlaşılabilmesi için başlıklara ayrılmıştır:

Yaşam Yolculuğu: Bu bölüm, belli bir arketiple bağlantılı özellikler ve davranış biçimlerini ayrıntılı olarak ele almaktadır.

Tek Zorluk: Arketipin özelliklerinden dolayı doğal olarak ortaya çıkan zorluklar ve meseleleri göstermektedir. Örneğin, bazı arketipler – özellikle Bakıcı – aşk söz konusu olduğunda doğası gereği pasif veya anlayışlıdır ancak diğerlerinin, örneğin Aşık arketipinin, inisiyatif alması daha olasıdır. Tek zorluk, *hangi* kuvvetlerin bireyin kişiliği yoluyla kendilerini ifade ederek, bir arketipi güdülediğini öğrenmeyi içerir.

Evrensel Ders: Her arketip bir yaşam dersini veya bir ruh dersini içerir. Bu, o arketipe sahip olan bireylerin iç gelişiminin anahtarıdır.

Tanımlayıcı Erdem: Her arketipe bireyi güçlendiren ve kişisel gelişimini destekleyen belli bir erdem veya mistik güç bahşedilmiştir.

İç Karaltı: Tüm arketiplerin, bilinçli farkındalığın dışında işleve sahip karaltılı yani gölgede kalmış özellikleri vardır. Bu bilinçdışı karaltılı yönlerle yüzleşerek korkularımızı ve olumsuz davranış biçimlerimizi ortaya çıkarırız, bu onları serbest bırakmak üzere atılan bir adımdır.

Erkeklerdeki Karşılık: Bu bölüm, bir arketipin sadece erkeklerde ifade bulma şekillerini tanımlar.

Mitler: Bir arketip ile ilişkilendirilmiş orijinal hikayelerdir. Anlatı yoluyla derin sembolik anlamının aktarılmasını ifade eder.

Arketipinizi Tanımak: Bu bölüm, bir arketipin özelliklerini ve davranış biçimlerini, bu arketipin sizin arketipinizin yaşamınızdaki belirleyici güç olup olmadığını belirlemenize yardımcı olur.

Yaşam Tarzı Zorluğu: Bir arketipin belli etkilerini, bir bireyin yaşamına *nasıl* sunduğundan kaynaklanan zorluklarından söz eder. Bu etkiler kendilerini psikolojik, yaratıcı ya da kişisel alışkanlıklar ve ritüeller olarak ifade edebilirler.

Arketipinize Adım Atın: Her bölüm, arketipin gücünden faydalanmanıza yardımcı olmak için bir dizi egzersizle bitmektedir.

Kitabı okurken, arketiplerin psişik tarafından ortaya çıka-

rıldığını akılda tutmak önemlidir. Gerçek değil mistiklerdir. Arketipleri tam olarak tanımlamak mümkün değildir. Çünkü arketip kalıpları her bireye uyum sağlamak için şekil değiştirirler. İki kişide Bakıcı arketipi olabilir ama arketipin kendini ifade ediş tarzı her bir şahsın talepleri ve karakteristik özelliklerine göre farklılık gösterir. Bir kez arketip kalıbını teşhis etmeyi öğrendiğinizde, kendinizin ya da bir başkasının hayatına bakabilmeyi ve arketipin o hayata olan etkilerinin üstü kapalı yönlerini görebilirsiniz. Arketipleri tanımlaması mümkün olmayabilir, yine de daima tanınabilirler.

Bir defa gerçekten size ait olduğunu bildiğiniz bir arketiple bağ kurduğunuzda, hayatınızı etkileyebilecek diğer arketipler hakkında bilgi edinmek size ilham verecektir. Bir arketiple bağ kurmak, gerçek kimliğinize bir köprüdür, gerçekten kim olduğunuza da...

Siz; kişiliğinizden, alışkanlıklarınızdan ve başarılarınızdan daha fazlasını ifade ediyorsunuz. Siz hikayeler, mitler, düşler, kozmik orantılar ve tutkularla son derece karmaşık bir yapıya sahipsiniz. Kendinizi hafife alarak zaman kaybetmeyin. Büyük hayaller kurun. Arketiplerinizi kullanın. Eğer Sanatçıysanız, sanat yapın. Eğer Vizyoner iseniz, gelecekte ihtiyaç duyulacak bir şey hayal edin, sonra bir girişimci ile güç birliği yapıp riskler alın. Gerçek yaşama sebebinizi ifade edebilmek için arketipinizin enerjisini kullanın. Yaşam hiçbir zaman güvenli olan şeyin yapılması değil, en sonuna kadar yaşanılması gerektir.

Arketip alanınızda sizi bekleyen zenginlikler var. Sayfayı çevirin ve içine dalın!

3. BÖLÜM

SAVUNUCU

Arketip Ailesi: Savunucu

Diğer İfadeler: Organo, doğacı, koruyucu

Yaşam Yolculuğu: Olumlu toplumsal veya çevresel değişim için bilinçli bir aracı olmak.

Tek Zorluk: Kişisel gündem ya da kızgınlığınızdan ziyade, kudretiniz ve yeteneğinizi kullanmanıza imkan verecek bir sebep bulmak.

Evrensel Ders: Sırf her şeyi yapamıyor olmanız, bir şey yapamayacağınız anlamına gelmez.

Tanımlayıcı Erdem: Umut

İç Karaltı: Diğerlerinin işinizi takdir etmeleri gerektiğine inanmanız, yani işinizin diğerlerinin yaptığından daha fazla amacı olduğuna inanmak.

Erkeklerdeki Karşılık: Savunucu, sosyal haklar eylemçisi, sağlık askeri

Savunucu Miti: Değişimi zorlamak

Davranış Biçimleri ve Özellikler: Savunucu...

- Kendisini sosyal, siyasi ve çevresel dönüşüme adanmıştır.
- İnsani davaları ilerletmeyi üstlenmiştir.
- Söz sahibi olmayanların yerine konuşur.
- İnsan hakları ve çevreyi koruma adına savaş verir.

Yaşam Biçimi Zorluğu: Bir davayı üstlenmek yaşam biçimi nasıl değiştirecek?

Yaşam Yolculuğu

Savunucu, on kişilik ailemizde belki de en alışılmamış arketiptir. 1960'larda vatandaşlık bilinci ve toplumsal eylemin yükselişi ile kabul edilmiş güç biçimi olarak ortaya çıkmış olan bu arketip, kozmik tiyatroya nispeten, yeni dahil olmuştur. Savunucular, kendileri adına konuşamayanların haklarını müdafaa ederek, toplumun yararı için insani kaygıları ileri götürmeye adanmış olanlardır. Bu arketipin gayesi; toplumsal, siyasi ve çevresel dönüşümden başka bir şey değildir. Savunucu arketipine sahip kişiler toplumsal mazlumların miknatıdır. İhtiyaçlarını toplumsal, siyasi ya da mali kanallarla ifade etme nüfuzundan yoksun bireyler ya da gruplar, Savunucuda bu görevi taşıyacak kişiyi bulurlar.

Savunucular nadiren durup Savunucu olup olmadıklarını düşünürler. Bu istisnai arketip, GPS* ile değiştirilmesi gereken herhangi bir şeye hevesle yönelir. Savunucu ola-

* Global Konumlama Sistemi (Çev. N.)

rak siz, diğçerlerinin yaşamını geliştirmek ve fark yaratmak için doğmuş olduğunuzdan, toplumsal kaygılara kendinizi yakın hissedersiniz. *Değişim aktörü* terimi – genellikle savunucuyu tanımlamak için kullanılır – farklı yoğunluklarda bu arketip üzerinden yol alan bir dürtüdür. Değişim, biz insanların bağrına bastığı bir şey değildir; alışık olduğumuzu bırakma gönülsüzlüğü DNA'mıza yerleşmiş gibidir. Ancak, değişimin temelini oluşturan ivmenin daima kendine ait yöntemi vardır; eskiyi devre dışı bırakarak yeni yapılandırmalara olanak sunmak gibi... Savunucunun yaşam yolculuğu, tabii değişim kanununa derinlemesine dokunmuştur.

Bir Savunucu olarak, dünyada bir fark yaratma fırsatı gördüğünüzde, içinizde otomatik olarak ateşlenen bir alev vardır. Bu, başkalarının yaşamlarının gelişmesi pahasına her şeyini veren bir arketiptir. Eğer *Savunucu* etiketi nispeten yeniyse de, ezilen lehinde harekete geçme dürtüsü yeni değildir. Savunucunun ataları yüzyıllar öncesine dayanır. Savunucu arketipi ve onun müthiş selefleri olmadan, bugün kanıksanan toplumsal ve cinsiyet özgürlükleri yaşamımızın bir parçası olamazdı. Günümüzde, bu özgürlüklerin bazılarına karşı olan tehditler yeni nesil Savunucular ve onların Asi kuzenlerini, sorumluluğu devralmaya sevk eder.

Savunucular için yaygın olan meslekler; avukatlık, sosyal hizmet görevlisi, çevrecilik, toplumseverlik, sosyal eylemcilik, yazarlık ve medya uzmanlığıdır. Eğer Vizyoner ve Girişimci arketiplerine sahipseniz, iş hayatında da etkin olabilirsiniz. Asi arketipi olan Savunucular sokaklara dökü-

lüp bir dava uğruna gösteri yapabilirler. Şüphesiz, PETA* ve MADD** gibi akımlar, Savunucular ve Asiler tarafından başlatılmıştır.

Savunucular genellikle etkin sözcülerdir; ancak sadece ikna etmek yetmez. Bu arketipin eylemci yönü, yanlış yönde ilerleyen sistemleri düzeltme endişesindedir. Çoğunuz yelpazenin güç ve adalet ucuna, insan hakları ihlallerine karşı mücadeleye veya sonsuz ekolojik felaketler akışını daha bilinçli kanunlarla önlemek üzere enerjinizi harcarsınız. Diğer Savunucular bu arketipi, insanlara daha bilinçli yaşamaya ilham vermek için, hobi bahçeleri ve geri dönüşüm projeleri başlatarak ifade ederler. Savunucunun hangi şekilde eylem gerçekleştirdiğine bakmaksızın, bu arketipin bir gündemi vardır ve o gündem yeni başlangıçlara önyak olmak ve olumlu değişimi teşvik etmektir. Savunucu olarak yaşam yolculuğunuz, toplumsal dönüşüm için bir aracı olmaktır.

Fakat yaşam yolculuğu bütün Savunucular için aynıysa da, bu arketipe sahip olan her birey aynı değildir. Her Savunucuda arketip özellikleri, benzeri olmayan bir Savunucu üretmek için bireyin kişilik harcıyla karışır. Yine de, arketipe bir bütün olarak göz atınca çoğu Savunucuların aşağıdaki üç kategoriden bir tanesi olduğu anlaşılır:

* Hayvanlara Etik Muamele İçin Mücadele Edenler (Çev. N.)

** Sarhoş Araba Kullanımına Karşı Anneler (Çev. N.)

Hobi savunucu

Hobi Savunucu, dişe dokunur bir şey yapmak isteyen ancak henüz fark yaratmak için bir yöntemle bağıntılı olmayan-
dır; en azından yapmak istediği şey, uzun vadeli ya da ucu
açık bir yükümlülük içeriyorsa... Laf olsun diye değil, eğer
gerçekten bu tür bir Savunucu iseniz, başlıca toplum odak-
lı düşünenler arasındasınız ve çoğu cemiyet etkinliğinin
temelini oluşturursunuz. Genellikle, Hobi Savunucuları
bir proje üstlenmeden önce, açıkça belirtilmiş bir program
beklerler. Bir de, ihtilafsız projeler olsun istersiniz. Eylem-
ci değilsinizdir; radikal, toplumsal ve siyasi değişim doğ-
rultusunda çalışmaktan ziyade, cemiyetinizi geliştirmeye
odaklanmayı tercih edersiniz. Bir semt parkı ya da gündüz
bakım evi için destek olursunuz, çiftçi pazarı düzenlersi-
niz, zorbalık karşıtı önlemlere mali destek verirsiniz, daha
sağlıklı yemek çıkartmaları için okulları teşvik eder veya
çocuk yaz programlarına kaynak sağlamak için bağış top-
larsınız. Siz sadece işin nasıl yapıldığını öğrendiğiniz için
başlıca endişeniz daha büyük toplumsal adaletsizlik konu-
ları ile mücadele etmek ya da çevre suçlarına karşı savaş-
mak değildir.

Özverili savunucu

Özverili Savunucu, Savunuculuğu bir sonraki düzeye ve
ötesine taşımıştır. Özverili, tam olarak ismin belirttiği
gibidir: Toplumsal, çevresel, insani, siyasi ya da ekono-
mik değişim için uzun vadeli yükümlülük yolu seçmiş ve

böyle bir taahhüdü yerine getirmek için kişisel ve mali riskleri isteyerek üstlenmiştir. Çevreciliği savunanlar, bir kereliğine çevreci olmazlar. Sizin için organik yaşam tarzını benimsemek, küçük güneş enerjili ev inşa etmek ya da var olan bir evin donanımını iyileştirmek, organik bir bahçe meydana getirmek, atıkları dönüştürmek, geri kazanılmış kıyafet giymek, hibrit araba kullanmak veya toplu taşıma aracına binmek ve bunların yanı sıra, çevre bilinci yaratmak için uğraş vermek ve yasama değişikliği için lobi oluşturmayı içerir. Sürdürülebilir bir yaşam tarzına adanmış olmak, çevreci kişiler – *organo* dediklerimiz – bu konuda gerçekten öncüdür. Siz, bir gün tüm bilinçli kişiler adına ortak alanın temelini atmak için hepimizin önüne geçmişsinizdir.

Özverili Savunucunun bir başka anlatımı ise, tarihi mekanları kurtarmak için çaba gösteren kişidir. Birçok kişinin hazine değerindeki tarihi mekanlardan ve heybetli binaların önünden hiç farkına varmadan geçmesi ya da kendi şehirlerinin güzelliğini oluşturan mimari değeri hakkında bir bilgisi olmaması gerçekten şaşırtıcıdır. Jacqueline Kennedy Onassis, ülkenin önemli binalarının koruma altına alınması için çaba göstermiştir. First Lady olduğunda Beyaz Saray'ın restorasyonundan başlayarak Büyük Merkez İstasyonu gibi kent simgelerini koruma altına aldırıştır. Tarih ve mimarlık Savunucuları önemli mekanları simgeleştirmek için yerel ve devlet yasama organlarını teşvik eder ve onları restore ederek gelecek nesiller ve önceki ihtişamlarına kavuşturmak için çalışırlar. Bu özverili Savunucular, atalarımızın bazı en değerli çalışmalarını koruma sorumluluğunu

taşrlar. Bu çabalarından dolayı soğuk ve tamamen modern olmak yerine, kentlerimiz ve kasabalarımız canlı ve mimari çeşitlilikle doludur.

Zorunlu savunucu

Zorunlu Savunucu, bazı açılardan Savunucu arketipinin üç tanımlamasından en kolay incinir olanıdır. Zorunlu Savunucu, toplumsal davalara dahil olmak için isteklidir çünkü bu tip etkinlikler şahsi duygusal ihtiyacı karşılar. Toplumsal değişime mali destek veren grupların genelde etraflarında dönen pek çok enerjiye sahiplerdir ve başkalarına iyilik yapmak enerji verdiği gibi, iyilik yapanların “İnsanlara yardım ederken kendimi hiç bu kadar canlı hissetmemiştim” gibi şeyler söylemeleri için ilham verir. Zorunlu Savunucu için, bir davayı üstlenirken duygusal zirve ve hevesli Savunucu yoldaşlarla işbirliği yapmak bağımlılık yaratabilir. Toplumsal yoldaşlık, davanın kendisinden daha önemli hale gelir. Ancak sonunda olan şey, zaman ve enerji harcama yerine kısıtlama gibi kendini hissettirmeye başlar ve Zorunlu Savunucunun ilgisi söner. Sonra geri çekilmeye bahane olarak; örgütün amacını ya da politikalarını hatta bütünlüğünü sorgulamaya başlayarak, Zorunlu Savunucu davanın ciddi tenkitçisi olmaya başlayabilir. Ancak, Zorunlu Savunucular bir kez serbest kalsın, yeniden toplumsal adrenalinerini pompalamak gereği, onları kaçınılmaz olarak bir başka dava aramaya yöneltir. Bu döngü bitmek tükenmek bilmeksizin tekrarlayabilir. Zorunlu Savunucular samimiyetsiz değildir; çoğu gerçekten,

destekleyebilecekleri bir dava arayışı içindedirler. Ama, onları fedakarlık tutkusundan ziyade, öncelikle duygusal gereksinim motive ettiği için, herhangi bir davayı üstlenmek epey zor gelir.

Şüphesiz, bu kategorilerin hiçbirine uymayan Savunucular vardır ve hiçbir Savunucu, bir kategoride sonsuza kadar bırakılamaz. Sık sık, cemiyet etkinliğinin tadını alan Hobi Savunucuları, bir örgüte ya da konuya bağlılıklarını derinleştirme arzusunda olurlar. Benzer şekilde, Zorunlu Savunucu, sosyal ilişki peşinde bir gruptan diğerine geçmekten sıkılabilir ve bir dava seçip onu ciddiyetle üstlenmeye motive olur.

Tek Zorluk

Savunucular birçok zorlukla karşılaşabilir çünkü; bu arketip genetik olarak dünyada neyin değişmesi gerektiğini tanımlamaya programlanmıştır. Toplumda yürümeyen, düzeltilmesi ya da daha iyi yapılması gerekeni ortaya çıkarmak için kimin üzüntü yarattığını bulup, ona yönelirsiniz. Kimsenin üzerinde düşünmek istemediği toplumsal rahatsızlıklar oldukça uzun bir liste oluşturur. Ancak, Savunucu olarak, sizde doğuştan yanlış olanı düzeltme isteği vardır. Yaşamdaki amacınız toplumu daha iyi ve insancıl bir hale getirmektir. Bu tutku sizin en büyük değerinizdir ama tüm değerler gibi beceriyle ele alınmalıdır. Aksi durumda soruna dönüşür. Bilgelikle harmanlanmış tutku, yetenek ve umut genellikle yenilmez ruh simyasını yaratır. Ama, etkin Savunucu olabilmek üzere adım atıp bir şeyleri değiştirmeye çabalarken

insan doğası ve toplum bilinci konusunda gerçekçi olmalısınız. Dünyayı bir çeşit ütöpik ideal haline getirmeye gayret etmek, Atlantik'i yüzerek Avrupa'ya gitmeye çalışmak kadar faydasız bir gayret olabilir. Bu, hiç yüzmemeniz gerektiği anlamına gelmez; yüzmeye başlamamak yenilginin garantisidir. Aynı şekilde, toplumsal değişim yapmak üzere yola çıkarken, gerçekçi gayelerin olması temeldir. Kaynaklarınızı tüketecek ya da başaramadığınızda sizi öfkeliendirecek gayeleri seçmeyin.

Bir Savunucu için, güçlerinizi ve zayıflıklarınızı bilmek ve gerçekçi bir şekilde gayelerinizi değerlendirmek, zamanınızı ve enerjinizi nerede harcıyıp harcamayacağınızı belirlemek en önemlisidir. Böylesine bir açıklık olmadan, Hobi Savunucusu olarak bile hayal kırıklığı ve faydasızlık hissetme riskini alırsınız. Daha da kötüsü, iyileşmemiş yaralarınız ve kızgınlığınız yüzünden davaya kapılabiliyorsunuz. Alkol bağımlısı ailenizde elem dolu olayların meydana gelmiş olması nedeniyle, sarhoş araba kullanmaya karşı anneler grubuna katılmak uygun ve hatta duygusal olarak iyileştirici olabilir. Ama grubun hatırı için kendi kişisel konularınızın ötesine geçemezseniz, acınız kendini – muhtemelen pasif saldırgan halinde – ifade etme yolu bulacaktır ve bu da ne davaya ne de size hizmet edecektir. Her zaman, bir davanın hatırı için mi, yoksa kapıldığınız için mi olup olmadığını veya bitmemiş meseleniz ya da kederinize bir şahit arayıp aramadığınızı kontrol etmek akıllıcadır.

Savunuculuk grupları destek grupları değildir. O halde, Savunucu olarak etkin olmak için, yeteneklerinizin ve sınır-

lariınızın uygun olup olmadığına karar verirken sezgilerinizi kullanmalısınız. Kızgınlığınız değil, uzak görüşlülüğünüz ve ilhamınız insanlara yardımcı olacaktır.

Evrensel Ders

Ne yazık ki, dünyada çözümlenmesi gereken sorunlar hiçbir zaman bitmeyecektir. Çare arayanlar ise; buhranlar ve yardıma muhtaç insanlar. Manzara kahredici olabilir. Kendinize sık sık bir şeyler yapmanız gerektiğini hatırlatıyor olabilirsiniz. Eğer Roma'ya, yanarken elimizde bir kap suyla bakıyorsak, mantıklı cevap "İç ve kaç çünkü hepsi kaybedildi" olur. Ama Biz Roma'nın yanmasını izlemiyoruz ve dahil olup olamayacağımızı düşünmeniz gerektiğinde, mantık en iyi dostunuz olmayabilir. Büyük zorluklar karşısında ufak çabaların önemli olmadığına kendinizi inandırabilirsiniz. Ancak tarih, bunun böyle olmadığını, bir kişinin cesur bir duruş sergileyerek, küçük bir eylemle büyük sonuçlar elde ettiğini anlatır. Rosa Parks'ı, otobüste yerini bir beyaza vermeyi reddeden Afrika kökenli kadını hatırlıyor musunuz? Daha sonraki açıklamalarında "Boyun eğmekten bıkmıştım" demişti. Yurttaşlık hakları hareketine itici güç veren, küçük ama cüretkar davranışıyla Parks, Savunucu arketipinin esasını mükemmel bir şekilde ortaya koymuştur.

Savunucu için, bir biçimde toplumsal eylemde bulunmak kaçınılmazdır. Dünyayı ayağa kaldırmanıza gerek yoktur ama bu arketipe sahip pek çok kişi dünyaya bunu yapmak için doğar. Savunucunun alması gereken ders, her

şeyin üstesinden gelememenizin hiçbir şey yapamayacağını anlamına gelmeyeceğini bilmektir. Ne *yapabileceğinizi* sizi yönlendirsin, neyi yapamadığınız sizi durdurmasın.

Tanımlayıcı Erdem: Umut

Eğer sadece bir erdem insanlığa bağışlanacak olsa, umudu seçerdim çünkü tüm faziletlerin muhteşem olmasına rağmen, umut esas olandır. Umutsuz bir hayata dayanmak neredeyse mümkün değildir ama umut olursa imkansız aşılabılır. İnsanlık için yeni yollar bulmaya kendilerini adanmış kişiler, eylemleri ile başkaları için umudu canlı tutmuş olduklarından, umut, Savunucu arketipi için en uygun olan erdemdir. Savunucular, dünyayı daha iyi bir yer haline getirmek amacıyla bizlere uygun ve gerekli davalara yatırım yapmamız için ilham verirler ve böylelikle kalplerimizdeki umudu tekrar tekrar yenilerler.

Bir Savunucu insan hakları için savaşmış, çevre farkındalığını uyandırmaya ya da sürdürülebilir iş planları uygulamaya çalışıyor olsa da, yeni düşünce şekillerini sunmaya kalkıştığında, özellikle yeniler eskileri tehdit eder şekilde değişim çarkları yavaş döner. Umudun erdemi – daha iyi bir yarın için umut, yeni fikirlerin yeni sonuçlar doğuracağı umudu, diğer insanların ihtiyaçlarına değer vermenin önem taşıması umudu – olmasa, gerçek bir Savunucunun yoluna devam etmesinde güç sahibi ne olabilir?

Umut, en karanlık çağlarda insanlığı ayakta tutan bir fazilet olmuştur. Klasik Yunan mitolojisinde; Pandora, emirlere uymayıp, Zeus'un ona verdiği kutuyu açtığında tüm

kötülükleri dünyaya salmıştı. Ama sadece bir şey kutunun dibinde kalmıştı. O da umut...

Umut; kara günleri aşacağınızı ve tüm zorlukların biteceği inancını yüreğinize doldurur. *Her gün yeni bir başlangıçtır ve yaşamınız kaşla göz arasında bambaşka bir görünüme bürünebilir*, tarzında düşünceler Savunucuyu ayakta tutar.

Umut, hiç yaşamamış olsanız bile mucizelere inanmanızı sağlar. Her şeyin üzerinde, umut siz ya da sevdiklerinizin ya da toplumun şiddetle iyileşme ihtiyacı içinde olduğunda sıkı sıkı tutunacağınız erdemdir. Davanın kaybedildiği belirtilerine rağmen yılmayan Savunucudan başka kimse daha fazla umudun ne kadar gerçek ve güçlü olduğunu fark etmeyebilir.

İç Karaltı

Savunucuların iyi niyetlerinin tümü – ki bunlardan çok sayıda vardır – olumsuz dönüşme potansiyeli taşır. Çünkü Savunucular; öylesine tutkulu ve baş göz edildikleri toplumsal, siyasi ya da çevre gayelerine öylesine kendilerini vermişlerdir ki bağlılıklarının takdir edilmesi ihtiyacına maruzlardır.

Daha önce tanımladığımız üzere, adanmış Savunucu gibi kendinizi; yaptığınız, giydiğiniz, yediğiniz ve düşündüğünüz her şeyi çevreci felsefesiyle uyum içinde olan bir yaşam tarzı benimsemek müthiş bir şey olabilir. Böyle bir yaşam tarzı olan bir Savunucu olarak, ürünlerin üstündeki etiketi okuyor, organik yiyecek satın alıyor ya da yetiştiriyor veya bulamadığınızda aç kalıyor, her yere hibrit araba ya da bi-

sikletle gidiyor olmanızdır. Liste böyle uzar gider... Böylesine bilinçli yaşam için çaba sarf eden bir Savunucunun, çevre için gösterdiği çabanın yarısını bile gösteremeyenler hakkında peşin hükümlü olmasını anlamak zor değildir.

Benzer şey, Savunucunun kendisini kalben ve ruhen adadığı Sadık İnsan Hakları Savunucusu ya da bu arketipin başka şekilde ifade edilişi için de söylenebilir. Bir davayı üstlenmek ve başkalarının da sizin kadar tutkulu bir şekilde davanın önemini anlamasını istemek risklidir. Bazen karşılaştığımız kişiler sorunları reddetme eğiliminde olabilirler. Bazen de, sizin ele almanız gereken konular başkalarını ilgilendiremeyebilir. Bugün olmasa da gelecekte bir gün, toplumun başka yollarla ilerlemesini sağlamak için sorumlu tutulabilirler.

Ancak bu, Savunucu olmanın gölgede kalan yüzüdür. Dava adına yaptığınız fedakarlıklara bakmaksızın, davranışlarınızla örnek olacağınızı akılda tutmanız gerekir. Her zaman yapabileceğiniz bir şey daha vardır. Her zaman sadece ne *yapmadığınızı* görecektir ve gayretleriniz karşısında takdirlerini ifade edemeyen veya etmeyecek olan kişiler gibi... Eleştirilere daha olumlu olma imkanı vermek için, Savunucu olmayan birçok kişinin, dünyalarını daha iyi bir yer haline getirmek için aldığınız riskler ve yaptığınız fedakarlıklar hakkında hiçbir fikirleri olmadığını unutmayın. Bazen bütün yapmanız gereken, onları cahilliklerinden dolayı affetmektir.

Savunucu gölgesinin öteki yüzü, "Benim yaptığım, sizin yapmakta olduğunuzdan daha fazla amaca hizmet ediyor" diyen bir çeşit üstünlüktür. Zehirli olabilecek bu tavır, sizi yardım etmek için hayatınızı adadığınız kişilerden kopa-

rabilir. Unutmayın ki, herkes her yerde elinden gelenin en iyisini yapmaya çalışmaktadır. Standartlarınızı karşılamayabilir ancak size başarısız olduğunuzun hatırlatılmasından hoşlanmadığınız gibi, başkaları da çabalarının değersiz olduğunun söylenmesinden hoşlanmaz.

Erkeklerdeki Karşılık

Erkeklerdeki karşılık, kadınlarınkıyla benzer özellikler taşır ve aynı mücadeleleri içerir. Savunucular olarak etkin olmanın cinsiyet açısından bir önemi yoktur. Ancak, Savunucu erkeklerin arketiplerini ifade edişleri açısından bazı farklılıklar vardır. Günümüzde bir ifade ediliş şekli; çiftliğini, şirket kanalları yoluyla kullanmaya zorlandığı genetiği değiştirilmiş organizma (GDO) tohumlarından uzak tutmak için çabalayan organik çiftçidir. Herkesin daha sağlıklı olmasını garantiye almak için verilen mücadelenin, sağlıklı toprakta sağlıklı tohumlar diyen Savunucuları, “Sağlık Askerleri” kimliğiyle hızla yayılmaktadır. Kimyasal içermeyen tohumların sürdürülmesi mücadelesi dünyada hızla yayılıp, bu tohumların nadir ürünler arasına girmesinden dolayı, Savunucuların çoğu sağlıklı tohumları depolamaktadır. Doğal domatesler ve GDO’suz tohumlarla üretilen diğer sebzelere artan tüketici talebiyle Savunucunun kararlılığı yakın ilişki içindedir.

Savunucunun iki diğer erkeksi ifade biçimleri Çevreci ve Sosyal Haklar Eylemcisidir. Böyle arketipe sahip erkekler, genellikle sınır tanımayan doktorlar, dünyaca tanınmış veterinerler (bir çeşit sınır tanımayan veterinerler) yüksek

risk altındaki bölgelerde ve üçüncü dünya ülkelerinde becerilerini gösteren Birleşmiş Milletler gönüllüleri olarak karşımıza çıkarlar. Kadın Savunucular da bu tip kaygılar için hayatlarını adadıkları halde, bilhassa erkek Savunucular; toplumsal kalkınma, ulus kurma, afet yardımı, inşaat ve uygulamalı teknolojiye olduğu kadar toplumsal adalet ve çevre girişimleri ile ilgili örgütlere de yönelirler.

Savunucunun Miti

Savunucunun miti, kişileri değiştirebileceğimiz fikri ya da yaptığımız işin değerini görmelerini sağlamaktır. Ancak bilgelik bize, ne kadar fazla zorlarsak o kadar muhalefetin direneceğini öğretir. Hiçbirimiz hiçbir şeyin bize zorla kabul ettirilmesini istemeyiz. Savunucu, sesinin duyulması için keskin zekalı, akıllı, sabırlı, bilge ve yaratıcı olmalıdır. Ne zaman bir aileye, kuruma, ekonomiye ya da topluma değişim sunsanız, birisi için tehdit teşkil edeceğinden emin olabilirsiniz. Keşke aktarmak istediğiniz mesajdaki gücü fark edebilseler...

Örneğin, alternatif enerji için uğraş veren Savunucular devamlı olarak siyasi ve ekonomik mücadelelerle karşılaşır. Hal böyleyken, kazandıklarından çok kaybettikleri izlenimini verdikleri halde, enerji savaşını kazanmaları kaçınılmazdır. Çünkü günün birinde gezegende fosil yakıt tükenecektir. Savunucuların yatırımcıları, geleceğe dönük güneş esaslı enerji yatırımlarına teşviki boşa çıkmamış olacaktır. Değişimin, artık tercihe bağlı olmaması an meselesidir.

Yalnız ve zorlu bir mücadelenin beklediği Savunucu için

sadece tek hareket tarzı vardır: *Verdiğin mesaja inan. Yolu aşabileceğine inan. Ve diğerlerinin onayını alma ihtiyacından vazgeç.*

Yaşam Tarzı Zorluğu

Toplumumuzda neden insanların taahhüt fobili olduğunun açıklaması vardır: Taahhütler hayatınızı değiştirir. Taahhütler; doğası gereği önceliklerinizi gözden geçirmenizi zorunlu kılan, zamanınıza, enerjinize, dikkatinize ve sermayenize olan yatırımı temsil ederler. Bir başka deyişle, taahhütleriniz *sizden* zamanınızı alır. *Bir davanın taahhüdü altına girmek yaşam tarzımı değiştirir mi?* sorusuna basit cevap evettir. Ama, *Nasıl değiştirecek?* sorusuna cevap ise, bireysel koşullarınıza oldukça bağlı olacaktır. Ancak bir şey kesindir: Yaşamınız artık sadece sizinle alakalı olmayacaktır. Eğer Savunuculukta ciddiyseniz, hayatınızın belli başlı odağı ve faktörü zamanınızı, enerjinizi ve muhtemelen fiziksel kaynaklarınızı adadığınız dava olacaktır.

Daha önceleri taahhüt fobili hiç olmamıştık. Tarihin büyük bölümünde, taahhüt altına giremeyen birisiyle karşılaşılmazdı. Kişinin potansiyelinin farkına varması ve kişisel refah takıntısına yol açan 1960'ları nitelendiren siyasi ve toplumsal kaygıdan sonra, 1970'ler, "Ben Yılları" geldi.

O zamandan beri, hayatın kendisiyle olan etkileşimimiz yön değiştirmiştir. Teknoloji ve internet yaşamımızı devasa enerji ilişkileri ağına dönüştürmüştür. Artık değerimizi, kişisel enerjimize göre ölçüyoruz. Bir proje ya da

ilişki taahhüdüne girmek ya da girmemek hakkındaki kararlarımızı, becerilerimiz ve kaynaklarımız ya da projenin önemi gibi etkenlerden çok ne kadar kişisel enerji gerektireceğine dayandırıyoruz. Eğer bir proje çok fazla enerji gerektirecekse, üstlenmeden önce tereddüt ediyor ya da hepten vazgeçiyoruz.

Toplum olarak, müşterek bir şekilde dikkatlerimizin yönünü cemiyet ve aile odaklı – dolayısıyla taahhüt odaklı – etkinliklerden, kişisel ilgilere, gelişime ve para kazanmaya yönlendirmişizdir. Pek az insan, dünyada neyin yolunda gitmediğini ve değiştirilmesi gerektiğini ya da, Tanrı korusun, kendi yaşam tarzlarının çevrenin bozulmasına katkıda bulunduğunu öğrenmek pahasına rahatının kaçmasını ister.

Günümüzde “Yaşam benim etrafımda döner” inancını bize sağladıklarından, baskın değerler kendi benzersiz zorluklarını meydana koyarlar. Ancak, öyle değildir ve hiçbir zaman da öyle olmamıştır. Hayat, başkaları için ne yapabildiğimizden ibarettir. Ve psişiginizde Savunucu etkin ise, sizi her cephede önemli toplumsal, siyasi ve çevresel değişimleri gerçekleştirmekte zorlayan, yaşamakta olduğunuz dinamik zamanın bir katılımcısı olarak doğmuşsunuz demektir.

Arketipinizi Tanımlayın:

Bir Savunucu musunuz?

Eğer Savunucu arketipiniz varsa, bir çeşit toplumsal, çevresel veya siyasi eylemin içinde olduğunuzdan ya da bunu

bir şekilde düşündüğünüzden, bu arketipe sahip olduğunuz bilmeniz pek zor değildir. Ama, oluşumunuzda bir başka arketipin yer aldığı söylenebilir. Eğer içinizde Bakıcı arketipi varsa aile kurmak ya da okul okumak gibi; eğer Entelektüeliniz diploma almayı hak ediyorsa...

Şimdi, dünyada olumlu bir şey yapmak, katkıda bulunmak için coşkulu bir arzu içinde olmalısınız. İçinizde bir sonraki adımı atabilecek güce ve cesarete sahip bir Savunucu var mı? Bir sonraki sayfada Savunucunun davranış biçimlerine ve özelliklerine göz atın ve sizin için bir anlamı olup olmadığına karar verin.

SAVUNUCUNUN DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- *Toplumsal, siyasi ve çevresel kaygılara doğal olarak yakınsınızdır.*
- *Dünyada fark yaratma ihtiyacı hissedersiniz.*
- *Yaşamınızda faydalı bir şey yapmaya kendinizi adanmışsınızdır.*
- *Toplumda iyi gitmeyen bir şeyi düzeltme taahhüdündesinizdir.*
- *Kişilere ya da hayvanlara kötü muameleyi gördüğünüz veya işittiğinizde, karşı harekete geçmeye kendinizi zorunlu hissedersiniz.*
- *Bir sorun görseniz hemen onu çözümlemenin yollarını araştırırsınız.*
- *Belli bir grup ya da davanın zor durumuna kendinizi yakın hissedersiniz.*

- *Hukuk, sosyal hizmetler, sağlık hizmetleri ya da cemiyet etkinlikleri gibi eylem gerektiren sahalarda çalışır ya da bunu kariyeriniz olarak görürsünüz.*
- *Doğa felaketleri haberlerine ya da diğer önemli buhranlara olan tepkiniz onlara nasıl yardım edeceğiniz yönündedir.*
- *Sorunlu bölgelerde insani yardım yapan ya da konuyu dünya kamuoyunun dikkatine getiren ünlülere hayransınızdır.*
- *Konuşma hakkı olmayanların adına konuşursunuz.*
- *İnsani davaları ileri götürme işini üstlenmişsinizdir.*

Arketipinize Adım Atın: Savunucunun Gücünden Faydalanın

Savunucu için zorluk, altında olduğu taahhüdün üstesinden gelebilmektir. O amaç doğrultusunda, aşağıda belirtilmiş bazı eylemler size enerjinizin ve becerilerinizin en etkin olacağı yeri bulmanızda faydalı olacaktır.

- **Küresel düşünün, bölgesel davranın.** Kapsamlı bir değişikliğin hayalini kurmanın bir mahsuru yoktur ama iş bir şeyi başarmaya gelince, büyük çapta, büyük bir problemi ele almak, başarısızlığın ve hayal kırıklığının başlangıcıdır. Kendi bölgenizde, aşına olduğunuz bir konuyla, küçük adımlarla başlayın ve başlangıç katılımınız alçakgönüllü olsun. Başarı, artan bir ilerlemeyle gelir. Kendinize öğrenmek için bir şans tanırken inanç oluşturun.

- **Ağ.** Eylem gerektiren durumlar, birbirimize en çok ihtiyacımız olan durumlardır. Savunuculuk bir takım olarak hareket etmeyi gerektirir. Bir Savunucu tek başına ağ denize atabilir ama balığı çekmek birkaç kişiyle eşzamanlı hareket etmesi gerekecektir. Son cumhurbaşkanlığı seçimlerinde ve Occupy* hareketinde gördüğümüz gibi, sosyal bilişim ağını en iyi şekilde kullandığımızda, sinerji fevkalade olabilir. Ancak, eski moda çevrimdışı iletişimi unutmayın. Eğer başış topluyorsanız, yüz yüze yapılan ikna gayreti, birisine çek yazdırmak veya katılımını sağlamak için genelde en etkin yoldur.
- **Araştırın.** Bir dava üstlenmek üzere dolanıp dururken sezgilerinize kulak verin. Hangi sorunun çözümlenmesini istersiniz? Sizi harekete geçiren bir alan var mı? Örneğin sağlık ya da kadın hakları veya hayvan hakları... Sizi çeken bir coğrafi bölge var mı? Darfur, belki de Haiti ya da Appalachia? Sorunu çözmek yolunda sahip olduğunuz hangi becerileri uygulamalısınız? Doktor ya da gelişim uzmanı olmayabilirsiniz ama belki halkla ilişkiler ya da muhasebe alt yapınız, teknoloji merakınız vardır. Ya da kelimeler ve insanlarla aranız iyidir ve hepsi de, Savunucu dünyasında bir hayli makbuldür.

* **İşgal hareketi** veya **küresel işgal hareketi**, dünya genelinde 2008-2012 küresel ekonomik kriz nedeniyle başlayan toplumsal ve küresel protesto hareketi. Protestolar ABD’de başlamış, önce Avrupa’ya sonra tüm dünyaya yayılmıştır. (Çev. N.)

- **Benden uzak olsun demeyin.** Görünüşe göre, hiç kimse semtinde evsizler barınağı veya suçlular için bir rehabilitasyon merkezi istemez. Ancak, insani hizmetler bir yere ulaşmalıdır ve onlara karşı gelenlerin inandığı gibi hepsi de istenmeyen komşular değildir. Eğer güçlü diplomatik becerileriniz Savunucu arketipiyle ikiye katlanmışsa, toplumsal değişimi meydana getirerek herkesin kazanmasını sağlayacak kişi tam olarak siz olabilirsiniz.
- **Hobi, Özveri ya da Zorunluluk?** Yaşam yolculuğu bölümüne geri dönün ve hangi Savunucu kategorisinin size tamı tamına uyduğuna bakın. *Şu an için* – bir sonraki yıl değil ancak altından kalkabileceğiniz taahhüt düzeyi hakkında netmeniz ve beklentileriniz gerçekçiyse hüsrana uğramazsınız. Bir Hobi Savunucu broşür dağıtıcısı olmaktan kurtarabilir. Ama eğer siyasi mücadelede bir anahtar rolü oynamayı kabul ederseniz, haftalar boyu yollarda ve uzun geceler boyu vaktinizi işte geçirmeye hazırlıklı olun. Bunu duygusal ya da mali açıdan karşılayabilir misiniz? Aileniz katılımınızdan dolayı ıstırap çeker mi?
- **Ateş ya da yangın felaketi?** Tutku, bir Savunucunun en önemli gördüğü değerdir. Büyük çapta ihmalkarlık ve adaletsizliğin karşısında duyulan hayal kırıklığı yüzünden eyleme geçme isteği doğaldır. Ama eğer hincınızın sizi ateşleyip, Savunuculuğunuzu kamçılmasına izin verirseniz yardımda bulu-

namayabileceğiniz gibi zarar da da görebilirsiniz. Bir işi üstlenmeden önce, herhangi bir yangın felaketine yol açmayacağınızdan ve odağınızın sizin gündeminizde değil, grubun gündeminde olduğundan emin olun.

- **Kendi, en iyi savunucunuz olun.** Yardımsever arke-tipleri; şayet kendinize bakmazsanız, güç kaybederler. Temel kuralları unutmayın: Doğru beslenin, egzersi-zi günlük yaşamımıza dahil edin ve her şeyi kararın-da yapın. Diğerlerinin hakları için savaşırken fiziksel olarak güçlü olduğunuzdan olun.
- **Dünyayı kurtarın.** İnternet sayesinde, evrenin her-hangi bir yerinde bir dava bulup taahhüt altına gir-mesi hiç bu kadar kolay olmamıştır. Küresel Gö-nüllüler Ağı* gibi takas odaları, makul bir bölgede ve alanda çeşitli fırsatlarla irtibatınızı sağlayacaktır. Şayet hâlâ bir dava için aranıp duruyorsanız, uzun dönem yerine bir hafta gibi kısa süreliğine bir davayı üstlenebilirsiniz.

Savunucu için güç, çok önemlidir ve dünyada yapmanız gereken işi yapabilmeniz için gerekli olan yakittir. Gücünüzün çoğu, söz hakkı olmayanları dile getirmekten gelir. Ve aşağıdaki bölümde gücünüzü edinebileceğiniz – ya da kaybederseniz yeniden kazanabileceğiniz – diğer yollar sıralanmıştır.

* Global Volunteer Network: Merkezi Yeni Zelanda olan bir hayır kurumu.
(Çev. N.)

Size Güç Veren Noktalar

- **Dürtünüz hakkında net olmak.** Başkalarının yaşamını daha iyi yönde değiştirme arzusu iyidir ama kişisel çıkar öldürücüdür.
- **Konunuza hakim olmak.** Tutku yeterli değildir. Savunuculuğunu yaptığınız bölgeyi iyi tanıyın.
- **Sabırlı olmak.** Değişim kendi hızında gerçekleşir. Onu zorlayamazsınız.
- **Takım oyuncusu olmak.** Jan Dark'ın* bile arkasında ordu vardı.
- **Umutlu kalmak.** Devam edebilmek için yaptığınız işe zor bile olsa inanmalısınız.

Size Güç Kaybettiren Noktalar *(ve onu tekrar kazanma şekli)*

- **Yanlış nedenlerle işin içinde olmak.** Savunuculuk işi bir sosyal kulüp değildir. Örgütünüzün amaçlarına odaklanın.
- **Misyoner olmak, Savunucu değil.** Yerli halkı dönüştürmeye çalışmamalı ancak değişmek için ilham vermelisiniz. İyi anlaşılmuş, iyi yürütülmüş bir mücadeleye için bu size daha çok destek sağlar.
- **Gerçek dışı olmak.** Çaresizlik, çok yükseklere hedeflediğinizde meydana gelir. Beklentilerden kurtulun ve elinizden gelenin en iyisini yapın, her defasında bir adım atarak...

* Ülkesi için savaşırken yakılarak öldürülen Fransız azize. (Çev. N.)

- **Tanınmak arzusu.** Yaptığınız iş belki onaylanacak belki de onaylanmayacaktır. Her nasıl olursa olsun, hedefinize doğru ilerleyin.
- **Rekabetçi olmak.** Başkalarının savunmasını geçersiz kılmayın. Kendi katkınıza değer verin.

Savunucu için Yapılacaklar Listesi

- Dava için elimden gelenin en iyisini yapmaya kendimi adadım.
- Herkesin katılımına değer veririm, sadece kendimin değil.
- Roma'nın bir günde kurulmadığının farkındayım ve zamanı iyi kullanmaya istekliyim.
- Eğer kendimi sınırlı hissedersen; geri durup, sakin ve berrak bir zihinle harekete geçinceye kadar beklemeyi tercih ederim.
- Diğer eylemcilerin yapmakta olduklarını yakından izlerim, böylelikle ortak bir dava için birlikte çalışma imkanımız olur.

Nihai Görüşler

Gerçek Savunucuların yeteneklerine, tarihin hiçbir aşamasında bu kadar önem verilmemiştir. Kalbinize kulak verin, davanızı bulun ve kendinizi ona adayın.

4. BÖLÜM

SANATÇI / YARATICI

Arketip Ailesi: Yaratıcı

Diğer İfadeler: Sahne sanatçısı, masalcı

Yaşam Yolculuğu: Hayal gücünü geliştirmek ve yeni yaratıcı ifade şekilleri keşfetmek

Tek Zorluk: Özgün olamama korkusunu yenme

Evensel Ders: Yeteneğinizi eksiltmemek ve ihmal etmemek, yerine doğuştan gelen benzersiz sanatsal yeteneğinizi geliştirmek

Tanımlayıcı Erdem: Yaratıcılık

İç Karaltı: Sıradan olmak ya da kıymeti bilinmemek korkusu veya iç Sanatçı/Yaratıcınızı geliştirmemeyi tercih ettiğiniz için küskünlük hissi

Erkeklerdeki Karşılık: Kadın ve erkek enerjilerini dengeleyen Sanatçı/Yaratıcı, bir yin/yang arketipidir.

Sanatçı/Yaratıcı Mitleri: Eğer sanat alanında kariyerimi sürdürürsem, kendime hiçbir zaman destek olamam. Sanat-

çı/Yaratıcıların sağı solu belli olmaz, uçuk ve karşıt kültür hayatı yaşarlar. Madde bağımlılığı, yaratıcı bir hayat için risk teşkil eder.

Davranış Biçimleri ve Özellikler: Sanatçı/Yaratıcı ...

- Güzelliği her yerde görür.
- İzleyici karşısında canlanır.
- Müzik yapar ya da takdir eder.
- Adını en çok satanlar listesinde görmeyi düşler.
- Kendi sanat şeklini bulmak için sabırsızlanır.
- Yaratıcı düşlerini gerçekleştirmek için dört elle sarılır.

Yaşam Tarzı Zorluğu: “Yeteneğimi geliştirir ve kendimi ifade edebilir miyim?” ya da “Kaybetme veya küçük düşme korkusu beni durdurur mu?”

Yaşam Yolculuğu

İnsan psişisi evrimine derin katkısından dolayı ve kendisini birçok yönden ifade edebildiği için Sanatçı/Yaratıcı en ilgi uyandıran arketiplerden biridir. Sanatçı/Yaratıcının yolculuğu, sıradan bir gözün göremediğini hayal etmek, yorumlamak ve şekil vermektir. Tüm ifade biçimlerinde – sanatçı, icra eden, masalcı, yaratıcı – Sanatçı/Yaratıcı arketipi yaşam yelpazesinin renklerini meydana çıkarmak, doğanın kendisini sergilediği sayısız şekilleri göstermek ve güzelliği tüm dışavurumlarıyla yakalama ihtiyacıyla dolup taşar. Güzellik sanatçı için bir mıknatıstır. Yaratmak ve aynı zamanda sıradanlıkta güzelliği bulma amacı taşır. Sanattan özellikle hoşlanırsınız çünkü onun alelade olanı

büyüleyici, basmakalıp olanı görkemli hale dönüştürme gücü vardır.

Çoğu kişi *sanatçı* kelimesini görsel sanatlar ile bağdaştırır; özellikle ressamlar ve heykeltıraşlar ile... Görsel sanatçı olarak var olma nedeniniz, zengin bir dokumaya sahip çok katmanlı dünya görüşünüzü iki ya da üç boyutlu olarak iletme-ktir. Günümüz görsel sanataçısının dışavurumcu mecraları vardır; tablo, heykel ve baskı resim, çizim, grafik tasarım, zanaat, fotoğrafçılık ve filme kadar her şey... Hiç şüphesiz; ileri teknoloji, daha önce hayal edilemeyen görsel yaratıcılık boyutlarına kapı açmıştır.

Görsel Sanatçı, simgesel ifadenin en eski soyundan gelir. Yazı dili olmadan önce insanlar görsel dile güvenirdi. Önceleri mağara duvarlarında, sonraları parşömen, tuval ve diğer malzemeler üzerinde hikayelerini, çizimler ve resimler yoluyla anlatırlardı. Yetenekli sanatçılar, tanrılarını ve kahramanlarını mermer kullanarak tasvir etmişler ve öykülerini vitray cam üzerinde ve ışıklandırılmış el yazmalarında sergilemişlerdir. Görsel Sanatçılar, gücün saklı şifrelerini iletme için sanatı ve simgeyi harmanlamada ustalaşmışlardır. Görsel Sanatçının etkililiği, toplumsal ve manevi ruhumuzun evrimi üzerindeki etkisi emsalsizdir ama bu Sanatçı/Yaratıcı arketipinin yalnızca bir ifade şeklidir.

Öncelikle tiyatro, müzik, dans ve piyes yoluyla kendini ortaya koyan Sahne Sanatçısı bu arketipin bir diğer önemli ifade şeklidir. Eğer içinizde Sahne Sanatçısı arketipi varsa onu, dünya hakkındaki iç deneyiminizi kendi özellikli sanat biçiminiz yoluyla paylaşmak için, tutkuyla hatta görev aşkıyla yaşarsınız. Sahne sanatçıları, oynadıkları ve resmet-

tikleri herhangi bir şeyde duydukları hararetin aynısını izleyicilerinin de hissetmelerinin özlemini çekerler. Özellikle oyuncular, izleyicileriyle bir bağ kurduklarında canlandıklarını belirtirler. Sahne sanatçısı olarak; performansınız ve yeteneğinizin ne kadar olağandışı olduğunun doğrulanması için bu bağa ihtiyacınız hatta özleminiz vardır. Sahne sanatçısı ve izleyici arasında böyle bir alışveriş olmadığında, performans sıkıntılı olur. Zanaatını mükemmelleştirmiş bir sahne sanatçısı, bu sanatın saygınlığını da elde etmiş demektir.

Birçok arketip gibi, Sahne Sanatçısı da, sık sık yaşamın ilk yıllarında ortaya çıkar. Broadway yapımlarının profesyonel dansçısı olarak tanıdığım bir adam – çalışma saatleri dışında yaratıcı doğaçlama dersleri alan – bana, “Altında bebek bezi varmış gibi dans ettiğini” söylemişti. Okulda, ders dinlemek yerine aklında dans adımlarını uyguladığından, ayaklarını zorlukla sabit tutabiliyormuş. İlk lise gösterisi için sahneye çıktığı anda, ait olduğu yerin orası olduğunu anlamış ve de hayatının geri kalan kısmında olacağı yerin... Bilindik bir hikaye. Arketip kalıpları içimizde yer eder. Onlar, bazı durumlarda neredeyse doğuştan, kendimiz hakkında bildiğimiz doğrunun görünmeye başlamasıdır.

Sanatçı/Yaratıcının dışadönük ifade şekillerinin ötesinde, neredeyse herkesin bir şekilde ilişkilendirebileceği sanatsal yaratılışın daha yakından kavrayışı vardır. Profesyonel ya da eğitilmiş bir sanatçı olmasanız bile, ünlülerin ilham kaynağı olan bazı ya da tüm özelliklere sahip Sanatçı içinizde vardır: Güzelliği takdir eden, kendini ifade etme ihtiyacı ve yaşadığı dünyayı sürekli olarak yeniden

şekillendirme isteği duyan. Sanatçı/Yaratıcı bize güzellik arayışında olma ve yaratma isteği bahşeder çünkü güzellik; ruhumuzu yüceltir; iyimserlik ve zevk gibi geliştirdiğimiz olumlu duyguları harekete geçirir.

Çoğu zaman, pek farkında olmadan, içimizdeki Sanatçı/Yaratıcının büyüüne kapılırız. Örneğin, kaç kere kendinize, bir daireye veya eve girdiğinizde “Şayet burası benim olsaydı, şu ya da bu renge boyardım, başka mobilya kullanırdım ve şu perdelerden kurtulurdum” demişsinizdir? Askıda ikinci elmiş gibi görünen bir kıyafete baktığımız anları düşünün, ancak sonra hayal gücünüz harekete geçmiş ve o kıyafeti uygun takıyla, mükemmel bir şalla ve doğru ayakkabılar ve zevkli bir dokunuşla süslemişsinizdir. Kıyafetin saklı potansiyelini içimizdeki Sanatçının keşfetmesine izin verdiğinizde, saniyeler içinde özelliği olmayan bir şeyi sevimli bir giysi haline getirerek eksiksiz bir dönüşüm planlanmış olursunuz. Ya da belki içinizdeki Sanatçı/Yaratıcının yaratıcı bir projeyi nasıl hayata geçirebileceğini hayal edebildiğiniz profesyonel bir ortamda yaşıyorsunuzdur. Eğer sizde Sanatçı/Yaratıcı arketipi varsa, akıl gözünüzle bile, girdiğiniz herhangi bir ortama şekil vermekten kendinizi alamazsınız. İçinizdeki sanatçı, devamlı olarak hayal gücünüzün harikalar dünyasına ve olağandışılığın engin sahasına giren itici gücün kaynağıdır ve iç mercekleğiniz yoluyla gördüğünüz sihir sayesinde sıradan yaşamı etkilemenin yollarını arar.

Sonuçta, Sanatçı/Yaratıcının arketip yolculuğu bir nevi kendini keşfetmedir – yaratıcılığınızın derinliklerini ve hayatınızdaki her şeyi dönüştürme gücünü keşfetme. Pro-

fesyonel bir sanatçı olsanız ya da bu arketipi gizli yaşıyor olsanız da, eğer dayatma yoksa, kendi bireysel sesinizin ve güzeli yaratma kapasitenizin sınırları yoktur. Kişisel Yolculuğunuz sanatsal ifadesini; saçınızı tarayış tarzınızla ya da evinizi nasıl tasarladığınızla veya arkadaşlarınıza hediyelerini sunuş şeklinizle, fazladan zaman ayırıp fiyonklarınızı sanat eserine dönüştürmekle bulur. Şayet bir an için durur, yaptığımız benzersiz ve özel şeyi düşünürseniz, o şeyin *neden* benzersiz ve özel olduğunu çok iyi kavrayabileceksinizdir. Çünkü kendi sabit vizyonunuzu, sanata dönüştürmenin yolunu bulmuşsunuz demektir.

Tek Zorluk

Sanatçı/Yaratıcının seçtiği araç gözetilmeksizin, tüm bu arketipi paylaşan bireyler, orijinal ifade şekli bulamama, kendi sabit vizyonu ve sözü olamama korkusuyla yüzleşme ihtiyacı içinde birleşirler. Yüce sanatı oluşturan niteliklerden bahsedildiğinde, orijinallik listenin başında gelir. Benzersiz olma arzusu sadece sanatçıya mahsus değildir. Temel, insani bir gereksinim olduğundan, hepimizin ilgi duyduğu bir şeydir. Kendi ifade şeklinizi bulma ihtiyacı şu soruları beraberinde getirir: “Bu hayattaki benzersiz amacım nedir, hangi amaç için doğmuşum?” Sanatçı/Yaratıcı arketini için orijinal olma arayışı arzunun ötesinde tutkudur, özlemdir ve mesleği sanatçılık olanlar için itici güçtür. Orijinallik, sanatçının sadece eserini değil, ayrıca kimliğini ve kişi olarak değerini tanımladığı işarettir.

Bu, Sanatçı/Yaratıcı arketipi olan herkesin profesyonel

sanatçı olma arzusu ya da ihtiyacı olduğu anlamına gelmez. Çocukluğunuzdan bu yana orijinal sanat yaratma arzusu hayatınızda itici bir güç olmuş mudur? Ya da *kişi* olarak orijinal olmak mı sizin için önemlidir? Bazıları – onlardan bir tanesi siz olabilirsiniz – *yaşayan* sanat eserleridir. Belki sıradışı giyiniyorsunuzdur ya da saçınızın çarpıcı bir rengi veya kesimi vardır ya da çalışma ortamınıza sanatsal bir düzen vermişsinizdir. Bir başka deyişle, her hareketinizde sanatı oluşturunuz. Sizin gibi kişiler, nadiren sizleri yaşayan sanat eserleri olarak görürler ama siz öylesinizdir. Örneğin, başkaları nasıl giyindiğinize bakar ve şöyle düşünür, *Ben giyemezdim ama onun üstünde harika duruyor ya da keşke benim de böyle giyinme tarzım olsaydı.*

Sanatçı/Yaratıcı, sanatı diğerlerinin göremediği yerde görür. Tarihi bir mekanda, bir fotoğrafçıyı fark ettiğimi hatırlıyorum. Sadece bir fotoğraf makinesi taşıyordu, o yüzden onun profesyonelliğini gösteren bir belirti değildi. Ama o anda, profesyonel olduğu kadar sanatçı olduğunu da anlamıştım. Sanatçı/Yaratıcı arketipine aşına olan herkes o arketipin kuvvetini, seçmiş olduğu konu yoluyla parlayışını görebilir. Çevremizi saran ufalanmış kale kalıntıları arasında, bu kadar ilgi çekici ne bulduğunu bilmem *gerekiyordu.* Bana, bir zamanlar Ortaçağ kralları tarafından kullanılan gizli merdiven boşluğu kalıntılarına ait bazı taşlar fark ettiğini ve onların gizemli kökenlerini hatırlatacak anı yakalamak için üzerlerine vuracak ışığı beklediğini söyledi. Sadece sanatçı üst üste birikmiş taşlara bakıp 1300 yıllık tarihi aktaracak mükemmel fotoğrafı gözünde canlandırabilir.

Bununla birlikte, orijinalliğin gizeminin bazen abartıl-

dığını düşünürüm. Sadece sanatçı değil *herkes*, kendi hayatındaki orijinal olanı kafasında canlandırma kapasitesine sahiptir. Fakat, kendi benzersiz ifade şeklinizi nasıl ayırt edersiniz? Ve bir kere tanıyınca sonra ne olur? Yıllar boyunca insanlarla olan çalışmalarım sırasında fark ettiğim şeylerden biri de, çoğunun kendileri hakkında neyin benzersiz olduğunu keşfetmeye hiç vakit ayırmamalarıydı. İnsanlar hissettiklerini keşfetmek için muazzam enerji harcarlar ama pek azı aynı zaman ve enerjiyi olası yeteneklerini keşfetmek için kullanır. Daha ziyade, çoğu kez hemen yeteneklerinin olmadığına karar verirler – ya da, en azından hiçbirinin geliştirmeye değmediğini düşünürler – ve bu da lafin sonu demektir. Kendi orijinal ifade şeklinizi keşfetmek, aslında biraz daha gayret gerektirir.

En kolayı, hayatınızı nasıl yaşadığınızı gözlemleyerek başlamak olur. İyi olması için neye zaman harcadığınızı düşünün. Belki, başkalarını hoşça eğlendiriyor ya da yaratıcı yaş günü kartları hazırlıyor olabilirsiniz, belki de evinizi zevkli döşemişsinizdir. Gerekli olan zaman ve enerjiye yatırım yapmak için gönüllü olduğunuz sürece, bu konulardaki yeteneğinizi önemsememek yerine, potansiyelinizin farkında olun. Sanatçı/Yaratıcının herhangi bir yeteneği bir üst düzeye çıkarma gücü vardır; gerekli olan zaman ve enerjiye yatırım yapmak için gönüllüyseniz...

Evrensel Ders

Yaratıcı ailesinin üyeleri için ders; hiçbir zaman yeteneğinizi küçümsememek ve reddetmemek, benzersiz, doğuştan

olan yeteneklerinizi geliştirmektir. Toplumumuzda sanat; genellikle risk taşıyan, eğer öyle değilse de kayıtsız, mesleki seçim olarak görülür. Mali açıdan tatminkar olmayan herhangi bir etkinlik ise, otomatik olarak hobi olarak sınıflandırılır. Sonuç olarak, birçok hobi sanatçıları yeteneklerini önemsemezler; çünkü eserleri arasında sattıkları hiç olmamıştır. Ya da izleyici önünde bir icraları olmamıştır. Eserlerini halkın rekabetçi ve eleştirel gözleri önüne sermeye korktuklarından, daha fazla eğitime ihtiyaçları olduğunu kendilerine telkin ederler ya da feci şekilde yeteneklerini tümüyle rafa kaldırırılar. Sonra, aldıkları karara katlanabilmek için, kendilerine aslında pek de yetenekli olmadıklarını söylerler. Ya da, bir gün daha fazla zamanları olduğunda, sanat çalışmalarına geri döneceklerine dair kendilerine söz verirler. Yeteneklerini, diğerlerinin yargılarına sunma riskini göze almak yerine, onları azaltma yoluna girmiş pek çok kişi tanımuşumdur. Yeteneğin, sahip olduğumuz bir şey değil, yaptığımız bir şey olduğunun farkına varmakta zorlanırsınız. Yetenek etkindir, bir başka deyişle; ifade yolu bulabilmek için içimizde uyuyan potansiyel enerjidir. Ancak yeteneğe mali kazanç merceğinden baktığımız ve kazancımız yoksa değersiz olduğunu düşündüğümüzden, birçok kişi içindeki sanatçının; gerçek, benzersiz ifade şeklini geliştirmesi şöyle dursun, yüzeye çıkartma fırsatı bile hemen hemen hiç yoktur.

Eğer kendinizi Sanatçı/Yaratıcı olarak göstermekte tereddütünüz varsa, unutmayın ki; tüm sanatçılar kendi benzersiz görülerini meydana çıkarmak, ifade etmek ve geliştirme yolundadırlar. Sanatçı/Yaratıcı arketipinin doğal ortamı

hayal gücünün kendisidir ve sanatçı gözüyle bakmayanlar, sanatçının yaratıcılığı ve dünyayı güzelleştirme, dönüştürme yeteneğine hayranlık duyarlar.

Ancak, bir an için *sizinle* karşılıklı konuştuğumu hayal edin. İçinizdeki sanatçı resim kursuna katılmak istemeyebilir. O zaman kendinize şu soruyu sorun: “İçimdeki sanatçı nerede? Doğuştan sanatsal olan yanıımı nasıl ifade edebilirim?”

Çok sevdiğim bir arkadaşım vardır; yıllardır tanıdığım bir kadın. Sanatçı arketipinin ta kendisidir, resim yaptığı için değil; her şeyi zevkle yaptığı ve başka nasıl yapılacağını bilemediğinden. O, gündelik hayatı sanata çevirebilen en önemli örneklerdendir. Bir akşam onun evinde olduğumu ve hiç yorulmadan yemeği ve masayı hazırlayışını izlediğimi hatırlıyorum. Basit bir yemekti, çok özel değildi; makarna ve salata. Fakat benim büyüleyici arkadaşımın hayal gücünün sıradanlık vitesi yoktur. Masanın ortasına farklı boyutlarda mumları sevimli bir şekilde dizmişti. Sonra, bahçeye çıktı ve yeşil bitkilerden, kozalaklı birkaç dalı mumların etrafına yerleştirmek için kırptı. Mutfağa döndüğünde onu izliyordum, aklına bir fikir gelmişti. Bir çekmeceyi açtı ve avuç dolusu sim tozu çıkardı, yemek odasına geri döndü ve dalların üzerine serpti, ne çok ne de az. Maharetin dozunu kaçırmamasını bilen dokunuşuna hayran kaldım. Sonra, aileyi masaya çağırdı. Kocası ve çocukları masaya otururken ışıkları kararttı, mumları yaktı ve hafif bir fon müziği açtı. Bir kez daha, görünüşte hiç düşünülmemiş mükemmelliği başarmıştı.

Sanat yeteneği sonsuz şekillerde olabilir. Hatta başkala-

rına olan sevgimiz ve onları yetiştirmemiz öylesine zariftir ki, bu bile sanatın bir ifadesi olabilir. Yaşamdaki sıradanlık, hayal gücümüzü, potansiyelini görmek için kullandığımız anda sanata dönüşür. İşte bu Sanatçı/Yaratıcı arketipinin en büyük yeteneğidir.

Tanımlayıcı Erdem: Yaratıcılık

Yaratıcılık, bir fikirdeki potansiyeli görebilme kapasitesidir; bir manzarada, bir rengi kullanmada, ışığın açısında, veya anlatım tarzında. Bu, sanatçının fazilet tanımıdır. Çoğu kişi, yaratıcılığın bir fazilet ya da manevi armağan olarak dile getirilmesine şaşırır da, gerçekte yaratıcılığın anlamı derindir. Yaratıcılığın sanat, tiyatro, edebiyat, müzik, dans konularında ve sayısız alanda bize ilham veren ve dönüştürücü etkisi olan ifade şekillerini oluşturma gücü vardır.

Ancak nasıl, tam olarak, Sanatçı/Yaratıcı olarak yaratıcılığın erdemini yaşarsınız? Yaratıcılığın açık bir göstergesi oluşu bir yana; hayatınızda, erdemliliği düşünmeye alışkın olmayabilirsiniz. Fakat yaratıcılığın doğasını anlamanız, gücünün sizin için anlam kazanmasına yardımcı olur. Bir kere yaratıcılık, olumlu bir ortamda, yaşama iyimser bir yaklaşımla bakıldığında büyüleyicidir. Hepinizin kötü günleri, bazen haftalar ve aylar süren zorlukları olsa bile, iyimserliğe ve umuda yüreğinizde yer vermek, yaratıcı alevinizi canlı tutar.

Yaratıcılık, şimdiki zamanda büyür. Geçmişe, ilham vermek için döndüğümüz anda buharlaşır. Dünün tarzına

takılı kaldığınızda, yeni bir şeyi hayal etmek neredeyse imkansızdır.

İç Karaltı

Merak uyandıran insani özelliklerden biri, bizim sıradan olma fikrini hafife almamızdır. Ortalama ve bayağı olarak görülmekten kaçınmak için her şeyi yaparız. Reklam yapımcıları, aslında yapımızdan kaynaklanan bu hataya bel bağlamışlardır. Sıradan olduğunuz için hafife alınmayı, orijinal olma tutkusuyla harmanlayın ve sanatçının karaltısının bileşenini elde etmiş olursunuz. Eğer sıradan olma korkusu yaşıyorsanız, içinizdeki sanatçıyı ortaya çıkarmak zor geleceği gibi, eğer dünya sizi özel bulmazsa, genelde depresyonla sonuçlanan birincil kırgınlık hissetmeniz olasıdır. Belki, aşağıda anlatacağım hikaye ne demek istediğimi açıklayacaktır.

Yıllar önce seminerlerimin birinde, kronik depresyon geçiren bir adamla tanıştım. Sürekli olarak bir şeyler karalayıp çiziyordu. Mesleğinin sanatçılık olup olmadığını sordum. Anında, kendini savunmaya geçti ve öfkeyle, ne zaman orijinal bir fikir aklına gelse onunla bir başka yerde karşılaştığını söyledi. İçinden geçirdiği, her zaman bir başkasının ondan yaratıcılık konusunda bir adım önde olmasıydı. O yüzden, sanat yeteneğini kullanarak rekabet etmek için göstereceği herhangi bir gayretin zaman kaybı olacağı sonucuna varmıştı. Yine de, sohbetimiz sırasında adı geçen her sanatçının başarılarını ustaca lime lime ederek, bir sanat biçiminde ustalaştığını göstermişti – eleştiri sanatında. Bu adamın herhangi bir sanatçıya iltifatta bulunması, o sa-

natçının eserinde bir noksanlık olduğundan değil, adamın başaramadığını başardığından yani; sıradışı olma riskini göze aldığından mümkün olamazdı. Yaratıcılıklarını serbest bırakmışlar ve sonra dolup taşan emeğe ilham olması için dizginleri salıvermişlerdir. Dahası, dünyada herkesin çalışmalarından hoşlanmayacağına açığa vurulmasına katlanmaya hazırlardır. Ne tür bir beğeniyle karşılaşsalar, ya da karşılaşmasalar bile, oldukları gibi yaşamaya cesaretleri vardır. Öte yandan, seminerimdeki adam, kendisinin ifade ettiği gibi, “orta karar sanatçı” gibi görülme korkusuyla yaratıcılığını bastırmayı tercih etmişti. İşin ironik kısmı, sanatçı olarak yeteneğinin beğenilmesinin peşini asla bırakmamış olmasıydı. Esas şimdi, onun sanat yeteneği kendini sert bir eleştirmen olarak sinsice ifade ediyordu.

Fakat sizi sanat yapmaktan alıkoymaması için sıradan olma korkusunu nasıl yatıştırabilirsiniz? Bir yolu, size bir şeye doğru yönlendirilmesi zorunlu olan enerjiyi sağlayan yaratıcılığı içinizde akan bir dere gibi düşünmektir. Şayet yaratıcılığınızı *kullanmamayı* tercih ederseniz, aslında doğal yaratıcı içgörünüzün akışını engelleyen bir baraj inşa ediyorsunuz demektir.

Evvelce gördüğümüz gibi, onlara ifade şekli vermemizi bekleyen arketipler zorunluluktur. Sanatçı/Yaratıcı arketipi sizi, yaratıcılığınızı bir şekilde ifade etmeye davet eder. Sizin doğuştan gelen yeteneklerinizin farkına varmanız için bir başkasının içinizdeki sanatçıyı benimsemesini bekleyemezsiniz. Doğuştan gelen yeteneklerinizi dünyaya sergilemek size bağlıdır, dünyanız ne kadar küçük ya da büyük olursa olsun. Yeteneğiniz bir gün milyonlarca ya da sadece on kişi

tarafından fark edilebilir ama hangi şekilde olduğu önemli değildir. Önemli olan, sizin yaratıcı yeteneklerinizi benimsemenizdir. Sanatçı/Yaratıcı için gerçek özsaygı kaynağı budur.

Erkeklerdeki Karşılık

Yaratıcılık için doğal dürtü cinsiyete özgü değildir; kadın ve erkekte Sanatçı/Yaratıcı arketipi eşit derecede ifade bulur. Olabilecek herhangi farklılık genelde toplumsal gelenek ürünüdür. Eğer örneğin, görsel sanatlarla uğraşan bir kadınsanız, başarıyı toplum beğenisiyle ilintilendirirsiniz, erkek sanatçı ise başarıyı para ve güç olarak görme eğilimindedir. Bu, kadınların etki bırakma ve parasal başarıyla ya da erkek sanatçıların izleyici beğenisiyle ilgilenmediklerinden değildir. Fakat erkekler yine de sanatta kadınlardan daha kolay rekabet ederler ve erkek sanatçılar kural gereği daha çok para kazanırlar.

Sanat tarihi, özellikle görsel sanatlar, çoğunlukla başarılı erkeklerin tarihidir. Birkaç isim vermek gerekirse; Leonardo da Vinci, Michelangelo, Raphael, Rembrandt ve Picasso. Nedeni kültürelidir. 20. yüzyıla kadar, kadınların genelde atölyelerde ve sanat okullarında bulunmaları hoş görülmezdi ve fors sahibi bir hami bulamazlarsa kendi kendilerine başarmak zorunda kalırlardı. Sadece az sayıda kadın – Georgia O'Keefe gibi – görsel sanatlarda erkeklerinki gibi bir şöhrete erişebilmiştir. Kadın sanatçıların daha başarılı oldukları alan edebiyat ve sahne sanatıdır. Bugünün bazı en çok kazanan film yıldızları kadınlardır.

Sanatçı/Yaratıcının Mitleri

Sanatçı/Yaratıcı arketipine o kadar çok mit yakıştırılır ki, yaratıcılığa özenenlerin içsel sanatçılarını dinlemekten bile çekinmeleri şaşırtıcı olmaz. Kıt kanaat geçinip, bir yerlerde tavan arasında yaşayan, sanat için her şeyi feda eden ressam, dansçı, yazar ya da müzisyen basmakalıp arketipi, Aç Sanatçı, yüzyıllardır varlığını sürdürür. Vincent Van Gogh ya da Toulouse-Lautrec, Mozart ya da Edgar Allen Poe ya da *La Bohème* operası...

Çalışmamda, Aç Sanatçı mitinin nasıl Sanatçı/Yaratıcıyı boğabileceğinin kanıtına rastladım. Dört yol ağzına varmış, yaşamlarının geri kalan kısmını nasıl geçirmek istediklerini tahlil eden kişileri gözlemledim. Bu, gerçekte kim olduğumuz ve halen dünyaya nasıl bir katkıda bulunabileceğimiz temelinde, daha özgün bir hayat sürdürebilmek için bize fırsat tanıyan bir arketip anıdır. Dört yol ağzında Sanatçı/Yaratıcıyla karşılaşan kişiler, heyecanla karışık bir aciliyet duygusuna kapılmışlardır. İçsel Sanatçı/Yaratıcılarının dikkat çekmek için haykırdığını, yaratıcı potansiyellerinin serbest bırakılması için yalvardığını hissederler. Sanatçı/Yaratıcının, sıradan yaşamlarının sınırlamalarını bertaraf etmesinin özlemini çekerler ve onu yeniden kullanılmayan güç ile şarj ederler. Ancak aynı kişileri, geriye dönüp ya da ileriye bakıp, kendilerine şunu sorarken görmüşümdür: “Kendime nasıl destek olacağım? Ya bu aptalca bir düşse? Ya her şeyi kaybedersem? Aç sanatçı miti, korku ve olumsuzlukla psişiğe girer ve içsel Sanatçı/Yaratıcımız harekete bile geçmeden, kaderin

kendisinden başarı garantisine ihtiyacımız olduğuna dair bizi ikna eder.

Aç sanatçı mitine yoldaş mit, Bohem Sanatçıdır – özgür ruhlu, spontane, tuhaf ve her yönüyle normun dışında. Bu mit, sanat yapmanın stüdyo ya da ev ofisinde uzun, yalnız saatler geçirmeyi gerektiren bir içsel gözlemlene süreci olduğu gerçeğini içinde barındırır. Çoğu Sanatçı/Yaratıcılar doğuştan yalnız ve şaşırtıcı bir sayıda sahne sanatçısının, sahne arkasında utangaç olmalarına rağmen, diğerleri; diğer arketipler kadar sosyaldirler. Ve eğer, Sanatçı/Yaratıcı bir arada olmayı severse, bunun nedeni, çoğumuzda olduğu gibi bu tip arketiplerin çıkarlarını paylaşan kişilere doğru yönelmelerindedir. Sanatçı/Yaratıcılar, hayal gücü güdümlü hayat sürdürmenin neşesini, zorluklarını ve sorumluluklarını anlayan diğer yaratıcı kişilerle fikirsel ve teknik alışverişi eğlenceli bulurlar.

Sanat ve fakirlik arasındaki çağrışım yüzyıllar boyunca bir kanı olmasına rağmen, bununla birlikte günümüzde sanatçının bir diğer miti, Yıldız Sanatçı ortaya çıkmıştır. Bir zamanlar, sanatçının ölümü ün ve servet getirirken, artık sanatçılar ve sahne sanatçıları henüz hayattayken, eserlerinden milyonlar kazanmaktadır. Julian Schnabel ve Damien Hirst gibi ressamı, Aaron Sarkin gibi senaristleri, Justin Bieber ve Lady Gaga gibi pop sanatçıları ve herhangi bir Hollywood yıldızını gözünüzün önüne getirin. *Bohem hayatı* şöyle dursun, bu sanatçılar göz kamaştırıcı hayatlar yaşıyorlar.

Şüphesiz, sanatçıların çoğu, profesyonel olanlar bile, yıldız sanatçılar gibi lüks içinde yaşamamaktadır. Bugünün

daha ayakları yere basan, iş sahibi Sanatçı/Yaratıcı portresi; bir ressamın şövalesinin başına geçmeden önce, çocuklarını okula götüren; bir yazarın yazdığı romanı yayıncısına çalışma odasından internet yoluyla gönderen, ya da solistlerinin banliyödeki evinin garajında demo kaydı yapan kızlardan kurulu pop grubunu sergiler.

Yine de, ortadan kaybolmayı reddeden bir başka Sanatçı/Yaratıcı miti de Sarhoş Sanatçıdır. Tarih, bağımlılık yüzünden hayatları ve kariyerleri bölünen ya da kısa süren yaratıcı kişilerle doludur. Ernest Hemingway, Dylan Thomas, Kurt Cobain, John Belushi, Janis Joplin ve Jimi Hendrix hemen akla gelenlerdir. Ancak, Sanatçı/Yaratıcı arketiplerinin bağımlılığa, başkalarından daha eğilimli olduğuna dair kesin bir kanıt yoktur. Son yıllarda, her türlü bağımlılık için çeşitli iyileşme programları türediğinden, çoğu sanatçı ayılmış ve kariyerlerinin en verimli eserini yapma yoluna devam etmiştir.

Yaşam Tarzı Zorluğu

Dürüst olmak gerekirse, kimse kaybetmeyi sevmez. Fakat Sanatçı/Yaratıcı için, özellikle sahne sanatçısı için kaybetmek acı bir ilaçtır. Pek çok oyuncunun belirttiği gibi, yalnızca sergilediğiniz son performans kadar iyisinizdir. Ve eğer aldığınız eleştiriler kötü veya oyun pek izleyici çekmemişse, bir sonraki yapımda rol almak sizin için daha zor olacaktır. Oyuncu için hayat bazen hiç bitmeyen bir sınavdır.

Ancak, başka açıdan bakıldığında, süregelen yeniden

icat sanatının doğası, sanatsal sürecin esas bölümü ve Sanatçı/Yaratıcı arketipinin güç merkezidir. Sanatçılar vermek istedikleri mesajı dile getirmek için daima daha kesin ve derin ya da estetik açıdan hoş bir tarz arayışı içindedirler. Sanat yapmak, denemek ve yanılmak, doğru imge ise, başarısız olanın küllerinden doğuncaya kadar boyamak ve tekrar boyamaktır. Sanatçı için zorluk, kaybetme korkusunu yenmek – hatta kaybetmenin bile – ve yeniden başlamaktır.

Bu görüşle, Hobi Sanatçısı, Sanatçı/Yaratıcı dünyasının en iyisine sahipmiş gibi görünebilir. Şayet sanatı kendiniz için yapıyorsanız; amatörce uğraşabilir, deneyebilir, oyalanabilir, ağırdan alabilir ve herhangi bir aracı, yöntemi sonra gereci edinip ya da vazgeçebilirsiniz. Başarılı olup olmadığınız neredeyse hiç fark edilmez. Kaybederek küçük düşme endişesi olmadan, yeni bir sanat biçimi ve tarzına geçiş yapabilirsiniz. Hayal gücünüz, bir başkasının “Dur! O yöne gitme” demesine gerek kalmadan sizin Sanatçı/Yaratıcı arketipinizin idaresini elinde tutar.

Ancak gerçekte, her sanatçı; profesyonel ya da amatör olmayı tercih etmiş ya da meslek olarak seçmiş olsa da, tercih edilen araç tarafından, şayet başka bir sebep yoksa her zaman bir nevi sınırlar içinde çalışır. Hayal gücünüz her ne kadar vahşi ya da kontrolsüz olursa olsun, onu kağıt veya taval üzerine dökmek gerektiğinde sanat biçiminizin öğretisi çerçevesinde çalışmak zorundasınızdır. Mesaj ruhunuzdan nasıl ilham alırsa alsın, yine de ona biçim vermek zorundasınızdır. İki boyutlu taval, sahne önü, sekiz vuruşlu ölçek ya da uyaklı beyit sizin çerçevenizi oluşturur.

İfade biçiminiz banyonuzu yenilemek olsa bile, üzerinizdeki baskı daha az gerçekçi değildir. Yaratıcılığınızı sergilemektesinizdir. Zorluğu, işe koyulup, duvarları mora boyatmak ve verdiğiniz kararın arkasında durmaktır. Hatta yemeğe davet ettiğiniz konuklarınız aralarında ne biçim bir iş yaptığınızı fısıldasa bile...

Özgün sesinizi ararken yanlış hesaplamalar yapabilirsiniz. Ancak, sanat icra etmenin ödülllerinden biri de kararlı olmayı öğrenmektir. Denemeye devam edin, tecrübe edinin; sonunda ödüllendirileceksinizdir.

O halde, Sanatçı/Yaratıcı arketipinin yaşam tarzı zorluğu, karışıklık durumunda, yanlış başlangıçlar, tekrarlar ya da yenik düşme halinde teslim olmamaktır. Sırf, sonuç beklentilerinizin altında oldu diye, yeteneğiniz sıfıra inmiş sayılmaz. Yetenek her zaman yerinde kalır, enerji ise dokunuş bekler. Sanatçı/Yaratıcı arketipi sadece belli bağlamlarda ortaya çıkmaz. Yaşamınız sizin sanat biçiminizdir.

Arketipinizi Tanıyın: Bir Sanatçı/Yaratıcı mısınız?

Şimdiye kadar, Sanatçı/Yaratıcı olarak nitelendirilmeniz için bir tiyatrodan oynamanız ya da resminizin bir müzede sergilenmesi gerekmediğinin farkındasınızdır. Aranızda bazılarınızın, sanatçı ya da oyuncudan *başka bir şey* olmak istemediği, sanatı meslek olarak seçmeye kararlı olduğu doğrudur. Sanatçı/Yaratıcı arketipi içinizde capcanlıdır ve sanatı misyonunuz olarak görürsünüz. Biraz ya da çok be-

ğeni toplamış olabilirsiniz. İçinizden bazılarınız, meslek olarak belirlememiş olsanız da, kendinizi Sanatçı/Yaratıcı arketipi ile özdeşleştirmiş olabilirsiniz. Eğer gerçekten bu arketip sizde varsa, ve sanatınıza bağlı kalırsanız, tanınmanız neredeyse kesindir.

Yine de bazılarınız, kendinizi sanata yakın hissedebilirsiniz ama Sanatçı/Yaratıcı arketipiniz olduğunu iddia etmekte kararsız kalırsınız. Kendinize şu soruyu sorun: Sanatta yeni bir çağ açmak, özgün sesinizi bulmak ve dünya ile paylaşmak için can atıyor musunuz? Eğer öyle ise, ifade şeklinizi arıtmak ve profesyonel olarak mı, yoksa kendi zevkiniz için mi yaratmak istediğinizi düşünmek konusunda zamana ihtiyacınız olsa da, siz bu arketipe uyuyorsunuz demektir.

Gerçek şu ki, sadece bir avuç insan dünya standartlarında sanatçı ya da oyuncu olurlar ama pek çoğumuz kendimizi hakkıyla Sanatçı/Yaratıcı olarak tanımlarız. Sanatçı/Yaratıcınızı hafif, günlük yaşamınızda, estetiği olan, hoş seçimler yapmada sizi yönlendiren bir iç ses olarak yaşatabilirsiniz. Elinize boya fırçasını alsanız ya da almasanız da, bale ayakkabılarınızı bağlayıp, şansınızı şiirde deneyip denemeseniz de, sanatçı arketipi güzellik arzunuzu ve bunu çevrenize gösterme tutkunuzu uyandırarak, yaşamınızı derinden etkiler ve zenginleştirir. Yaratıcılık ifade edilmek ister. Yaratıcı iştahı tatmin edilmelidir. Aç Sanatçı, yaşamı boyunca düşünün peşinde kıt kanaat erişte yiyerek geçinen değil, daha ziyade tanımada, onurlandırmada ve destek vermede yenik düştüğünüz içsel sanatçınızdır.

Belki, yine de yaratıcı görüşünüzü bir şekilde ifade

ediyorsunuzdur. Gitar çalmayı öğrenerek, fotoğraf çekme girişiminde bulunarak, sadece bitki ekerek veya budama yaparak değil, doğru renk ve çeşit dengesini planlayarak hafta sonlarını geçirmekle... Artık bu ruhun hobilerini sa-
nattan saymanın zamanı geldi. Onlar, sizin için hava kadar önemlidir. Sanatçı/Yaratıcının bir işareti, kendinizi sadece yaratıcı olmakla değil, ne yarattığınızla da özdeşleştirme-
nizdir. Sanatçı/Yaratıcı arketipi için yaratıcılığınızın şeklini bulmak biricik varlığınız için hayatidir.

“Tamam, belki de yaratıcıyım” diyerek teslim olabilirsiniz. “Ama bu, sanatçı olduğum anlamına gelir mi?” Şayet hâlâ Sanatçı/Yaratıcının arketipiniz olup olmadığından emin değilseniz, bir sonraki sayfadaki davranış biçimlerine ve özelliklerine bakın ve herhangi birinin sizi tarif edip etmediğine karar verin.

SANATÇI/YARATICININ DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- **Her yerde güzelliği görürsünüz.** *Sevdiğinizin yanağının kıvrımı, yeşilin bir tonunun ayrıntısı, dalgaların üzerindeki gün ışığı parıltıları... Sıradışı sanat ve mimari sizi cezbeder. Renk, doku ve şekil size ilham verir. Eğer öyleyse, görsel sanatçı içinizde canlanmayı beklemektedir.*
- **İzleyici karşısında canlanırsınız.** *Bir müzik aleti çalarken, bir konuşma, şaka, tango yaparken sizi seyreden her kimse, onunla iletişim halinde olursunuz. O, sizin bir sahne arayan sanatçı/oyuncunuzdur.*

- **Müzik dinlersiniz ve yüreğiniz hoplar.** *Çocukluğunuzun piyanosuna suçluluk duygusuyla bakarsınız. iPod'unuz kafanıza itinayla yerleştirilmiştir. Her fırsatta seslendirirsiniz. Üzerinde çalışır, armonisini yapar, rastgele çalarsınız ve duyduğunuz şey kulağınıza hoş gelir. İçsel Sanatçı/Müziyeniniz dikkatinizi çekmeye çalışmaktadır.*
- **En çok okunanlar listesinde adınızı hayal edersiniz.** *Çocukluğunuzdan beri günlük tutarsınız. Yazdığınız şiir ya da piyes bir çekmecedeki saklıdır. Yaşamınızda kayda değer bir şey olduğunda aklınıza ilk gelen şey, onu yazmak olur. Hiç şüphesiz, sizin sanatçınız yazar kimliğine sahiptir. Harekete geçin; internet günlüğünüzü güncelleyin.*
- **Hakkında okumaya ya da dem vurmaya değil, sanatı yapmaya hazırsınızdır.**

Arketipinize Adım Atın Sanatçı/Yaratıcının Gücünden Faydalanın

Sanatçı/Yaratıcı arketipinin sizi tanımladığına karar verdikten sonraki adım, onu ifade etmek için doğru aracı bulmaktır. Şayet bir sonraki resim serginizi açmak üzereyseniz ya da müzik grubunuzun prömiyeri için konser salonu bakıyorsanız, arketipinizin gücünden faydalanmaya başladığınız için tebrikler... Bu bölümü atlayabilirsiniz. Fakat sanat yapmayı, düşünce aşamasından gerçekleştirme aşamasına nasıl geçireceğinizi merak ediyorsanız, bir saatliğine – bir gün ya da bir haftalığına – Sanatçı/Yaratıcı gibi davranın.

Sanatsal bir şey yapın ve enerjinizin yerine gelip gelmediğine bakın. Sanatçı/Yaratıcılarla birlikte olun ve yaratıcı esinlenmenin keyfini çıkarın. İçinizdeki Sanatçı/Yaratıcı sizinle nasıl konuşursa konuşsun, dikkatinizi toplayın ve karşılık verin. Her ne olursa olsun küçük adımlarla başlayın. Bir rock opera bestelemek yerine, şarkı yazmayı deneyin. Ancak, bir iki ezgi yaratıp sonra bırakmayın. Eğer Sanatçıysanız, yeteneğinizle dünyayı ödüllendirmek ruhsal bir zorunluluğunuzdur. Yola devam edin.

“Ya tıkanıp kalır ve yaratıcılığım engele çarparsa?” diye kendinize sorabilirsiniz. Eğer öyleyse – ki tüm Sanatçı/Yaratıcılar aynı şeyi zaman zaman sorarlar – geçici bir süreliğine yön değiştirin. Şayet resim yapıyorsanız kitap okuyun veya müzik dinleyin. Kek pişirin. Köpeğinizle gezintiye çıkın. Bir arkadaşı arayın. Kalkıp odada yürüyün, ama asla vazgeçmeyin. Bazen içinizdeki Sanatçı/Yaratıcının ortaya çıkması için hafifçe dürtükleme gerekir.

Belki henüz sanata başlamamışsınızdır, ancak kendinizi huzursuz hissediyorsunuzdur. Hayatınız sizi tatmin etmiyor ve daha fazlasını arzuluyorsunuzdur, ne olduğundan emin olmadığımız halde. Garip görünse de, huzursuzluk, kapınızı çalan Sanatçı/Yaratıcınız olabilir. Geliştirilmesi ve arıtılması gecikmiş bir yeteneğiniz var mı? İçinizdeki sanatçıyla bağlantıya geçmek için hangi küçük adımı atmalısınız? Birçok sanatçının uygulamaya geçireceği projeler listesi vardır. Onları taklitçi sanatçıdan ayıran şey, listeden bir şey seçmek, yapmayı üstlenmek ve hızla işe girişmektir. Deneyin. Eğer hâlâ ayak sürüyorsanız... Pekala, tamam. Sadece bu defalık sizi kurtarmaya geleceğim. İşte, yaratıcı-

lığı teşvik etmek için birkaç öneri daha... Sanatçı arkadaşlar bunun kesinlikle işe yarayacağından eminler.

- **Kendinizi dinleyin.** Tüm medya araçlarını kapatın, telefonunuzu sessize alın ve bir iki dakikalığına öylece oturun. İçinizdeki gevezenin sakinleşmesine izin verin. Keşfedebileceğiniz şey, bir çeşit yaratıcı boşluktur. Doğa boşluktan nefret ettiği için, fikirler ve ilham adeta üşüşür. Şayet aklınızda bir soru varsa (örneğin, 'Benim Sanatçı/Yaratıcı arketipimin ne yapması gerekiyor?') oturun, odaklanın ve ilgilenmeyin. Yapmış olduğunuz şey, sezgilerinize yer açıp, gerçekten ne düşündüğünüzü, niçin endişelendiğinizi, belki de neyi yapmayı arzu ettiğinizi size söylemesini sağlamaktır. Huzursuz hissettiğiniz an hemen atılmayın. İç gözünüze odaklanması için zaman tanıyın. Sezginizin kayda değer bir şey üretmesi için bu şekilde bir iki seans daha kendinize şans verin, ama inanın beklemeye değer.
- **Yaratıcılığı kuvvetli olan içinizdeki çocuğa danışın.** Tüm çocuklar yaratıcıdır. Onlara henüz ne toplum kuralları anlatılmıştır, ne de ineği hangi renge boyamaları gerektiği... Geçmişe dönüp, gençken yapmaktan en çok hoşlandığımız şeyi düşünün. Muhtemelen yaratıcı bir şeydi; boyamak, çizmek, davul veya oyuncak piyano çalmak, giysilerle ya da bale-rincilik oynamak. Ya da sadece hayallere dalmak. Tanıdığım pek çok sanatçı çocukluklarını, düşsel arkadaşların düşsel dünyasında geçirmişlerdir. Hak-kırda masallar uydurdıkları ve canlandırdıkları ca-

navarlar ve diğler yaratıklar... Size çocukluğunuza dönün demiyorum. Sanat bugün, günümüzde geçerli olan fikirler ve imgelerle yapılır. Fakat geçmişte neyin yaratıcılığınızı harekete geçirdiğini anlamak, size şu anda içinizde taşıdığınız enerjiyle bağlantıya geçmenizde yardımcı olur.

- **Öylesine bakın.** İşte size gerçekten arkasında durabileceğim bir öneri: Alışverişe çıkın. Bir şey alma gayesi ile değil. (Yine de bir şey gözünüze çarparsa, daha sonra gidip bakmanızın bir mahsuru yok.) Buradaki amaç, hayal gücünüzün harikalar dünyasına bol bol uyarıcı girdi sunabilmektir. Bir yazar bana, kendisini yavan hissettiğinde, lüks bir mağazaya gittiğini ve reyonlar arasında sakince sanki televizyon kanalı değiştirmiş gibi dolaştığını söylemişti. Bu eşarptı, şu çantaydı, bu sergiydi, şu garip şapkalı, dirseğine kadar bilezikli müşteriydi derken her şeye göz gezdirir, bir saat kadar sonra da masasına geri dönermiş. Dediğine göre, her seferinde, yeniden yazmaya başladığında, yeni imgeler aklına gelir, uğraştığı cümle ya da paragraf kendiliğinden çözülürmüş. Bir sanatçı bana, çiçek pazarında vakit geçirdiğini söylemişti. Çiçek boyamıyordu ama canlı renk tabakalarını kullandığı devasa soyut tuvaler çalışıyordu. Çiçek satıcısının tezgahındaki renk cümbüşünden ilham alıyordu.
- **Yaratıcı bir iş seçin.** Birçok sanatçı ve sözüm ona sanatçılar, Sanatçı/Yaratıcı arketipine aşına olduktan sonra profesyonel hayatlarına daha çok yara-

tıcılık sunma gücünü hissederler. Her şeyi bırakıp sadece resim yapmak ya da yazmak veya dans öğrenmek pek elverişli olmayabilir. Ancak, yeteneklerinizi kullanma fırsatı verebilecek bir iş veya kariyer yolu arayabilirsiniz. Araştırmalarınızda yaratıcı olmak zorunda kalabilirsiniz, en bilindik yerlerin ötesine bakarak... Ancak, görünüşte dünyevi olan bir şey bile, örneğin bir sivil toplum örgütünde yardımıcılık pozisyonu gibi, çok yaratıcı olabilir. Eğer, yıllık bağış süslemelerinden sorumlusanız veya örgütün internet sitesini güncelleştirme ve sosyal medya ara birimi kurmak gibi işleriniz varsa...

Sanatçı/Yaratıcı arketipinin sizi tanımladığından emin olsanız da, onu en mükemmel şekilde ifade edebilme şeklini bulabilme başarısının bir garantisi yoktur. Alışlagelmiş düşünce ve çok eski psikolojik biçimler yaratıcılığa en beklediğiniz anda engeller koyarlar. Sanatçı/Yaratıcı arketipini bütünüyle geliştirmek, sizi neyin iyileştirdiğini ve neyin geri kalmanızda etkili olduğunu anlamanızı gerektirir.

Size Güç Veren Noktalar

- **Bilinçli olarak kendinize has sanat görüşünü, özgün düşünceyi mükemmelleştirmek.**
- **Renk, doku ve tasarım deneyimi ile sanatsal gözünüzü daha aktif hale getirmek.**
- **Size ilham verecek yaratıcı kişilerle çevrenizi donatmak.**

- **Yaratıcı sezgilerinize tamamıyla güvenmek.**
- **Sanat icra etmek için doğmuş olduğunuzu unutmamak.**
- Sadece kendi seçtiğiniz araçlarla değil, tüm sanat görüşleriyle **hayal gücünüzü verimli kılmak.**
- Zihninizi yeniliklere açmak için **kültüre dahil olmak.**
- **Tüm duyularınızı beslemek.** İç yaşamınızı zenginleştirmek ve yaratıcılığınızı canlandırmak için tatma, dokunma, görme, duyma gibi eylemlerde bulunmak.
- **Sezginizi geliştirmek.** Sezgi, Sanatçı/Yaratıcının en iyi arkadaşıdır.
- **Pozitif bir izlenim yaratmak.** Yaratıcılık iyimserlikle başarıya ulaşır.

Size Güç Kaybettiren Noktalar (ve onu tekrar kazanma şekli)

- **Kendinizi diğer sanatçılarla karşılaştırmak.** İşbirliğine girin, sakın yarışmayın ve meslektaşlarınızdan öğrenin.
- **Yeteneğinizin beğeni toplamasını arzulamak.** Sanat yapmaya odaklanın, gerisi gelir.
- **Sanat görüşünüzü hemen hayata geçirmeye çalışmak.** Sabredin.
- Yaratıcı baskısını beraberinde getiren **ruhun değişkenliğine teslim olmak.** Yerinizden kalkın ve hareket edin: Yürüyün, yoga yapın, dans edin, savunma sanatlarıyla ilgilenin, bütün bunlar ruh halinizi dengeye tutacaktır.

- **Pişmanlık içinde debelenmek.** “Bu yarışta ben de olabilirdim” demek sizi geçmişe gömer. Günü yaşayın. Sanat durduğunuz yerde ve anda yapılındır.
- **Başarıyı mali kazançla eş görmek.** Şayet ailenize bakabiliyorsanız, sanatınıza destek çıkın ve mutluluğunuzu devamlı hale getirin.

Sanatçı için Yapılacaklar Listesi

- Her gün yaratıcı bir şey yapmak için zaman ayırırım, hayal gücüme engel koymam.
- Sanat görüşümü ve yaratıcı yaşam biçimimi destekleyen arkadaşlarım ve akıl hocalarım vardır.
- Bana ilham veren güzel şeyler etrafımı çevreler.
- Hızlı gelir elde etme kaygısı olmadan sabırla yaratırım.
- Yeteneğimi, başkalarının ne düşündüğü endişesi olmadan onaylarım.

Nihai Görüşler

Sanatçı/Yaratıcı arketipinin doğuştan gelen yaşama yaratıcı olarak katkıda bulunma görevi vardır. Sanat yeteneği ve hünerine sahip olmak bir imtiyazdır. Bunu geliştirin, inkar etmek acı çekmektir.

5. BÖLÜM

SPORCU

Arketip Ailesi: Bedensel

Diğer İfadeler: Erkek gibi davranan ergen kız, maceracı, doğa kadını, rakip

Yaşam Yolculuğu: Yaşamı bedensel güç ve dayanıklılık yoluyla yaşamak

Tek Zorluk: Bedeninizin gücüne ve sınırlarına saygı göstermek

Evrensel Ders: İnsan bedeninin kırılganlığıyla yüzleşmek ve ona göğüs germek

Tanımlayıcı Erdem: Dayanıklılık

İç Karaltı: Bedensel güç tüm yaşam hedeflerine erişmek için yeterlidir.

Erkeklerdeki Karşılık: Sporcu, heyecan arayan

Sporcu Mitleri: Demir kadın veya erkek; yeni hayatta kalma savaşçısı

Davranış Biçimleri ve Özellikler: Sporcu...

- Bedenine iyi bakar.
- Zorlu bedensel etkinliklerden hoşlanır.

- Süper rakiptir ama dürüst oynar.
- Zindelik programı masaj ve beden merkezli terapiler içerir.
- İlham ve destek almak için diğer Sporcularla kaynaşır.

Yaşam Tarzı Zorluğu: *Sporcu olmaktan başka ben neyim?*

Yaşam Yolculuğu

Sporcunun yaşam yolculuğu, bedenini geliştirme yoluyla kişisel güç ve kimlik anlayışını keşfetmektir. Bedensel hakimiyete erişmek Sporcunun özgüveninin temelini oluşturur. Gerçek bir Sporcu için spor yapmak, yalnızca maçlardan ve egzersiz yapmaktan ibaret değildir. Ünlü bir söz vardır, “Rekabete karşı yarışmak yaşama nedenimi riske atmaktır.” Sporcuları müsabakalarda gören herkes bununla neyi kastettiğimizi anlar. Bu tutku derinliği günümüz Sporculara has değildir. Eski Yunan’a kadar giden Sporcu arketipinin öyküsü olmuştur.

Antik Yunan olimpiyatları Sporcu arketipine hayat vermiş, hem mükemmel bedeni hem de oyunun kurallarını tanımlamıştır. Olimpiyatlar, erkek bedeninin gücü ve güzelliğiyle birlikte metanetini ve dayanıklılığını göklere çıkarmıştır. Şimdilerde, binlerce yıl sonra, yarışa hükmeden mükemmel Sporcu kalıbı ve ahlak kuralları bozulmamıştır. Dünya standartlarındaki Sporcuların, bu standartların bazen ihlal edilmesine rağmen, dürüst yarışacaklarına, uyarıcı madde almayacaklarına, şike yapmak için rüşvet almaya-
caklarına dair yüksek beklentilerimiz vardır.

Antik Yunanlılar, bize sadece mükemmel beden imgesi-

ni sunmamışlar ayrıca onu geliştirmek için kılavuz olmuşlardır. Çaba ve dayanıklılık yoluyla Sporcu, insan vücudunun neredeyse tam idealine erişirler. Antik Yunanlılar için böylesine bir bedensel mükemmeliyete erişmek, bir ölümün ilahi güce yaklaşmasıdır. Bu gibi nitelikli bedenlere hayranlık beslemek, bir nebze spora bağlılık duymamız için önemli bir nedendir. (Ben şahsen haftada üç gün spor yapmaya razıyım.)

En eski olimpiyatlardan bu yana atletik arenada önemli değişikliklerin olmadığından bahsedemeyiz. Bir defa, her ne kadar bir zamanlar erkeklerin dünyası olsa da, kadın Sporcu, günümüzde bu arketipin bilincinde sıkı sıkıya sağlamlaşmıştır. Kadın Sporcular pek çok spor çeşidinde oldukça saygın birer yarışmacıdırlar; aslına bakarsanız, 2012 yaz olimpiyatlarında, ulusal takımımızda erkekten çok kadın vardı. Profesyonel kadın Sporcuların ticari kazanç kapasitelerinin erkekler kadar değer verilebilmesi için alacakları çok yol olmasına rağmen, kadınlar her açıdan, yenmek için onlar kadar beceri ve kararlılık sahibi olduklarını kanıtlamışlardır.

Profesyonel spor arenasının dışında, Sporcu arketipine sahip kadınlar hak ettikleri yere gelmişlerdir. Şimdilerde *atletizm* tanımı zindeliğe devamlı olarak dikkat edilmesi gereken etkinlikler ve mesleklerin tam bir yelpazesini içerir. Disiplin gerektirdiği ve bedensel olarak zahmetli oldukları için dans, tüm egzersiz biçimleri, yoga gibi beden merkezli hareketler ve savunma sanatları atletizm başlığının hakkı olarak altında yer alır. Son yıllarda, zindelik vurgusu ve spor merkezlerinin ve sağlık kulüplerinin ulaşılabilirliği,

Sporcu arketipini milyonlarca kişinin içinde uyandırmıştır. Sağlık kulüplerinin tümü, biz eğilip bükülüp, yüzüp, kick-box yapıp, ağırlık kaldırıp, yoga derslerinde yüzlerce değişik şekilde eğildikçe içimizdeki Sporcunun formda kalma iştahını tatmin etmek için 7 gün 24 saat faaliyet halindedir.

Sporcular yeryüzü insanlarıdır. Bedeniniz içindedir ve onun biçimiyle barışsınızdır. Bu arketipin avantajlarından faydalanmak için, koşu yarışına katılmaya veya ağırlık çalışmaya ihtiyacınız yoktur. Çoğu Sporcu zamanını dışarıda ve doğada geçirmekten hoşlanır ama bundan ziyade Sporcunun yaşam yolculuğu kendisini oldukça bedensel ve temassal yaşam tarzı yoluyla ifade eder. Bu arketipe sahip birçoğunuz ellerinizi kullanmaktan hoşlanırsınız, halıcılık ve mobilyacılık ve ev tadilatı yapmak gibi... Sağlığınızın ve canlılığınızın bir ölçüsü olarak metanetinizle gurur duyarsınız.

Şüphesiz ki, yaşlanma Sporcunun doğal düşmanıdır. Diğer arketiplerin önlerinde verimli bir olgunluk dönemi için onlarca yılı olduğu halde, bu arketip doruğa gençken ulaşır. Kültürümüzde, elbette gençlik takıntısı vardır. Yaşlanmaya karşı kitaplar, içeriği her ne kadar sahte olsa da, kesin en çok satarlar ve kozmetik sanayi biraz ondan biraz bundan ile yılları eriteceğine söz vererek, milyarlarca satış elde eder.

Toplumun yaşlılığa tepeden bakması Sporcu arketipinin melezi olan, zamana karşı yarışan – elbette hiç kazanılamayacak bir yarışa – Yaşlanmayı Geciktiren Sporcunun ortaya çıkmasına sebep olmuştur. Gençliğe olan hayranlığımız, bedeni aşırı zorlayarak imkansız başarıya ve yaşlanma korkusunu yenme inancını teşvik eder. Böylesine aşırı bir hedef, Yaşlanmayı Geciktiren Sporcuların yaşamlarını diğer aşırı

zorunluluklara uyumlu hale getirmelerini gerektirir. Aşırı beslenme ve vitaminlere saplantıya varacak kadar önem verme, sağlık içecekleri, sert egzersiz ve zindelik programlarının hepsinin temelinde zamanı geri döndürme hedefi vardır.

Taoizm bize, her şeyin karşıtlık içerdiğini ve bir yerde bir aşırılık olduğunda diğer aşırılığın da var olduğunu öğretir. Beden takıntılı Yaşlanmayı Geciktiren Sporunun karşıtı, egzersiz yapma takıntılı, spora gitmekten bahseden ama onun yerine televizyonun karşısında koltuğunda oturup spor haberleri izleyen, Uyuşuk Sporcudur. Uyuşuk Sporcular bedenleriyle alakadar olmanın özlemini çekerler. Bir sabah yataktan spora gitme arzusuyla dolu kalkmak için vermeyecekleri şey yoktur. Ancak, böyle bir şey hiç olmaz. Uyuşuk Sporcular bedenlerine mesafelidir, sık sık tehlikeli bir şekilde. Önemli bir kısmı Entelektüel arketipine sahiptir ve kafalarında yarattıkları, bir gün gerçekten spor yapacakları fikriyle yaşarlar.

Bu iki aşırılık, Yaşlanmayı Geciktiren Sporcu ve Uyuşuk Sporcu, yaşadığımız çağın değişen değerlerini yansıtan Tasfiyeci Sporunun karanlık türleridir. Gençlik takıntımızı, yaşlanmaya karşı olan hoşnutsuzluğumuzu aşincaya kadar bu melez arketipler bizim kolektif psişimizimizin etkin bir parçası olacaktır.

Bu arada, kahramanlarını arayan bir toplumda Sporcuları, muazzam bedensel başarı elde ettikleri için kahramanların yerine koyarız. Örneğin, Michael Jordan, manevi anlamda klasik kahraman yolculuğuna çıktığı için değil, destansı basketbol yeteneğinden dolayı kahraman statüsüne erişmiştir. Çocuklara büyük hedefler peşinde koşmaları

ve kendi sahalarında daha çok gayret etmeleri için ilham vermiştir. Tiger Woods, diğer bir taraftan, golf sporunun en büyük efsanevi kahramanları arasına girme yolunda sağlam adımlar atarken itibardan düşmüştür. Kaybetmesine neden golf yeteneği değil, onurlu bir insanoğlu olamayışıdır. Sporcular insanüstü olma beklentilerimizi karşılayamayınca, onları sert bir şekilde yargılarız. Hiç kimse Sporculara karşı kayıtsız kalmaz, özellikle diğer arketipler...

Eğlenceyi amaçlayan Sporculara ilham vererek, benzer genç Sporcuları heveslendirerek, kadın Sporcular da efsane yaratmaktadır. Tenisin yıldızları Williams kız kardeşler ve Maria Sharapova sadece yaptıkları spora dikkatleri çekmekle kalmaz, aynı zamanda forma girmek isteyen kadınlar için zindelik ve metanet modeli olurlar. Spor kulüplerine akın eden çoğu kişi olimpiyatlara katılamayacağı gibi buna hevesleri de yoktur. Ancak, bedenini erişebileceği noktayı görebilmeye başladığımızdan, her iki cinsiyetten zirvedeki sporcuların sergiledikleri bedensel zindelik standartları, her arketipin içindeki Sporcunun zindelik düzeyini artırmaya yardımcı olmaktadır.

Açıkça görülüyor ki, bugünün Sporcusu antik Yunan zamanından çok daha fazla karmaşıktır. Ancak değişmez olan, içindeki Sporcunun yaşam gücünüzün hayati bir parçası olduğu kadar, dinamik bir yaşam yolculuğu da olan bir arketip oluşudur. Hiçbir zaman elinize bir tenis raketi almayabilir ya da paralel çubuklarda sallanmayıp, yüzmede 200 metre rekoru kıramayabilirsiniz. Fakat Sporcunuz, okyanusun kokusunu ya da dağlarda yürüyüş yapmanın ya da çölde yürümenin veya maratona hazırlanmanın özlemini duyar. Sonuçta,

Sporcu arketipi, bedeninize dirençli, baş döndürücü, sıradışı, aynı zamanda yaşayan bir varlık olarak davrandığınızda formunda olur. Sporcunun yolculuğu sağlıklı, hayat dolu bir akla destek zinde bir bedenle iyi yaşamak, akıllı yaşamak, iyi yaşlanmak ve bilge yaşlanmaktır.

Tek Zorluk

Eğer ciddi bir Sporcunun duymaktan hoşlanmadığı bir şey varsa o da, “Bedenin bundan daha fazlasını kaldıramaz” cümlesidir. Daha fazla kas yapmak veya normalden daha hızlı iyileşebilmek için, egzersize bağlılık sınırını, kendini suiistimal edercesine aşan kişiler görmüşümdür. İster haftada beş ya da daha fazla gün egzersiz yapan ciddi Sporcu olun ya da haftada üç saat spor yapan “o da fırsat olursa” tipinden olun, bilmek zorunda olduğunuz şey, bedeninizin neyi yapıp yapamayacağıdır. Ne kadar uğraşırsanız uğraşın, fiziksel olarak gerçekleştiremeyeceğiniz hedefleriniz olabilir.

Bir Sporcu olarak, bedeninize karşı öncelikli bir sorumluluğunuz vardır. O da, tepeden tırnağa fiziksel ihtiyaçlarınızı bilmeniz gerektiğidir. Eğer omurganızda oynamalar varsa, düzenli kiropraktik tedavisi görüp, bu tedavilerin egzersiz programınızın önemli bir parçası olduğunu dikkate almalısınız. Spor ayakkabılarınızın tam olarak uygun olduğundan emin olmalısınız. (Çok basit görünebilir ancak sponsorluk anlaşması gereği eğer düzenli olarak yeni Nike alamyorsanız, yenisini almayı ertelemek bir bahane olamaz.) Ve bedeniniz size ağrı ve acı sinyalleri veriyorsa, dikkate alın ve cevap verin. Genel olarak zindeliğiniz çoğu kişiden daha iyi

olduğundan sıradışı bir sızıyı önemsizmiş gibi savması kolay olur. Ama birçok böyle önemsiz gibi görünen pek çok şey, sonunda bir soruna dönüşebilir ve ciddileşebilir.

Her ciddi Sporcu sağlık problemiyle karşılaşacaktır ve bedeni için en iyi iyileşme stratejisini belirlemek zorunda kalacaktır. Acı sinyallerini boş vermek, iyileşmeyi güç kılacaktır. Bedeninizin söylemeye çalıştığı, sezginizin sizi sağlıklı tutmak üzere tasarlanmış iç mesaj merkezimize bağlanmasını istemeyişinizdir. Hepimiz, profesyonel Sporcuların yırtık bağlarla ya da kırık kemikle oynadığını ve aylarca yatağa bağlı yaşadığını biliriz.

Kazalar bedensel olarak etkin olduğu kadar, hantal kişilerin de başına gelir. Ama Sporcu olarak sizde, doğuştan içinizde var olan beden farkındalığı vardır. Siz, bedeninize yoğunlaşma, formunuzla barışık olma, bedeninizin gücünün ve sınırlarının farkında olma ve dengenizi neyin bozacağını bilme avantajına sahipsinizdir. Sizin zorluğunuz, doğal odağınızla birlik olmak, odağın dışına çıktığınızda dikkatli olmak ve esas güç bölgenize geri dönmek için elinizden geleni yapmaktır. Şayet bir Sporcuysanız, şu uyarıyı görebileceğiniz bir yere asın: *Güç bölgesinin dışında herkes yarışı kaybeder.*

Evrensel Ders

O halde, bu arketip için alınacak ders, bedenin kırılabilirliği, dolayısıyla hayatın geçiciliğiyle yüzleşerek metanetin ve dayanıklılığın kaçınılmaz düşüşü ve yaşlanma gerçeğini tamamiyle kabullenmektir. Sporcu arketipi, olgunlaştıkça

arınan ve bilge olan Bakıcı, Öğretmen ve Anne/Baba arketiplerinin tersine, doruğa yaşamın erken yıllarında ulaşır. Beden siz kırk yaşına eriştiğinizde, ağrı ve acılar, hız ve çeviklikle yarışır. Yaşamın gerçeği kendisini, Sporunun en çok değer verdiği niteliklerin ağır ağır yok olmasıyla gösterir.

Ancak ilerlemiş yaşam tarzı alışkanlıkları sayesinde orta yaş bunalımı dönemi yukarı doğru yön değiştirmektedir. Ancak yine de en iyi zindelik alışkanlıkları bile zamanı tersine çeviremez. Kendi fiziksel kırılğanlığımızla yüzleşmeyi pek istemeyiz. Ama bu noktada, Sporcu diğer arketiplerden kesinlikle daha avantajlıdır, çünkü sizin için hayat, kafanızda veya bedeninizde neler döndüğünden ibarettir. İçinizdeki Sporcu ancak, bedensel gücü ve esnekliği, aynı zamanda azami sağlık düzeyine ulaşmayı sağlayan sağlık alışkanlıklarını edinirken ve sağlığını bir program altına alırken en iyi durumundadır. Siz, bedeninizin özen gerektiren herhangi bölümüne ilgi göstermek üzere tasarlanmış bir arketipsinizdir.

Buna rağmen, toplumun genç kalma baskısı, bugünün Sporcusu için asıl yaş alma sürecinden daha büyük bir zordur. Dünyamızda yaşlanma korkusu o kadar alıp yürümüştür ki, ondan kaçınmak neredeyse mümkün değildir. Yaşlanmanın akılsal ve duygusal yönleri; beslenme, egzersiz ve doğru sağlık alışkanlıklarıyla üstesinden gelinebilecek bedensel değişikliklerden daha yırtıcıdır. Duygusal sağlık alışkanlıkları ise bir başka sorundur ve kişinin hayatına dahil edebilmek için farklı bir gayret gerektirir. Ancak Sporcu için, bu herhangi bir arketip için de geçerlidir.

Dengeli bir akla sahip olmak, gerekli bedensel yaşam tarzı kadar faydalıdır.

Tanımlayıcı Erdem: Dayanıklılık

Dayanıklılık Sporcunun erdemidir. Dayanıklılık erdemi, mümkün olmayı yapma ve en zor zamanlarda devam isteği sağlayan seçkin bir güçtür. Dayanıklılık öylesine bir erdemdir ki, önünüzdeki iş uzun soluklu ya da tüm yüreğiniz ve benliğinizle üzerine eğilmenizi gerektirdiğinde hemen ortaya çıkar.

Bir Sporcu olarak, bedeninizin devamlılığı, şifası ve yenilenmesi için dayanıklılığa ihtiyacınız vardır çünkü o noktaya vardığınızda, zinde kalmak çaba gerektirir. Bedeninizin sabahları yattığınız yerden sürüklenip, spora çıkarılıp, hem yorulup, hem de canlanıp, sonra da duş alıp, yaşama geri döndürülmesi gerekir. Bedenin devamlılığı taahhüt altına girmektir ve bazı durumlarda sonuca ulaşması aylar alabilir. Dayanıklılık hedefe kilitlenmenizi sağlar. Hepimiz bir uzvunu kaybetmiş ancak yine de spora devam edebilmeyi başarmış kişilerin hikayelerini duymuşuzdur. Dayanıklılık erdemi ile güçlenmiş böyle kişiler sadece maraton koşup, yüzme yarışlarına katılmamış, aynı zamanda, yenilginin üstesinden gelebilmeyi başarmada sayısızca kişiye ilham kaynağı olmuştur. Güney Afrikalı sürat koşucusu Oscar Pistorius, 2012 olimpiyatlarında hiç madalya kazanamamış ancak sağlam koşucularla beraber yarışan iki uzvu birden alınmış ilk sporcu olarak olimpiyat tarihine geçmiştir.

Dayanıklılık erdemi, bize zayıflık anlarımızda, “Bugün

egzersiz yapmak için çok yorgunsun” veya “Bir gün atlasan ne olur ki?” dedirten iç sabotajcıyı yok eden güce sahiptir. “*Kendi zayıf doğama dayanabilecek erdemi ver*” gibi içsel bir temenni, size egzersiz programınıza sadık kalma kararlılığı sağlayacaktır.

İşte size yaşamınızda dayanıklılık erdeminin farkına varmanıza ışık tutacak birkaç yol:

- Dayanıklılık içinize; “*Sakin vazgeçme*” gibi telkinlerle girer.
- Dayanıklılık en zayıf anlarınızda size, yaşamınızın başkaları için olan önemini ve sizin onlara hâlâ verebileceğiniz sevgi gibi manevi değerleri tüm benliğinize yayarak; ilham, böylece de devam etme arzusu verir.
- Dayanıklılık karın boşluğunuzda nabız gibi atar ve sizi zorlu yolunuzdan çıkartmaya çalışan kırılma anlarınızın savunmasız duygularını örter.
- Dayanıklılık, her şeye dayanabileceğinizi size göstererek kendisini temel alır. Siz tahmin edebileceğinizden sonsuz kere daha fazla güçlüsünüzdür.

İç Karaltı

Davud ve Golyat’ın öyküsünü ilk duyduğum anı gayet net bir şekilde hatırlıyorum; bu, zekanın kaba kuvvete üstünlüğünü temsil eden arketip biçimlerine bir örnektir. Bana göre çıkarılacak olan ders şüphesiz aklın, akılsız kaba kuvvetten daha değerli olduğudur. Ancak öykü defalarca tekrarlanması- na rağmen özündeki bilgeliği atlayıp kaba kuvveti bir sebep-

le kullanmaya karar veririz: Anlık doyum. Bağırıp çağırmanın, amirane davranmanın bir işe yaramadığını bilsek de, o anda gerilim yaratmanın bize kazanç sağladığı yanılığısı içine düşeriz.

Golyat elbette, Sporcu arketipinin karaltısının bir boyutu olan Zorba arketipidir. Akli, yeteneği ya da karakteriyle kendisinden daha güçlü birisini gördüğünde ürkekleşen Zorba, ondan bedence daha zayıf olanı küçük düşürmek için fiziksel güce başvurur. (Dişi Zorba ise toplumsal tehlike arz eden kızları hedefler.) Zorba Sporcu, bedeni yıkmamanın, kişinin mücadele arzusunu yok edeceği inancını taşır: Karşıtını yere devir ve minderde bırak. Zorbanın unuttuğu, *onun* işine yarayan şeyin kendisine *yaramayacağıdır*, o yüzdendir ki, Zorbayı, iyi oturtulmuş tek bir yumrukla yok etmek mümkündür.

Zorbanın iç karaltısı, derin bir yenilme, küçük düşme ve hükmedilme korkusu ile tetiklenir. Çünkü bu korkular ruhunda öylesine baskındır ki, Zorba Sporcu, kendisini saldırmaya uğratabilecek potansiyel hedefleri devirmek için harekete geçen ön saldırı kuvvetine dönüşür. Artık günümüzde bu tür arketip, özellikle okullarımızda ve sokaklarda çok etkin bir haldedir.

Sadece boks, güreş ya da futbol sahalarında alışlagelmiş kaba kuvvet değil, son zamanlarda daha fazla şiddet içeren spor etkinliklerine doğru bir eğilim vardır. Zorba Sporcu sporunun en büyüğü, karma dövüş sanatlarının kullanıldığı gladyatör tipi çarpışmanın, çapı 9 metre olan sekizgen bir kafeste, iki rakibin karşı karşıya gelerek yaptığı "Pankreas Güreşi"dir. Rakipler para ödülü uğruna

kırık uzuv ve diğerk yaralanmalara katlanırlar. En büyük dövüş boksun ve güreşin popülerliğini gölgeleyerek antik Roma'nın kan sporu iştahını uyandırmıştır. Dövüşçülerin ölümüne çarpışmalarına izin verilmese de, Sporcunun en iyi olabilmesi için başarması ve dayanması gereken yeni bir standart belirlenmiştir. Pankreas güreşçilerinin yüksek savunma sanatları becerisinin varlığını kabul etmek doğru olsa da, bu spor Sporcu arketipinin karanlık yüzünü temsil eder. Ses getiren *Açlık Oyunları** kitabı ve filmdeki ölümüne rekabette olduğu gibi, Pankreas güreşi de insanın ilkel zevklerini ve güçlünün zayıfı yenmesine şahit olma arzusunu uyandırmıştır.

Zayıflık, kırılğanlığımızı hatırlatarak bizi sinirlendirir. Yenilmekten ya da kendimizi güçsüz görmekten hoşlanmayız. Sembolik olarak bizim için mücadele eden Sporculara destek vererek – ki buna taraftar olmak denir – bir şekilde içimizdeki ve toplumumuzdaki zayıf unsuru bizden uzak tuttuğumuz hissine kapılırız. Zorba Sporcu, rakibini ezerek, geçici bir süre bize kırılğanlığımızı yenip, üstünlük elde ettiğimizi hissetmemize izin verir.

Erkeklerdeki Karşılık

Yüksek risk taşıyan sporları yapmaktan ve tek başına mücadele etmekten hoşlanan Sporcu arketipine sahip kadınlar olsa da erkek Sporcular, sıcak hava balonuyla dünya turu atma, Everest'e tırmanma, Formula 1 yarışlarına katılma ya

* Orijinal adıyla *The Hunger Games*, Amerikalı yazar Suzanne Collins tarafından kaleme alınmış ve filme uyarlanmıştır. (Çev. N.)

da helikopterden atlama söz konusu olunca, sınırları aşmaya daha heveslidir. Heyecan arayan için, yüksek risk taşıyan, adrenalin yükselten sporlar, doruğa erişme deneyimi için doğal bir yoldur. Risk ne kadar çoksa, yoğunlaşma da o kadar net olur. Yaptığınız işe tam olarak odaklanmanız gerekir, yoksa hata yaparsınız. Dikkat dağılmasının sonuçları ölümcül olabilir. Tamamıyla hayatta olma duygusunun verdiği canlandırıcı his, kendilerini zorlu durumlara sokarak benliklerinin ve yüreklerinin diğer endişelerini geçici bir süre susturan macera ve heyecan severler için iyi bir bedeldir. Heyecan peşinde yapılan sporlar, en yüksek bedensel randımanlı, keyifli bilinç durumuna erişmenin kısa yoludur.

Sporcu Mitleri

Demir kadın ya da demir adam bu arketipin en iyi yönünü; kendi rekorunu bir spor yarışında kırma gururunu yeniden gözler önüne seren yeni Elit Sporcuğu temsil ederler. Demir adam triatlonunda Sporcular 3.8 km yüzme ile başlayan, 180 km bisiklet ve 42 km maraton ile devam eden bir yarışta rekabet ederler. Bu tür kadın ve erkekler tamamıyla birbirleriyle yarıştıkları halde, dayanıklılık sınavını kendileri için tamamlamanın ne demek olduğundan gururla bahsederler. Demir adam triatlonuna hazırlanan Marianne Carrero isimli bir Sporcu bana, “Maratonu kendim için koşuyorum. Her seferinde atlet bitiş çizgisini aştığında, diğer atletler seni bekler ve ‘Başardın. Demir gibisin’ diye bağırırlar. Bir kere bu statüye eriştin mi, senden hiçbir zaman onu geri alamazlar” demişti.

Bedensel metanet ve dayanma gücü, akıl ve uyum yeteneğiyle birleşince Sporcu ailesine en son katılan Yeni Varlığını Sürdürebilenin bileşenlerini oluşturur. Atletik olarak zinde bireylerin, ölçüyü aşan zorlukların üstesinden gelmeye çalıştıkları, bitmek bilmeyen realite televizyon programlarıyla ünlenen Yeni Varlığını Sürdürebilen, Sporcunun bir diğer ilkel yüzünü betimler: Hayatta kalmak için elimizden gelen her şeyi yapma içgüdüsü. Günümüz toplumunda, bedensel güç, en tanınmış metanet şeklidir ve "Yeni Varlığını Sürdürebilen" miti de bedensel gücün hayatta kalabilmek için yeterli olduğudur. Doğrusu; yeterliliğin ötesinde, terleten, seksi, çetin ve vahşi olandır. Ama gerçek o ki, terleten, seksi, çetin ve vahşi olmak varlık sürdürebilmek için yeterli değildir. Yeni Varlığını Sürdürebilen, başarılı bir hayatı idare edebilmek için zihin gücünü ve duygusal metaneti bütünüyle göz ardı eder.

Bu Sporcu melezleri iki zıt kutup gibidir. Yeni Varlığını Sürdürebilen, gücünü kullanarak rakibini yok eder. Öte yandan demir adam veya kadın, onlardan aşağı kalmayarak o da Sporcu hemcinslerinin becerilerine sahiptir.

Yaşam Tarzı Zorluğu

Ciddi Sporcular için can alıcı soru şudur: "*Sporcudan başka ben'neyim?*" Bedensel kondisyonun zirvesinde kalmak için gerçekleştirilen eğitim ve gösterilen disiplin başka bir şey yapmaya vakit bırakmaz. Çoğu Sporcunun rekabetçi yaşamı kısadır, o yüzden kariyerlerinin sonuna yaklaşan pro-

fesyoneller ve kararlı amatörlerin yaşamlarının geri kalan kısmı için ciddi planlar yapması zorunludur.

Her birimiz tek bir şeyden daha fazlasıyızdır. Her ne kadar şahane bir Sporcu olmak için kendinizi adasanız da, bedeninizin erişebileceğinden daha fazlasısınızdır. Hayatınızı sporla alakalı bir iş yaparak kazansanız da, masör ya da yoga eğitmeni olsanız da sizin bütünüünüzü teşkil etmez. Hepimiz, arketip kimliğimizin parametrelerinin ötesine açılma zorluğuyla yüzleşiriz. Ancak Sporcu için zorluk, o kadar güvendiğiniz metanet ve beceriler yok oldukça özellikle şiddetli olabilir. Bir Sporcu için bir sonraki sefer ne olacağını planlaması hiçbir zaman çok erken değildir. Emeklilik henüz uzakken, geri kalan zamanlarını restoran işleterek, bayilik alarak, giyim sektörüne yönelerek ya da üniversite eğitimi alarak kullanılan dünya standartlarındaki Sporculara bir sorun.

Sporcu dışında hangi güç kimliği veya kimliklerine sahipsiniz? Sahada geçirilen zamanlar dışında hangi diğer yetenekler veya becerileriniz özgüveninizi artırır? Bilgelik bize, özellikle sermayemiz kendi kişisel gücümüzden geliyorsa, varımızı yoğunuzu tehlikeye atmamız gerektiğini hatırlatır. Şayet hastalık, sakatlık ya da kaçınılmaz olarak yaşlılık; önceleri hoşlandığımız sportif yaşam tarzını sürdürmenizi önlüyorsa, yararlanabileceğiniz başka ne gibi iç kaynaklarınız var?

Arketipinizi Tanıyın: Bir Sporcu musunuz?

Birçok kişinin kendilerinde olup olmadığını düşünmelerine gerek duymayacakları bir diğer arketiptir. Sporcular yanıl-

maz olanlardır. Sporcuyum diye haykıran sadece rafınızda dizili olan kupalar, spor malzemeleriyle dolu dolabınız ya da muntazam gelişmiş kaslarınız değildir. Diğer arketiplerde olduğu gibi, karşınızda duranın Sporcuyu olduğunu belli eden ayırt edici davranış biçimleri vardır.

Sporcu olduğunuzdan emin olsanız da, etrafınızda bu arketip hakkında daha çok şey bilmek isteyebilecek başkaları olabilir. Onlar ya da siz, Sporcunun davranış biçimlerini ve özelliklerini ilerleyen paragraflarda gözden geçirebilirsiniz.

SPORCUNUN DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- *Düzenli egzersiz yaparsınız; zinde kalmak yaşam tarzınızın önemli bir parçası haline gelir.*
- *Bedeninize çok iyi bakarsınız.*
- *Bedeninize kulak verir ve acı gibi fiziksel işaretlere karşılık verirsiniz.*
- *Beslenme sizin için kutsaldır ve doğru gıda aldığınızdan emin olmak istersiniz.*
- *Oldukça rekabetçisinizdir ama her zaman dürüst yarışırsınız.*
- *Bedeninizi zorlayan etkinliklerden haz alırsınız.*
- *Küçüklüğünüzde çok güçlüydünüz ve muhtemelen hâlâ öylesinizdir.*
- *İşiniz spor, formda olma ve egzersiz içerir.*
- *Boş vakitlerinizi dışarıda, koşu yaparak, yüzerek,*

dağcılık ya da spor yaparak geçirirsiniz.

- *Formda kalmak için programınız masaj ve beden merkezli terapiler içerir.*
- *İlham almak ve cesaret bulmak için spora yatkın kişilerle görüşürsünüz.*
- *Hayatınızı formda kalabilmek üzere düzenlersiniz.*

Arketipinize Adım Atın: Sporcunun Gücünden Faydalanın

Bir Sporcu olarak güçlü olmak size gurur verir ancak güçlü olmanın bedensel metanet ve atletik becerilerden daha fazlası olduğunun farkındasınızdır. Atletik kazanımın önemli akıl ve duygusal ögesi de vardır. Zinde bir beden sizin için bir temel, zindeliğin üzerine inşa edebileceğiniz sağlam bir platformdur. İyi gelişmiş bir zihin ve duygusal denge sizi çok yönlü, fiziksel etkinliklerde hüner edinme yetisinin yanı sıra başarılı ve doyurucu bir yaşam süren bir Sporcu yapar.

İşte, Sporcu arketipinizi tüm yönleriyle geliştirebilmek için bazı kılavuz ilkeler ve yöntemler:

- **Güncel kalın.** Söylemeye gerek yok, seçmiş olduğunuz fiziksel etkinlik ya da spor türü için muhtemelen tüm en son teknik ve malzemenin neler olduğunu biliyorsunuzdur. Ancak, beslenme, egzersiz ve spor psikolojisi hakkındaki geçerli fikirlerden haberdar mısınız? Yeni araştırmalar, devamlı olarak zinde bir Sporcu olabilme konusunda bildiklerimizi güncel hale getirir ve bazen de temelden değiştirirler. Gü-

venilir bir iki internet sitesi seçin ve düzenli olarak bilgi edinin. RSS teknolojisi ile ilginizi çeken sitelere abone olun.

- **Esinlenin.** Geçmişin ve günümüzün büyük spor yeteneklerinden ilham alın. Jackie Robinson, Muhammed Ali, Jesse Owens, Billie Jean King ve Lou Gehrig gibi ırk, cinsiyet ve güçsüzleştirilen hastalık sınırlarını aşmış tüm zorluklara rağmen dayanıklılık modelleri olmuş, simgeleşmiş kişilikler hakkında yazılmış biyografiler okuyun ya da belgeseller izleyin. Zirveye ulaşmak için hangi becerileri edindiler? Hangi zorlukların üstesinden geldiler? Onların hayatlarından, kendi hayatınızda ya da atletlik kariyerinizde uygulamak üzere hangi dersi çıkarırsınız?
- **Kendinizi düzene sokun.** Bedeninize karşı değil, onunla birlikte hareket edin. Böylelikle zinde, etkin ve bu oyunda uzun soluklu kalabilirsiniz. Eğer bir antrenörünüz yoksa kendinize yaşınız ve fiziksel düzeyinize göre, mevcut ya da geçmiş sakatlıklarınızı göz önüne alan bir program çıkartabilecek birisini bulun. Basmakalıp bir rutin içine girmeyin. 45 yaşında birisine, 20 yaşındakine bile zor gelebilecek egzersiz hareketlerini verecek deneyimsiz antrenörlerin ne kadar da çok olabileceği gerçeği sizi şaşırtacaktır. Hedefiniz, en uygun bir şekilde spor yapmak olmalıdır, yaşınız ve fiziksel düzeyiniz ne olursa olsun.
- **Çapraz eğitim uygulayın.** Çocukken spor dersinde aldığınız hazzı hatırlıyor musunuz? Her hafta farklı

bir egzersiz veya spor çeşidi olurdu: Bu hafta oyun demirleri, bir sonraki hafta voleybol, aralarda minder üzerinde takla atmalar. Her gün aynı fiziksel etkinliğe takılıp kalmak yerine karıştırın. Golf oynayan basketbol oyuncularını, basketbol oynayan futbolcuları gözünüzün önüne getirin. Genellikle yalnız spor yapıyorsanız, bir takıma dahil olun. Eğer bir takım oyuncusuysanız, tek başınıza sörf ya da kayak yapın. İyi olmak için baskı kurmaya gerek yok. Zevkini çıkarmak üzere yapın ve yeni bir şey öğrenerek aklınızı ve bedeninizi sağlam tutun.

- **Ben kimim?** Sporcu öz benliğinizle çok bütünleşmiş, yaşamınızın diğer yönleri size boş geliyorsa kişilik tanımınızı genişletmeniz zamanıdır. Hayran olduğunuz kişileri neyin aktif tuttuğunu, nereden güç aldıklarına bakın. Sadece diğer Sporculara bakmayın; onlar da sizinle aynı durumda olabilir. Sahip olduğunuz ancak hiç kullanmadığınız yetenekleriniz, peşine düşmediğiniz ilgi alanlarınızı düşünün. Bir Sporcu olarak geliştirdiğiniz becerileri – odaklanma, sebat etme, öğrenme yetisi – diğer faydalı etkinliklerde uygulayın. Kendinizi daha fazla keşfedeceğiniz oyunlara dahil olun.

Sporcu arketipi güç simgesidir. Ama belki de gücünüzü daha etkin yönetebilirsiniz. İşte size gücünüzü bulmak ve kaybetmeye başladığınızda onu yenilemeniz için öneriler:

Size Güç Veren Noktalar

- **Bir rutininiz olsun.** Oyun alanının içinde veya dışında disiplin sizi en iyiye ulaştırır.
- **Diğerlerini cesaretlendirin.** Sporcu emsallerinizi desteklemek herkes için çıtayı yükseltir. Rakiplerinizi ezmeye çalışmadan yarışın.
- **Örnek olun.** Gençler Sporcuları örnek alır. Zindelik ya da yaptığınız sporun elçisi olun.
- **Rehber olun.** Bir başkasına öğretmek becerilerinizi geliştirir ve çocuklarınızla bağ kurmak için iyi bir yoldur.
- **Ufkunuzu genişletin.** Siz güzel bir bedenden daha fazlasısınızdır. Aklınızı ve ruhunuzu geliştirdiğinizde yaşamınıza katacak daha çok şeyiniz olacaktır.

Size Güç Kaybettiren Noktalar (ve onu tekrar kazanma şekli)

- Zarar verecek şekilde **bedeninizi zorlamak.** Bedeninizin normal düzenine dönmesi için zaman ayırın.
- **Yalnızca düşüncelerinizde Sporcu olmak.** Kendinize yarın egzersize başlayacağınıza dair söz vermeyin. Bir arkadaşınızın sizi spora götürmesini sağlayın ve sizinkinin yanında koşu bandına başlatın.
- **Egzersiz yapmanın önleyici ilaç olduğuna inanmak.** Spor gereklidir ancak genel sağlığınız ve iyiliğiniz için yeterli değildir. Ayrıca, iyi beslenmeniz, düzenli sağlık kontrolü yaptırmanız ve yaşamınızda

değiştiremeyeceğiniz şeylere üzülmekten vazgeçmeniz gerekir.

- **Mızıkçılık yapmayın.** Yenilen hassas kişiler oyunda herkesin tadını kaçıır. En iyi oynayanın kazanacağını hatırlınızda tutarsanız daha iyi oynarsınız.

Sporcu için Yapılacaklar Listesi

- Arabaya binmek yerine yürüyen veya bisiklete binen içimdeki Sporcuğu överim.
- Bedenimin yaşlandığını kabul ederim ve şu an yapabildikleri beni memnun eder.
- Ne yediğime, aşırı düşkünlük yapmadan dikkat ederim.
- Aklımı ve ruhumu aynı zamanda bedenimi beslerim, böylece mutlu ve çok yönlü birisi olurum.
- Yapmak içimden gelmeseyse de egzersiz programıma bağlı kalırım.
- Sandığımdan daha güçlüyümdür; ne olursa olsun dayanacağım.

Nihai Görüşler

Tüm gerçek Sporcular ışık saçmanızın zamanıdır. Bedensel iyiliğiniz ve bakımınıza özen göstererek, kişisel sağlık ve bireysel sorumluluğa yeni bir standart belirlenmesine yardımcı olmanızdır. Bu şekilde davranarak, dünyayı daha güzel hale getirebilirsiniz.

6. BÖLÜM

BAKICI

Arketip Ailesi: İlgi gösterme

Diğer İfadeler: Besleyen, anne, sevgili, kız kardeş, öğretmen, kurtarıcı

Yaşam Yolculuğu: Kendilerine gösteremedikleri ilgi tarzını başkalarına göstermek

Tek Zorluk: Bencil olarak görülmek ya da başkalarına ilgi gösterememe korkusu

Evensel Ders: Ne zaman yardım edilip edilemeyeceğini öğrenmek

Tanımlayıcı Erdem: Merhamet

İç Karaltı: Dargınlık ve ihmal edilmişlik hissi

Erkeklerdeki Karşılık: Bakıcı bir yin/yang arketipidir, erkek ve dişi kalp enerjisi arasında eşit dengelenmiştir.

Bakıcı Mitleri: Eğer başkalarına yardım etmezsem, bencil olduğumu düşünürler. İnsanlara yardım etmeliyim yoksa sağ kalamazlar.

Davranış Biçimleri ve Özellikler: Bakıcı...

- Yardıma ihtiyacı olan hiç kimseyi geri çevirmez.
- Aile Bakıcılığı işlevini görür .
- Bakıcılık içeren bir meslek seçer.
- Diğerlerine yardımı görev olarak görür.
- Merhamet ve cömertlik modelidir.

Yaşam Tarzı Zorluğu: Kim olduğunuzu anlayabilmek için, kendinize yeteri kadar ilgi göstermek.

Yaşam Yolculuğu

Bakıcı arketipi cömertlik, merhamet nitelikleri ve doğuştan gelen desteğe ihtiyacı olan kişilere karşılık verme eğilimindedir. Merhamet ve cömertlik hisleri hepimizin ortak özelliği olsa da, bu aynı zamanda Bakıcının güdusel gücünün özünü oluşturur. Bakıcı ailesinin üyeleri – Bakıcı, besleyen, anne, kurtarıcı, öğretmen – başkalarına ilgi göstermede *başarılıdır*. Bakıcılar dünyaya şu soruyu soran temel içgüdüyle karşılık verirler: “Bu kişi için ne yapabilirim? Bu kişinin bana bir şekilde ihtiyacı var mı? Nasıl işe yararım?”

Bakıcının yaşam yolculuğu, yaşamlarına devam edebilmelerine yardımcı dokunacak şekilde başkalarıyla ilgilenmenin yollarını aramaktır. Ne zaman birisinin sevgiye, dikkat ve yardıma ihtiyacı olsa, ona karşılık vermek Bakıcının doğasında vardır. Beklendiği üzere, hepimizin ilgiye ihtiyacı olduğundan, bu en çok sevilen arketiplerden bir tanesidir. Eğer kendinizi bu arketiple özdeşleştiriyorsanız, o zaman bu yaşamda sevgi sunmaya ve almaya, takdir edilmeye koşullanmışsınızdır.

Kalbi her şeyden üstün tutan bir arketip olarak Bakıcı, başkalarını kökleşmiş kardeşlik hissiyle algılar. Bakıcı, doğal olarak başkalarında iyiliği arar ve düşkünü ayağa kaldırmak için çabalar. Bakıcılar dağları yerinden oynatan ve tüm yaraları iyileştiren sevginin gücüne doğuştan inanan kişilerdir. Başkalarına ilgiden vazgeçmek, Bakıcı için kolay kolay mümkün değildir.

Bu arketipten başka hiçbir arketipte; ister aile, arkadaş, meslektaş ya da yabancı olsun başkalarının ihtiyaçlarını anlama yetisi yoktur. Ne kadar bitkin olduğunuzu görüp, daha sonra elinde size özel akşam yemeğiyle uğramak tam olarak bir Bakıcı davranışıdır. Bu, yemeğe kalmakla aynı şey değildir. Bakıcı ne zaman dinlenmeye ve ev yemeğine ihtiyacınız olduğunu, ancak arkadaşlığa ve konuşmaya gerek olmadığını sezinler. Bakıcının diğerlerine olan üstün hassasiyeti bu arketipe sahip olmayanları şaşırır. Eğer Bakıcıya, “Neden hiçbir karşılık almadan bu kadar vericisin?” sorusunu sorsalar cevabı muhtemelen “Bilmiyorum. Ben böyleyim” olurdu.

Şayet bu arketipe sahipseniz, görünen o ki, sınırsız bir merhamet ve anlayış stoğunuz vardır. Hiç sorgulamadan verebilecek ne kadar çok şeyinizin olduğu ve bir başkasında olsa, onu tüketebilecek bu konudaki istikrarınızla herkesi hayretler içinde bırakırsınız. Dayanma gücü ve metanetin dipsiz kuyusu olan Bakıcıların ilk müdahale yetileri doğuştandır. Ne zaman bir felaket olsa, zamanlarını, enerjilerini ve kaynaklarını sel, kasırga veya başka bir doğa ya da insan ürünü buhran sonucunda yaşamları alt üst olmuş kişilere yardım için veren onlardır. Buhran, bacakta bir

sıyrık veya yerle bir olmuş ev olsun, Bakıcı anında elinde yara bandı, battaniye ve sıcak ilgisiyle yanlarında olur.

Bakıcılar doğuştan bakıp gözetendir. Çoğunu mutfakta, yaptığımız yemeklerin sadece besleyici ve lezzetli değil, kurduğu sofranın da duygusal bakımdan besleyici olduğunu sağlamaya çalışırken görebilirsiniz. Bu arketipe sahip birçok kişi için beslemek ilginin esasıdır. Çok olasıdır ki, Bakıcının tuttuğu yemek dosyası, annesi ya da büyükannesinden kalma yemek tarifleriyle doludur.

Kadınlar kadar, Bakıcı arketipi olan erkekler de, şayet yaşamlarında vermeye hazır oldukları bir dönemde ebeveyn olmuşlarsa, ana-babalık rolünü kolaylıkla üstlenirler. Bakıcılarda başkalarına karşı olan ilgi doğal olsa da, bir kırgınlık, güceniklik hissetmeden verebilme olgunluğuna erişmeleri gerekir. Eğer bu noktaya erişmeden verici olmaları gerekirse, kendilerini bu yapılarından dolayı kırgınlık duygusu içerisinde huzursuz hissederler.

Ancak Bakıcılar, çoğunlukla hiç düşünmeden verirler. Buna engel olamazlar. Hiçbir iyilik ve nezaket küçük değildir. Bir Bakıcı, torbadan düşen portakalları toplayıp sahibine vermekte ya da kucağında kıvranan çocuğu ve paketleri güçlükle taşıyan anneye yardım etmekte hiç tereddüt etmez. Bakıcı arketipine sahip olmayan kişiler, yardıma ihtiyacı olan kişiyi fark edebilirler ama sadece şartlar onlar için uygunsuzsa yardım teklif ederler ya da bir yabancıya yaklaşması garip geleceği için çekinebilirler.

Başkalarıyla ilgilenme yetisinin yalnızca Bakıcıya has olmadığını bilmek gerekir. Yaratılış olarak, birbirimize bakma içgüdümüz vardır. Ancak, belli arketiplerin ilgi ve

besleme yetisini en üst düzeyde ifade etme potansiyelleri mevcuttur ve Bakıcı onlardan bir tanesidir. Bakıcı arketipinin ifade şekillerinden biri olan anne, ailenin bakımı ve beslenmesiyle güçlü bir şekilde bağdaştırılır. Belirtilmesi gereken bir başka şey de, sizde Bakıcı arketipinizin olması, diğerlerine bakma becerisinde olgun olduğunuz ya da sizin bakıma ihtiyacınız olmadığı anlamına gelmez.

Dahası, bütün Bakıcılar aynı değildir. İlgi, yürekte geldiği için, ilgi geni veya içgüdü birçok arketipte hayat bulabilir. Ancak, biz bu özelliklere en çok Bakıcı ailesinde rastlarız: Bakıcı, anne, öğretmen, kız kardeş, kurtarıcı ve yoldaş.

Tek Zorluk

Bakıcılara, herhangi bir benlik kaygılı davranışın, bencillik mertebesi olduğu derin inancı musallat olmuştur. Başkalarına el uzatmaya mecbur olduğunuzdan, kendinize ait endişelerinizi sona bırakırsınız. Kendinizi öylesine kaptırırsınız ki, kendi açlığınızı ve bitkinliğinizi unutursunuz. Diğerlerinin ihtiyaçlarını hissetme donanımına sahipsinizdir ama bedeninizin size gönderdiği mesajları alamaz, başkaları için birer sağlık uyarısı olabilecek sancı ve ağrılara aldırmazsınız. Elindeki tostun "Ama yemen lazım" diyerek yalvarırcasına peşinden sallayan kişiyi gördüğünüzde, bir Bakıcı olduğunu ayırt etmek zor olmaz. Bakıcı olarak tek zorluğunuz, ince ayarlanmış içgüdünüzün size, kendinizin fiziksel ve duygusal ihtiyaçları hakkında söylediklerine kulak vermeyi öğrenmektir.

Şayet Bakıcı arketipine sahipseniz, hiç şüphesiz arkadaşlarınız size “Ağırdan almayı öğrenmelisin. Kendin için bir şeyler yapmalısın” demiştir. Çoğu Bakıcı kendileri için bir şey yapma fikrini sever; yoga dersi almak, masaja gitmek, tatile çıkmak gibi... Bunu birisi önerir önermez, arketip üzerine alınır ve Bakıcı bunun neden pek mümkün olamayacağına dair mazeretler sıralamaya başlar.

Başkalarına karşı ilgi göstermede bencil ya da yetersiz olma korkusu Bakıcı için sürekli tekrar eden zorluktur. Çoğunlukla kadınlar olmak üzere; haftalarını, aylarını, hatta yıllarını ebeveynine ya da hastalıklı eş veya çocuğuna bakmaya adanmış kişiler tanırız. Her durumda, kendilerine zaman ayırmaktan suçluluk duyarlar. Kendini adanmış Bakıcı için sadece bir akşamı dışarıda arkadaşlarla geçirmek bile bir ihanet ya da görevi ihmaldir.

Evrensel Ders

Bakıcı arketipine sahipseniz, doğuştan gelen, yardıma gereksinimi olan herkese kendiniz dahil, faydalı olma kudretini öğrenme yolundasınız demektir. Bunu öğrenmenin anahtarı ise, muhakeme edebilmektir: Kime ilgi göstermeli, kime göstermemeli ve kendinizi feda etmeden başkalarına nasıl faydalı olmalı... Ayrıca, sırf başkalarına faydalı olduğunuz için size hiç kimsenin ilgi göstermeyeceği korkusuyla yüzleşmeniz gerekir.

Tüm Bakıcıların içsel gelişimleri için öğrenmeleri gereken bir manevi ders olduğundan, kendinizi bu dersin farkında olduğunuz durumlar veya ilişkiler içinde bulacağınız garan-

tisini neredeyse verebilirim. Ancak, yaşamınıza ve getirdiği zorluklara arketip bilgeliği merceğinden bakabilirsiniz, sizde güçlü duygular uyandıran, kendinizi yardım etmeye mecbur hissettiren herkesin bir şekilde, sizin onların öğrenmelerine olanak tanıdığınız gibi onlar da size tanır.

Bilge Bakıcı, ne zaman verici olup olmayacağını ve ihtiyaç halinde tam olarak nasıl vereceğini bilir ve gereğinden çok verici olmanın, o kişiye yapılacak en kötü şey olacağı muhakemesini yapabilir. Cömertçe ve merhametle, bilgelik ve duruluk ile veren bir Bakıcı olarak, etki sahanız küçük ya da büyük, bölgesel ya da küresel, bir avuç insana ya da bütünüyle insanlık için olsa da, dünyada iyilik için güçlü bir tesir olabilirsiniz. Şundan emin olun: Ne zaman verici olacağınızı, olmayacağınızı ve alacağınızı öğrenmek zaman alan ve zor kazanılan bir deneyimdir. Bu kelimeler yaşamda alınması gereken en zor dersleri içerir ama bana inanın, hepimizin öğrenmesi şarttır.

Tanımlayıcı Erdem: Merhamet

Bakıcı arketipinin erdemi merhamettir. Bir Bakıcının hayatına girdiğinde, merhamet kişilere bakış açınızı değiştirir, kişiye ikinci bir şans tanımak ya da sizi bile şaşırtacak şekilde bir yabancıya güvenmenize sebep olur. Karakterine uygun şekilde davranmak, bu erdemden etkilendiğimizi gösterir. Bakıcılar hiç şüphesiz benim “erdem düzeneği” dediğim şeye aşinadır. Umulmadık bir anda adeta fırlar ve sizin birdenbire bir duruma merhamet ve cömertlikle karşılık vermenize neden olur.

Erdemin, bizi daha olumlu ve güçlendirilmiş ruh haline dönüştüren, mistik bir güç olarak başka bir işlevi daha vardır. Yaşam yolculuğu bize sayısız fırsatlar, fevkalade karşılaşmalar ve birçok macera, ancak bundan başka payımıza düşen zorluklar ve engeller sunar. Genellikle bu zorlukların bizim kılık değiştirmiş en büyük nimetimiz olduğu ortaya çıkar ama onları yaşarken "*Bunu nasıl atlatacağım?*" diye merak ederiz. Bakıcı eğer tek başına ailesine duygusal destek veriyorsa, kendisini bir başına ve sorumluluğun altında ezilmiş hissedebilir. Ancak, merhametlilik erdemi onu bu durumdan çekip çıkarabilir. Bu, onun durumun gülünç tarafını görmesini sağlayan ani zihinsel geçiş olarak ortaya çıkabilir. Ya da, durum ne kadar zor olursa olsun, geçeceğini ve onun bunu aşacağını bildiğinden; ona, yenilmeme kararlılığını veren, kutsal öfke olarak intikal edebilir.

Merhamet erdemi, kapı aralığına kıvrılmış evsiz bir kişiye rastladığımızda ya da birisinin çırpınışlarını duyup okuduğumuzda bizi göz açıp kapayıncaya kadar yakalayabilir. Erdem bize durmamız, derin bir nefes almamız ve kendimize sadece bugünlük dünyamızda her şeyin yolunda gittiğini ve yaşamın harika bir yolculuk olduğunu hatırlamamız için bir iki saniye verir.

İç Karaltı

Bakıcı aziz olmaya adaymış gibi gelebilir ama azizin bile hataları vardır ve bütün bu ilginin karanlık bir tarafı, bir karaltısı vardır. Aşırı verici olmanın iç karaltısı derin bir takdir edilmeme duygusuyla birlikte kırgınlıktır. Başkalarına karşı

çok fazla verici olan Bakıcılar, kendilerini ihmal edilmiş ya da önemsenmemiş hissedebilirler, yine de olumsuz duyguların herhangi bir çeşidiyle yüzleşmek onlara zor gelebilir. Sevilmeyeceklerinden korktukları için Bakıcılar, herhangi bir duygusal kırgınlığı belli etmekte isteksizdirler. Ancak, kabul edilmemiş duyguların dışarı sızmak gibi bir eğilimi vardır ve kendisini ihmal edilmiş hisseden ama bunu kabul etmeyen bir Bakıcı, öfkesini dolaylı olarak pasif ve saldırgan bir davranışla dışarı vurur.

İşte size eylem halinde Bakıcı karaltısı örneği: Tanıdığım bir kadın oldukça büyük bir şirkette insan kaynakları departmanında çalışıyor ve insanlarla müşfik, anaç çalışma tarzından dolayı içtenlikle seviliyordu. Şirketi küçülmeye başladığında, sorumluluklarından bir tanesi geçici olarak işten çıkarılan kişileri diğer bölümlere taşımaktı. Ancak, ayrılmak durumunda kalan kişilerin sayısı arttıkça, onlara yeni pozisyonlar bulmaya çalışmak imkansız hale gelmeye başlamıştı. Durum karşısındaki güçsüzlüğü ve yönetim politikaları karşısında gitgide hayal kırıklığına uğraması onu işine geç gitmeye sevk etmişti. Bu ilk pasif ve saldırgan adım ikincisine sebep olmuştu: Artan bir şekilde, her gün çektiği çileye ilgisiz kalmış gibi görünen meslektaşlarına karşı sinirli ve eleştirel olmuştu.

En nihayetinde, iyi bir arkadaş ve meslektaş onunla yüzleşmiş ve sadece birkaç kötü gün geçirmediğini söyleyip, tam anlamıyla kişisel bir buhranın içinde olduğuna dikkatini çekmişti. Bu yüzleşme, bu kadının en nihayetinde herkeसे yardım eli uzatamamanın verdiği yenik düşmüşlük hissi hakkında açık bir şekilde konuşmasına yaramıştı. Arketip

bakış açısından, bir Bakıcı buhranı yaşıyordu. Ofisine adım atan herkesin tüm hayatından sorumlu olduğuna inanıyordu. Gerçekte ise, sadece onları şirkete yerleştirme sorumluluğu vardı ve bu işi özellikle iyi yapmaktaydı. Kendisine böylesine güçlü bir rol verdiği için, buhran ortaya çıkınca, aşırı vericiliğin talepleri altında yıkıldı.

Bakıcının karaltı arketipi “Kolaylaştıran”dır. Al-Anon, alkolik ve bağımlıların aileleri ve yakınları için hazırlanmış 12 adımda uygulanabilecek program, bağımlı veya alkolüğün hayatını etkisi altına almış çoğu kadın olan Bakıcı/Kolaylaştıranlarla doludur ve bu kişiler bağımlının onu yıkan madde veya alkol kullanmalarına geçit verirler. Bu sağlıksız dinamik, Bakıcılığın aşırıya kaçtığı herhangi bir durumda görülebilir. Bakıcı/Kolaylaştıran düşkün kişinin yaşamının ağır ağır sorumluluğunu aldıkça, düşkün gitgide bağımlı olur ve Bakıcı/Kolaylaştıran için birinci sınıf bir kırgınlıkla sonuçlanır.

Böylesine bir durum, seminerlerimden birinde tanıştığım, o vakitler evliliği sarsılmış bir kadının başından geçmişti. Çok sevmiş olduğu adamla otuz yıldır evliydi. Eşini sadık, çalışkan, iyi bir baba ve duygusal olarak muhtaç biri olarak tanımlıyordu. Diğer taraftan kadın; canlı, dinamik, dışadönük ve maceracıydı. Tam bir zıt kutuplar evliliği gibi görünmesine rağmen Bakıcı arketipi gözüyle baktığımızda daha derin bir anlam fark edebiliriz.

Kadın, eşinin bir hayli ilgi ve özene ihtiyacı olduğunu ve evliliklerinin başlarında adamın düşkünlüğünün hissedildiğini söylüyordu. Kadının ihtiyaç olunan kişi olma ihtiyacı, bu Ebedi Çocuğun bağımlılığında doğru eşini bulmuştu.

Her şey evliliklerinin 18. yılında kadının göğüs kanserine yakalanmasına kadar iyi gitmişti. Artık kadının özene ve desteğe ihtiyacı vardı. Sıra, onun yemeklerinin hazırlanması ve evde yapılması gereken işlere bakılmasındaydı. Eşinin sevgisinden şüphe edilmemesi gerektiği halde, hastalığı gereği bütün ilginin kadının üzerinde olması gerekince, tüm yaşamı almak üzerine kurulu ama artık duygusal destek vermek zorunda olan kişi durumundaki adamda, bilinçaltında kırılmışlık hissine neden olmuştu.

Eşler birbirlerine arketip gerçeğini söylemiş olsalardı, ilişkileri süratle iyileşirdi. Adamın kırgınlığının sebebi olan büyümek ve kendisinden başka birine özen göstermesi gerektiği durumunu, Ebedi Çocuk arketipinden kurtulmak istemediğini çünkü; muhtaç olmaması halinde, eşinin ona ilgisizliği ve sevgisizliği anlamına geleceği korkusunu itiraf edebilmiş olmalıydı. Ve kadın da, desteğe muhtaç olduğunda bunun üstesinden eşinin gelemeyeceği acısını ve kırılanlık hissini kabul edebilmiş olmalıydı.

Ne yazık ki, olaylar bu şekilde gelişmedi ve adam hisleriyle yüzleşmek yerine, Ebedi Çocukluğuna daha da çekilerek eşini, ona bir başına kalmışlık hissi veren odada iyileşmeye terk etmişti. Bakıcı arketipinden faydalanan kadın, tedavisi boyunca onu seven ailesine ve arkadaşlarına ulaşabilmişti. Ama adamın bu ilgisiz davranışı, dile getirilmeyen bir hoşnutsuzluğun evliliklerine, ayrılmış yatak odalarının arasına çekilen istenmeyen bir sınır gibi yerleşmesine yol açmıştı.

Konuşmamızdan sonra kadın, önünde iki seçeneği olduğunu anladı: Kırgınlığını bastırmaya devam edecek ya da en

sonunda duygularını eşine açacaktı. Ona uzman bir terapistle konuşmasını önerdim çünkü sadece incinmiş duygularını paylaşmanın ötesinde kendisinin ve eşinin hayatına gölge düşüren arketip mitleri ezberini bozma işine kalkışacaktı.

Hepimiz, arketip kalıplarımızın, şayet sahiplenilmemiş ya da kontrolü altında olmamışsak da etkisi altında oluruz. Hiçbir şey sıkıntılarla ifade edilenden daha etkili olamaz. Bu arketip kalıplarıyla yüzleşmek zor olsa da, onları birer sözlü anlatı olarak gördüğümüzde yaşam dramlarımız daha bir anlam kazanır.

Erkeklerdeki Karşılık

Bakıcı arketipi kadınlarda daha çok rastlansa da Bakıcılık ne kadına özgüdür ne de erkeğe... Erkekler de kadınlar kadar, dürüst olmak gerekirse; başkalarına ilgi göstermekte yeterli ve isteklidir. Birçok erkek, öğretmen, antrenör, itfaiye memuru ve acil doktoru gibi kurtarma mesleklerine dahil olduklarında işleri gereği başkalarına yardım ve hizmet vermede samimilerdir.

Bakıcı Mitleri

Tüm arketipler gibi, Bakıcının da kendi birtakım mitleri ya da derin benliğimizin korkularını, şüphelerini ve umutlarını bilincimize aktarabildiği anlatıları vardır. *Eğer başkalarına yardım etmezsem beni bencil zannederler ve onları hayal kırıklığına uğrattırım* düşüncesi bakıcı ile özdeşleşen bir anlatıdır. Bu kanaat, Bakıcıları başkalarının

ihtiyaçları karşısında kendilerini şaşkına dönmüş hissettiren durumlar içinde bulmalarına neden olur. Bencil olmak ve başkalarını hayal kırıklığına uğratmak, Bakıcının en büyük endişeleridir. Yetersizliği kendilerinde ve başkalarında tahammül edilemez olarak algırlarlar. O yüzden ne kadar yorgun olsalar da, Bakıcılar kendilerinin yavaşlamasına izin vermezler. Energizer Bunny* gibi duraklamadan devam eder ve verirler.

Aşırı verici olmak Bakıcı ailesi için arketipik bir tehlikedir. Verici olmak ya da tamamıyla bundan vazgeçme fikri, Bakıcının kalbinde ve ruhunda bunalım yaratır. Bu arketipe sahip olmayanlar, Bakıcı için birisine yardım edememenin neden bu kadar yıkıcı bir deneyim olduğunu anlayamazlar. Pusulası kalbin yönünü göstermeyen bir arketipe sahip arkadaşına içini döker ve birisiyle ilgilenmenin taleplerinden tükendim dese, arkadaşı muhtemelen ona şöyle der: “Ne olacak canım? Git ve onlara artık yardım edemeyeceğini ve başlarının çaresine bakmaları gerektiğini söyle.”

Böylesine bir telkin Bakıcıyı dehşete düşürür. Yerine ilgilenmesi için bir başkasını bıraksa da, muhtaç olan kişiden uzaklaşmak bu arketip için olanaksızdır. Elbette, için için, çoğu uzaklaşmak ister; onlar da insandır. Ancak, birisine hayır demek Bakıcının doğasına uymaz. Bakıcı arketipi yardım etmek için doğmamıştır, *çok fazla* yardım etmek için doğmuştur.

Yine de, başkalarına olumsuzmuş gibi gelen özellik Bakıcının arketip DNA'sına sabitlenmiştir. Şayet bu arketipe

* Kuzey Amerikan pil markası maskotu. (Çev. N.)

sahipseniz, ne demek istediğimi gayet iyi biliyorsunuzdur. Özünüzün dışına çıkmanıza imkan yoktur.

Bir Bakıcı için yaşam, onarım istemese de, bakım isteyen bir bahçedir ve bu dünyaya bunu başarmak için gönderilmişsinizdir. Gerçekte, ne kadar bu iş için arketipi uygun olsa da, karşısına çıkan herkese yardım etmek kişi için imkansızdır. Muhakeme ve reflektif kişisel seçimi öğrenmiş bir Bakıcı, en çok kimin yardıma ihtiyacı olduğunu, ne gibi bir yardıma ihtiyacı olduğunu ve yardım elini uzatmak gereken doğru kişi olup olmadığını kuvvetli duyarlılığı sayesinde anlar. Dünya sonsuz sayıda yardıma muhtaç insan barındırır ama bu her talebe sizin cevap vereceğiniz anlamına gelmez.

Hatta en müthiş vericinin bile kaynakları sınırlıdır ve Bakıcının başkalarına harcarken gösterdiği ilgi ve özenin benzerini bu kaynaklara da göstermesi gerekir. Bir Bakıcı kolaylıkla, *“Eğer yanında olmazsam ona ne olur?”* ya da *“Eğer kendime biraz zaman ayırırsam diğerleri ne düşünür?”* gibi mitlere kendini kaptırırsa, kendi iç anlatısına kurban gidebilir. Bakıcı arketipine sahipseniz, merhamet deponuzu çok daha faydalı kullanabilmenin yolu, onu nerede kullanacağınıza karar vermek ve böylece çok daha etkin olmasını sağlamaktır. Ve bu kendinize dostça bir yatırım imkanı sağlar.

Yanlarında olmadığınız vakit insanların kolunun kanadının kırılacağına inanmak bir mitten çok Ortaçağ sihri gibidir. Bakıcı miti bilinçaltının derinlerine inince sihir haline dönüşür ve bozması çok zordur. Bir Bakıcı bana, *“Eğer bir haftalığına ayrılırsam annem hastalanır ve bu benim hatam olur”* demişti. Sanki danışıklı bir anlaşma gibi annesi ger-

çekten kızı bir iki günlüğüne şehirden ayrılınca hastalandı. Ciddi bir şey yoktu; anne, kızı bir soluk almak üzere yanından ayrılmış olsa da psikosomatik bir oyun düşünerek Bakıcıyı verici moduna hapsetmişti. Büyüden kurtulmak için, Bakıcının bir ya da iki gün hatta bir hafta uzaklaşsa bile, ne dünyanın ne de insanların mahvolacağına inandırılması gerekir. Yaratılış olarak insan önemli biçimde dirençli ve mücadelecidir. Bazen yapabileceğimiz en olumlu hareket, başkalarının kendileriyle ilgilenmeleri için, içlerinde taşıdıkları olanakları ve isteği keşfetmelerine izin vermektir.

Yaşam Tarzı Zorluğu

Arketipler, gördüğümüz gibi, partilerde havasını atacak zarif markalar değildir. Arketipiniz sizin en derinliklerinize, özgün benliğinize açılan kapıdır. Bakıcı için bu, güçlenme yoludur, özgün benliğinize direkt hat çekilmiş gibi.

Bir kadın bana, yaşamı boyunca etrafındaki herkesle ilgilenmek durumunda kaldığını söylemişti. Çocukken bile, anne ve babası isteyken, küçük kardeşleriyle ilgilenmek onun sorumluluğundaydı. Ona, bu külfetli alın yazısı gibi gelen durumdan hiç kurtulamayacak gibi gelmişti. Ama sonra bir aydınlanma yaşadı. Bakıcı arketipiyle tanıştı ve başkalarına olan ilgisinin kişisel bir durum olduğunu fark etti. Üzerine yüklenen meşakkatli bir iş değil, gerçekte bir manevi görev ve yaşam amacıydı. Geriye baktığında, her nerede yaşayıp, her ne yapıyorsa da, yardıma ihtiyacı olan insanları kendine çekiyordu. Çünkü varlığının en derinliklerinde o buydu. Başkalarına yardım etmek için doğmuştu.

Bu konuda seçim hakkı olduğunu da fark etti; *nasıl* yardım edeceği seçimi. Bakıcı rolü kendisini feda ya da ihmal etmesini gerektirmiyordu. Tam tersi. “Hayır”, “Şimdi olmaz” ve “Kendimle ilgilenmeliyim” demesini öğrenmeliydi. Bunu anladığı anda, başkalarının ihtiyaçları karşısında sıkılmayıp, onlara yardım edebilme kapasitesi karşısında kendisini huzurlu hissetmişti. Arketip kimliğinin gerçek anlamını kavradığında, onun için tamamıyla yeni olan, özel yaşamında seçebilme duygusunu yaşamıştı.

Bakıcı olarak zorluğunuz, kendinizin gerçekten kim olduğunu bulabilmek için kendinizle yeteri kadar ilgilenmenizdir – doğuştan gelen başkalarıyla ilgilenme isteği ve ihtiyacının derinliğini daha yakından inceleme arzusu. Bakıcı olarak yaşam nedeninizi anlayınca bir dönüşüm meydana gelir. Sizin başkalarına gösterdiğiniz ilgiyi size göstermemiş olmalarından dolayı hissetmiş olduğunuz kırgınlığınızdan epeyce kurtulmuşsunuzdur. Ve ayrıca kendinizle ilgilenmiş olduğunuzdan dolayı hissettiğiniz suçluluk duygusundan da kurtulmuşsunuzdur. Kendinizle ilgilendiğinizde, diğerlerini mahrum bırakmadığınızı ancak daha çok onlara bakma tahammülünüz olduğunu fark edersiniz.

Arketipinizi Tanıyın: Bir Bakıcı mısınız?

Bu bölümü okurken Bakıcı tanımlarını onayladığınızı hissettiniz mi? Eğer hâlâ bunun sizin arketipiniz olduğundan emin değilseniz, bir sonraki sayfadaki Bakıcı davranış biçimleri ve özelliklerine göz atın ve kendinizin herhangi birisiyle özdeşleşip özdeşleşmediğine karar verin.

BAKICININ DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- *Doğuştan merhametli ve diğerlerinin iyiliğini düşünen bir kişi olarak bunların üzerine gitmeye kendinizi mecbur hissedersiniz.*
- *En büyük gücünüz başkalarına bakmaktır. Bir yardım talebine hayır diyemezsiniz.*
- *Aileniz ve arkadaşlarınız duygusal desteğe ihtiyaçları olduğunda size gelirler.*
- *Başkalarına yardımcı olabileceğiniz bir alanda ya zaten çalışıyorsunuzdur ya da böyle yerler sizi cezbeder. Hasta bakıcılık, düşkünler evi, sosyal hizmetler, psikoterapi, öğretmenlik, yemek yapma ya da çocuk bakımı...*
- *İsteseniz de istemeseniz de, sonunda kendinizi yardım ederken bulursunuz.*
- *Aile Bakıcısı olmak sizin yazgınızdır. Çocuklukta bile kardeşlerinize bakmışsınızdır.*
- *Almaktan çok verirsiniz.*
- *Bakımınız altında olan birisini bırakmak, moralinizin en bozuk olduğu anlarda bile size zor gelir.*
- *Genellikle, başkalarının sormasına gerek kalmadan ne istediklerini bilirsiniz.*
- *Başkalarının en iyi yönlerini ortaya çıkarmak sizin için doğaldır. İnsanlar iyi bir dinleyici olduğunuzu düşünürler.*

- *Başkalarına yardımı görev olarak görürsünüz. Onların ihtiyaçlarına öncelik verirsiniz.*
- *Dünyada etkin merhametlik ve cömertlik modeli görevi görürsünüz.*

Eğer bu bölümde bahsi geçen davranış biçimlerinin ve tanımlarının sizinle ilgisi varsa, o halde büyük ihtimalle bu sizin arketipinizdir. Kendinizi her zaman başkalarına karşı ilgili görmüş olabilirsiniz ancak hiçbir zaman “*Ben Bakıcı arketipiyim*” kavrayışı içinde olmamışsınızdır. Bakıcı arketipi olduğunuzu bilmeniz hayatınızı nasıl değiştirir?

Kendinizi tanımak yeni olasılıklara meydan verebilir. Arketip kimliğinizi benimsemeniz, ne türden bir iş ya da nasıl bir kariyer peşinde olduğunuz ya da önceliklerinizi sıralamanız gibi yaşamınızın gerçekçi yönlerini gözden geçirmenize neden olur. Ancak, sizin derinliklerinizi de etkiler. Arketipiniz maneviyat maksadınızın bir planıdır ve onunla ilişki kurmak yalnızca sizin değil başkalarının da yaşamını dönüştürme gücüne sahiptir. Bakıcı arketipine sahip olmak, daha geniş bir alemde merhamet ve cömertlik modeli işlevini görmenizi sağlar.

Bakıcılar dünya sahnesinde çok güçlü oyuncular olabilirler. Bu arketipe sahip insanlar genellikle itibarlı pozisyonlarda başarılı olurlar çünkü; onlar başkalarına uyum sağlamakta, çalışanlarına, meslektaşlarına ve toplumlarına olan katkılarında da başarılıdır. Bazı en iyi Bakıcılar elbette ki ebeveynlerdir; ancak Rahibe Teresa da bir Bakıcı değil miydi? Onun çocukları Kalküta'nın düşkünleri, kız kardeşleri hayırsever rahibeler, ideali için akın eden binlerce gö-

nüllü ve hatta tüm insanlık... Ve o, herhangi bir dünya lideri kadar başarılıydı.

Arketipinize Adım Atın: Bakıcının Gücünden Faydalanın

Bir kere Bakıcı arketipiyle özdeşleşince, yaşamınızda yansıtma zamanı gelmiştir. Bunu yapmanın bir yolu, yardım eli uzatırken özgün olabilmektir. Zorunluluk içinde yaparsanız – örneğin önünüzde çaresizce yardıma muhtaç birisi var, nasıl reddedebilirsiniz? – sonuç faydadan çok zararlı olabilir, sadece yardım ettiğiniz kişiye değil kendinize bile... Bakıcı arketipinize sadık kalmak demek; gönülden vermek demektir. Yardıma koşmadan önce, bilinçli olarak duraklayıp, alışkanlık gereği karşılık verip vermediğinize dikkat edin.

Özgün yardımın bir başka özelliği de desteğinizin yardım bekleyen kişi için hayırlı olup olmayacağını planlamaktır. Belki bir başkası bu problemi çözmekte daha niteliklidir ya da gerekli yardımı sağlayabilir.

Bakıcı arketipinizden faydalanabilmek için yaptığınız yardımı dengede tutmasını öğrenmek esastır. Bunun için anahtar unsur, bu becerilerinizi kendiniz üzerinde yoğunlaştırmaya söz vermenizdir. Başkalarına kolaylıkla ulaştırdığınız ilgiyi kendinize de gösterebilirsiniz. Yaşam boyu edindiğiniz alışkanlıkları tersine çevirdiğiniz için başlangıçta bu, garip ve zoraki gelebilir. Ancak, ufak ve basit işlerle başlayabilirsiniz:

- **İçinizdeki her şey evet dese de siz beyninizin hayır demesini sağlayın.** Bunu aykırılık olsun diye yapmazsınız. Duygusal sınırlar oluşturabilmenin önemli bir parçasıdır. (Geçirgen ya da olmayan sınırlar, Bakıcının yaşam enerjisini kaybettiren bir unsurdur.) Bir sonraki sefere çocuğunuz bir şey istediğinde, “Anne, bana bir bardak su ver” gibi, ona “Hayır tatlım. Lütfen git kendin al” diyebilirsiniz. Ve sizden sürekli olarak geç çıkmanızı istediğini söylemek için günün sonunu bekleyen patronunuza, “Affedersiniz, bu akşam için planlarım var” diyebilirsiniz. Ertesi gün sabahın köründe işe gelmek icap etse de, kendinizi savunmuş ve ona sizin de ofis dışında bir hayatınız olduğunu ve zamanınıza saygı gösterilmesi gerektiğini hatırlatmış olursunuz.
- **Hayır deme pratiğinin güzelliği; akılcı ve refleksif olmayan kararlar almayı öğretmesidir.** Dahası, işe atılmadan önce düşünmek üzere duraklamak, doğru cevabın gerçekte evet olduğu değerlendirmesini yapabilmenizi sağlar.
- **Muhakeme yapın.** Başkalarının yardımına koşmadan önce duraklamak, eylemlerinizin sonuçlarını gözden geçirmenize yardımcı olacaktır. Yardım bekleyen kişinin durumu siz olmazsanız iyi olur mu sorusunu kendinize sorabilirsiniz. İhtiyaç duyulanla muhtaç olunan arasındaki farkı ayırt etmeyi öğreneceksinizdir. Yardım *etmeyerek* daha faydalı olup olmayacağınızı planlayabilirsiniz. Kendi çözümünü bulması kişinin güçlenmesini sağlar mı? Devamlı

olarak Ebedi Çocuğa boyun eğen Bakıcı, Anne arketipinin karanlık tarafında sıkışıp kalacaktır. “İnsana balık ver bir gün yesin; balık tutmasını öğret hayatı boyunca doysun” deyişini duymuşsunuzdur. Aşırı verici Bakıcının yardım etmenin daha yol gösterici bir yolu olup olmadığını düşünmesi gerekir.

- **Yardım elinin size de uzanacağına inanın.** Bakıcılar başkalarının da onların yanında olacağına güvenmekte zorlanırlar. Belki de çocukken kimse yanınızda olmamıştır. Ama bu, onların size yardım gayretlerini püskürterek ilgisiz kalmalarına alıştırdığımız için de olabilir mi? Tüm Bakıcılar için başkalarının sizinle ilgilenmesine izin vermek en zor iş olabilir ama iyiliğiniz buna bağlıdır. Üzgün ya da yalnız olup bir arkadaş aradığınızda, hastalanıp şefkat aradığınızda, sizi korkutan bir şeyi yapmak zorunda kalıp, desteğe ihtiyacınız olduğunda, *yardım isteyin*. İnsanların neye ihtiyacınız olduğunu anlamasını beklemeyin. Çoğunun sizinki kadar duyguları yoktur. O yüzden açık olun: “Şuna ihtiyacım var. Lütfen yardım edin” deyin. Sonra da yardım gelinceye kadar bekleyin.
- **Müsait olmayın.** İşte Bakıcı için bir zorluk: Akşam yemeğine iPad ve cep telefonunuzu yanınıza almadan çıkın. Birkaç saatliğine kendinize izin verin. Eğer suçluluk hissi, sizin ve çevrenizdekilerin gecesini mahvedecekse, önceden bir destek sağlayın ve hızlı arama listesinde olduğunuz biriyle gerekli ayarlamaları yapın ya da size vekalet edene mesaj

göndermelerini sağlayın. Daha da iyisi, telefonunuzu vekilinize bırakın.

- **Check-up yaptırın.** Cidden. Herkes bir şekilde doktora görünür ama Bakıcı kendisini sedyede bulunca ya kadar biyonik kadın olmadığını kabullenemez. İç hastalıkları uzmanınıza ve dış doktorunuza düzenli muayene olun. Bu muayenelere kimsenin müdahale etmesine izin vermeyin. Eğer çoğu Bakıcı gibi tükendiğinizi gösteren sinyalleri göz ardı ediyorsanız, bir arkadaştan ya da aile bireyinden sizi uyarmasını isteyin ve uyarılarını önemseyeceğinize dair ciddi bir şekilde söz verin.
- **Edinin.** Yok, çocuk değil, eğer bu arzunuz değilse... Yaşam tarzınız izin veriyorsa, bir evcil hayvan edinin. Evcil hayvanların bize son derece ihtiyacı vardır; kaniş ya papağan kendisine yemek hazırlayamaz ve yatağını havalandıramaz. Biz onları saatlerce kapalı alanda tutsak da, evcil hayvanlar bizi karşılıksız severler. Bir evcil hayvanı barınaktan kurtarmak, bu arketipin karakterinde vardır. Eğer bir evcil hayvana sevgi ve özen gösterirseniz, insanları aşırı ilgiye boğmazsınız. (Kıllı ve tüylüler için aşırı ilgi diye bir şey yoktur, balıklar ise öyle ya da böyle olmuş fark etmezler.)

Herhangi bir arketipte olduğu gibi, Bakıcı gücünü kucaklamanın büyük bir bölümü, yaşamınızda sizi ileriye taşıyan ve geride tutan gücü anlamanızdır.

Size Güç Veren Noktalar

- **Ne zaman ve nasıl yardım edeceğinize bilinçli olarak karar vermek.**
- **Merhametle başkalarına yardım eli uzatmak, hiçbir zaman suçluluk duygusuyla ya da zoraki olmadan.**
- **Kendinize bakabilmek;** böylece başkalarına yardım edebilmek için fiziksel, duygusal ve manevi metanete sahip olmak.
- **Başkalarına yardımın yazgınız olduğunu tam olarak kabullenmek.**

Size Güç Kaybettiren Noktalar (ve onu tekrar kazanma şekli)

- **Başkaları ne düşünür endişesinin hareketlerinizi kontrol etmesine izin vermek.** Yaptığımız işe odaklanın, endişelenmeyin ve en iyisini yaptığınızı unutmayın.
- **Başkalarına yardımı, sevgi ve başka ödüller kazanmak olarak görmek.** Çıkarıcı olduğunuzu hissettiğinizde, motivasyonunuz yerine gelinceye kadar geri durun.
- **Size yardım eli uzatıldığında onu reddetmek.** Sadece evet deyin. Unutmayın, Bakıcının zorluğu kendiyle ilgilenebilmektir.

Bakıcı için Yapılacaklar Listesi

- Kendime bakmak için zaman ayırıyorum.
- Başkalarına olduğu kadar kendimle de ilgilenmeye söz veririm.
- Ne zaman yardım eli uzatılıp uzatılmaması gerektiğinin muhakemesini yapmayı öğreniyorum.
- Yardım ettiklerime karşı içimde kırgınlık barındırmam.
- Başkalarına yardım etmem gerekiyorsa bunu mutlulukla yerine getiririm. Bu fırsata sahip olduğum için şükran duyarım.
- Başkalarını bana yaptıklarından dolayı takdir ederim ve yardımlarını içtenlikle kabul ederim.
- Yardıma ihtiyacım olduğunda ister ve teklif edildiğinde kabul ederim.

Nihai Görüşler

Bakıcı en çok sevilen ve seven arketiplerden biridir. Eğer bu sizseniz, yazgınızın başkalarına ilgi olduğunu fark edin. Doğal olarak, size ihtiyacı olanları kendinize çekeceksinizdir. Sizin onlara yardım ettiğiniz gibi onların da size yardım ettiğinin farkında olun. Onlar sizin hayattaki öğretmenlerinizdir.

7. BÖLÜM

MODACI

Arketip Ailesi: Moda

Diğer İfadeler: Zevk üreten, stilist, tanrıça, manken, diva

Yaşam Yolculuğu: Dış görünüm için değil, kişisel gelişim için bir yaşam sürdürmek

Tek Zorluk: Asıl niteliklerinizi, dış güzelliğinizin dışavurumuyla birbirine bağlı olarak geliştirmek

Evrensel Ders: Kişisel niteliğiniz yerine dış görünüşünüzden dolayı yargılanmanın ne kadar acı verici olduğunu keşfetmek

Tanımlayıcı Erdem: Canlılık ve neşelilik

İç Karaltı: Çirkin ördeğin hiçbir zaman kuğu olamaması

Erkeklerdeki Karşılık: Beyefendi

Modacı Miti: İnsanı yapan kıyafetidir. İlk izlenim yaratmak için ikinci bir şansınız olmaz. Fakirlikten zenginliğe: Pygmalion ve Kül Kedisi.

Davranış Biçimleri ve Özellikler: Modacı...

- Kölesi olmadan modayı sever.
- Her zaman iyi görünür.
- Gerçek özgüvenini modayı kullanarak geliştirir.
- Modacı olmayanların kişisel tarzlarını bulmalarına yardım eder.

Yaşam Tarzı Zorluğu: Kim olduğumu yansıtan ve kişi olarak beni güçlendiren bir hayat tarzını nasıl oluşturabilirim?

Yaşam Yolculuğu

Modacı, arketip galerimizde bir başka melez arketiptir. Bu arketip yeni ortaya çıkmış; medya, moda ve dedikodu dergileri, mankenlere ve kıyafet tasarımına olan rağbet ve internetin gücü sonucunda önem kazanmıştır. Onların karma simyası, batı tarihinde benzeri görülmemiş bir moda ilgisi ortaya çıkarmıştır.

Modacının kıyafet bağımlısı ya da kıyafet düşkünü olduğu tanımlamaları uygun olmadığı gibi yetersizdir. Önde gelen kırmızı halı arketipimizin doğuştan gelen gizli ve karmaşık manevi yolculuğunu tamamıyla görmezden gelmek demektir. Modacı, bireyselliği ve özgüveni keşfetmek için bir simge, bu arketipin yaşam yolculuğunun da temelidir.

Modacının evriminin izini sürdüğümüzde, tarih boyunca kıyafet seçimimizin tasarımı için değil, yarattığı etki nedeniyle seçtiğimizi anlarız. Bugünün Modacısı yalnızca yüzyıllar öncesinden gelen bu geleneği sürdürmektedir.

Yaratılış olarak giydiğimiz kıyafetle sahip olduğumuz

gücü dünyaya gösterme ihtiyacı duyarız. Kemere takılı tılsım – antik çağda yaygın ve günümüzde de yine moda olan – ya da yüzüğe işlenmiş aile arması veya günümüzün pahalı tasarım ayakkabıları, dünyanın karşısına toplumdaki yerimizi ima eden ve “Güçlüyüm” diye haykıran bir şey giymeden çıkmayız. Arkeologlar yeni açılmış bir piramide girip binlerce yıllık cesedi incelediklerinde, gösterişsiz giysisine iliştirilmiş minicik bir simgeden kişinin yaşamıyla ilgili bilgi edinebilirler. Bir köle miydi? Firavun hükümdarlığının bir üyesi? İşte o minik simge, binlerce yıl sonra bile kıyafet sahibinin o zamanki kimliğini ve gücünü barındırır: “*Ben soylu bir aileden geliyorum.*”

Giysi moda olmadan çok önce, güç ve kimliğin ilan panosuydu. Eski zamanda güç, savaş kıyafeti, tören kılığı ya da şaman cübbesini içerirdi. Güç bu günlerde antik tema üzerine bir çeşitlemedir. Örneğin deri, özellikle siyah deri, gücü pamukludan daha çok gösterir ve tasarımcılar cinselliğin ve baştan çıkarmanın gücünü aktarmak için bilhassa kullanırlar. Azgınlığın ve yasaklanmışlığın gizli gücü...

Tasarımcıların farkında olup olmadığı tartışılır ancak yeni koleksiyonlarını tasarlarken, sadece tarzı olan giysiler yaratmaz; kudretin ve düş gücünün psişik enerji alanına da şekil verirler. O psişik enerjiyi ve kudreti almaya hazır olan ise bir Modacıdır. Pek de farkında olmaksızın, tasarımcı ve Modacı birlikte, her yerde kişiler tarafından tekrarlanan kudret ritüeli ile meşguldür.

Ortaçağda; boynunuz, beliniz ve bileğinizdeki süslemelerden tutun, atınız, kılıcınız ve taşıdığınız sancak bir bakışta hayattaki konumunuzu gösterirdi. Fakir ya da zen-

gin, soylu ya da halktan, şövalye ya da asker, kaptan ya da denizci, koruma ya da suçlu, eğitilmiş ya da eğitimsiz... Giysiniz, geçmişinizi, öykünüzü hatta başarılarınızı ve başarısızlıklarınızı gösterirdi.

Rönesans ile alımlılık ortaya çıktı. Her giydiğimiz farklı bir hikayesi olmaya başladı. Yalnızca hayatta kalmak için giyinmenin yerine moda ve tasarım için giyinmek makbul hale geldi. Doğuya açılan ticaret yollarıyla birçok ipek ve diğer lüks kumaşlara erişim imkanı ortaya çıktı ve hali vakti yerinde kadın ve erkekler de süslenmenin bir aracı olarak giyinmeye başladılar. Birkaç yüzyıl sonra, krallar, kraliçeler ve saray efradı arasındaki sayısız balolar ve toplantılar yerinde bir kıyafeti “eğer varsa” dan, XIV. Louis’in Versailles Sarayı’na donatan abartılı tarlatanlı ve kurdeleli konfeksiyona yükseltmişti. Louis modayı öylesine gösterişli bir adap kuralına yüceltti ki, modayı son tokası ya da fiyonguna kadar takip etmemek hemen sürgün edilme sebebiydi.

Avrupa’da aristokrat çevrelerinde elbise, stil ve zarafet adına itibar gördü ancak hemen sonra hafiflik ve eğlence olarak moda, müstehcenlik anlayışı ile gizem ve entrika biçimine dönüştü. Giysi yalnızca sosyal statünüzü göstermekle kalmayıp, stratejik kudret ve cinselliği ima eden cüretkar mesajları iletmek için bir yol işlevini gördü. Bu durum kulağınıza tanıdık gelmeye başladı mı? Bugünün modasının ilettiği mesajları düşünün, çoğu karmakarışıktır.

Moda, giyenin kendini güvensiz ya da kudretli hissetmesine bağlı olarak bir kalkan ya da baş döndürücü bir giysi seçme şekli olabilir. Modacı, giysinin kudret dilinin bir

simgesi olduğunu açık olarak ayırt edebilir ve bu sizin arketipinizse, yaşam yolculuğunuz başlı başına bir giysi masalı değil, kendini güçlendirme destanıdır. Modacı için giysi, kendini ifade etmenin ilan panosudur. Her yeni kreasyonla Modacı, “Bana bakın dünya” dermiş gibi sarınıp bürünür. Sokakta yürürken başkalarından geribildirim almak için yüzlerini inceler ve nasıl görüldüğünü, beğenip beğenmediklerini merak eder.

Eğer modern çağın Modacıysanız, iki karşıt güç size biçim vermiştir. Bir tanesi, ifade özgürlüğü ve bedeninizi beğenme arzusu yaratan 1960’ların ve 1970’lerin feminist hareketidir. Diğeri ise, mankenlik ve kozmetik sanayinin ve moda basınının yükselişinin kadınların psişisinde hiçbir zaman yeterince zayıf olamayacakları ancak yeterince yaşlı olacakları düşüncesini yerleştirmesidir. Yaşlanmak, kilo alma vesvesesinden sonra kadınların ikinci en kötü düşmanını haline gelmiştir. Reklamların 60 yaşında kadınlara 19 yaşındaki mankenler kullanarak; genç, canlı bir cilt sözü vermesindeki gölge mesaj şudur: “Eğer bundan daha yaşlı görünüyorsanız, bu dünyada yenik düşmüşsünüz demektir.”

O halde Modacı, bir çelişki içindedir. İç feministiniz kudretinizi keşfetmenizi yüreklendirirken, başka bir ses en ufak bir kusur için, gerçek ya da hayali, sizi hakir görür. Birinci sınıf alışverişçi olan Modacılar, daha ziyade iç feministleri ile temas halinde ve özsaygı arayışında olduklarında alışveriş havasına girerler. Moda alışverişi neredeyse hiçbir zaman para harcama zevki için değil, rol üstlenme ile ilgilidir. Kilo verdiğinizde ya da özel bir davete gitmek üzere giyindiğinizde, kime dönüşeceğinizi hayal etmektir.

Moda alışverişi birçok kadın için esas olarak kendini güçlendirme düşüdüdür. Bu yüzden Modacı olarak özsaygınızı geliştirmek önemlidir. Sizin için güzellik ve moda, başka arketiplerde olanla kıyaslanamayacak derecede, kendinizi güçlendirme ve iç gelişim yolculuğunuzun izdüşümlerini taşır. Modacı size pekala “Bu bluz sana çok yakışmamış” gibi kırııcı bir yorumda bulunabilirken, Sanatçı arketipi kafasına takmaz ya da hatta bluzu ters çevirip kinayeli bir karşılıkla “Şimdi oldu mu?” bile der. Modacı tamamıyla bedeniyle özdeşleşmiştir ve insan formunu yaşayan sanat eseri olarak görür. Şayet bu sizin arketipinizse, ilk ve en öncelikli ihtiyacınız, kendinizle barışık olmanızdır.

Sizin için önemli olan, modanın sadece bu sezon tarzın ne olduğu ve hangi tasarımcının podyumda dikkat çektiği olmadığını hatırlamanızdır. Herhangi bir modayı size üzerinizde rahat taşıyacak özsaygıya ihtiyacınız vardır. Tüm zarif olgun Modacılar sesleniyorum, unutmayın ki, yaş aldıkça daha iyi olursunuz. Moda gücü, bitmek tükenmek bilmeyen diyetler ve estetik cerrahi ile bedeninize yeniden şekil vermeyi gerektirmez. İçsel gücünüzü, kilonuz, vücut şekliniz ya da yaşıınız ne olursa olsun bir tarzla üzerinizde taşıyabilirsiniz.

Tek Zorluk

Çoğu insan *moda* kelimesini güzel mankenler, pahalı kıyafetler ve son dönemin beğenisi ile bağdaştırır. Ama Modacının modayı sevmesinin sebebi bu değildir. Giysi seçmede büyüleyici, akıllı ya da ölçsüz olmanızın ötesinde gerçek

Modacının kalbi bireyselliktedir. Gerçekten kim olduğunuzu bilmek ve tüm varlığınızı yansıtacak bir moda anlatımı yaratmaktır.

Bu arketip fark edilmeye, hayran olunmaya ve taklit edilmeye bayılır. Siz, kıyafetleri harmanlayıp birbirine uydurmak, sıradan olmayı giymek, malzemeleri bir araya getirip kaliteli tasarım yaratabilecek bir hünerle dünyaya gelmişsinizdir. Sizin becerinize sahip olmayan birisi karanlıkta giyinmiş gibidir, ama siz, azıcık bir hayal gücü ve özel yeteneğiniz ile sıradan olanı bir kolye ve takıyla büyüleyici hale getirirsiniz. Fransızlar, Modacının zahmetsiz tarzında, *je ne sais quoi** edasının olduğunu söylerler – tanımlanamayan bir niteliğin bir şeyi çekici ve belirleyici kılması.

Genellikle kadınlar bir araya geldiklerinde, sohbet konusu en son neyin moda olduğudur. Ve en büyüleyici ya da yaratıcı giysiden söz açıldığında, her zaman birisi “Keşke böyle bir şey giyebilsem” der. Modacı olmayan kadının, üzerinde harika duran kıyafetin zevkini çıkaran kadının karşısında kıskançlıktan ağzının suyu akar.

Bunu başarmak, marka kıyafetler satın alabilme meselesi değil, daha ziyade özünüzde kim olduğunuzu ve kişisel gücünüzü hangi moda tarzının temsil ettiğini bilmektir. İşte bu, ne giyerseniz giyin mükemmel moda ifadesini yaratmanın formülüdür. Şayet bana inanmıyorsanız, tersini yapmayı deneyin. Üzerinize çok beğendiğiniz ama gerçekten “sizi” yansıtmayan pahalı bir marka giysi geçirin ve kendinizi nasıl hissettiğinize bakın. Hepimizin eve dükkanda çok hoş

* Anlatması zor. (Çev. N.)

görünen poşet dolusu kıyafetle gelip ancak sonunda hiçbirini giyemediği olmuştur. Niçin? Çünkü üzerimize giydiğimiz anda kıyafet bizi *güçsüz* hissetmemize neden olmuştur. Belki renk bize uygun değildi ya da etek boyu yanlıştı ya da tarzı kalçalarımızı arzu ettiğimizden daha fazla fark edilir kılıyordu. Aynanın önünde durduğumuzda, dükkanda bize yakıştığını düşündüğümüz elbisenin içinde korkunç görüldüğümüz sonucuna varırız.

Tipik bir Modacı yoktur. Her birinizin kendi vücut yapısı, cilt rengi, saç stili, kişiliği ve tasarımcılar konusunda belli bir fikri vardır. Klasik tasarımın cazibesine kapılmış birisi olabilirsiniz – bir Audrey Hepburn ya da sofistike, hanımefendice Gwyneth Paltrow kıyafetlerine. Ya da seçme giysileri tercih edebilirsiniz. *Sex and the City* filmi karakteri Carrie Bradshaw gibi... Ya da, geri dönüşüm ve organik ürünlerden yapılmış çevreci kıyafetlere bayılıyorsunuzdur. Şimdilerde sadece moda değil, toplumsal sorumluluk içerdiği düşünülen ve böylece pek arzulanan kıyafetler... Yaşam boyu vejetaryen olan tasarımcı Stella McCartney bu doğrultuda ilerlemektedir.

Modacı olarak, kendi moda tarzınızı yaratmak bir hobi değildir. Kimliğinizin özüdür. Modacı arketipinin sizin aracılığınızla kendisini ifade etme şeklinin izdüşümüdür. Eğer gerçekten bu arketip içinizde yankı uyandırıyor, o zaman, diğer arketiplerin anlayamayacağı, nasıl giyindiğinizin sizin için sembolik bir hükmü vardır. Sporcu, örneğin, Modacının yeni moda dergileri okuma ihtiyacı karşısında afallar. Ancak, Modacı olarak niteliklerinizin izdüşümü olan ve vücut şekli-

nize yakışan giysilere gereksinimiz vardır. Bir başka deyişle, ruhunuzu olduğu kadar, bedeninizi de giydürürsünüz.

Günümüzde, piyasalardaki envai çeşit tasarım Modacıyı bile kolayca baştan çıkarır. Ancak, sırf tarzı olduğu için bir tasarımı benimsemek bir Modacı için kendine ihanet sayılır mı? Evet kabul ediyorum, siz Modacılar, diğerlerinden daha fazla moda aptallığı yaparsınız, ama kural hâlâ geçerlidir: *Arketipine göre giyin*. Arketipler hayal gücünüzün motoru olduğundan, sizin konfor alanınızın yolu ve yöntemidir.

Modacı için kendi moda tarzınızı yaratmak, hangi tarzın sizi güzel gösterdiğine karar vererek benliğinizin iç usunu geliştirme meselesidir. Uymanız gereken tek kural, nasıl giyindiğinizi başkalarının dikte etmesini engelleyerek, içinizdeki gerçek Modacının ortaya çıkmasına izin vermektir.

Evrensel Ders

Modacının önemli dersi, kişilik özelliğinizin değil, görünüşünüz yargılanmasının yarattığı acıya şahit olmak ve ders çıkarmaktır. Kimse yargılanıldığı hissinden hoşlanmaz, özellikle ne giydiğinden ötürü. Ama kabul etmek gerekir ki Modacılar bunun uzmanıdır ve bu da sizin en iyi yönünüz sayılmaz. Bir başka kadının zevk ve tarz sahibi olup olmadığına ve tanışmaya değer değmeyeceğine karar vermek için tepeden tırnağa süzmeniz yeterlidir. Pek az sanayi, kişileri halkın teşhirine sunmakta uzmanlaşanlar kadar kışkırtıcı, rekabetçi ve önyargılıdır. Kişileri görünüşüne göre yargılamak, güzellik ve moda ticaretinin karanlık, zayıf yönüdür.

Bugüne kadar duyduğum en açıklayıcı, dokunaklı ve dü-

rüst hikayelerden bir tanesi, yaşamının manevi dönüm noktasında olan ve konuşmalarımın birine katılan bir mankene aittir. Kendisi, kendi tanımlamasına göre “yaş eşiğinde” idi, yani yüzü serveti olduğundan, zaman ona düşmandı. Otuz üçünde bir hayli geçkin bir yaştaydı, dediğine göre, çalıştığı sektörde orta yaş biraz geçmiş sayılıyordu. Artık on beş yaşındakilerle iş rekabeti içindeydi ve baskıyı hissediyordu.

Can sıkıcı bir olaydan sonra destek için maneviyat yoluna yöneldiğini söylemişti. Genç bir manken makyajını yapıp kıyafetini giydikten sonra onun yanına gelmiş ve “İyi görünüyor muyum?” diye sormuş. İlk ya da ikinci çekimi olduğundan kız heyecanlıydı ve deneyimli mankenden içini rahatlatmasını bekliyordu. “Ona sadece iyi görüldüğünü söylemem gerekiyordu ki zaten öyle görünüyordu, ama yapamadım. Gençliği ve güzelliği beni bu kadar ürkütürken ona bu güveni vermeyi kendime yediremedim. Bu yüzden ona fena gözükmediğini söyledim ama öyle bir ses tonuyla söyledim ki, sanki tam tersini söyler gibiydim. Onu kasten gücünden düşürmek, kendisini de berbat hissetmesini istedim. İşe yaramıştı. Gözlerinden okuyabiliyordum. Benden uzaklaştığı anda utanç dalgasının beni, arkasından koşup ona harika görüldüğünü söylememi mecbur kıldığını hissettim, ama bunu da yapamadım. İşte o anda içimde bir şeyin eksildiğini anlamıştım. Yeterince kuvvetim, içimde meslekte yeni birisine iltifat edecek kadar yeterince ‘ben’ yoktu. Dışarıda elde ettiğim başarıma karşın, içimde boş bir kabuktum.”

Bu sevimli ve cesur kadına da söylediğim gibi, kendi içinde keşfettiği dürüstlük ve öz yansıtma boş kabuklara göre de-

ğildir. O genç mankeni bir daha bulamasa da, içindeki yakıcı kıskançlığına odaklanma ve kişisel ıstırabının süregelen kaynağının üstesinden gelme kararını vermişti. Bu kadar kendini güvensiz hissettiği sürece, güzel ve başarılı olmasına rağmen herkesi potansiyel tehdit olarak görecekti.

Modacılar kendilerine bakılmasına bayıldıkları gibi, moda kusurlarından dolayı yargılanmak ve küçük düşürülmekten de, giydikleri tarzın yakışmadığının söylenmesi gibi, korkarlar. İncik boncuk, kıskançlığın karanlık hislerini, duygusal güvensizliğin ya da boşluğun buharlaşmasını ağlayamaz. Karanlık duygular sizi, haset ve olumsuz duygularınızı başkalarının üzerine yansıttığınız, o manken gibi birisine dönüştürebilir.

Kabul edelim: Her zaman kişileri sizden daha genç ve çekici bulabilirsiniz. Ama onlar daha yardımsever ya da daha düşünceli midir? İşte böyle nitelikler önemlidir ve onlar biz yaş aldıkça daha da iyileşirler. Üzerinize giydiğinizden daha dayanıklı iç kumaştan yapılmış olmanız gerekir aksi halde en ufak bakış sizi harap eder. Hasetliğinize bir başkasına zarar vermek istemiyorsanız, hasetliğin ne kadar insanı tükettiğini de unutmamanız gerekir.

Dünyadaki tüm özel tasarım giysiler, düşük benlik saygısının telafisi olamaz. Ancak, kimliğinizden memnun olursunuz herhangi bir kıyafete uyar.

Tanımlayıcı Erdem: Canlılık ve Neşe

Modacının erdemi canlılık ve neşedir. Canlılık ve neşe bir duyumsama olarak yaşanır: Duygu değil ancak frenlenme-

miş coşku ve *siz* olmanızın taşan keyfidir. Bir başka deyişle, yaşamın sevimliliği ve güzelliğini tüm kalbinizle takdir edersiniz. Bu derin erdemın armağanı, yaşamınız ve kim olduğunuz hakkında hiçbir şeyi değiştirmeyeceğinizi fark etmenizi sağlamaktır.

Açıkçası, bu erdem başlı başına modayla alakalı değil ancak tüm yaşamınızı nasıl şekil verdiğinizle alakalıdır. Canlılık ve neşe erdemi, kendinizin doğuştan gelen yeteneğinizi hayatın parıldayan unsurlarıyla uyum sağlamasını fark edebilmek için takdir etme ve coşku hislerinizi yükseltir. Her zaman her şeyin olduğundan daha farklı olmasını ümit etmiş olabilirsiniz, derin gerçek ise, eğer şans tanınsa bile, çoğu kararlı Modacının pek az değişeceğidir. Elbette herhangi birimiz kronik ıstırapları, ciddi hastalıkları ve külfetli borcu ortadan kaldırmayı isteriz. Ama kendi özünüzü, en derinlerde kim olduğunuzu – değiştirmeye gelince çoğu Modacı bu seçeneği kabul etmek istemez. Eğer sebebini incellerseniz, özü şudur: Modacılar sıradan olanı heyecan uyandıran hale dönüştürme gibi doğuştan bir yeteneğe sahiptir. Başkalarında olduğu kadar kendinizdeki potansiyel güzelliği de görmede ustasınızdır.

Ve bu noktada canlılık ve neşenin erdemi öne çıkar. Erdem psişik alanınıza girdiğinde, hangi erdem olursa olsun, anında doğal yeteneklerinizi artırır. Canlılık ve neşe genellikle kendisini, bir başkasının potansiyelini nasıl iyileştirebileceği, güzelliği fark etme yeteneğinizin bir başkasının hayatını nasıl geliştirebileceği duygusuyla kendisini ifade eder. Erdem çoğu kez içinizde verici olma dürtüsünü uyarır ve sıradan olanı dönüştürme yeteneğinizi paylaşarak,

kendi iç güzelliğinizin derinliğini ve sunabileceğinizin tümünü idrak edebilirsiniz.

O yüzden canlılık ve neşenin erdemi, yaşamınızın güzelliğini artıran iç yeteneklerinizin derinliğini keşfetmekle beraber başkalarının içindeki güzelliği uyandırmaktır. Bugünü yaşadığınızda canlılık ve neşeniz artar. Geçmişe odaklanmak önünüzdeki fırsatların ve nimetlerin daimi akışını idrak etme yetinizi azaltır.

Yaşamınızda güzellikle bağınız koptuğunda, tüm ihtiyacınız olan şey canlılık ve neşenin erdemini devreye sokmaktır. Erdem, hayatta olmanın canlılığını ve neşesini yeniden tutuşturur ve dünyada size tam olarak benzeyen kimsenin olmadığını idrak etmenizi sağlar.

İç Karaltı

Bir Modacı olarak sizin için kırılğan bölge güzelliğin bazı yapay standardıyla rekabet etmektir. Podyum mankenleri zayıf değil; aç, kemik torbalarıdır. Yüzdeki bir çizgi botoks yaptırmak için, ufak bir parça selülit, yağ aldırma için neden sayılır. İmkansız olanı takıntı haline getirebilir ve sonra modayı çirkin ördek yavrusu gibi hissetmenizin telafisi için kullanabilirsiniz. Çirkin ördek yavrusu sendromunun eşliğindeyken ya hiçbir şey satın almazsınız, ya da alışverişe çıkıp size yakışmayan her şeyi alırsınız. Modacının karanlık tarafı kendinizi fiziksel olarak yenik görmenizdir: cazibesiz, şişman, yaşlı ve o yüzden güçsüz... Kendinizi köprüden aşağı bile atabilirsiniz.

Bazı çirkin ördek yavruları bu iç karanlığında hep yaşar-

lar ve bu bir tür cehennem çukurudur. Kendinizde sevecek ya da içinizde güzel olan bir şey bulamadığınızda, nefes almak bile gayret gerektirir. Sanki olumsuz bir imge, erken bir yaşta aklınıza yer etmiş gibidir, belki de haset ya da müdahaleci bir annenin belli bir tarzınızın olması gerektiğini söylemesi ya da oyun arkadaşlarınızın sizinle görünüşünüzden dolayı alay etmiş olması gibi...

Anoreksiya ve bulumia çirkin ördek yavrusu sendromunun ürünü olan iki bozukluktur. Çirkin ördek yavrusu, mükemmel kuğu olmadığı için eleştirildiğini ve reddedildiğini hissettiğinden, bildiği tek yolla bedenini kontrol etmeye çabalar. Çirkin ördek yavrusunun karaltısı acımasızdır; kusurun sesinin hududu yoktur. Eğer izin verirsiniz kulağınıza 7 gün 24 saat fısıldar. Çirkin ördek yavrusu sendromundan mustarip Modacı için, en hafif derecede olsa bile, ondan kurtulmanın esası herkesin – ve siz de dahil olmak üzere – güzel kuğunun içinde bir gerçek öz benliğin olduğunu idrak edebilmesidir.

Erkeklerdeki Karşılık

Kendisini Modacının erkek karşılığı olarak gören tüm erkekler – Beyefendi ya da Metroseksüel – Modacı için yazdığım birçok şey sizin için de geçerlidir. Bu arketipin temel unsurları cinsiyetten dolayı değişiklik göstermez. Ancak, erkek Modacının yüzeysel ifadesinde farklılık gösterir.

Beyefendi yüzyıllardır olan bir arketiptir ve bugünün Beyefendisi; zarafet, gelenek ve ritüelin tecessümü olan lordlar ve şövalyelerin zengin mirasının vârisidir. Metro-

seksüelin, öte yandan, geçmişî yoktur ama medyanın yer verdiği moda ve kozmetik sanayinin yarattığı bir melezdır. Bir kadın Beyefendinin ona kapıyı tutmasını ve akşam yemeği ısmarlamasını, masaya otururken ayağa kalkmasını, paltosunu tutmasını ve bu rafine arketipi tanımlayan “ay ne kadar da ilgili” dedirten ufak jestlerde bulunmasını bekler. Ancak, herhangi bir kadın bunların tümünü Metroseksüelden bekler mi? Hiç sanmıyorum. Muhtemelen Metroseksüel aynada saçını taramakla meşguldür.

Kısacası, Metroseksüel kendisini ve fiziksel potansiyelini keşfetmiştir. Bu melez arketipin ortaya çıkmasından önce gerçekte hiç var olmayan erkek güzellik sanayi alanının yükselişî itibarı, ona aittir. Metroseksüellerin dergi kapaklarında belirmesi ve Beyefendi klasiğini gölgede bırakarak Hollywood izleyicilerini ele geçirmesi, kusursuzca yontulmuş bedene ya da saç stiline – sadece kesimine değil – erişebilmenin önemini birdenbire yükseltmiştir. Sporcu arketipinin yanı sıra, Metroseksüel medyanın “en seksi erkeği” listelerine hakkindir. Metroseksüelin pek övülen yumuşakça yüzü büyük ölçüde yüzeyseldir – bakıma özenin artması, buna manikür, pedikür, saç boyama, yüz bakımı ve hatta makyaj da dahildir. Beyefendinin hedefi; gösterişli takımlar giyerek güzellığın *peşinde olmakken*, Metroseksüelin hedefi güzel *olmaktır*, son moda kıyafetlerin içinde alem yapıp herkesi *peşinde koşturmaktır*. Romantizm Beyefendinin içinden gelirken – Cary Grant ya da Fred Astaire ya da Sean Connery gibi romantik efsaneleri hatırıza getirin – romantizm Metroseksüeli *çevreleyen* yapay yapı, romantik libidosu olmadığından, imge ve şekil yansımasıdır. Metroseksüelin gururu ve gücü, vü-

cut geliştirme ve zenginliğin ötesinde stile yapılan yatırımdır. Metroseksüelin yükselişiyle, yüzyıllardır ilk kez olmak üzere, Modacı arketipine sahip olan kadın ve erkekler hangi birinin daha güzel olduğu konusunda rekabet içindedir.

Ancak, arketipler devam ettikçe, melez Metroseksüel saman alevi gibi yanıp sönecek, doğuştan zarif Beyefendi, öncü adam, romantik lider, yıldızı parlayıp söndükten çok sonra da varlığını sürdürecektir.

Modacı Mitleri

Moda dünyasının iz bırakan mitleri şunlardır: “*İnsanı gösteren kıyafetidir*” ve “*İlk izlenim yaratmak için ikinci bir şansınız yoktur*” ile bunlara en yakın olan “*Hiçbir şey tarzın yerini tutmaz.*” İsteddiğiniz kadar “Modayla o kadar da ilgili değilim” diye karşı çıkın ama ben şöyle karşılık vereceğim, “Bu tamamıyla saçmalaktır.” Gerçek şu ki, bir şekilde herkes modayla ilgilenir – hatta en son ne zaman kıyafet aldığınızı hatırlamasanız da. Hepimiz Modacı değilizdir ama kabul ediyorum ki, pek çok insan gibi ben de Oscar törenini yıldızların ne giydiğini görmek için seyrederim. Tasarımcıların kim olduğunu söyleyemem ama bu pek de önemli değildir. Benim kadar diğer Hollywood Modacılarının yaşam tarzlarıyla ilgilenen milyonlarca izleyici gibi, insanları izlemeye bayılırım. Kırmızı halıdaki çoğu kadının stilistler tarafından giydirilmesine aldırış etmeyin. Onlar “*İnsanı gösteren kıyafetidir*” mitini yaşamaktadır ve biz de onların bunu göstermelerini izlemeye bayılırız.

Sıfırdan zengin olmak, Modacının bir başka mitidir. Bu-

nun iki en ünlü versiyonu “Pygmalion ve Külkedisi”dir. Antik Yunan kayıtlarında; Pygmalion, yonttuğu heykele aşık olan heykeltıraştır. George Bernard Shaw’ın “*My Fair Lady*” oyunundan ve müzikalinden bildiğimiz öyküdeki gibi, Profesör Henry Higgins, Cockney* çiçek satıcısı Eliza Doolittle’ı yüksek sosyeteye takdim etme gibi zorlu bir görevi üstlenir. Başarısı, Eliza’nın kusursuz diksiyon ve görgü kurallarını öğrenmesine bağlıdır. Başka şekilde söylemek gerekirse, o dönemin İngiliz Modacı sınavını geçmelidir. Bildiğimiz gibi, özüne sadık kalarak, üst sınıf oyununu oynamakta başarılı olur ve bu süreçte kendi Pygmalion’ının aşkını kazanır.

Külkedisi masalında sihirli bir büyü, tek camdan ayak kabı ve bir yakışıklı prens, genç bir kızın prenses Modacıya dönüşmesini başlatır. Arketip mitinin bu versiyonunda, Külkedisi rüyaların kabul olduğu büyüdü dünyayın içine girer. Külkedisi prensin aşkını kazanır ve bir ömür boyu mutlu yaşarlar. Külkedisi hikayesi, sadece bizim prenses, prensle tanışır masalını sevdiğimizden değil, dönüşüm fikrinin merakımızı uyandırdığından bir arketip klasiği olarak süregelir. Birdenbire, kendimizi bir sergileme biçiminden diğerine geçirmemiz gerçekten mümkün mü? Makyaj ve moda, iyilik meleğinin sihirli değneği işlevini görür mü? Ya da sonunda başarı garantisi olmayan saatlerce çalışmayı ve pratik yapmayı mı gerektirir?

Günümüzde, modanın ve makyajın dönüşüm gücü üzerine kurulu sıradan insanların yaşamlarını konu alan programlar vardır. Size prens ya da prenses sözü veremezler ama günümüz Modacısı giyimiyle dönüştürülmüş kadın ya

* Doğu Londralı (Çev. N.)

da erkeğin toplumsal piyasada daha fazla şansı olduğu mi-tinden faydalanır. Sonuçta, Modacıdan öğrendiğimiz şey, bir giysinin ve bir de modanın olduğudur. Giysi pratiktir; moda eğlenceli. Giysi; mitlerle, hikayelerle ve peri masalla-ryla birlikte anılmaz ama moda anılır. Modanın sıradan bir parçayı olağanüstü hale dönüştürme gücü vardır, en azın-dan geçici olarak... Moda her birimize kişisel mitimiz için-de biçim verir. Ne kadar da eğlenceli!

Yaşam Tarzı Zorluğu

Modacının yaratıcı içgüdüğü modayla sınırlı değildir. Aslın-da, hiçbir arketipin katı bir şekilde tanımlanmış etki sınırı yoktur. Her bir arketipin özellikleri – ya da en azından bir-çoğu – yaşam tarzınızın tüm yelpazesine karışır. Modacı için bunun anlamı, moda aşkının şık bir yaşam çevresine ve hatta sosyetik bir hayat stiline sahip olma eğilimine uzanabileceği demektir. Sosyetik yaşam tarzı, tüm düzgün restoranlarda ve gece kulüplerinde görünmek ya da St. Barts ya da St. Tropez gibi moda yerlerde tatil yapmak demek olabilir. Ancak, *sos-yetik*, bir ruh halidir, bir kıyafetin tanımı değil. Hayata kap-sayıcı bir yaklaşım olarak bir araya gelen bir grup tavır, tarz, tasarım, görgü kuralları ve öz imajını karakterize eder.

Şüphesiz, sosyetik yaşam tarzını bir araya getirmesi ve sürdürmesi gayret ister. Modacı olarak zorluğunuz, kim oldu-ğunuzu yansıtan ve kişi olarak sizi güçlendiren bir yaşam tar-zı yaratmaktır. Bedeninizle, aklınızla ve giysilerinizle barışık olmalısınız. Yaşam tarzınız sizin en büyük kişisel tasarımınız olmalıdır çünkü kendine güven, en yüce aksesuarınızdır.

Arketipinizi Tanıyın: Bir Modacı mısınız?

Kararlı bir Modacı olabilirsiniz ya da sevimli kıyafetleri seven birisi ya da statü edinmek için modayı takip eden birisi... Farklılıkların üstü kapalıdır, bazı durumlarda üstünkörü bakan biri için algılanamaz ama moda ve güç arasındaki ilişkinin çok farklı görüşlerinden kaynaklanırlar. Son moda kıyafetleri giyinip kuşanmaktan hoşlanan, en çok konuşulan ve statü tasarımlarını giyen ve ilk olmak için acele eden birçok kadın vardır. Bu kadınlar modanın köleleridir, etiketin üstündeki fiyata, eğer herkesin "Son modayı bilirim ve satın almaya gücüm yeter. Marka olmayan bir şeyi giymem"i bilmesine izin verdiği ölçüde kayıtsız kalırlar. Bu kadınlar için güç, refah ve statü imgesini yansıtmaya, kendisine elit süsü verme hünerinde gizlidir. Ancak bu, bir güç yanılsamasıdır. Tepeden tırnağa Chanel giymek, sizi yürüten ilan panosundan biraz fazlası yapar.

Bu tip moda mağduru, Modacıdan farklıdır. Eğer gerçek bir Modacıysanız, podyumun gözdelelerinden ziyade, kendi kişisel tarz anlayışınızı ve size göre gücün gerçek kaynağını, içinizden gelen ve kim olduğunuzun mutlak manasını gösteren kıyafetleri bir araya getirmek sizi daha çok ilgilendirir. Chanel giyme şekliniz, Chanel ceketini, yeni bir genç tasarımcının kot pantolonuyla; büyük mağaza perakendecisinden 12.95 dolara satın alınan bir tişört ve tanınan bir marka olan ya da olmayan müthiş görünen ayakkabılarla eşleştirmektir.

Modacı olarak, hangi vesileyle ya da bir araya getirdiğiniz hangi parçalarla olursa olsun kendinizi nasıl müthiş göstereceğinizi bilirsiniz. Güç giyimi kavramını bilirsiniz.

Statü perakendecisinden alınmış iz bırakan bir saat değil, kişisel öykünüzü biraz anlatan tılsımlı bir aksesuar ya da takıdır. Milyonlarca dolar değerinde olabilir ya da herhangi bir etiket değeri olmayabilir ama sizin için değeri paha biçilmezdir. Özünüzü – güzellik anlayışınızı, değer anlayışınızı, özsaygınızı – ifade eder.

Modacı olarak sadece size yakışanı bilmekle kalmaz, aynı mucizeyi başkaları için de gerçekleştirirsiniz. Sizin doğal hevesiniz ve güzellik anlayışınız, paylaşmaktan mutluluk duyacağınız doğuştan gelen yeteneklerdir. Güzel giyinmek sadece yeteneğinizin bir parçasıdır. Tüm hayatınızı kişisel modanızı ifade etmeye, kim olduğunuzun temel ifadesine adanmışsınızdır.

Hâlâ Modacı sınıflandırmasına uyup uymadığınızdan emin değil misiniz? Bir sonraki sayfada yer alan Modacının davranış biçimleri ve özelliklerine bakın ve herhangi biriyle özdeşleşip özdeşleşmediğinize karar verin.

MODACININ DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- *Ne giyerseniz giyin, harika görünme konusunda beceriniz vardır.*
- *Kıyafet sizi değil, siz kıyafeti taşırsınız.*
- *Modayı, özsaygınızı geliştirmenin aracı olarak görürsünüz.*
- *Bilgili bir alışverişçisinizdir ve yeni tarzları denemeyi seversiniz.*
- *Kişiliğinize hitap eden parçalara yatırım yaparsınız,*

başkalarının olmanızı istediği kişi gibi değil.

- *Başkalarındaki güzellikleri görürsünüz ve Modacı olmayanların kişisel tarzlarını bulmasında yardımcı olursunuz.*
- *Hiçbir zaman geçici moda diyetleri yapmazsınız, egzersiz yaparak ve doğru gıda alarak zinde kalmayı tercih edersiniz.*
- *Size güç verecek giysiyi aramak için yaptığınız alış-veriş çılgınlığınız keşif misyonlarınızdır.*
- *Kıyafetlerini giydiğiniz genç tasarımcılara destek vermekten hoşlanırsınız.*
- *Genellikle kişisel tarzınızdan dolayı hayranlık (ve kıskançlık) uyandırabilirsiniz.*
- *Modayı kendi sanat biçiminiz olarak değerlendirirsiniz, bedeniniz de tuvalinizdir.*
- *Kendi güzellik standartlarınızı belirlersiniz ve kendinizi başkalarıyla kıyaslamaktan kaçınırsınız.*

Arketipinize Adım Atın: Modacının Gücünden Faydalanın

Modacı olduğunuzu bilmeniz, onu doğru ifade edeceğiniz anlamına gelmez. Modacıların bile elbise dolaplarında ya da evlerinin bir köşesinde tasarım hataları vardır. Ancak, sizin için moda dışı güzellikten öte olduğundan öğrenmeye isteklisinizdir. İşte size içindeki Modacı ile temas halinde olabilmeniz için bazı öneriler:

- **Gardırobunuzu gözden geçirin.** Hiçbir şey boş bir yığın kadar insanın enerjisini tüketemez, bir defa bile

kullanmadığımız yığınlar dışında. Modacılar için elbise dolabı enerji tüketendir. Bir zamanlar pek sevdiğimiz kıyafetler, duygusal değeri olan parçalar ve büyüsunü kaybetmiş güç öğeleriyle dolu... Duymuşsunuzdur: bir kıyafeti iki yıl giymezen bir daha hiç giymezen. Eğer kopamıyorsanız bir yıl saklayın. Aynı zamanda, atmadan önce akıllı davranın. Modacının dolabı onun arşividir, genelde simge tasarımlar içeren. Güzel olanı ve güzel yapılmış koruyun. Belli olmaz, bir gün çıkarır, yine giyersiniz. Ya da sergilersiniz.

- **Acımasız olun.** Her kıyafetin üstünde bir “belki” etiketi durur çünkü bir gün kilo verip yine giyebilmeyi düşünürsünüz. Kilo verdiğinizde de, gayet iyi biliriz ki, yeni kilonuzu yeni bir dolapla kutlarsınız. O yüzden bütün bu ince hatıraları hayır kurumuna verin ve forma girmeye çabalayın.
- **Uzmanlardan yardım isteyin.** Bir Modacı için, moda hakkında bilmediklerinin olduğunu kabul etmek zordur. Ancak, tarzınız bir değişim içindeyse ya da giyiminiz hakkında daha maceracı olma arzusundaysanız, yardım istemenin ayıp bir tarafı yoktur. Hayat boyu en iyi arkadaşınız, gözünden hiçbir şey kaçmaz bir Modacı değilse, bir moda danışmanı tutun. Böyle bir yatırım yapmaya değecektir ve uzun vadede sizi epey kurtaracaktır. Zevk sahibi ve hayat dolu bir bakış açısı olan birisi, dolabınızdan sizi tanımlamayanları ayırabilir. Şayet ruhunuzu donatmak, bedeninizi donatmak kadar önemliyse, sizin değerlerinizle uyumlu birisini seçmeyi de ihmal etmeyin.

- **Amaçlarınız hakkında açık olun.** Var olan dolabınıza başka amaç mı kazandırmak istiyorsunuz? Ya da bazı parçaların yerini değiştirip eklemek ya da hepsini ikinci el dükkanına gönderip yenisine başlamak mı? Birçok moda danışmanının size ucuza sağlayabileceği mağazalar ve tasarımcılarla ilişkisi vardır. Uzmanlar söyledi diye onların size yakıştırdıklarını giymek zorunluluğu tuzağına sakın düşmeyin. Unutmayın: Çoğu tezgahhtar komisyon üzerine çalışır ve ne kadar yardımcı olsalar da, sonuçta amaçları satışı kotarmaktır.
- **Renklerinizi keşfedin.** Moda eğlenceli olmalıdır. Zevk almanın bir yolunu bulun ve gurur verici bir gardırop ortaya çıkarmak için bir renk danışmanından yardım isteyin ya da bir kursa katılıp hangi rengin teninize ve saç rengine en iyi uyduğunu öğrenin. Endişelenmeyin: Size renk tonları önereceklerdir, böylece toprak tonlarının yakıştığı sonbahar tipiyseniz, hardal rengine saplanıp kalmazsınız. Size uyan renk tonlarını tercih etmek, sizi güçlü kılar. Kendinizi, yanlış tonda bir tasarımcı bluzunun içinde, eski moda ama doğru renkte olan bluzunuzdan daha rahat hissetmezsiniz.
- **Oyun oynar gibi davranın.** Aynı tarzda sonsuza dek kalmanızı söyleyen yok. İşte bu Modacı olmanın keyfidir. Tasarımın tüm yelpazesine kendinizi bırakın. Bir arkadaşın arkadaşı, bazı öğle aralarını lüks bir mağazanın tasarım kıyafetleri katında, özel tasarımları deneyerek geçirirdi. Muhtemelen almaya parası yetmezdi ama böylelikle eski gardırobundaki kıyafetlerini büyüleyici hale dönüştürebilmesi-

ni sağlayan oldukça rafine, renk, tasarım ve işçilik anlayışını geliştirmişti. Eğer bir Balmain ve Stella McCartney denemekten utanıyorsanız, defilelere gidin ve müzelerde kostüm sergilerini ziyaret edin. Dokunamazsınız ama bakabilirsiniz. Bir Modacı için güzellik bakanın gözündedir.

- **Birilerini güzelleştirmeyi deneyin.** Bildikleriniz hakkında cömert olmaktan başka hiçbir şey daha fazla güçlendirici olamaz. Pygmalion'ı oynayın ve tarzı olmayan bir dostunuza özel gün için bir kıyafet ortaya çıkarın. Makyaj malzemeleri reyonuna ise, onun güzelliğini ortaya çıkaracak bir değişim için uğramayı unutmayın.
- **Yalnız alışveriş yapın.** Sadece siz yansıtmak istediğiniz imgeyi bilirsiniz, dünyanın görmesini istediğiniz kişilik anlayışınızı... Cümleye, "Biliyor musun, aslında şöyle giyinmen lazım..." diye başlayan bir arkadaşla ya da annenizle alışveriş yapmayın.

Arketipiniz ne olursa olsun, onu tamamıyla ifade etmenin önemli adımı size neyin güç verdiğini, sizi neyin tükettiğini ve gücünüzü nasıl geri kazanabileceğinizi keşfetmenizdir.

Size Güç Veren Noktalar

- **Kendi yaşam tarzınızı yani kendi kişisel moda ifadenizi yaratmak.**
- **Yeni tarzları denemek için kendinize tam yetki vermek.**

- **En iyi değerlerinizi vurgulamak.** Ne olduklarını ve nasıl en iyi şekilde faydalanacağınızı.
- **Formda kalmak.** Güzellik ve formda olmak birbirinden ayrı düşünülemez. Cezalandıran perhizler çare değildir.
- **Karalı olmak.** İyi tasarıma olan sezginiz tamamıyla doğrudur. Sakın içgüdünüzü sorgulamayın.
- **Bu zamanda yaşamak.** Hafıza kulvarına yolculuklar etrafınızdaki güzellikleri fark etmenizi engeller.

*Size Güç Kaybettiren Noktalar (ve onu
tekrar kazanma şekli)*

- **Alışveriş nöbetlerine** kendinizi daha iyi hissetmek için **itimat etmek.** İşe yaramayacaktır ve o kıyafetleri hiç giymeyeceksinizdir. Sadece kendinizi iyi hissettiğinizde alışverişe çıkın.
- **Başkalarının onayı peşinde koşmak.** İhtiyacınız olan tek onay kendinizinkidir. Gayret edin.
- **Kendinizi başkalarıyla kıyaslamak.** Her zaman arkanızda sizden daha genç ve daha güzel birisi olacaktır. İç güzelliğinize odaklanın; kalıcı olan odur.
- **İçinizdeki eleştirmene kulak verin.** O ses, ne zaman çok kilolusun, çok yaşlısın, ya da zevkin yok demeye başlarsa kulaklarınızı tıkayın.
- **İç kudret ayarınıza kulak asmayın.** Otomatikman size güç verenin cazibesine kapılırsınız. Sinyallere dikkat edin.

Bakıcı için Yapılacaklar Listesi

- Yaşamımı, kişisel moda ifadem olarak düşünürüm.
- Güçlenmiş hissetmek için giyinirim.
- Ben çirkin ördek yavrusu değilim. Kutsal sözüm, “Ben bir kuğuyum, ben bir kuğuyum, ben bir kuğuyum”dur.
- İç güzelliğe odaklanırım, çünkü kalıcıdır.
- Başkalarına kendi Modacılarımı keşfetmelerinde yardım ederim.
- Modaya bayılırım ama kölesi olmam. Onu benliğimi keşfetme olduğu kadar, kendini ifade etmenin de bir yolu olarak görürüm.
- Kendimi ya da modayı çok ciddiye almam. Sonuçta giyinmek, eğlenceli olmalıdır.

Nihai Görüşler

Tüm müthiş Modacılar son bir öğüdüm var: Güzeller güzeli benliğiniz olsun. Bu size bir ömür boyu yetecektir.

8. BÖLÜM

ENTELEKTÜEL

Arketip Ailesi: Düşünmek

Diğer İfadeler: Profesyonel, öğrenci

Yaşam Yolculuğu: Bilginin peşinde olmak ve doğruyu tüm ifadelerinde keşfetmek

Tek Zorluk: Yeni fikirlere açık olmak

Evensel Ders: Sebep ve gerçek arasındaki farkı ayırt etmek

Tanımlayıcı Erdem: Bilgelik

İç Karaltı: Entelektüel becerilerinizi akıl oyunları oynamak için kullanmak ve gerçekten ödün vermek

Erkeklerdeki Karşılık: Entelektüel

Entelektüel Miti: Eğer iyi bir insansam, bana kötü bir şey olmaz. Her şeyin mantıklı bir sebebi olmalıdır.

Davranış Biçimleri ve Özellikler: Entelektüel...

- Sırf öğrenmek için öğrenir.
- Hayata verdiği tepkiler kalbiyle değil zekasıyladır.

- Harekete geçmeden önce bütün seçenekleri düşünür ve gözden geçirir.
- Kendisinin ve başkalarının yaşamını iyileştirmek için bilgelik geliştirir.

Yaşam Tarzı Zorluğu: Fazla düşünmemek

Yaşam Yolculuğu

Entelektüel entelektüel yapan şey, bir cümlede özetlenebilir: *Aklınızın gücünü ve zenginliklerini keşfetme merakınız vardır.* Bu arketipin yaşam yolculuğu, yaşamın tüm alanlarında doğruyu keşfetmek uğruna bilginin peşinde koşmaktır. Doğuştan meraklı olan Entelektüel için internet çağında yaşamak çok zevklidir; sizi sonsuz bilgi akışına erdirtir. Entelektüeller bu veri güdümlü dünyada iyi gelişirler: Mantık eviniz sanal gerçekliktir. Saatlerinizi internette dolaşmakla geçirebilirsiniz, ister internet günlüğü tutun, bilimsel bir araştırma ya da online alışveriş yapın ya da e-posta yağıdırın. Her şeyi kontrol altında tutmak ağ oluşturma gerektirir ve sizin için internette geçirdiğiniz zaman bir gerekliliktir, hobi değil.

Gerçek bir Entelektüel; veri, bilgi edinme ve bilgi ayrımını yapabilir. Veriler sadece olgu ve istatistik, bilgi edinmenin ham malzemesi, anlamsız ve ıvr zıvır şeyler kadar gerçekleri de içeren bir bohçadır. Bilgi edinme, birbirimizle olan iletişimimizin birçoğunun temelidir. Bilgi başka bir şeydir ve bunu Entelektüelden başka kimse daha iyi bilemez. Bilgi, insan aklının kavrayabileceği tam spektrumun bir anlayışıdır. Şayet bir Entelektüel iseniz; bilgi için bilgi,

öğrenme aşkı ve neden bazı şeylerin oldukları gibi olduğunu anlama hırsının peşinde olma isteğiniz vardır.

Günümüzde dünya, etki ve mali kazanç elde etmek için bilgi edinmeye güdümlüdür. Ancak bilgi için bilginin peşinde olmak pratik değildir, karşılığı olmayabilir. Böylesine bilgi saftır, doğanın döngüsü ya da gezegenlerin hareket tarzı ya da belli bitkilerin iyileştirici özellikleri gibi temel prensipleri, anlayışımızı geliştirir. Gerçeklik aşkına olan bilgi edinme Entelektüelin yaşam yolculuğunu tanımlar.

Entelektüel olarak, iyi konuşma ve diğer enerjik akıllarla fikir alışverişinde başarılısınızdır. İletişim sizin için hayati-dir. Ancak, Entelektüelin ölçüsü, hitabet yeteneğinizin ne kadar gelişmiş olduğu ya da ne kadar olgu edinmiş olmanız değil, bilgi ve deneyimi kapsayıcı bir anlayış ve yaşamdan tatmin olmaya ne kadar iyi dahil edebildiğinizdir. Dünyayı, soyutlanmış kişiler ve organizmaların yaşadığı bir gezegen olarak gözlemlemek yerine; Entelektüel, birbirine bağlı bir girift ağ olarak görür. Kalp merkezli arketipler sıcak, samimi, 'hepimiz insanlığa ve yeryüzünün tüm yaratıklarına bağlıyız' gibi hissederken, Entelektüel; birbirine bağımlılığı moleküler düzeyde, zihinsel ve içgüdüsel olarak altında yatan tüm bilimsel yapıyı kavrayarak anlar.

Zeka, tüm düzeylerde sonuç çıkarma yetimizin kaynağıdır: Mantıksal, etik ve ahlaki. Düşünen aile üyeleri için zeka, bir sonu olmayan kaynak, bir iç bilgi edinme kitaplığı, sebep ve mantığı içgüdüsel zeka ile dokuyandır.

İçgüdüsel ve duygusal zeka, zeka tartışmalarında genellikle gözden kaçan Entelektüel gücün iki önemli ifadedir. Her ikisi de beş duyumuzla bir uyum içinde işleyen

arıtılmış içgüdüye dayalıdır. Batılı ülkelerde yaşayan çoğumuz, aşağı yukarı standart bilgi bütünü ve edindiğimiz geleneksel eğitim yolunu izlemiştir. Duygusal ve içgüdüsel zeka için böyle bir eğitim sistemi mevcut değildir. Yine de çoğu kişi, özellikle kadınlar, rasyonel akıl işleyişinden daha fazla olmasa da onun kadar bu oldukça hassas yetilere bel bağlamışlardır. Duygusal zekanın doğuştan gelen bir özellik mi yoksa edindiğimiz bir yeterlilik mi olduğu konusunda pek çok tartışma vardır. Şöyle ya da böyle, geliştirebileceğimiz bir yeti gibi gözükmektedir. Başkalarının duygusal sinyallerini okumakta daha açık ve ihtiyaçlarına karşı daha hassas olabiliriz. İçgüdüsel zekaya gelince, hepimizin temel donanımı vardır. Herkes içgüdüyü yaşamıştır, rasyonel akıl olmadan bir şeyleri bilebilme yetisini, ama bunu çok iyi işleyen zeka sisteminin bir parçası olarak düşünmemiş olabilirsiniz.

İçgüdüsel zeka ahenkli olabilmenin, kelimelerinizi ve eylemlerinizin kalbinizde taşıdığınızla tutarlı olmasını sağlayabilmenin sonucu olarak gelişmiştir. Bütünlüğü her seferinde bir yaşam seçimi ile ediniriz. Söz vermek ve söz tutmak, cesaret ister. Değerlerinizi ve manevi inançlarınız, tespit edip, günlük seçimlerinizin onlarla uyum içinde olduğundan emin olmalısınızdır. Ancak tam olarak bu seçimler yoluyla özsaygı geliştirirsiniz.

Karşılığında özsaygı, size içgüdüsel zekanın kapısını açar. Beş duyu organınız yanılmalara tespit etmede etkin değildir. Rasyonel akıl da. Ama birlikte, gerçeği ayırt edebilirler. İçgüdüsel kaynaklarınızı kullanarak onlara güvendiğinizde, dedikodu ve hain yalanlara kanmaktan kaçınabilirsiniz.

Tarzınızı düşünerek, diyet ya da egzersiz yaparak bu artırılmış bilinç düzeyine dahil edemezsiniz. Ahenkli olmayan yanınızla yüzleşmek üzere verdiğiniz bilinçli kararınız ve sonra da bu yönünüzü uyumlu hale getirmeyi seçerek ahenkli bir kişi olmanız gerekir.

Zeka dediğimiz şu büyük kitaplık, okuyup öğrenme, yaşam deneyimleri, sağduyu ve içgüdüsel zeka ile yığılıdır. Birlikte, bize net kararlar alma imkanı verirler. Birçok Entelektüel için bu bilgi deposu profesyonel başarıyı getirir. Ancak bu arketipe sahip olanların keşfettiği üzere, aklın etkisinde olmak, anlamlı bir yaşam sürme merakınızı tatmin etmek, sadece hayalini kurmak değildir. Bilginin peşinde olmak ve aklın zenginliklerini keşfetmek haliyle sizin kendi kendinize “Benim gerçek değerlerim nedir?” ve “Yaşamımın geri kalan kısmında ne yapmalıyım?” gibi derin sorular sormanızı sağlar.

Tek Zorluk

Bir Entelektüel kadar öğrenmeyi seven biri için, açık fikirliliği alışkanlık olarak görürsünüz. Ancak tuhaftır ki, yeni görüşler için zihni açık tutmak bu arketipe zor gelebilir. Büyük bir üniversite gibi olan Entelektüelin akıl kitaplığı büyük çapta geçmişin bir ambarıdır, insan türünün birikmiş bilgi dağarcığıyla dolu olan bir ambar. Entelektüeller ukala olabilir. Böylesine keskin bir zekayla, herkesten daha eğitimli, daha bilgili ve neredeyse daha haberdar olduğunuzu düşünmek oldukça kolaydır; o halde zihninizi neye ve ne için açık tutarsınız? Bilmediğiniz hâlâ ne var? Entelektüel

profesyonel için sektörel bilgi ve beceriler sizi ilerletendir, o yüzden, sahip olmadığınız enformasyon varlığını kabul etmek için çok az dürtü vardır.

Neyse ki, aklınızı açık tutan sizler için, ödüller bir hayli fazladır. Yıllar önce tanıdığım, çok başarılı bir iş sahibi adama başarısının gizemini sormuştum. “Çok kolay oldu” demişti: “Bu iş ihtiyacı olduğunu bildiğim, her şeyi benden daha iyi bilen kişileri işe alırım.”

Sağduyu, en işe yarayan zeka biçimimiz, bize her şeyi bilmemizin mümkün olmadığını, kendimiz hakkında bile bunun böyle olduğunu söyler. Başkalarının tavsiyelerine ihtiyacımız vardır – geribildirimlerine, fikirlerine, bilgilerine. Hiçbirimiz yaşamı yalnız idare edemeyiz. Yine de, bir Entelektüel zaman zaman başka birisinin Entelektüel yeteneklerini kabul etmekte zorlanabilir. Ve Entelektüel üstünlük sağlama çabası, profesyonel yaşamla kısıtlı değildir.

İki zeki kişinin, zekice olmayan bir şey yapması yani; egolarının beyinlerine hükmetmelerine izin vermeleri yüzünden kişisel ilişkiler zarar görebilir. Böyle bir durumda aptalca seçimler yaparlar.

Herhangi birimiz, belli düşünce şekillerine, eğitimimiz, bilgimiz ya da edindiğimiz bilginin sınırlı olması sonucunda takılıp kalabiliriz. Hükmedebileceğimiz en kolay konum kendimizinkidir ve inançlarımızı güçlendirmek boşa bir çabadır. Entelektüelin sanatı, yeni fikirleri dikkate alıp, açık fikirli ve içten kalmaktır.

Evrensel Ders

Batı toplumunun özelliği akıl yürütme yetimize aşık oluşumuzdur. Olan bitene neden bulma ve neden öyle oldukları arayışı DNA'mızda vardır. *Nedenini* bilmemiz gerekir. Her bir olayın arkasında, kişisel ya da kozmik, geçerli bir açıklama olduğunu farz ederiz.

Sebeplerini arayışımız bizi, iç kaynaklarımızı başarmayı ortaya çıkarmak üzere çabalamaya doğru yönlendirmiştir – tamamıyla rasyonel, kontrollü yaşam. Entelektüeller işin temelini ya da kaynağının izini sürmede kararlıdır, sanki önce olayların temel sebeplerini bilmenin sonuçlarını kontrol etmelerini sağlayacakmış gibi... Bir sağlık sıkıntısı olduğunda mantıklı bir neden bulmaya çalışmak bu arketipin özelliğidir – probleme neden olan travma ya da tetikleyici olay. *"Bu hastalığın neden olduğunu bulabilirsem, çaresini de bulurum"* şeklindeki akıl yürütme yolu böylece ilerler. Bu elbette hüsnü kuruntudur; bir çeşit sözde rasyonellik. Aslında, yaşamda olan çoğu şey sebepler ve şartlar karmaşasının bir sonucudur; çoğu bilinmez ya da bilinemez. Sebepleri ortaya çıkarmaya harcanan enerjinin sınırlarını yaşamak, Entelektüeli kaçınılmaz olarak bu arketipin evrensel dersiyle yüzleştirir: Sebep ve gerçeği ayırt edebilmek.

Şayet Entelektüel arketipiniz varsa, rasyonel aklınız size meydan okuyacaktır, çünkü yaşam rasyonel, mantıklı ve adil *değildir*. Hepimiz, haksızlık olduğunu düşündüğümüz mantık çürüten olaylar yaşarız. Niçin? Çünkü yaşam oyunu hiçbirimizin etrafında dönmez. Dünyada 7 milyar insan yaşamaktadır ve hepsi gelişen olayların içindedir.

Yaşamın her anında, yüreğiniz ve ruhunuzun her bir köşesinde saklı çelişkiler ve gizemleri idare etmek için içgüdüsel becerilere ihtiyacınız vardır. İlişkiler hiçbir şekilde rasyonel ve iyileştirici değildir. Bağışlamak ve bütün rasyonel ihtimaller tersini gösterse de, önsezilerinizi dinlemek gerekir. Ve yine de, yaşamınızın parlak anlarına geri dönüp baktığınızda, birçok durumda rasyonel düşünmenin olan bitenle bir ilgisi olmadığını ve içgüdülerinizi dinlemenin – bunu yaptığınızın farkında olup olamasanız da – en iyi sonuç vereceğini açıkça göreceksiniz. Bir başka deyişle, sizi gerçeğe götürmüştür. Gerçeği keşfetmek için çok da mantığa bel bağlamayın ve önsezinizi dinleyin.

Tanımlayıcı Erdem: Bilgelik

Bilgelik Entelektüelin erdemidir, artırılmış zeka ve onun en zarif ifadesinin işaretidir. Bilge arketipleri, toplumların ve kabilelerin geleneksel bilgelik taşıyıcıları olmuşlardır. Ne yazık ki, toplumumuzda resmi bir yerleri yoktur. Bilge yaşlılar yerine, gençliğe aşık kültürümüzde bir yük olarak gördüğümüz yaşlılar, yaşlanan yetişkin nüfusumuz vardır.

Bilgelik, yaşamaya ve bir sonraki nesillere aktarmaya değer yol gösterici prensipler haline gelen antik ve değişmeyen gerçeklerin bilgisinden gelir. Bir defa babam beni bir kenara çekti ve şunu söyledi: “Sende, bilmen gereken bir şey fark ettim. Hafızan zayıf ama bu fena bir şey değil çünkü bir yalancının iyi bir hafızaya ihtiyacı vardır. O yüzden sen hayatında her zaman doğruyu söyleyebileceksin. Böyle davran ve endişelenecek hiçbir şeyin olmaz.”

Babam bana sonra sıkı sıkı sarıldı ama ben çok ürkmüştüm. Beni yalan söylerken yakaladığı için değil; yalan söylememiştim. Aksine, şöyle düşündüm: “*Kötü bir hafızayla nasıl yaşarım?*” Vay be. Sekiz yaşında bir çocuk olarak, her şeyin *tam gerçeğini* hatırlamak üzerine kurulu bir hayatı nasıl idare edebileceğimi bulmam gerekiyordu. Orada kusurlu hafızamı telafi etmeye azmettim. Not tutacaktım, daha çok çalışacaktım, her şeye iki kere bakacaktım ve her söylenene daha iyi kulak verecektim. Yalan söyleme riskine girmemek için elimden gelen her şeyi yapacaktım. Geriye dönüp baktığımda, böylesine küçük bir yaşta bana gerçeğin sorumluluğunu veren babam ne kadar da bilgeymiş! İki erkek kardeşime de daha gençken aynı şeyi söylediğini keşfettim ve sonra kusurlu hafıza genlerimize güldük. Ancak erkek kardeşlerim bu öğüdü çocuklarına, büyük bir bilgelikle aktardılar.

Bilgelik erdeminin Entelektüele nasıl yararı dokunur? Bilgelik sizi bir başkasına zarar vermeden önce bir kez daha düşünmeye çağırır. İçinizdeki bu ses, duygusal çatışmanın tam ortasında size fısıldar ve der ki, “Bunu söylemek istediğinden emin misin? Çünkü söylersen ilişkiniz bir ömür boyu değişebilir.” Bilgelik, yaptığımız seçimlerin sonuçlarını düşünmeniz için size ilham verir – yaşamınız ve başkalarının yaşamı üzerindeki etkilerini gözden geçirirsiniz. Entelektüel arketip, evrenin kurallarının farkında olduğundan, bir defa seçim yapıldı mı, eyleme geçirilen sonuçlar döngüsünü durdurmanın bir yolu olmadığını anlar.

Size devamlı olarak, bir başkasıyla olan bitmemiş işlerinizi ve bağışlamanız gerektiğinde bunu size hatırlatan bilgelik

erdemidir. Bu arketip için bütünlük ve dürüstlüğün tatmin edici bir yaşamın temelleri olduğunu hatırlatan bilgeliktir.

İyi ki Entelektüel arketipinin böylesine, gerçeğe karşı sevgisi ve bilgelige karşı saygısı vardır ki, bilge kişiler olmasa da, bu erdem siz bu dünyada olduğunuz sürece kaybolmayacaktır. Siz geçmişin bilgelerine saygı duyarsınız ancak kendi yaşamınız da sizin en iyi bilgelik öğretmenlerinizden bir tanesidir. Yaşamınızda, kendi yaşam deneyimleriniz yoluyla bir depo dolusu bilgelik biriktirmişsinizdir. Edindiğiniz gerçeklik dersleri, sizin bilgelik mücevherlerinizdir. Bilgelik sık sık sizin en büyük zorluklarınızın altında saklıdır ve bilgelik arayışının iyileşmek için gerçek yol olduğunu anlayan ise Entelektüeldir.

İç Karaltı

Herkes öyle ya da böyle akıl oyunlarını sever; hepimiz karşımızdakini mat etme ya da bir adım önünde olma tuzagina düşeriz. Bunu bilinçli olarak yapmasak da, bir şeyi gerçekten istediğimizde hile yapabiliriz. Ancak yaşama, en zeki adam veya kadının kazandığı, Entelektüelin karaltı sporu ve rekabet oyunu olarak bakarsak, kupa ne pahasına kazanılır?

İnsanların akıl oyunlarını oynamalarının nedenleri bu kitabı doldurabilir ama neticede; hırs, gurur ve intikam duygularının bir çeşitliliğidir. Entelektüel arketipinin karaltısı, gerçekten ödün vermek üzere hareket etmektir. Buda'nın, "Hiçbir zaman yaşamın yanılsamalarına bağlamayın, hayallerin geçişine müsaade edin" öğretilerine bayılırım. O anda,

bir şey sanki onu almamız, kontrol etmemiz, bir parçası olmamız ya da başka bir şey olması gerekirmiş gibi görünür. Aksi halde ne? Buda, bu durumda şöyle derdi: “Aksi halde ne olacak? Dünyanın sonu mu gelecek? Hayatınız sona mı erecek? Sonsuza dek bir daha güneşin doğuşunu hiç görmeyecek misiniz?”

Entelektüel için alınacak ders, yanılısamayı sürdürebilmek için bütünlüğünüzden ödün vermekte istekli olmak durumunda kendinizi hiçbir zaman bırakmamanızdır. Bu döngü bir kere başlarsa, kendinizi bundan kurtarmanız neredeyse mümkün değildir. Entelektüel, bu karaltıdan kendisini her zaman kim olduğunu bilerek ve gerçeğini yaşayarak kurtarır. Unutmayın: Yaşamda yaptığınız her seçim, yediğinizden, söylediğinizden tutun, bugünün olaylarını yargılamanıza kadar, sonsuza dek hareket halinde kalacak hareketin içinde bir döngü oluşturur. Yaşamda oynayabileceğiniz akıl oyunlarının arasında en önemli olanı şudur: Her zaman başkalarına ve kendinize doğruyu söylemek.

Erkeklerdeki Karşılık

Entelektüel arketip hem erkek hem de dişidir, erkek ve kadında aynı ölçüde bulunur. Ancak bu arketipin belli ifadeleri kadınlardan çok erkeklerde ortaya çıkıyor gibidir.

Erkek Entelektüeller, birçok erkeğin duyguları hassas alanları olarak gördüklerinden, duygusal zeka yerine, akıl yürütme becerilerinden yana olma eğilimindedirler. Duygusal düşünme, keskin iş kararları alma yetisini köreltir ya da tartışma böyle sürer gider. İçgüdüsel yeteneklere gelin-

ce, Entelektüel erkeklerin doğal olarak kadınlar kadar içgüdüleri vardır – içgüdü bir insan yetisidir, cinsiyet temelli değildir – kültürümüzde iyileştirme ile ilgili alanlarda erkekten çok kadın olsa da; erkeklerin iş hayatı, bilim, tıp, teknoloji ve sanat alanında da olmak üzere yaratıcı içgüdüleri, içgüdüsel zekada kök salmıştır.

Birçok Entelektüel erkekler için çekişmeli konu, kendilerinin kadın Entelektüellere olan bakış açısıdır. Bazı erkekler zeki kadınları iş hayatlarına ve erkekliklerine tehdit olarak görürler. Entelektüel gibi çarpıcı bir arketipin cinsel entrikalara dahil olması şaşırtıcı gibi gözükse de, unutmayın ki entrikanın herhangi bir çeşidi, bir dereceye kadar zeka oyunu oynamayı içerir. Kadınlar çalışma dünyasına girdiklerinden beri, haklı ya da haksızca cinsel entrikalar, iş hayatının anlamına renk katmıştır. Erkek hakimiyetinde olan sanayi alanında daha çok kadın yükseldikçe, Entelektüel arketipine sahip erkekler kendilerine özellikle meydan okunduğunu hissedebilirler ve süper zeki kadınların yükselişini çelişkili duygularla karşılarlar.

Kendine güveni olmayan bir erkek Entelektüel, başka fikirleri duymayı reddeden kırılğan aklıyla dünyasını kontrol etmeyi çabalayarak, gerçekler, görüşler ve inatçı yargıların arkasına saklanacaktır. Ancak, kendine güvenen bir erkek Entelektüel muhtemelen açık fikirli olup, başkalarının Entelektüel görüşlerini hoş karşılayacaktır. Kendinden emin ama mağrur olmayan erkek Entelektüelin, aklına koyduğu hemen hemen her şey elinden gelir.

Şayet bu sizin arketipinizse, başkalarına ilham verirsiniz ve iyi bir yeteneği tespit ederek, yüreklendirmek doğanızda

vardır; kendi başarı düzeyinize bakmaksızın... Siz, *Su yükseldiğinde bütün tekneler yükselir* sözündeki bilgeliği kavrararsınız; birisine yardım ettiğinizde herkese yardım ettiğinizi bilirsiniz. Özgüveniniz, aklınızı geçerek, iç dünyanın derinliklerine inmenize de izin verir. Duygular ve düşlerle barışık olduğunuzdan, hayatın geçişini, bakış açınız ve espri anlayışınızla izlersiniz.

Kadın karşılığı gibi, duygusal ve içgüdüsel zekasını geliştiren Entelektüel erkek, bütünleşmiş insan özelliklerinin tümüne sahip olarak 21. yüzyılda liderlik etmek üzere konumunu almıştır. Öngörü ve cesaret olduğu sürece, istediği her şeyi başarmaya hazırdır.

Entelektüel Mitleri

Entelektüel arketipi için sadece bir tane kapsayıcı mit vardır: Yaşam özellikle rasyonel olmalıdır inancı. Bu büyük miti desteklemek için üç çeşitleme vardır:

- *Eğer iyi bir insansam, bana kötü bir şey olmaz.*
- *Her şeyin mantıklı bir sebebi vardır.*
- *İyi şeylerin başıma gelmesi doğaldır çünkü üzerime düşeni yapmış olurum.*

Böyle mitlere aşınayızdır çünkü her birimizin içinde farklı derecelerde mevcuttur. Çevremizdeki olayların neden olduğuna dair mantıklı bir sebep ararız. Manevi DNA'mızın derinliklerinde, bir şekilde eğer iyiysek, bize kötü şeyler olmayacaktır ya da en azından olmamalıdır inancı vardır. Bu

inançtan dolayı şöyle şeyler söyleriz: “Bu şekilde bir davranışı hak etmiyorum” ya da “Böylesine bir ıstırabı hak etmek için hiçbir şey yapmadı.” Kötü ya da acı deneyimleri bir şekilde ceza olarak görme eğiliminde oluruz; yukarıda tüm kozmik ceza gerektiren eylemlerden sorumlu birisinin olduğunu farz ederek...

Davranışımızı nasıl son derece mantıklı kılabiliriz sorusu, bana bir seminerimde, bir kadın tarafından yöneltilmişti. Gençliğini, ailesiyle nasıl ilgilenerек geçirdiğini ve onların sonraki yıllarında, vasiyetlerini yerine getiren ve tek mirasçısı yapmaları için onları teşvik ettiğini anlatmıştı. Bir erkek kardeşi vardı ama ona göre ailesinin tüm varlığını kendisi hak ediyordu, tek başına 15 yıl boyunca onlara baktığı için. Ancak, erkek kardeşinin başka fikirleri vardı. O seminerin olduğu tarihlerde erkek kardeşi ona dava açmıştı ve davayı sürdürmeye niyetliydi, kadının mirasının önemli bir kısmını boşaltarak. Davaya rağmen, her şeyi hak ettiği konusunda ısrarlıydı.

Mahkeme duruşmaları, her iki kardeşe de önemli miktarda masrafa mal olarak, yaklaşık 2 yıl sürdü. Sonunda, kadın mal varlığının yüzde 60'ına hak kazandı ve erkek kardeşi, yüzde 40. Ona göre, erkek kardeşi tatmin olmuştu ama kendisini aldatılmış hissetmişti ve ebeveynlerine bunca yıl gösterdiği sadakat, kardeşi tarafından hiçe sayılmıştı. Salahiyet başa çıkması zor, yırtıcı bir mittir, kendisini hayatınızda ne şekilde ifade ederse etsin. Bu kadının kavrayamadığı, erkek kardeşinin mirası eşit bir şekilde hak ettiğini ona düşündüren sebeplerinin oluşuydu ve sebepleri tuhaf bir şekilde kendisinininkileri yansıtıyordu. Yani kadının se-

bepleri ebeveynlerine sevgisinden dolayı bakmak üzerine iken, kardeşin salahiyet anlayışı, ebeveyn bakımı olmayışı temelindeydi. Sözüm ona, çocuk olarak hak ettiği sevgiyi göremediye, en azından hak ettiği mirası almalıydı.

Sonuçta, hepimiz kendi arketiplerimizin yarattığı iç dünyamızda yaşarız; hikayeler, mitler, yaralar, salahiyet anlayışı ve mantığın, düzenin ve adaletin tuhaf sistemi. Entelektüel olarak, özellikle mantık, düzen ve kontrole değer verirsiniz ve görünüşte rasyonel temelleri olan mitleri seve seve içselleştirirsiniz. Onlar size güvende olma hissi verirler. Sanki karar verme gücünüz, kozmosun işleyişi üzerinde kontrol sahibiymişsiniz gibi hissedersiniz. Bunun ötesinde, makul olanı gerçeğe yücelten mitler, kötü şeyleri bir kenarda tutabileceğinize inanmanızı sağlar. Entelektüel için zeki olmak, daha az akıl yeteneğine sahip kaderin cilvesinden mustarip ölümlülerden koruması beklenen bir çeşit zırhtır.

Akıl gerçekten kudrettir, ancak mantığın her şeye kadir oluşundaki güven kaybedilmiştir. Deha, gerçek hayatın Don Kişot gibi, irrasyonel doğasına karşı bir koruma sağlamaz. Her seferinde Entelektüel arketipli biri bana, “Bunun benim başıma nasıl geldiğini anlayamıyorum. Her şeyi doğru yaptım” dediğinde cevabım şöyle olur: “Neden sen değil?” Düzenli evrenin sebep temeli görüşüne dayalı bir akıl için bu karşılık mantıksızdır. Bu mite takılı kalmış birisi, evrende bir düzen gerçekten olduğu halde, kişisel adalet sistemi temelinde olmadığını adeta kavrayamaz.

Yaşamı minik demetler halinde yeğleyen sistemli Entelektüel için hayatın gelgitlerini doğru davranışla kontrol edebileceğimiz mitini dağıtmak bir yedek mit gerektirir: Küllerin-

den doğan anka kuşu. Bu da, bir arketip anlatısıdır, kargaşa yaşamlarımıza kaçınılmaz olarak girip çıksa da, kalıntının küllerinden tekrar yükselme fırsatımız olacağını bize anlatır.

İçinizdeki Entelektüel için en akıllı hamle kendi gerçeğinizi araştırmanızdır. Kimse, neticede sizden iyi bunu yapamaz. Bedelini ödediğiniz doğrunuzu bulmak, yapılabilecekler arasında en rasyonel olandır. İşte size başlamanıza yardımcı olacak bir gerçek: *Kendini tanı, böylece evreni de tanımış olursun.*

Yaşam Tarzı Zorluğu

Entelektüel için zorluk her şeyi gereğinden fazla düşünmek değildir. Basitçe söylemek gerekirse, bildiğinizi zannettiğiniz şeye aşırı güvenirsiniz, yoksa her şeyi bildiğinizi ve başka kimsenin bilmediğini zannedersiniz. Her nasıl olursa olsun, sonuç bir felaket olabilir, sadece sizin için değil; ilişkileriniz için de... Dengeli bir Entelektüel insanda kalp, aynı zamanda akıl yoluyla ilişki kurar.

İş karar vermeye gelince aşırı düşünen Entelektüel için zorluk, beynin durmasıdır. Sizin için olgular ve enformasyon bir çeşit güvenlik ağı oluşturur. Doğru ayrıntılarla donanınca, yanlış bir karar alamayacağınızı düşünürsünüz. Problem şudur, veriler ne kadar olursa olsun herhangi bir sonucun garantisi olamaz. Ancak, aklınızı aşırı edinilen bilgiyle doldurmak sizin herhangi bir karar almanızı engeller, yanlış karar alma korkusu yüzünden.

Entelektüeller için daha önemli sonuçlardan bir tanesi, içgüdü yetilerinizle bağı koparmaktır. Entelektüeller, ol-

gular onlar için tek yoldaş olduğunda, kendileri için daha derli toplu gerçekler yaratırlar. Ancak, fark edilmesi önemli olan şey, sezgi; gerçeklere dayanan bilgiyi göz ardı etmez. Daha ziyade bilineni kullanır, rasyonel veriyi enerjik veri ile karıştırır. Sonuç, Entelektüelin, olgular onun tek yoldaşı olduğunda, gördüğünden daha bütün bir resmidir.

Benim için, aklınızın kendi kendine yaşamınızı idare etmesine olan güveninizin en ciddi sonucu, sizi yaşamınızı yeniden yönlendirme üstün gayretinde olan içgüdüden içinize akan talimatlarla kendiliğinden müdahale etmenizi engeller. Sizden beklenen tek şey, size sunulan fırsata “evet” demenizdir. Ancak ikaz, hemen harekete geçmek zorunda olmanızdır, içgüdü talimatlarınıza güvenmek – bazıları buna ilahi rehberlik der – ve bilinmeyene yürümek. Böylesine fırsatlar yaşamınızı değiştirebilir, sadece tamamıyla yeni bir yaşam yolu değil aynı zamanda zekanızla beraber içgüdüne de güvenmeniz için size tekrar tekrar konum bulan bir dönüşüm yoludur. İçgüdü zekanız böylesine bir yaşam yoluyla biçimlenir.

Arketipinizi Tanıyın: Bir Entelektüel misiniz?

Elbette Entelektüel unsurlarımız vardır. Eğer olmasaydı bu kitabı okumazdınız. Ama bu sizin baskın arketipiniz mi?

Yanlışlıkla, Entelektüelin sizin arketipiniz olma ihtimalini sâvmış olabilirsiniz çünkü IQ'nuzun yeterince yüksek olmadığını, başkalarının sizden daha çok biliyor gibi görüldüğünü, daha şık kelime bilgisine sahip olmaları ve daha fazla güncel haber takip ediyor olmaları ya da yüce

fikirleri daha geniş anlama yetilerinin olduğunu düşünürsünüz. Belki gerçekten bu arketipe uymanız için, zekanızla önemli bir şey yapmış olmalıydınız, doktora yapmış olmak, öğretim görevlisi ya da kitabı basılmış olmak veya Nobel Ödülü'nü kazanmak gibi.

Bunlar Entelektüelin kesinlikle potansiyel başarılarıdır ama hiçbir şekilde belirleyici özellikleri değildir. Aslında, bazen duvarda en çok ödüle sahip insanlar ve isimlerinden sonra parafı olanlar mağrur, bağınaz ukaladır. Ve gerçekten Entelektüeli karakterize eden bazı insanlar, üniversiteye bile – Harvard şöyle dursun – gitmemişlerdir ya da bir kere bile heceleme yarışmasını kazanmamışlardır. Onlar sadece hayli meraklı, bilgiye aç ve öğretmenleri çok zaman önce ölmüş ya da yaşam üniversitesinden olsa da tüm zamanların en büyük öğretilerinin esiridirler. Sonuç olarak, eğer bir Entelektüel iseniz, kendinizin en iyi öğretmeni sizsinizdir, daha yüksek bir eğitimin ve insan aklının devasa zenginliklerinin anahtarını tutan kişi.

Eğer bu bölümde tanımlanan nitelikler aşına geliyorsa, Entelektüeller mevkisine hoş geldiniz. Bir sınav daha istiyorsanız, sadece emin olmak için, Entelektüelin bir sonraki sayfada yer alan davranış biçimleri ve özelliklerine göz atın.

ENTELEKTÜELİN DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- *Bilgelik yoluyla dünyanızla ilişki içindedesinizdir – fikirler, kavramlar ve sayısız kaynaklardan elde edilmiş bilgi.*

- *Öğrenmek ve temiz bilgi tutkunluğu için öğrenirsiniz.*
- *Saatlerce çevrimiçi kalırsınız, merakın sizi yönlendirmesine izin verirsiniz.*
- *Kararlarınızı, sebep, mantık ve içgüdüsel zekanın birleşiminden faydalanarak alırsınız.*
- *Gerçeğin, evrenin gizemlerini ve dünyanın işleyişinin temel yasalarını derinden anlama arayışı içindedir.*
- *Okuyarak, konferansları takip ederek ve araştırarak, beyninizi sürekli geliştirirsiniz.*
- *Acılı ve zor günlerinizi bilgelik cevheri addedersiniz, yenilgi ve hatalar öğrenmek için fırsattır.*
- *Yaşama bilim insanı gibi yaklaşılırsınız, hipotezlerinizi sınarsınız ve anlamlı sonuçlara ulaşırsınız.*
- *Kişilere işleyen bir akılla, ufuk açıcı sohbetler yapmak üzere yönelirsiniz.*
- *Özenle düşünülmüş bir yaşam sürersiniz. Atılmadan önce önünüze bakarsınız.*
- *Bilgeliği, kendi yaşamınızı ve dünyayı iyileştirmek için geliştirirsiniz.*

Arketipinize Adım Atın: Entelektüelin Gücünü Öğrenin

Büyük bir ihtimalle, eğer bir Entelektüelseniz, arketipinize adım atmakta bir sıkıntınız olmaz. Zaten öyle ya da böyle, bir şekilde arketipinizin gücünden faydalanıyorsunuzdur. Kilit nokta, Entelektüel gücünüze inanmanız ve yaşamınızın birikmiş bilgeliğine güvenmenizdir. En acılı

ve zor günler bile öğrenme fırsatıdır. Yenilgi, gerçeğin yolunu aydınlatmak için bir fener gibi kullanılarak değerlendirilebilir.

Bedeninizi çalıştırmanız gerektiği gibi, beyninizi de formda tutmalısınız. Bilgeliğinizi derinleştirmek için fırsatları gözden kaçırmamalısınız. Halihazırda ciddi bir kursa devam ediyorsanız, zaten beyninizi geliştirip zorluyorsunuz demektir. Ancak, Entelektüel kaynaklarınızı tamamıyla geliştirmenin daha az resmi yolları da vardır:

- **Budizmi keşfedin.** Meraklanmayın, dininizden ya da herhangi ona yakın inançlarınızdan vazgeçmek zorunda değilsiniz. Budist felsefesi, aklın kaydadeğer bir bilimi olarak incelenebilir, öğretileri ve uygulamaları size farkındalığın engellerini kaldırmanıza yardımcı olur ve gerçeğin daha derinliklerini anlamaya sizi yönlendirir. Yaşam hedefinizin gerçek benliğinizin ve dünyanın nasıl işlediği hakkında bilgi ve enformasyona hakim olmak ya da olmamak olduğu üzerinde düşünmeye değer.
- **Bilgeliğin peşinde olanları izleyin.** Entelektüeller uzmanlardan bilgi edinmeye bayılır. Bilgelik söz konusu olunca, binlerce yıllık öğreti, internet erişimi ya da bir kütüphane kartıyla elde edilebilir. Herhangi bir çağdan bir bilge, bir bilim dalı seçin ve kendinizi onun çalışma sahasına adapte edin. Zekanızı Plato, Aristo ve Thomas Aquinas gibi bilginlerle keskinleştirin. Değerli yol göstericilerin adımlarını izleyin. İnsanın zayıf yönlerini ve özlemlerini; edebiyat

devleri Shakespeare, Keats, T.S. Eliot ve Eugene O'Neill'den keşfedin. İnsan psişisini, Freud ve Jung gibi bilge adamlardan anlamaya çalışın. Mitoloji okuyun: İnsan yaşamının kaynaklarını temellendirmek için sadece bilindik Yunan ve Roma tanrılarını değil, Amerikan yerlilerinin ve diğer yerli halkların mitoloji eserlerini de...

- **Kültür toplantıları oluşturun ya da katılın.** Geçmişin çoğu ciddi düşünürleri, yüce fikirleri ya da birbirlerinin eserlerini okumak için resmi ya da resmi olmayan toplantılarda bir araya gelirlerdi. En ünlü kültür toplantılarına genellikle kadınlar ev sahipliği yapardı. Üniversite eğitiminden men edildikleri için, kültür toplantılarını eğitim için kullanırlardı. Diğer Entelektüellerle, güncel konuları irdelemek için bilgisayar ortamında bir araya gelin ya da Gertrude Stein'ı oynayın ve sizinle hemfikir olan kişilerle fikir alışverişi yapın.
- **Yüksek sesle okuyun.** Elbette okuyorsunuzdur. Siz bir Entelektüelsiniz. Yaşadığınız yer kitaplarla doludur ve elektronik okuyucunuz ağzına kadar doludur. Ancak değişiklik olsun diye, birisine yüksek sesle okuyun ve size okumasını isteyin. Kitapları teypten dinlemek gibi değildir. Daha içgüdüsel, daha samimi, tanıdık bir sesle kelimelere anlam vermektir. Çoğu Entelektüeller enformasyonu görsel işleminden geçirir. Bir şeyi duyarak anlamak, tamamıyla başka bir deneyimdir. Bir defa, daha çok dikkatinizi kullanırsınız.

- **Zihninizi arındırın.** Çok açık: Sürekli aklınızı yormak sizi tek yönlü yapar. Müzik dinleyin ya da bir enstrüman çalın. Dans edin. Zumba kursuna katılın. Parkın etrafında yürüyün ya da koşun. Kano yapın. Lezzetli bir akşam yemeği yiyin. Sevişin. Bedeninizi ve duygularınızı kullanarak aklınızı özgürleştirin. Bu, düşüncelerinizi açacaktır.
- **Şaşırtıcı bir şey yapın.** Başka bir deyişle, karakterinizin dışına çıkın. On sekiz yaşından küçüklerin seyretmesi yasak olan korku filmi izleyin. Her zaman kullanmadığınız elinizle mektup yazın. Astrolojinize baktırın. Dışiliğin simgesi olan kırmızı ayakkabılar alın. Yaptığınız şey, rasyonelliğin büyüsunü bozmak, içgüdüsel yönünüzü küçük bir gezintiye çıkartmaktır. İçgüdüsel ve duygusal zekanızla barışık oldukça, yaşama bütünleşmiş bir akılla yaklaşacaksınızdır.

Entelektüel arketipinin gücü sebep ve içgüdüünün birliğinde yatar. Kendinizi güçlendirecek yollar düşünün ve gücünüzü kaybettiğinizde onu nasıl geri kazanacağımızı...

Size Güç Veren Noktalar

- **Entelektüel açıdan aktif kalmak**, seminerlere katılın, okuyun, güncel olayları takip edin.
- **Hayata bağlı kalmak**, bilgi edinme tutkunuzu ateşleyecek ilgi alanları bulun.
- **İnsanlarla temas halinde olmak**, düşüncelerinizi hareketlendirecek, özellikle yeni yönlerle doğru...

- **Sıklıktan kaçınmak**, aynı şeyleri yapmayarak ya da hep aynı şeyleri düşünerek...
- **Dikkati dağıtmaktan kaçınmak**, sizin için en önemli olana odaklanın.
- **Aklınızı besleyici bilgilerle doyurmak**, içi boş televizyon programlarından ve sansasyonel medyadan uzak durun ve ciddi yorumlar dinleyin. Olayların gerçek iç yüzünü veren makale ve internet günlüğü okuyun.

Size Güç Kaybettiren Noktalar (ve onu tekrar kazanma şekli)

- **Kafa patlatmak.** Başkaları ile birlikte olmak için zaman ayırın ve aklınızı onların görüşlerine açın.
- **Kendinizi soyutlamak.** Depresyona girmemek için evinizden ve aklınızdan dışarı çıkın.
- **Entelektüel yeteneklerinize fazla değer vermek.** IQ testinizi bir kenara asın ve pek çok kişiden biri olduğunuzu bilin.
- **Başkalarıyla yeteneklerinizi ve başarılarınızı kıyaslamak**, isteği öldürür. Kendi hedeflerinizin peşinde olun.
- **İçgüdünüze aldırış etmemek.** İçgüdü bilgeliğin sesidir. Sessiz olun ve dinleyin.
- **Yenilginin son olduğunu düşünmek.** Önemli bir bilim insanı için bu sadece başlangıçtır. Siz küllerinden doğan bir anka kuşusunuzdur.

- **Daha iyisini hak ettiğinizi düşünmek.** Hayat adil değildir, rasyonel değildir. Sakın kızmayın, bir işle meşgul olun.

Entelektüel için Yapılacaklar Listesi

- Her defasında odadaki en zeki kişi olmak zorunda değilim.
- Yeni fikirlere açığım.
- Yaşamın gizemlerine değer veririm. Her şeye bir sebep aramam.
- İçgüdü rehberime güvenirim.
- Bedenimi ve ruhumu, aklımı olduğu kadar beslerim.

Nihai Görüşler

Sizin Entelektüeliniz dışavurumcu bir arketiptir, dikkat isteyen bir yönünüzdür. Unutmayın ki fikirler gerçek değildir, sadece duygusal önerilerdir – bir şey hakkında ne hissettiğinizin ifade şeklidir. Bilgi, anlayışlı düşünüştür, olgular; tarih ve çağların bilgeliği üzerinde ciddi düşünmektir. Gerçek bir Entelektüel başkalarını dinlemeyi ve onlardan bir şeyler öğrenmeyi bilir.

9. BÖLÜM

KRALİÇE/YÖNETİCİ

Arketip Ailesi: Asil

Diğer İfadeler: CEO, prenses

Yaşam Yolculuğu: Başkalarının refahından nasıl sorumlu olunabileceğini öğrenmek

Tek Zorluk: Gücünüzün ve etkinizin yatırımını hangi dava veya davalara yapmaya değerdiğinin tespitini yapmak

Evrensel Ders: Özgün güç ile asılsız güç arasındaki farkı görebilmek

Tanımlayıcı Erdem: Cömertlik

İç Karaltı: İçsel bütünlüğünüzden tahtınızı korumak için ödün vermek

Erkeklerdeki Karşılık: Kral

Entelektüel Miti: Kraliçe/Yöneticinin kadınlık saltanatı ile ticari zekanın ortaklığı

Davranış Biçimleri ve Özellikler: Kraliçe...

- Azami sonuçlar alabilmek için duruma hakim olur.
- Hiç uğraşmadan ilgi odağı olur.
- Forsunu başkalarını güçlendirmek için kullanır.
- Her zaman göz kamaştırır.

Yaşam Biçimi Zorluğu: Yakın ilişkilerde güç paylaşmak

Yaşam Yolculuğu

Kraliçe arketipi, insanoğlunun kendisini hiyerarşik rollerle örgütlemesinden beri bir şekilde var olmuştur. Bu *kalıtsal* yazgısı olan bir arketiptir: Kraliçe unvanı ona bahşedilmiştir – bu nedenle de *yetkili* kelimesi – ve gücü kişisel güç değil, ödünç güçtür; devlet tarafından verilmiştir. Krallar ve kraliçeler yönettikleri halkın kolektif gücünün simgesel taşıyıcılarıdır ve yaşam yolculuğunuz başkalarının esenliğinden sorumlu olmayı öğrenmekle ilgilidir.

İngiliz tarihinin iki kraliçesi; I. Elizabeth ve Victoria, günümüz Kraliçe arketipine biçim vermiştir. I. Elizabeth, Anne Boleyn ve Kral VIII. Henry'nin kızı, 16. yüzyılda 44 yıldan fazla hükümdarlık yapmıştır. O, gücün ve özgürlüğün tecessümü ve tam bir deha, üst seviyede strateji uzmanı ve aynı ölçüde, bir kadın olarak alımlı. Erkeklerin gücüne hükmeden ancak asla bir erkek tarafından yakalanmayan bağımsız bir kuvvet olarak; Elizabeth, Kraliçenin kimliğini oluşturmuştur. Şiddetli öfkeden coşkulu aşka kadar yoğun tutkuları olan bir kadındı. Bencil ve cömert, sezgisel ve paranoyak, ileri görüşlü ve batıl – hepsi de aşırı derecede.

Olağanüstü nitelikler ve duygular bugünün Kraliçe arketipinin özüdür.

Modern dünyada Elizabeth'in arketip halefi Kraliçe/Yöneticidir. Yeni bir arketip, bir soylu kuvvet ortaklığı Kraliçe, iş ve maliye ile bağdaştırılan çağdaş güç kavramı, Yönetici. Profesyonel hedeflerine ulaşmak için kadınlığından ödün vermesi gerektiğine artık inancı olmayan kadın, Kraliçe/Yönetici arketip gücünün mükemmel ortaklığını temsil eder.

Bugünün soylu ailesinin üzerindeki ikinci tarihi etkisi olan Kraliçe Victoria, I. Elizabeth'in, neredeyse tam zıttıydı. Elizabeth hiç evlenmezken; Victoria, taptığı Prens Albert ile evlenmiş ve evliliklerinden, sonradan kendilerini Avrupa'nın saraylarında bulan 9 çocuk ve 26 torunları olmuştu. Victoria tarihte en uzun hükümdarlık süren kraliçeydi. (Gerçi, şu andaki kraliçe, II. Elizabeth'in bu rekoru kırma ihtimali olsa da.) Hükümdarlığı sırasında İngiliz İmparatorluğu doruğuna ulaşmıştı; Kraliçe arketipinin bir özelliği olarak devam eden aristokratik salahiyyet yaklaşımı da... Victoria dönemi adabı, görgü kuralları ve zarafeti, işişiklerinde etkili, güçlü bir Kraliçeye sahip olan bugünün kadınlara aktarılmıştır. Zarif kıyafetler, kaliteli mücevherler ve kibar yemekler Kraliçeleri cezbeder. Dahası, yaşamınızda bu statü simgelerini hak ettiğinizi düşünürsünüz. Bazı Kraliçeler salahiyyet anlayışlarını hafife alırlar, ama inanın bu şaka değildir.

Kraliçenin yaşam yolculuğunun temelindeki kelime *imtiyaz*dır. Ancak, imtiyazın birden fazla düzeyde anlaşılması gerekir. Sıradan bir akıl, imtiyazın ve salahiyyetin tek ve ben-

zer olduğunu düşünür. Ne kadar çok güç elde edersek o kadar istediğimiz gibi davranmaya yetkimiz olduğuna inanırız. Kraliçe kendini hepimizi yöneten yasaların üstünde görür.

Ancak, imtiyazı kişisel güçle ilişkilendirmenin riskleri vardır. Bir Kraliçe olarak sizin için zorluk, size verilen gücü kişisel kazancınız için kullanma cazibesinin üzerine çıkmaktır. Gücünüz; şirketler, dernekler, kişisel işler, aile ya da karizmatik bireyler tarafından verilmiş olabilir ama kaynağı ne olursa olsun, kendinize hizmet eden seçimlerinizin sonuçlarından başkalarının mustarip olmaması için onu akıllıca idare etmeniz gerekir. Başkalarının üzerinde otorite kurmak, verdiğiniz kararlar yüzünden onları etkiniz altına almak sizin doğanızda vardır. Bilge Kraliçe, özellikle etrafındaki kişiler için, etki alanı geniş konuların sonuçları üzerinde durmaya daha fazla zaman ayırır.

Ve böylece imtiyazın ikinci ve daha ilgi çekici kavrayışına geliriz. Yani güç ve etki konumunda olmanın imtiyazı, krallığınız her ne kadar büyük ve mütevazı olursa olsun... Birçok Kraliçe/Yönetici için de olduğu gibi konumunuzu *kazanmak* için çok çalışmış olabilirsiniz ancak, sizden daha yüce olan kuvvetler başarmanıza yardım etmişlerdir. Kraliçe, Kral ya da Yönetici için yaşam yolculuğu, bir güç ve etki konumunun üstesinden nasıl geleceğinizi öğrenirken bir yandan da arketip zorluklarıyla başa çıkmayı içerir: Kırbirliklik, salahiyet hissi, narsisizm ve kişisel kazanım için konumunuzu istismar etme arzusu.

Kraliçe hakkındaki basmakalıp görüş, zahmetli oluşu, sadece emir vermesi ama alamamasıdır. Ancak bu özellikler, gerçek bir Kraliçede değil daha ziyade kontrol delisinde ya

da zorbada – Kraliçenin gölge arketipleri – vardır. Kraliçe arketipi, etrafındaki insanlara kuklalarmış gibi emir veren Alice Harikalar Diyarı'ndaki Kraliçe benzeri bir diktatör değildir. Gerçek Kraliçe, saygıya hakim kişilikli, karizmatik olabilir ancak, başkalarına karşı olan sorumluluğunun farkındadır ve krallığındaki herkesin esenliğini sağlama arzusu ile motive olmuştur. İş hayatında, toplumda, hayır kurumlarında ve kamu görevlerindeki otoriter konumların hepsi Kraliçe için mantıklı birer saltanatlardır. Anne sıfatı bile imtiyazlı konumu nitelendirir, eğer evde gücü elinde tutan sizseniz, sevgi ve öğüt için ailenizin bel bağladığı kişi de siz olursunuz....

Statü ve otoritenin Kraliçe ile birlikte anılmasına rağmen, kadınlar için çekişme kaynağı olabilir. Kraliçeyi güç ile bağdaştırmaya devam ettiğimiz sürece, Prenses'i de romantizm ve ışıldayan zırhlı şövalyenin ayakları yerden kesen haz hisleriyle bağdaştırırız. Çoğunlukla, Kraliçe arketipi, romantik açıdan erişilemez görülür. Bir avam, Kraliçeye çıkma teklifinde bulunabilir mi? Saltanatla bağdaştırılan en güzel niteliklerin iyilikseverlik, cömertlik, acıma ve insanların üstesinden gelediklerini onlar için gerçekleştirme gücü olduğunu kendinize hatırlatmadığımız sürece Kraliçeniz zirvede oldukça yalnızlık çekebilir.

Tek Zorluk

Kraliçenin zorluğu, gücü ve etkisine degecek bir dava tespit etmesidir. Kraliçelerin bir Kraliçeliğe gereksinimi vardır. Bu bir halk arketipidir, bir münzevi değil. Kraliçeler

ortalıkta görünmek ve en baskın güç olmak isterler. Eğer bu sizin arketipinizse, yolda asla duraksayamazsınız. Kraliçe gücünü kullanmak ve krallığında fark yaratmak ister. O yüzden, enerjinizi ve tutkunuzu önemli bir mesele için harcamanız gerekir. Savunucu arketipinin tersine, genelde politik davalara yakın değilsinizdir, ki; bu durum ironiktir çünkü tarih boyunca hükümdarlar ve politikacılar çok yakın ilişkiler içinde olmuşlardır. Ancak modern çağın Kraliçesi olarak daha ziyade yeni yaratıcı girişimler, cemiyet projeleri, toplumsal davalar ve hayırsever ilgi alanları sizi cezbeder.

Diplomasi, Kraliçe arketipinin kendini gösterdiği bir başka alandır. Jacqueline Kennedy Onassis, First Lady olarak örnek niteliğinde Kraliçe/Diplomat idi, gerçek bir Kraliçe olarak da, Ürdün'ün Rania'sı örnek gösterilebilir. Kraliçe II. Elizabeth belki gezegenimizin son büyük Kraliçesidir, taca ve ülkeye soylu hizmetin tecessümü olarak ve diplomasiyi karakterize ederek...

Son on yıllık süre içerisinde, Kraliçe/Yöneticiler iş dünyasında belirlemeye başlamışlardır. Bu itibarla siz, akım belirleyicilerisinizdir. Birçok soylu gibi, dev şirketler yaratmayı başaran kadınlar büyük dikkat çekerler. Donna Karan, Vera Wang, Martha Stewart ve Oprah Winfrey bugünün iş dünyasının önde gelen Kraliçe/Yöneticilerindedir, pek de geride olmayan bir sonraki nesil kadınlar; Tory Burch ve Ivanka Trump gibi... Çok kişiyi etkileyen hayırsever çalışmaları, yardımsever ve cömert faaliyetleriyle bilinen Oprah, özellikle Kraliçe arketipinin tecessümüdür.

Kraliçe arketipi projeler ve gerçekleştirdiği büyük öl-

çekli ticari girişimleri ile özdeşleştirilse de, bu ilişkilendirme yanıtıcı olabilir.

Bu arketipe sahipseniz, yaratıcı gücünüzü dünyaya yaymak için doğmuşsunuzdur, dünyanız ne kadar küçük olursa olsun... Kayda değer bir girişim ya da ona yakın bir şey bulamaz ya da yaratamazsanız, kendinizle ve başkalarıyla savaş halinde olursunuz. Bir Kraliçe krallığı olmadan bu arketipin psişik enerjilerini ifade edebileceği bir güç bölgesi olmaz. Sonunda kendinizi yararsız hissederek, bu dünyaya bir şey vermek ve yapmak için doğmuş olduğunuz fikrinin sizi tüketmesi durumuna düşersiniz.

Kraliçe arketipine sahip olanlarınız – soylu ailesinin geri kalanlarıyla beraber; Kral, Şövalye ve Prenses – yüzyıllardır güç ve ritüel ile olan ilişkimize şekil vermiş, yüce arketiplerin çağdaş ifadelerisinizdir. Ortam değişmiş olsa da, eğer sembolik olarak soylu kanına sahipseniz, güce, aristokratik yaşam tarzına, sizi havaalanında karşılayan özel şoföre sahip olmak gibi otoriteyi temsil eden ritüeller, otele girdiğinizde isminizle karşılanmak ve lokantada en iyi masanın sizin için ayrılmasından etkilenirsiniz. Size bir Kraliçe gibi davranılmasına karşı koyamazsınız.

Evrensel Ders

Güç ile doğru bir ilişki içinde olmayı öğrenmek, Kraliçe arketipi için evrensel derstir. Toplumumuz bütün devşirimlerinde gücü saplantı haline getirmiştir: Para, statü, otorite, etki, şöret, yok etme gücü, kurtarma gücü, başkalarının yaşamını değiştirme gücü. Mutluluğumuz ve esenliğimizi

güvenceye almak için yeterli olacağına inandığımız gücü bir araya getirmek için dışımızla ve tırnağımızla çabalarız. Ancak Buda'nın öğrettiği gibi, dünyevi güçlerin bunu garanti edeceğini düşünmek bir yanılsamadır. Bizden çok daha etkili olan kuvvetler, göz açıp kapayıncaya kadar, yaşamımızın üzerinde dönen güç rüzgarının yönünü değiştirebilirler.

Güç yanılsamasıyla yüzleşmek, güç güdümlü bir arketip olduğundan Kraliçe/Yönetici için bilhassa tesirli bir derstir. Bir odadaki iki Kraliçe, Kral ya da Yönetici şöyle bir meydan okumayla karşı karşıyadır: "En güçlü kimdir? En çok kim dikkati çeker? Kuralları koyan kimdir?" Aslan sürüsünde bile sadece bir kral ayakta tutabilir; sonrasında da sadece mutlak gücü kullanabildiği sürece. Kaçınılmaz şekilde genç erkek aslanlar, baskın konum için dövüşeceklerdir; yenik erkekleri savmak ve kendi sürülerini kurmak için. Kendi doğanız hakkında ustalaşma dersi – kendi güç güdünüz, şayet uygun görürseniz – Kraliçe arketipinin DNA'sına örülmüştür. Bir Kraliçe olarak neyin size göre bir güç olabileceği ya da olamayacağı konusunda uzlaşmak size kalmıştır. Gücünüz başkalarından gelen onay mı bağlıdır, yoksa sağlıklı bir özsaygının bir işlevi olarak mı ortaya çıkar? Dışarıdan gelen güç aldatici ve kısa sürelidir, öte yandan içinizden gelen güç özgün ve uzun soğlkludur.

Tarih bize çoğu Kraliçe ve Kralların hükümdarlıklarını kimin daha çok gücü, refahı, orduları ve nüfuzu olduğunu dert ederek geçirdiğini anlatır. Güç sahibi olanın en büyük korkusu güçsüz kalmaktır. Kraliçe arketipi olarak bu kor-

kuya karşı koymalısınız, bir kere psişiginizde dolaşmaya başladı mı, etrafınızdaki her şey potansiyel tehdide dönüşür. Bir Kraliçe, fiziksel olarak hastalanmasa da, kendisini tehdit oluşturduğunu düşündüğü durumlarda huzursuz hisseder. Prenses Diana, İngiliz monarşisinin güç bölgesinde savunmasızlık hissinin dışavurumu olan bulimianın pençesine düşmüştü.

Eğer Kraliçe arketipine sahipseniz, muhtemelen ardı ardına, kendinizi özgün güç ile aldatıcı gücü ayırt etme durumunda bulacaksınız. Eğer yaptığınız seçimler size tükenmiş, ve güçten düşmüşlük hissi verirse, o zaman gücünüzü bir yanılısamaya vermişsiniz demektir. Ancak, yaptığınız seçimler kendinizi iyi ve güçlenmiş hissettiriyorsa – kendine yeten ama kibirli değil – o zaman doğru yoldasınız. Güç ile etkileşime nasıl girileceğini, kendinizi o güçte kaybetmeden öğreniyorsunuz demektir.

Tanımlayıcı Erdem: Cömertlik

Cömertlik, Kraliçe arketipinin tanımlayıcı erdemidir. Yaşamınızı dönüştürme potansiyelini elinde tuttuğundan bu erdem kavranması gerekir. Daha önce insanların ihtiyaçlarına kendiliğinden karşılık vererek – daha çok görünmez bir şekilde – onların yaşamlarında nasıl fark yaratabileceğinizi anlatmışım. Bu kitapta, farkına vardıkça artan duyarlılıkla gelişen başkalarının ihtiyaçlarını hissetme içgüdümüzün doğuştan olduğu önsezimi keşfetmek isteyebilirsiniz.

Cömertlik, ihtiyaca içgüdüsel karşılık vererek başlar: Muhtaç bir insanın görünüşü ya da doğal bir afetin vurdu-

ğu yer, yüreğinizi cız ettirir. İnsanlara yiyecek, battaniye ya da rahatlatıcı birkaç söz, çok az bir gayret gerektirir ve kendinizi; yardım eden olarak iyi hissetmenizi sağlar. Ancak, erdemlilik düzeyinde cömertlik sizin kendinizi iyi hissetmenizle alakalı değildir. Daha ziyade, bir başkasının hayatında değişim öznesi olma yeterliliğiniz, başkalarına kapıları açma ya da kendilerine yardım edemediklerinde onlara yardım etmektir. Kraliçeler ve Kralların başkalarının işlerini onlar için gerçekleştirme güçleri vardır. Böylesine bir cömertlik; bir başlangıç sağlama, fırsatlar ya da olumlu geribildirim şeklinde olabilir. Kraliçe ya da Kraldan gelmesi yardım alanının üzerinde iyi bir etki bırakır.

Eğer cömertliğin gerçek erdem gücünü kavrayabilirseniz, bu gücün aslında manevi olduğunu anlayabilirsiniz. En büyük cömertlik davranışları, başkalarının potansiyellerini fark etmeleri için onları güçlendirmektir. Bu erdeme erişebilmek için zengin ya da kudret sahibi Kraliçe ya da Kral olmanıza gerek yoktur. Başkalarını güçlendirmenin sizin en iyi başarınız olduğu ve kendi gücünüze bir tehdit olmadığına farkına varmanız, kendi kendinizi güçlendirebildiğiniz bir düzeye gelmiş olmanızla mümkündür.

Cömertlik erdemi içinizde, yalnızca yardım edebileceğiniz, bir şey yapabileceğiniz, söyleyebileceğiniz ya da sağlayabileceğiniz kişinin karşısında uyanır. Bu erdem, insani yükümlülük altına girmeniz veya kayda değer davalar adına harekete geçmeniz için size ilham kaynağı olabilir. Dahası cömertlik erdemi; yüreğinizde, sizi başkalarından ayrı tutan inançlara son vermenizi sağlayan sessiz bir kuvvet olabilir. Böylelikle, cömert yürek, müşfik yürek olur.

İç Karaltı

Kraliçe arketipinin karaltısı gücünüze bağlı kalmak için bütünlüğünüzden ödün verme etkisidir. Karaltının üstesinden gelmek, Kraliçe ve Kral için müthiş bir meydan okuma olabilir çünkü güç ve otorite oldukça baştan çıkarıcıdır ve bağımlılık yapar; bu arketipin asıl doğasının büyük de bir parçasıdır. Kraliçe ve Kralların pek azı krallıklarının kontrolünü kaybettikleri fikrinden haz alırlar. Tahtın gerisinde olup biten güç mücadeleleri ve dedikoduyu takip etmek şöyle dursun, bu arketipin iç karaltısı, içinizde tahtınızı koruma yetinize karşı muazzam bir güvensizlik uyardırmasıdır. Bu tip eylemler, gücün para olduğu herhangi bir örgütte pek iyi karşılanmaz. Bu elbette şirketler için de geçerlidir; hatta bazı kâr amacı gütmeyenler için de... Komisyoncuya büyük miktarlarda para geçmediğinde – yüksek maaşlar, devasa ikramiyeler, hisse senedi opsiyonları, gelir paylaşımı – güce sahip olma manevraları daha büyük önem kazanır.

Kraliçe ve Kral için zorluk, bilhassa Yönetici güç komisyoncuları için, kaçınılmaz şekilde, bir noktada satmanız istenen güç karakterinizin ve değerlerinizin gücü olacaktır. Bütünlüğünüze karşı olan meydan okumanın varlığını içinizde yükselen bir güvensizlik sezgisi, bununla beraber davranışlarınızda meydana gelen bir baştan aşağı değişim sayesinde hissedersiniz. İş arkadaşlarınızın dedikodusunu yapmakla başlayabilir, dolayısıyla krallığınıza şüphe sokmuş ve “*Kim Tahta En Yakın*” gibi güç oyunları oynamaya kadar tırmanır. Bu davranışın gerisinde, elbette korku vardır. Sizin arketip

zorluğunuz korkularınızı yenmek ve iç ejderhalarınızı katletmektir. Bütünlüğünüzden ödün vererek kazandığınız güç aldaticıdır. Çok çabuk kaybedilir ve gayret göstermeye hiç değmez ya da elde ederken yozlaşmayı içerir.

Erkeklerdeki Karşılık

Kral ve Kraliçe arketipleri birçok güç eğilimlerini paylaşırlar. Yine de Kral Kraliçeden farklılık gösterir. Kral, politika ve savaş açma alanına Kraliçeden daha rahat girebilir. Dünya Kral/Yönetici'lerden saldırgan bir tutum bekler ve bu yüzden bu özelliklerle karşılaşınca şaşırılmazlar ancak gözü pek liderliğin, birçokları tarafından kadınlığa yakıştırılmadığını göz önüne alırsak Kraliçe/Yöneticiden gelen benzer tavır sert tepkiler alır.

İş para ve güce gelince, genellikle erkeklere yakıştırılır ve Krallar bu kuvvetleri göz kamaştırıcı cazibeyle sunmakla beraber, nasıl kullanacaklarını bilirler – göz kamaştırıcı cazibeye ağırlık vererek... Diğer arketiplere sahip olan erkekler para ve güce sahipken, Krallarda onlarda olmayan bir şey vardır; cazibenin gücü. Modern çağın Kralları efsanevi Kral Arthur'a yarattığı büyüden dolayı şükranlık duyabilirler, çünkü Kral Arthur ve Camelot olmasaydı, kadınlar hâlâ Kral ve Şövalye arketiplerine fiziksel bir bağlılık hissetmezlerdi.

Ancak çağdaş Krallar sadece cazibe kaynağı değildir. Kral/Yönetici genelde profesyonel dünyalarını, fethedebilecekleri ya da elde edecekleri ülkeler olarak kafalarında canlandırır. Şirketleri birbiri ardına bünyelerine katan şirket yöneticileri bu arketipin örnekleridir. Wall Street bankerleri

de muhtemelen Kral/Yönetici arketipine sahiptirler, bunun yanı sıra politikacılar ve mali ya da küresel güç konumundaki bireyler... Geçmişin hükümdarları gibi, modern çağ Kral/Yöneticileri sadece artan bir refahla değil, insanlık aleminde güç ve etki ağı kurma güdüsüyle de hareket ederler. Tüm Krallar şatolarına hayrandır, buna hiç şüphe yoktur. Kaç defa devasa bir malikanenin önünden geçip de arkasından "Aman Tanrım, sanki bir saray," demişizdir. Çok olasıdır ki Kral arketipine sahip bir erkek ya da güçlü bir Kraliçe olan bir kadın evi yaptırmıştır.

Kraliçe/Yönetici Mitleri

Kraliçe/Yönetici sahnelerde yeni olsa da, çağdaş kadınlara yeni güç biçiminin ortaya çıkmasında rolü olan antik soylu kadınsılık mitini temsil eder. Kraliçe/Yönetici bugünün şirket yöneticisi simgesi erkek gücüyle, tarih boyunca bir soylu kuvvet olan Kraliçenin kadın gücüyle işbirliği içindedir. Bu ortaklık kadınların yönetim kurulu odasında bir yer edinmek için, erkek gibi davranmak zorunda olduklarını hissetmeden – ya da güç takımları giymeden – liderlik konumlarını elde etmelerini sağlar.

Çok yeni bir arketip olduğu için, toplum; güçlü ve başarılı kadınların yükselişini yansıtacak olumlu mitler yaratmak durumundadır. Henüz bu arketip çiftini somutlaştıran kadınları gün ışığına çıkarmaktayız. Örneğin; soylu, kadınsı ve çalıştıkları kişilere karşı nazik ve cömert olarak bilinen Oprah Winfrey ve Barbara Walters, aynı zamanda her iki cinsiyetten insanların becerilerinin ve bilgisinin tecessü-

müdürler. Kraliçe/Yönetici kadınlar finans ve politikada etkili konumların yanı sıra iş dünyasına da yönelmektedirler. Önemli siyasi görevlerde tek tük kadın örneklerine rastlanmaktadır. İsrail, Hindistan ve Birleşik Krallık gibi ülkelerde bir kadın başbakan olmuştur ve Almanya'da da şu anda bir tane vardır. Ancak bu kadınların hiçbiri, siyaset ya da işgücü ile uyumlu kadınsı gücün tam bir ifadesi olarak Kraliçe/Yönetici arketipinin tecessümü olamamışlardır. Kadının bir ölçüde iş dünyasında başarılı bir konum elde etmesi için kadınsı tarafından – evlilik, birliktelik ve annelik – ödün vermek zorunda olduğu varsayımı devam etmektedir.

Bir arketip biçimi olan Kraliçe/Yöneticinin zamanı gelmiş olsa da, mükemmel dengeyi elde etmek bir zorluk olabilir. Açık sözlü, çetin müzakereci ve mali risk altına girebilen erkek, güç niteliklerini kullanırken aynı zamanda kadınsılığınızı sürdürmeniz gerekir.

Gelişen bir arketipin toplumda yer edinmesi zaman ve deneyim gerektirebilir. Yeni bir arketipin tutunduğunun bir işareti, insanların bu arketipin baş karakter oldukları öyküler yazması ya da filmler çekmeye başlamalarıdır. "*Seytan Marka Giyer*"de Kraliçe/Yönetici güçlü, acımasız dergi editörü, bazılarına göre de, kıdemli *Vogue* editörü Anna Wintour olarak gösterilmiştir. İyiliksever Kraliçe/Yöneticiyi betimleyen bir film henüz izlemedik.

Ancak, bunun da zamanı gelmektedir. Daha çok Kraliçe/Yönetici güç konumlarında rahatladıkça, yöneticiler ve aynı zamanda kadınlar olarak güçlü durmak için kavga vermeyi bırakacaklardır ve hiç şüphesiz bu, filmlere de yansyacaktır.

Yaşam Tarzı Zorluğu

Güç oyunları, kişisel ilişkileri olduğu kadar sadakatsizliği de yok eder. Kraliçe arketipi, diğerlerinden çok, gücünü ne zaman ve nasıl pasif hale getireceği gibi bir yaşam tarzı zorluğuyla yüzleşir. Bu öyle ufak bir engel değildir. Kariyer sahibi bir Kraliçe iseniz, yol gösterici ve açık sözlü olmaya alışkınsınızdır. Ve dikkatlerin odağı olmaya da... Kraliçeler odadaki tüm oksijeni tüketmeye alışkıdır. O yüzden bu arketip için eve dönmesi, dinlenmesi ve eşit eş rolüne bürünmesi çok zor olabilir. (Ancak, alternatifinin – eve, sözü geçen Kraliçeye dönmek – hoş olabileceğini düşünüyorsanız, tekrar düşünün.)

Bir Kraliçe olarak zorluğunuz, tacınızı çıkarmak ve ilişkilerinizde kadın rolüne geri dönmektir. Tanım gereği bu, işbirliği yükümlülüğü altında olmak, ödün vermek ve karşılıklı destek olmak demektir; ister samimi bir eşle ya da aile üyeleri ile veya arkadaşlarla...

Arketipinizi Tanıyın:

Bir Kraliçe/Yönetici misiniz?

Kraliçenin zarafet, tarz ve cömertlik erdemi ile bağdaştırıldığını, altındakilere emirler yağdıran eksantrik kontrol hastası olmadığını artık öğrenmiş olduğunuzdan, kendinizi bir Kraliçe olarak görüyor musunuz? Belki kendinizi daha çok Kraliçe/Yöneticide buluyorsunuzdur, metanet ve kadınsılığı aynı ölçüde somutlaştıran bilgili iş kadını ve lider.

Hiç kimse Kraliçeye ev kuşu demese de, bu arketipe sahip insanlar eğlendirmeyi severler – ilgi odağı olmayı – bilhassa

olaya son ayrıntısına kadar hakim olabileceğiniz evinizde. İnsanları bir araya getirmek ve grupla ilgilenmek bu arketip biçimi için doğuştandır. Kraliçe olarak, sorumluluklarınızı ciddiye alırsınız, sonuçta bir soylu Kraliçenin tebaalarının kölesi olduğunun, kararlarınızın ve davranışlarınızın başkalarının yaşamlarında önemli etkileri olabileceğinin farkındasınızdır. En büyük gücünüz ve otoriteniz size bel bağlayanlar için elinizden geleni yapmanızdan kaynaklanır.

Şüphesiz tüm cömertliğinize rağmen, Kraliçe arketipine sahipseniz, sizin gerçek eviniz ön planda olmaktadır. Sadece otobüs bekliyor olsanız da – ya da limuzininizi – etrafınızdakilerin ilgisini çekersiniz. Bu yüzden, her zaman iyi görünmek zorundasınızdır. Marketten eşofmanla makyajsız çıkmak yok. Her şeyin üstünde, enerjinizi olanca bütünlük içerisinde kullanmalısınız. Öyle ya da böyle, Kraliçe daima göz önündedir.

Bu size benziyor mu? Eğer hâlâ emin değilseniz, bir sonraki sayfadaki davranış biçimlerini ve özelliklerini gözden geçirin ve tanıdık gelip gelmediğine karar verin.

KRALİÇE/YÖNETİCİNİN DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- *Azami sonuçlar elde etmek için duruma hakim olursunuz.*
- *Başkaları için bir şeyleri mümkün kılarırsınız. Başkalarını güçlendirmek sizin en iyi başarınızdır.*
- *Başkalarıyla uğraşırken açıksınızdır ve onlardan ne beklediğinizi bilmelerini sağlarsınız.*

- *Her zaman en iyi halinizle insanların karşısına çıkarsınız.*
- *Enerjinizi kayda değer davalara harcarsınız. Hiçbir zaman göstermelik bir yönetici olmazsınız.*
- *Nüfuzunuzu başkalarının yaşamlarında fark yaratmak için kullanırsınız.*
- *Karakterinizi ve değerlerinizi idame ettirmek için çok çabalarsınız.*
- *Kendinizi doğal olarak güç ve otorite konumlarında bulursunuz, peşinde olmasanız bile.*
- *Size yaklaşmaya çalışanları ürkütüyor olabilirsiniz.*
- *Çaba göstermeden ilgi odağı olursunuz, nerede olursanız olun.*
- *Halkın gözünün önünde olduğunuz, zorlu bir işiniz vardır.*
- *Emirler vermezsiniz ama şüphesiz, sorumluluk sizdedir.*

Arketipinize Adım Atın: Kraliçe/Yöneticinin Gücünden Faydalanın

Kraliçe arketipi güce dayanır. Zorluğunuz, özgün gücü aldatıcı güçten ayırt etmektir. Doğanız gereği, salahiyet anlayışınız vardır, ama tacınızı – gücünüzü somutlaştırmak için – alçakgönüllülükle giymeyi öğrenmelisiniz. Gücün bir imtiyaz olduğunu, başkalarının üstünde baskı kurmak için bir araç olmadığını tamamiyle anlayan Kraliçe hangi alanı seçerse seçsin, büyük şeyler yapabilme yeteneğine sahiptir. İster toplum hizmeti olsun, ister hayırseverlik, ister iş dünyası ya da ailesi...

Oldukça güç güdümlü bir arketip için ilahi çelişki, en yüce gücünüzü ve otoritenizi, başkalarını güçlendirmek üzere yeteneğinizden faydalanan herhangi birisi için elinizden gelenin en iyisini yapmakta bulursunuz. Kraliçeniz, bir fark yaratabildiğinizde en güçlü şekilde ifade edilmiş olur.

İşte size, Kraliçenin gücünü öğrenebileceğiniz ve arketipinizden en iyi şekilde yararlanabileceğiniz bazı yollar:

- **Kılavuz olun.** Bazı şirketler ve örgütlerin resmi kılavuzluk programları vardır ancak sizinkinin olmasa bile, hiç şüphesiz sizin destek ve rehberliğinizi hoş karşılayacak birisini bulabilirsiniz. Sadece deneyiminizden faydalanma fırsatı vermiş olmaz, aynı zamanda gerçek bir soylu gibi konumunuzun gücünü bir sonraki nesile aktarmış olursunuz. Her örgütün bir mirası vardır ancak bazen; veraseti garanti edecek resmi mekanizma yoksa biriktirilmiş bilgelik kaybolur. Nasıl kılavuzluk yaptığınız konu değildir; kahve içmek ya da öğlen yemeği yemek için ayda ya da haftada bir defa bir araya gelmek kadar basit ya da mesaj ve e-posta yoluyla günlük eğitimlik yapmak kadar yoğun olabilir. Kraliçe ve Krallar, etkilerini ve iç kaynaklarını başkalarını geliştirmek ve güçlendirmek için kullandıklarında daha iyilerdir. Neye sahipseniz, başkalarının istediğidir ve bundan öteye gidemez. Ne hoştur ki, paylaşmayı göreviniz olarak görürsünüz.
- **Bir dava seçin, herhangi bir dava.** Halen bir davanız ya da kendinizi adadığınız bir girişiminizin olmaması bu arketip için akıl almaz bir şeydir. Bir davanız yok-

sa gecikmeden bir tane seçin. Kraliçe olarak içinizde muazzam bir yaratıcı güç vardır ve bu bir tür teşebbüsün içinde değilse, içinde olduğunuz gerilimin acısını ya kendinizden ya da yanınızdakinden çıkarırsınız. Kraliçenin bir Kraliçeliğe ihtiyacı vardır; bu kadar basit. Neyi uygun gördüğünüzün bir önemi yoktur, bütünlüğü olsun yeter. Girişiminizin de büyük ölçekli olması gerekmez. Bu, bir kriz merkezinde telefonlara bakmak ya da yaşadığımız yeri gezmeye gelenlere rehberlik etmek olabilir. Ancak, yardımseverlik güdüsü bu arketipte o kadar güçlüdür ki, çok geçmeden örgütünüzün başına geçerseniz hiç şaşırtıcı olmaz. Kaynaklara olan erişiminiz ve başkalarını projenize dahil etmedeki ikna beceriniz, benzersizdir.

- **İki kişilik yemek yapın.** Tamam olur, gerekirse eve sipariş verin. Ama öyle ya da böyle, evinizde pek kıymetlinizle veya değerli arkadaşınızla ya da sevgili aile bireyinizle sakin bir akşam geçirin. Telefonunuzu kapatın ve dikkat dağıtıcı şeyler ya da – bu çok önemli – güç oyunlarına girmeden birkaç saat geçirin. (Güç oyunları enerjinizi tüketir ama başkalarına hizmet etmek, kuyunun bereketini artırır.) Yakınlaşma ve el birliği Kraliçenin doğuştan gelen güçleri değildir, o yüzden bu becerileri kazanmak için gayret etmeniz gerekir. Geceye, ondan ne elde edeceğinizi düşünerek yaklaşmayın. Orada, tam olarak hazır bulunun yeter.
- **Şatonun şeklini değiştirin.** Bir yerde uyumanız, Kraliçelerin ve Kralların şanı olan davetlerinizi ver-

mek için bir yer gerekir. Bu arketip, detaylar konusunda titizdir, o yüzden neden mekanınız yaşamınızın geri kalan kısmı için belirlediğiniz Krallara yarışır standartlara ulaşmasın? İlgi odağı olabileceğiniz bir yere dönüştürün. Aynen hayal edebiliyorum: İhtişamlı döşemeler, göze çarpan sanat eserleri, satın alabileceğiniz en şık mobilyalar; iddiası olmadan, zarif ve lüks. Konuklarınızı soylularmış gibi ağırlar ve onları şatonuzdan başka büyümlü bir yer yokmuş düşüncesiyle uğurlarsınız. (Buckingham Sarayı ve Versailles hariç, doğal olarak...)

Sizin arketipiniz için güç çok önemli olduğundan, bilge Kraliçelerden ve Krallardan ipucu alın ve sizi tüketen değil, doymuş ve güçlenmiş hissettirecek seçimler yapın. İşte size gücünüzü etkin kullanabileceğiniz bazı yollar:

Size Güç Veren Noktalar

- **Özsaygınızı geliştirmek.** Böylelikle, fırsat önünüze çıktığında – çıkması kaçınılmazdır – elinizden gelenin en iyisini yapabilirsiniz.
- **Gücünüzü ve etkinizi kayda değer uğraşlara harcamak.** Bir Kraliçe, Kraliçeliği olmadan kendini işe yaramaz hisseder, ki bu da onu taşkınlık yapmaya ve depresyona iter.
- **Karşılıklı destekleyici yakın ilişkiler kurmak.** Kraliçe gücü ürkütücü olabilir. Parlaklığınızla başkalarını kör etmeyin, eşit ortaklık yaratın.

- **Bütünlüğünüzü her şeyin üstünde tutmak.** Hedefiniz, tahtınızı korumak değil; gücünüzü ve otoritenizi başkalarına hizmet etmek için kullanmaktır.
- **Alçakgönüllülüğünüzü göstermek.** Başkaları üzerinde rüzgara ve akıntıya doğru olduğunuzdan, daha fazla etkiye sahip olduğunuzu düşünmeniz bir yanılsamadır.
- **Cömert olmak.** Kendi çıkarınızı düşünmeden gösterdiğiniz cömertlik Kraliçenin erdemidir.

Size Güç Kaybettiren Noktalar (ve onu tekrar kazanma şekli)

- **Güç yanılsamasının peşinden gitmek.** Para ve statü aldatıcıdır. Birden yok olabilir. Gerçek güç, aydınlanmış öz farkındalık ile elde edilir.
- **Şahsi kazancınız için gücünüzü kötüye kullanmak.** Başkalarının ihtiyaçları Kraliçenin önceliğidir.
- **Dedikodu yapmak.** Olumsuz konuşma kaygan eğimdir, korku ve paranoyaya sürükler. Hasetliğe ve dedikoduya teslim olmayın.
- **Gücün arzu uyandırıcı olduğunu unutmak.** Gücün aldatıcılığıyla karşılaştığınızda kendinizi tutun.
- **İmtiyazın size yanlış salahiyet hissi vermesine izin vermek.** Siz, sıradan konuları olan sıradan bir kişisinizdir, krallığınız ne kadar büyük olursa olsun...
- **Güç oyunlarına dahil olmak.** Bu, sizin ve temsil ettiğiniz herhangi bir grubun bütünlüğünden ödün ver-

menin en kolay yoludur. Son yıllarda şirketler savaş alanında askerler gibi yenik düşmüşlerdir. Çünkü Kral/Yöneticiler hazineyi kendileri için aşırımlardır. Ellerinizi temiz tutun.

Kraliçe/Yönetici için Yapılacaklar Listesi

- Kişisel kazanç için, gücü istismar etmemeye özen gösteririm.
- Etkimi bilgece kullanırım, ihtiyacı olanlara fırsatlar tanımak için...
- İlişkilerime değer veririm ve gerçek bir ortak kazanmak için uğraşırım.
- Kendimi soylu gibi hissetsem de, sıradan endişeleri olan sıradan bir insan olduğumu kendime hatırlatırım.
- Enerjimi fark yaratabileceğim yerlere harcarım.

Nihai Görüşler

Unutmayın, sizi Kraliçe arketipi yapan şey; zenginlik, saraylar ya da bir ülke kurmak değil, cömertliğinizle hayatı başkaları için daha iyi hale getirme yeterliliğidir. Gerçek bir Kraliçe dünyasında olumlu bir değişim unsurudur. Evinizde eşinize karşı, işinizde olduğunuz kadar bir Kraliçe gibi durabilirsiniz. Sizi Kraliçe yapan ortam değildir. Girdiğiniz herhangi bir odaya ya da duruma Kraliçenizi getirebilirsiniz. Bu yüzden, eğer kraliçe arketipine sahipseniz, ondan faydalanın.

10. BÖLÜM

Asi

Arketip Ailesi: Asi

Diğer İfadeler: Başına buyruk, feminist

Yaşam Yolculuğu: İnsan ruhunun temel özgürlüklerini kısıtlayan engelleri aşmak

Tek Zorluk: Kendi düşüncelerinizi ve ifade biçiminizi keşfetmek

Evensel Ders: Yaşamınızda otoriteyi ifade etmenin bir yolu olarak, güç çekişmelerine dahil olma ihtiyacının ötesine geçmelisiniz

Tanımlayıcı Erdem: Adalet

İç Kararlı: Dikkat çekmek için kişisel gündeminizle motive edilmiş bir benlikle yüzleşmek

Erkeklerdeki Karşılık: Asi

Asi Miti: *Prometeus*

Davranış Biçimleri ve Özellikler: Asi ...

- Baskı ve ayrımın aleyhinde konuşur.
- Adaletsizliğe meydan okur.

- Cesur ve cüretkar tarzda giyinir.
- Geleneksel olmayan şekilde işlerini yapar.
- Az kullanılmış yolu tercih eder.
- Kültüre yeni köklü fikirler sunar.
- Sorun yaratmada başarılıdır.

Yaşam Tarzı Zorluğu: Duygusal yapınızı kontrol etmek için içinizdeki Asiye izin vermemek.

Yaşam Yolculuğu

Asi, sadece tek bir tanımın içinde yer alamaz. Bu arketip, insan toplumunun sürekli değişen güç dinamiklerine yetişebilmek için çeşitli ifade biçimleri geliştirmiştir. Ne kadar ifade biçimi olduğuna bakmaksızın, Asi karakterinin özü değişmez, tüm insanlığın paylaştığı şeyle başlar: Asilik silsilesi.

Yaratılış gereği, hayatta kalma içgüdümüz erken yaşlarda başlar; ebeveynlerimiz ve diğer büyüklerimiz tarafından verilen temel eğitimle artırılır ve bilenir. Bize yangından sakınmak öğretilir, kibritlerle oynamamak, kapıları kilitlemek, yabancılarla konuşmamak, koltuk kemerimizi bağlamak, ağızımıza pis şeyler atmamak, dişlerimizi fırçalamak ve ellerimizi yıkamak... Sonra, olgunlaştıkça, bize kişisel sorumluluk kuralları tanıtılır. Doğru ve yanlış, iyiyi ve kötüyü ve ahlaki muhakeme temellerini öğreniriz. Sonrasında ise, ergenliğe erişiriz. Gençlik yıllarımızda, aileden ayrılma ve özgür olmak özlemimiz güçlüdür. Böylece, saatin işleyişi gibi, Asilik silsilesi ortaya çıkar. Saç stilleri ve giyim tarzı acayip olur. Uyuşturucu ve alkolü deneriz; cinsel aç-

dan faal oluruz. Aşırı tavırlar ve davranışlar asilik yıllarımızın bir parçasıdır. Bir önceki neslin kısıtlayıcı kalıplarından kopmaya ve kendimizin kalıplarını oluşturmaya programlıyızdır.

Ancak, yetişkinliğe adım atarken, asi tavırlarımızı dizginlemek ve kızgınlığımızı kontrol altına almak zorundayızdır. Çoğu kişi bu dönemleri kolay atlatır. Ancak diğerleri, asi yönlerini beslemeyi ve bunu kişiliklerinin bir parçası haline getirmeyi tercih eder. Bu bireyler, refleks haline getirdikleri asi tavırlarının kontrol ettiği bir yaşam sürerler ve davranışları, ilişkilerine ve kariyer fırsatlarına zarar verebilir. Kişisel güç anlayışlarını "*Kimse bana ne yapacağı-mı söyleyemez*" kuralı ile tanımlamışlardır. Her bir öneri, ne kadar anlamlı ya da faydalı olsa da, onları kontrol etme gayreti olarak algılanır.

Ancak, gençlik yıllarında, daha güçlü ve daha az parçalara ayrılmış, olgunluk düzeyine erişmiş Asi arketipinde bireylere de rastlanır. Asinin başlıca dört ifade biçimi vardır: Soylu Asi, Anarşist Asi, Sosyal/Sivil ve Feminist Asi. Eğer kendinizi bir Asi olarak görüyorsanız, aşağıdaki tanımlamaların biri ya da birkaçına, oldukça kişisel bir yakınlık duyacaksınız.

Soylu Asi

Soylu Asi, ülkelerin tarihinde önemli yer teşkil eder. Bu arketip için; tahakküme, adaletsizliğe, insaniyetsizliğe ve toplumsal kötülüğe karşı isyan etmek bir görevdir. Soylu Asi; hükümetlerin, diktatörlerin ya da diğer kontrol me-

kanizmalarının baskıcı tutumlarına, bastırılmış grup ya da toplumun özgürlüklerini güvence altına almak için açık bir şekilde meydan okur. Birleşmiş Devletler'in fikir babaları arasında; avukatlar, düşünürler, yazarlar, çiftçiler, girişimciler, bilim insanları, tanınmış bir mucit ve bir general vardı. Alt yapıları, kişilikleri, varlıkları ve dini inançlarındaki tüm farklılıklara rağmen, onları bir arada tutan, onların Soylu Asi bağlarıydı. Tüm bu bireylerin ruhlarında yanıp tutuşan, onları kendi çıkarlarının çok üstünde bir dava için çarpışmaya iten Soylu Asi ateşi vardı.

İnsan ruhunun hakları temelinde kurulmuş bir ulus, yeryüzünde bugüne kadar meydana gelmiş en büyük insani deneyimdi. Bu Soylu Asiler, tüm zamanların en ilham verici olabilecek ulusunun oluşumunda yer aldıklarının farkındaydılar. Bu davaya içten inanıyorlardı ancak, “Bağımsızlık Bildirgesi”ni imzalayarak, birbirlerine yemin ettiler. Bildirgeyi imzalayanların her biri, pek çok inandığı dava adına sahip olduğu her şeyi kaybetmeye razıydı; hayatını bile.

Yaklaşık 75 yıl sonra, Henry David Thoreau Soylu Asi inancını, sivil itaatsizlik üzerine olan ölümsüz denemesinde dile getirmiş; bireylerin, hükümetlerin vicdanları alaşağı etmelerine ve adaletsizlik unsuru olmalarına izin vermemelerini iddia etmiştir.

Soylu Asi, bir hükümete ya da sisteme karşı kavga çıkarmak için meydan okumaz. Bu, sokakta çarpışan ya da terörist arketipi değildir. Soylu Asiler, insanlığa karşı suçlara ve doğruluğun rızası için baskıcı şartlara tepki verir. Gandhi, Martin Luther King ve Nelson Mandela; yaşamla-

rını, baskı altındaki insanlara özgürlük vermek için adanmış tanınmış Soylu Asilerdir. Gandhi, saldırıya saldırıyla karşılık vermeyi içeren; şiddet karşıtı direnişin, aynı zamanda da konumunuzu teslim etmeden başkaldırma stilini mükemmelleştirmiştir. Kuvvetin ve yumruğun gücüne inanan kişiler, psişik ve simgesel gücü hareket ettiren şiddet karşıtı direniş gibi seçimleri anlayamazlar. Böylesine seçimler fiziksel düzeyde bir kudretsizlik gibi gözükse de, onlar arketip tsunamileridir. Güçlerini simgesel alemden alarak evrensel anlam ve amaç üstlenirler. Gandhi, King ve Mandela, daha çok fiziksel güç, para ya da orduların onların tarafında olması sebebiyle görevlerini tamamlamamışlardır. Bu tip bir dünyevi destekleri yoktu. Bu Soylu Asiler başardılar çünkü; önderliğini yaptıkları devrimlerin manevi simgeleri olmuşlardı. İnsanlar, bu adamların bütün bu zorluklara çoğu insanın hayatlarının daha iyi olması için katlandıklarını anlamışlardı. Kendileri daha refah ve ünlü olsunlar diye değil.

Soylu Asi olmak bilinçli bir seçim değildir. Ya içinizdeki arketipin yoğun inancı ile doğmuşsunuzdur ya da değil. Elbette şu soruyu sormak adildir: *"İçimde bir Soylu Asi olduğumu nasıl bilebilirim?"* Gandhi, Hindistan'ı İngiliz yönetiminden nasıl bağımsızlaştırmada tutkulu olduğunu ya da Martin Luther King, Jr.'ın herkese eşitlik uğraşısında tutkulu olduğunu nereden biliyordu? Bu adamlar, sadece kendileri için değil, insanlık için içsel adalet anlayışıyla güdülmüşlerdir. Onlarıki kişisel bir dava değildi, kişisel düzeyde yaşamları çok pahalıya patlamış olsa bile... Ancak, Soylu Asiler insan hakları ve insani haysiyet hakkında tut-

kulu doğarlar, insanlığın hizmetkarları olarak doğmuşlardır. Kendilerini insanlığa adanmışlardır; olmak isteseler de, istemeseler de. Bana güvenin, eğer içinizde bu dürtü varsa, şu ana kadar bilmiş ve anlamışsınızdır.

Anarşist Asi

Anarşist, büyük bir ihtimalle, çoğu kişinin Asi ile bağdaştırdığı arketiptir. Ancak, Anarşist Asi, televizyonda gördüğümüzden daha fazla bir motivasyon karmaşası içindedir, ki bu; genelde silah taşıyan ya da binaları yakan Asileri içerir. Anarşist Asiler, köylere saldıran, çocukları eroin bağımlısı katil askerler yapan Barbar Asilerle karıştırılmamalıdır. Ne yazık ki, Rwanda ve Darfur gibi yerlerdeki çekişmelerden dolayı Asinin Barbar tanımına çok aşınayızdır.

Anarşi – siyasi karışıklık – sık sık barbarca kaosa yol açabilse de, Anarşist Asi, çaresizlik içinde otoriteyi devirme isteğinde değildir. Çoğu zaman, bu çaresizliğin simgesi olarak kendiliğinden ortaya çıkan, dehşet verici olay için değişim fırsatının geldiği yaygın inancını serbest bırakır. Yakın tarihten bir örnek; Lech Walesa'nın, Polonya'da dayanışma hareketinin kurucusu ve sonraları ülkenin ilk cumhurbaşkanı, Sovyetler Birliği'nin işçi sendikasını dağıtma kararına karşı bir protesto eylemi olarak, çiti tırmanma anıdır. Sendika hemen, halkın isyanını ateşleyerek Walesa'nın arkasında birleşmişti. Varşova sokakları ve Polonya'daki diğer şehirler haftalarca bir anarşi içindeydiler ama bir amaç vardı, bir odak; özgürlük... Nihai sonuç, soğuk savaşın bitmesiydi.

Daha yakın bir tarihte, Aralık 2010'da Tunus'ta meydana gelen bugün "Arap Baharı" olarak bilinen olayları ateşlemiştir. Bir kadın polis, sıradan bir sebze satıcısı olan Mohamed Bouazizi'ye, izin belgesi olmadığı için ceza vermiş ve seyyar tezgahına el koymuştu. 7 dolarlık cezasını – bir günlük yevmiye – ödemeye kalkışınca da polis tokat atmış, suratına tükürmüş ve babasına hakaret etmişti. Karakolda, davasını savunmak için gittiğinde, daha çok aşağılanmıştı. Haysiyeti kırılan, çaresizlik ve umutsuzluk içinde kalan Bouazizi, son bir protesto eylemi olarak kendisini yakmıştır. Bu son hareketine şahit olanlar için Mohamed Bouazizi, nihai soylu dava için karşı duran Soylu Asiydi.

Hemen ardından çatışmalar başladı. Sıradan vatandaşlar Anarşist Asi olarak ortaya çıktı. Uzun zamandır Tunus'ta iktidarda olan baskıcı, yolsuz hükümete son verilmesini talep ettiler. Her zamanki gibi, Anarşist Asiler sokaklara çıkıp binaları yakınca, ayaklanma da ardından geldi ve militan kuvvetler aleyhte bir araya geldiler. Çok geçmeden, Tunus'taki ayaklanma Mısır, Libya ve sonra da Suriye'ye sıçradı. Toplumsal kaosun, "Arap Baharı'nın nihai gayesi olmadığı dikkate değerdir. Ortak istek, yolsuz diktatörlükleri devirmektir. Baskı altında olan insanlar, onlarca yıldır katlandıkları sert hükümetlerin baskısından kurtulmak için bunu bir fırsat olarak gördüler.

Anarşist Asinin karaltısı yok değildir. Bu arketipin kullandığı güç çeşidi değişkendir. Anarşist Asi, baskıcı rejimi alaşağı etmek için çatışmak ile bu çatışmadan faydalanaarak Barbar Asi olmak arasındaki ince çizgide yürür. Her

iki tip Asi de, en karanlık insan duyguları tarafından yönetilir ama eğer siz bir Anarşist Asi iseniz, daha iyi bir yarın için nadide itici gücünüz umuttur. Eğer gözlerinizi bu görüntüden kaydırırsanız, Barbar'ın hakimiyeti ele alması zor olmaz.

Sosyal/Sivil Asi

Sosyal ve sivil başkaldırıları, birçok toplumun dokusunun bir parçasıdır ve üçüncü tip Asiye meydan verirler. Böylesine çoğu başkaldırıları protesto hareketleri ile başlasa da, altında yatan niyet yeterli desteği toplayarak, bir sivil başkaldırımı ateşlemektir. Kadınlar için seçme ve seçilme hakkını savunan kadınlar ve savaş karşıtı protestocular, siyasetin gidişatını – ve böylece tarihini – eylemleri yüzünden değiştiren Sosyal/Sivil Asilerin mükemmel örnekleridir.

Sosyal ve siyasi dokuda gelip geçen, pek bir etki bırakmayan başkaldırıları olsa da, Sosyal/Sivil Asilerin önderliğindeki diğer hareketler, devletin üstü örtülü ya da anayasa ve hukuk kurallarını tamamıyla göz ardı eden tutumlarını kontrol altında tutmuştur.

Feminist Asi

Ve şimdi de sıra, eylemleri bu bölümün geri kalan kısmı boyunca vurgulanan, günümüz toplumunda en yaygın ve revaçta olan, Asi ifade biçimi Feminist Asiye geldi. Bu akım göz kırpıncaya kadar yön değiştirebilirdi ve dünyada-

ki olaylar, Anarşist ve Sosyal/Sivil Asileri yeniden sokaklara dökebilirdi. Ancak, Feminist Asi, kendisini daha geniş kapsamlı bireysellik hareketinin yolunda biçimlendirerek, daha geleneksel bir ifade yolunu seçmiştir. Kendini keşfetme ve ifade etme, başkaldırının şekil almasında derin bir etki oluşturmuştur. Bu arketipe sahip olan sizler, oturma eylemi düzenlemek yerine, geleneksel hayata karşı isyanı tercih edersiniz.

İşte size Feminist Asilerin geleneği tersine çevirmelerinin bazı yolları: Tek ebeveynli hanelerin sayısı arttıkça, evlilik gerilemektedir. Boşanma artık kadınlar için geçerli bir seçimdir ve kusura dayanmayan boşanma, zinayı kanıtlamanın aşağılayıcı ve sancılı gereksinimini ortadan kaldırmıştır. Bekar kadınlar, evlatlık edinme ve sperm bağışçıları yolunu tercih etmektedir. Daha çok insanın kendini keşfetmekle meşgul olduğu, içine kapanan bir toplum olmaktadır. Eğer bu sizin arketipinizse, siz; hudutları içeride ve başkaldırışı daha ziyade sivil ve toplumsal olanlara karşı değil, iç sınırlarınıza karşı olan yeni akım Asilerinin bir parçasısınız.

Çağdaş Feminist Asi arketipi sahnelerde yenidir ama bugünün dünyasının olsa da, tarihteki büyüklerinin izlerini taşır. Feminist Asilerin ataları, kadınlar oy kullanabilsin, siyasette fikir sahibi olsun; aynı ücretle çalışabilsin (eşit yaratıcı fırsatların yanı sıra) ve cinselliklerini özgürce yaşayabilsinler diye – bazıları kan ve cesaretle – bu yolu açmışlardır. Tüm bu hakları kanıksamış olabilirsiniz ancak, bütün bunlar bir gecede gerçekleşmediler.

İçinizdeki Asi, hatları açığa çıkaran olağandışı bir kıya-

fet seçerek değil güncel siyasi konularda bir konum üstlenerek geleneğe karşı isyan etme eğilimindedir. Bir zamanlar Anarşist Asiler ya da Sosyal/Sivil Asilerin olduğu tarzda bir savaşı değilsinizdir. Sizi etkileyen toplumsal konulara ve dahil olmak için gereken her şeye sahipsinizdir ancak, siyasi ve toplumsal konular, çoğu Asi atalarının tanımladığı gibi Feminist Asi arketipini tanımlamaz. Belki örneğin, Cornelia Guest gibi olabilirsiniz. Bir toplum kuğusu gibi yetişen ünlü yeni sosyete yıldızı olmak yerine, Andy Warhol ile görünmeyi, hayvan hakları Savunucusu olmayı – PETA* reklamı için çıplak poz vermişti – ve vejetaryen kurabiye şirketi kurmayı tercih edebilirsiniz.

Feminist Asi olarak, özgüveninize, özgürlüğüne ve risk alma isteğinize değer verirsiniz. Şayet birisi, çok değerli kişisel özgürlüklerinize dokunmaya kalkışırsa, içindeki Feminist Asi eldivenleri çıkarıp, profesyonel olmasa da kişisel bir başkaldırıyı gösterecek yiğitliğe sahiptir. Jill için, Feminist Asi profiline tam uyan tanıdığım bir kadın, bam teli, "*Bunu yaparsan başkaları ne düşünür?*" sorusudur. Jill, başkalarının onayı olmadan işlerini yürütür, ki bu; tüm zamanların en yaygın psikolojik bariyerine bir çeşit baş kaldırmadır. Çoğu kişi, yaptıkları seçimlerin sonuçlarının nasıl karşılanacağı korkusu yüzünden yaşamlarını erteler. Onların, başarısız olurlarsa aşağılanmak ya da eğer seçimleri en yakınlarına ve sevdiklerine tehdit oluşturursa dışlanmak korkusu; düşlerini gerçekleştirme şansını denemekten alıkoymaz. Ancak Jill, tatmin olmak için, diğerlerinin onun

* Hayvanlara Etik Muamele İçin Mücadele Edenler. (Çev. N.)

yaşamı hakkında ne düşündüğü endişesinden kurtulması gerektiğine karar vererek bu kısıtlamalara çok önceleri karşı gelmişti.

Başka bir tip Feminist Asi için özgürlük; geleneğe karşı değil, kendi Asi doğasına olan başkaldırmanın sonucudur. Denetimi elinde tutan bir adamla ilişki içine girmekle başlar. Özgür, zorbalığa pabuç bırakmayacak biri gibi görünse de, kapalı kapılar arkasında, yaptığı her hareketinin bir eleştirisi ve belki de fiziksel istismarla denetlendiği bir kabus yaşar. Bir yerde, bu Feminist Asi, onu koruyacak bir eş arayışı içindedir ama bunun karşılığında, metanetinden ve isyankar enerjisinden ödün verir.

Bu dolayısıyla, kendisine saygısını aşındırır ve böylece, bu ilişkiden tamamıyla kurtulmak için bir başkaldırı başlatıncaya kadar döngü devam eder. Feminist Asi, kendi özgün isyancı niteliklerinin bir çeşit devreye girmesi olarak, kötü bir ilişkiye ya da iş durumuna bilmeden yol açabilir. Şayet, Asi benliğinizi geri kazanma acılı deneyimini yaşayıp atatabildiyseniz, bu gerçeği ilk ağızdan bilirsiniz.

Feminist Asi, klasik anlamda, Asi Ailesinde en az isyankar olsa bile, Anarşist Asi ve Sosyal/Sivil Asiye gerekirse adım atabilirsiniz. Çünkü içinizde bu potansiyel vardır. Birçok kişi, toplumsal bir başkaldırıya dahil olmak için gereken her şeye sahip olduklarının farkında değildir, çünkü hiçbir zaman kayda değer bir sebeple karşılaşmamışlardır. Barışçıl ortamlar, içinizdeki Anarşist ya da Sosyal/Sivil Asiye harekete geçirmez. Ancak, sivil haklarınızdan kırıldıkça, bir noktada, Yeter diyebilirsiniz. Siz bir Feminist

Asisinizdir, doğuştan öyle olduğunuz için değil; Soylu Asi gibi, bir aşamada böyle olmayı seçtiğiniz için...

Bugünün Feminist Asisi, bu dünyayı yaşanacak daha iyi bir yere dönüştürmeye inanarak, insan hakları için ayaklanan birinci ve ikinci akım kadınlarının fedakar çabalarının mirasçısıdır. Bir ayaklanma çıkartmayabilirsiniz ama bu dünyada bir şey olmanız, bir şey yapmanız, bu dünyaya bir şey vermenin yolunu açan tüm yüce kadınları hatırlamanız sizin için önemlidir. Bu sizin mirasınızdır.

Tek Zorluk

Uzun zamandır, başkaldırma güdümünde olmayan bir toplumda yaşamaktayız. Kırk-elli yıl önce elde edilen toplumsal ve siyasi özgürlükler toplum tarafından özümsemiştir ve bir toplum olarak sokaklarda başkaldırıdan, ruhlarda başkaldırıya geçiş yaptık. O halde, bu sosyal iklimdeki yön değiştirme Feminist Asi gibi bir arketipi nasıl etkiler? Kolektif toplumsal zihnin düşünce biçimlerini koruyarak, arketip bir başka ifade biçimine dönüşür.

Gelenekle bağı koparmak ve moda ya da yaşam tarzı seçimleriyle oynamak 1960'ların başkaldırı çağında ortaya çıkan bireyselci hareketin ifadelerinden bir tanesidir. Bugünün Feminist Asileri için ne giydiğiniz ve nasıl yaşadığınız, özgürlüğünüzü temsil eden asıl yollardır. Kişisel tarz, Modacı arketipinde keşfettiğimiz gibi, gücün görünen ifadesi olabilir.

Feminist Asi olarak, sınırları zorlamakta ve bazen de annelikten saç rengine kadar her şeyde yaptığınız seçim-

lerle toplumsal ortamda şok dalgaları yaymakta başarılı olursunuz.

Tüm Asiler, Feminist Asi de dahil olmak üzere, arketip tasarımlarından dolayı değişim unsurlarıdır. Bir şeyler yapmanın geleneksel yolları, boğuluyormuş hissine kapılmanıza neden olur. Annelerine, “Dövme yaptırmama izin vermemen haksızlık” diyen gençlerle kendinizi muhtemelen bağdaştırabilirsiniz çünkü; birkaç yıl önce bunu söyleyen sizdiniz. Şimdi herhalde, Feminist Asiler; Angelina Jolie, Rihanna, Cristina Ricci, Victoria Beckham ve Helen Mirren’in yanı sıra sizde de bir ya da iki dövme vardır.

Sizin için zorluk; asi doğanızı, psişiginizde yıkıcı bir unsur olmaması için, yaratıcı, dinamik ve – bu önemli – *üretken* bir şekilde kullanmayı keşfetmektir. Canlılığınız ve genel yaklaşımları reddeden dürtülerinizin ideal olduğu alanlar; müzik, sanat, moda, kozmetik ve teknolojiyi içerir. Bu alanlardaki kişilerin ortak inancı şudur: “*Neden olmasın, başka ne yapabiliriz?*” Ancak size; hukuk, toplum hizmetleri ve araştırmacı gazetecilik – adalet arketipinizin erdemidir – gibi daha geleneksel alanlar cazip geliyor olsa da, Feminist Asiniz, tamamlamak ve başarmak için yeteri kadarından fazla cesarete sahiptir.

Evrensel Ders

Hangi tip Asi olursanız olun, kendine hakim olma, muhtemelen sizin en güçlü yönünüz değildir. Asi arketipi; kolay sinirlenen, aşırı tepkisel ve kararları sonuçlarına kadar eni-

ne boyuna düşünmemek gibi huylarıyla ünlüdür. O halde, tüm siz Asiler için evrensel ders, isyankar kararların bile düşünerek ve dikkatlice alındığında iyi sonuç vereceğini öğrenmektir. Bu, isyankar *tepkiler* ile bilinçli isyankar *kararlar* arasındaki farkı bilmeyi gerektirir. Her ikisinin de sonuçları olur ve bu sonuçlar incinmiş duyguları beraberinde getirmekle birlikte, eğer bir duruma tepkisel bir şekilde atılırsanız kargaşaya bile sebep verebilir.

Asi tepkiler, tanımı gereği; en başından sonuna kadar enikonu düşünülmemiş tepkilerdir. Onlar, duygu yüklü ve dikkatsiz olma eğilimindedir; çoğu kez, düş kırıklığından fişkırان güç ifadeleridir ancak odaklanmak, önderlik ve net sonuçtan mahrumdur ve şu tip sorulara yol açar: “Başkaldırmanın sonrası için plan tam olarak nedir? Buradan nereye varacaksınız?” Yangınları başlatmak kolaydır. Frenlemek ise başlı başına bir zorluktur. Ve hepimizin bildiği gibi, bir yangın kontrolden çıkarsa, tüm mahalle alevler içinde kalabilir.

Benzer şey, yaşamınızın en hafif cinsinden olanı olsa da, isyan çıkarırken de söylenebilir. Aldığımız her bir karar, hareket içinde değişim döngüsü başlatır. Ancak aldığımız kararlar diğer kişilerin konfor alanlarını etkilediğinde bunu hatırlaması daha çok önem kazanır. Feminist Asiler bile, diğerlerinin konfor alanlarını kırıp geçmeleri ile ünlenmişlerdir.

O yüzden, bu arketip için ders şudur: Yalnızca gürültü çıkarmak için isyan etmeyin. İş karar vermeye gelince, özellikle değişimi başlatan ve gelenek kurallarını yıkan ka-

rarlar, maneviyatınızın kontrolü eline almasını istemek konusunda önemlidir. Eğer bir isyan başlatacaksanız, şunun üzerinde durun: *“Neyi istemediğimi biliyorum. Neyi istediğimi biliyor muyum? İsyan çıkarmaya değer mi yoksa bu durum sadece bir tartışmayı mı çağırır?”*

Tanımlayıcı Erdem: Adalet

Asi, doğası gereği; adaletsizlik ve baskının her çeşidine karşı durduğu için, bu arketipe adalet erdemi hizmet eder. Asi başkalarının, engelleri yıkmaları ve doğru bir seçim olduğu için yeni başlangıçlara önyak olmalarına da ilham verir. Tüm erdemler gibi, adaletin de birçok ifade biçimi vardır. Temelde adalet mahkeme salonundaki hukuki adalet ile bağdaştırılır. Çoğu isyankar, bir toplumda hukuki adaletin olmayışından dolayı harekete geçer.

Daha üstü kapalı düzeyde, bu erdem içinizdeki Asiyi, daha az saldırgan yollarla değişim unsuru olmaya teşvik eder, daima bir yenisini sunma yönünde hareket ederek... Asiler köhne toplumsal kurallarına ve alışkanlıklara meydan okur, bunları sivil adalet konuları olarak gördüğünüzden, bazı toplumsal konulara destek verirsiniz.

Feminist Asi olarak, kendinizi kolayca bir insan hakları davasını savunurken bulabilirsiniz çünkü; bunu yapmanın doğru olduğuna inanırsınız. Geleneksel anlamda, siyasi ya da toplumsal bir eylemci olmayabilirsiniz. Ama iş, hayatta neyin adil ve doğru olduğuna gelince, tam orada olursunuz, dile getirmek için...

İç Karartı

Feminist Asinin özgürlük silsilesinin karanlık yüzü ve geleneksel olmayan düşünce, sizin kişisel gündeminizdir – dikkat çekme özlemi. Ancak şöyle sorabilirsiniz, çoğu zaman kimin kişisel gündemi yoktur ki? Dürüst olalım; biz insanlar buna kurguluyuzdur. Ancak, iş Feminist Asiye gelince, sizin için dikkat ve takdir etme, asıl gündem konularınızdır. Sizin Feminist Asinizin tanınmak için içi gider çünkü başarmış olma duygusunu hissetme ihtiyacı içindedir. Sonuçta, bu dünyada farklı, benzersiz, cüretkar ve cesur olmak için bu kadar gayret içine girecek-seniz, en azından birisi fark etmelidir, öyle değil mi? Ama ya bu olmazsa? Ya kural bozan olmak için gayretleriniz boşa çıkarsa? Ya bir başka, sizden daha menfur bir Feminist Asi orijinaliğinizi gölgede bırakırsa? Tüm söyleyebileceğim: Dikkatli olun.

Feminist Asi olarak; yaratıcı, hırslı, dinamik, eğlenceli, hatta vahşisinizdir. Ancak, ölçsüzlüğünüzden dolayı takdir edilmeyince, kıskançlıktan kızarır ve dünyayı savaş alanına çevirirsiniz, ölümcül düşmanınız olmasa da, dostlarınızı rekabetçiye dönüştürsünüz. Aklınızda bir isyan tutuşturursunuz, şu ya da bu kişiye ne söyleyeceğinizi kurarsınız. Beyin fırtınası yerine, beyninizde fırtınalar vardır – bazen de gerçek migren ağrısıyla sonuçlanır – aklınız başınıza gelinceye kadar...

Kişisel gündemler, tehlikeli kişisel izlenecek yollara dönüşebilir, ele aldığımız hangi arketip olursa olsun... Feminist Asi için, tanınmaya olan ihtiyacınızı tatmin etmek

ve bunu başkalarından istememek bilhassa önemlidir. Kıs-kançlık krizi tutarsa, kendi karanlık beyin fırtınalarınıza tepki göstererek yangın çıkartmamak için bir yer bulup orada sakinleşmenizi öneririm. Her zaman bir şeyle meşgulsünüzdür, o yüzden başka ne yaparsanız yapın, gündeminiz hakkında kendinize karşı dürüst olun. Bunun için bir gün kendinize teşekkür edeceksiniz.

Erkeklerdeki Karşılık

Asi arketipi için söylediğim her şey, Feminist Asi dışında, erkek ve kadınlara eşit şekilde uyar. Ancak, her yerde kadınların içinde Bakıcı/Kurtarıcı'yı ortaya çıkaran bir erkek Asi vardır. James Dean tarafından 1955 yılı yapımı *Asi Gençlik** filminde simgeleşen karanlık, yanlış anlaşılmalı, kötü çocuk Asiden bahsediyorum. Dean, bu erkek Asiyi halka tanıtmıştır ve kadınlar hemen bu arketipin cazibesine kapılmışlardır; acısına çare olduklarına inanarak... Dean'inin karakteri, Jim Stark, dile getiremediği sebeplerden dolayı acı çeken Asinin tecessümüdür. Jim neden bu kadar suratsızdır? Karakteristik özelliği orta sınıf banliyö ailesinden gelir, yine de bir şey eksiktir. Evdeki arketip rolleri değiş tokuş edilmiştir: Denetleyici anne, kocasına ve oğluna hakimdir. Genç, güçlü erkek rolünden mahrumdur ve ümitsizce olmasını ister. Güç buhranı içindedir. Babası, babalardan beklendiği üzere, erkekliğe adım atmasında yetersizdir. Güçsüz bir adam olarak erkekliğe adım atmadaki çaresizli-

* *Rebel Without a Cause.* (Çev. N.)

ğini ifade edebilmesinin tek yolu isyandır, etrafındakilere hayal kırıklığının dışı vurumu.

Asi Mitleri

Prometeus, Yunan mitolojisindeki titanlardan bir tanesi, Asi arketipinin bir mitini sunar. Zeus, ölümlülerin çok fazla güçlenmesini engellemek için, onlara ateş unsurunu vermeyi reddeder. Ama Prometeus başkaldırır ve Zeus'tan ateşi çalar, mağaralarda yaşayan insanlara verir; ateş onları geliştirir. Zeus çok kızar ve Prometeus'un bir yamaçta baş aşağı asılması emrini verir, böylece ciğerini gün boyunca yiyen kartal tarafından işkence görecektir, azabı ertesi gün de tekrarlanabilirdi diye, gece ciğeri yerine geri gelecekti.

Ateş bozgunundan sonra, Zeus; ölümlülere, dünyada kimin gücü elinde tuttuğunu hatırlatacak bir armağan göndermeye karar verir. Tanrıçalarına, güzel ve baştan çıkarıcı ama her şeyin üstünde meraklı bir tanrıça oluşturmalarını emreder. O tanrıça Pandora'dır.

Zeus, Pandora'yı Epimeteus ile yani Prometeus'un erkek kardeşiyle evlenmek üzere yeryüzüne gönderir. Prometeus'un erkek kardeşi. Düğün hediyesi olarak; Zeus, Pandora'ya kavanoz verir – bazı uyarlamalarda bu kutudur – ve hiç açmamasını kesin emreder. Ama Zeus Pandora'nın açacağını bilir. Pandora içindekinin ne olduğunu görmekte sabırsızlanır. Kocasının yanından süzülerek ayrılır, çabucak odasına gider ve kavanozun kapağını açar. İçinden, insanoğlunu felakete mahkum edecek ıstıraplar uçuşur:

Hastalık, trajedi, ölüm, elem, hasetlik, nefret vs... Pandora, kavanozun kapağını kapatmaya çalışır ama artık çok geçtir. Çılgına döner, son bir kez içine bakar ve en dipte bir armağan daha görür: Umut.

Buradan çıkacak olan ders tartışmaya açıktır, tüm yüce mitlerin diyaloğa açık olması gibi. Yalnız bir yorum şöyledir: Tanrıların bilgeliğine meydan okumak, sonuçları ağır olan bir hatadır. Yine de, tanrılar şefkatlidir, insanlığın yüzleşmesi gereken sonuçlar umut ile hafifletilmiştir. Prometheus, Zeus'un insanlara ateşi vermeyeceğini farz ederek, tanrıların bilgeliğine başkaldırmış ve kozmik planı yeniden yönlendirmek için bilgeliği üzerine almıştır. Bu isyanının bedelini de ağır ödemiştir. Yine de umudun armağanı şunu ifade eder: Zeus, Prometheus'un niyetinin iyi olduğunu anlamış, insanlara ateşi, gelişmelerinde yardımcı olması için vermiştir, zarar vermesi için değil...

Prometeus, Asinin güçlü simgesi olmaya devam etmektedir çünkü yaşamlarımızda tanrılara sürekli başkaldırırız, en iyisini bildiğimizi farz ederiz. Bir başka deyişle, içgüdü-müze ve iç rehberimize karşı koyarız. Ve eğer ilahi bir biçimde esinlenmiş bilgelik değilse, kılavuzumuzun kaynağı nedir?

Yaşam Tarzı Zorluğu

İsyankar seçimlerin sonucu olarak yaşamınızın nasıl değişeceğine hazırlıklı olmak Feminist Asi için zorluktur. Sakın *isyankarın* sadece tavırlı bir seçim olduğunu zan-

netmeyin. Dünyaya burun kıvırdığınız anlamına gelmez. İsyankar seçim, yeni cüretkar moda tarzını giymeye karar vermekten sizi büyüten geleneğinizden kopup, başka bir maneviyatın peşinden gitmek bile olabilir. İsyankar seçimin sebep olduğu şey, hayatınızı bir şekilde değiştirmektir. Biraz cüretkar kıyafet seçmenin hiç de isyankar bir hareket olmadığını düşünebilirsiniz. Özellikle tahmin ettiğiniz tepkiyi görmeyince; herkesin doğrulup bakması gibi... Davranışınızla yarattığınız toplumsal hareket değil, sizin iç tepkiniz önemli olandır. Asi seçimler cesaret ister ve özgürlük hissi verir; sanki uçaktan paraşütle atlamış gibi. Ve bir bakıma, o ana kadar seçimlerinizi çokça etkileyen eski tarzınızı çıkarıp atarak, en azından psikolojik olarak atlamışsınızdır.

Bir kere bir kalıptan kurtuldunuz mu, bir sonrakinden ve daha sonrakinden kopması daha kolay olur. Tanıdığım, geleneksel rollere başkaldırmış kadınlar, sürdürdükleri kısıtlayıcı hayata daha fazla uyamadıklarını fark ettikleri anda yaşadıkları iki duygudan, korku ve sevinçten bahsederler. Yine de, daha özgür bir kadın olarak bu dünyada yollarını nasıl bulacaklarından pek emin değillerdir. İçlerindeki Feminist Asiyi uyandırmışlardır, çok sessizce olmasına rağmen başarmışlardır ve bu onlar için en heyecan verici arketip deneyimidir.

Arketipinizi Tanıyın: Bir Asi misiniz?

Asiler, özelliklerinden dolayı kendilerini bilirler. Ama bir ihtimal, hâlâ bu arketipe uyduğunuzdan emin değilseniz,

bir sonraki sayfada davranış biçimleri ve özellikler listesine bakın ve ilginiz olup olmadığına karar verin. Hangi tarz Asi olmanıza bakmaksızın – Soylu, Sosyal/Sivil ya da Feminist – genel özellikler sizin için geçerli olacaktır.

ASİNİN DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- *Çocukluğunuzdan bu yana Asilik silsilesi içindedesinizdir.*
- *Kendinize hak gördüğünüz adaletsizliğe meydan okuma hakkı karakterinizi biçimlendirir.*
- *Ayrımcılığı ve baskıyı açıkça dile getirirsiniz.*
- *Emir almaktan hoşlanmaz ve kendi bildiğinizi yaparsınız.*
- *Çocukluk inancınızın dışında bir maneviyat çizgisindedesinizdir.*
- *Sorun yaratmakta başarılısınızdır ve var olan durumu alt üst etmekte...*
- *Bağımsız, geleneklere uymayan, özgür ve yaratıcı düşünürsünüz.*
- *İşlerinizi geleneksel olmayan yöntemlerle halledersiniz.*
- *Siz, kültürünüze yeni, radikal fikirler sunan bir değişim unsurusunuzdur.*
- *Cesaretli ve cüretkarca giyinirsiniz.*
- *Az kullanılmış yolu tercih edersiniz.*

Arketipinize Adım Atın: Asinin Gücünden Faydalanın

Kendinizi bir Asi olarak tanımladınız, peki şimdi ne olacak? Tüm bu Asi enerjiji, dünyaya olumlu bir değişim meydana getirmek için nasıl dizginlersiniz? İşte size arketipinizden tam anlamıyla faydalanabilmeniz için bazı öneriler:

- **Kurtulun.** Eğer Asinizi saklı tutuyorsanız, onu serbest bırakma zamanı gelmiştir. Önem verdiğiniz konu ne olursa olsun – haksız uygulamalar, eşcinsel hakları, yiyecek güvenliği, konuşma özgürlüğünün kısıtlanması – saf tutun. Konuyu ortaya çıkarmak ve değişim için bir gündem belirlemek önemlidir. Sonra da, hedeflerinize ulaşabilmeyi garanti etmek için, ordularınızı toplayın... Benzer endişeleri olan, eyleme hazır kişileri bir araya getirin.
- **Kendinizi frenleyin.** Asilerde sinirli olma eğilimi vardır. Hesapsızca davranır ya da patavatsızlık ederseniz güzel gayretlerinizi sabote edebilirsiniz. Harekete geçmeden önce, durup sonuçlarını düşünün ya da geri alamayacağınız sözler söylemeyin.
- **Asiliğinizin bir davası olsun.** Bilinçli başkaldırıyla, tepkisel olma arasında fark vardır. Var olan oluşumları alaşağı etme isteğinizin meşru bir sebebi olmasına ve sadece hedef odaklı olmadığından emin olun. Bazen değişimi ortaya çıkarmanın

en etkin yolu ağır adımlar atmaktır. Yumuşak bir başkaldırı deneyin: Stratejik olun ve bir plan yapın. Ağır ve düzenli adımlarla hareket etmek, daha çok yandaş çeker.

- **İç devriminiz için giyinin.** Belki siz, protesto yürüyüşleri için uygun değilsinizdir. Sizin başkaldırma şekliniz; saçınızı pembeye boyamak, dövme yaptırmak ya da *club kids'leri bile utandıracak bir gardıroba sahip olmak olabilir. Utanmayın, yapın. Ufak bir özgürlük hareketi bir diğerinin başını çeker.
- **Bir Asi yetiştirin.** Şüphesiz, gençler isyankardır; onlar özgürlük için savaşırlar. Peki, diğer minik Asilerinize, okul öncesinden liseye kadar olanlara ne demeli? İçlerindeki isyancı silsileyi ezmeli mi, yoksa teşvik mi etmelisiniz? Sadece çocukça bir inatsa ya da otoritenizi sınamaysa, izin vermeyin. Ama eğer yapım aşamasında bir özgür düşünceliye sahip olduğunuzu hissediyorsanız, destekleyin. Minik Asinizin çoğunluğa uymamasına, çılgın kıyafetler giymesine, kahvaltıda akşam yemeği yemesine izin verin. Bir bakarsınız, okul arkadaşlarını daha sağlıklı yemekler çağırısı yapmak için bir araya getiriyordur ya da alışveriş merkezinde haksız bir kiralama için gösterinin başını çekiyordur.

* 1980 ve 1990'larda gösterişli kıyafetleri ve madde bağımlılıklarıyla ünlü, New York'lu bir grup genç (Çev. N.)

Güç Asinin en iyi dostudur, olumlu değişimin motoru. Ancak, nasıl elde edeceğinizi, elinizde tutacağınızı ve akılcıca kullanacağınızı bilmeniz gerekir – ve kaybettiğinizde ne yapacağınızı hesaplamayı. İşte, bu güçle çalışmak üzere bazı stratejiler:

Size Güç Veren Noktalar

- **Kendinizi ifade etmek.** Kendiniz olmak için özgür olmalısınız, bazen acımasız olmak için bile.
- **Kadını gücünüzü en iyi şekilde kullanmak.** Kadınlar eşit haklar için çok çabaladılar. Bu özgürlükleri kanıksamayın; tadını çıkarın.
- **Risk almak ve cesurca yaşamak.** Utangaç Asi, tutarsız bir ifadedir. Hadi davranın.
- **Başkalarının haklarına destek olmak.** Ayrımcılık ve baskıyı dile getirdiğinizde formdasınızdır.
- **Küçük bir uğraş için savaş vermek.** Kendi gündeminiz peşinde enerjinizi harcamayın. Kendi kişisel endişelerinizden daha büyük, kayda değer bir konu için çaba gösterin.

Size Güç Kaybettiren Noktalar (ve onu tekrar kazanma şekli)

- **Aşırı tepki göstermek ya da fevri davranmak.** Gözü kara olmak davanıza zarar verebilir. Sakinleşmek için yoga ya da meditasyon yapın.

- **Öfkelenmek.** Aynı şekilde.
- **Çaresizliğin hareketlerinizi yönlendirmesine izin vermek.** Net hedefleriniz olduğunda daha iyi sonuçlar alırsınız.
- **İsyan etmek için isyan etmek.** Enerjinizi yapıcı bir şey için kanalize edin. Elbette dikkate değer bir dava bulabilirsiniz.
- **İç Asinize aldırmamak.** İsteğinizi bastırmak da çözüm değildir. Olumlu bir çıkış noktası bulun.
- **Kabul görmediğiniz zaman çılgına dönmeyin.** Başkaldırdınız ve kimse alkışlamadı mı? Kendi kendinizi alkışlayın.
- **İsyankar hallerinizin başkalarını nasıl etkilediğini görememek.** Devrimlerin sonuçları vardır, genellikle büyük... Attığımız her adıma dikkat edin.

Asi için Yapılacaklar Listesi

- Asi dürtülerimi, yaşam tarzı seçimlerim ve modamı yaşayarak anlamaya çalışırım.
- Bugünün kadını olarak yararlandığım özgürlüklerin değerini bilirim; cesaretleri ve fedakarlıklarıyla bunları mümkün kılan Asilere şükran borçluyum.
- Hakları – benim ya da bir başkasının – kısıtlayan birey, örgüt ya da hükümete karşı koyarım.
- Sorumluluk sahibi Asi olmaya kendimi adarım. Üstlenmek istediğim herhangi bir toplumsal ve siyasi eylemin zararı değil, faydası olacağından emin olmak için enine boyuna düşünürüm.

- Öfkeli aklımı Buda'nın sözleriyle sakinleştiririm:
"Nefret hiçbir zaman nefretle dindirilmez, yalnızca
sevgiyle iyileştirilir."

Nihai Görüşler

Asi arketip, ateşinizi ve gücünüzü taşır. Bu yönünüzü tanıyın. İnandığınız bir şeyi savunmak cesaret ister, ancak tam olarak böylesine bir cesaret yaşama gerçek amaç ve anlam verir.

11. BÖLÜM

SİRİTÜEL

Arketip Ailesi: Maneviyat

Diğer İfadeler: Mistik, iyileştirici

Yaşam Yolculuğu: Manen uyumlu insan olmak

Tek Zorluk: Manevi, duygusal ve fiziksel ihtiyaçları harmonik bir hayat yaratmak

Evrensel Ders: Gerçek sizi özgür kılar.

Tanımlayıcı Erdem: Alçakgönüllülük

İç Karaltı: Hayatın sıradan kuralları benim için geçerli değildir; çünkü ben maneviyata önem veririm ve bu yüzden özelim. Bana kötü hiçbir şey olmaz çünkü ben maneviyat yolundayım.

Erkeklerdeki Karşılık: Spiritüel

Entelektüel Miti: Maneviyat yolu fakirliğe ve yalnızlığa iter.

Davranış Biçimleri ve Özellikler: Spiritüel...

- Sezgiye koşulsuzca inanır.

- Gerçekten kim olduğunuzu kavramanın peşindedir.
- Yaşamının gerçek anlamını ve amacını araştırır.
- Kendini manevi gelişimin yoluna adanmıştır.
- Maneviyat anlayışına öncelik verir.
- Yaşamdan maddi başarıdan daha fazlasını ister.

Yaşam Tarzı Zorluğu: Sezgisel zekanızı uyandırmak

Yaşam Yolculuğu

Son 50 yıl boyunca yaşadığımız dünyanın değiştiği kadar, daha fazla olmasa da aynı miktarda içimiz de yön değiştirmiştir. Günümüzde, dışımızda hırslı olduğumuz kadar, içimizde maneviyata dayalı bir toplum haline gelmekteyiz. Psişğin ve ruhun doğasını anlamak ve içgüdüsel zekamızı dinlemeye açızdır. Yaşamın anlamı ve amacı hakkında sorular sorarız.

Çoğu kişi için Mistik, kendini manastır hayatına ya da maneviyata adanmış kişidir. Ancak, 60'ların kültür karşıtlığı ve Yeni Çağ hareketi, ülkenin maneviyatının yüzünü yeniden tanımlayan bir yön değiştirmeyi başlattı ve bir başka arketipe, Spiritüele, şekil ve işlev verdi. Arayışçılar, geleneksel dinin kısıtlamalarından koparak, Doğu dinleri, meditasyonun keşfi üzerine kitapları bir solukta okuyup, iyileştirmeye manevi bir boyut katan bütüncül sağlık bakımına giderek daha fazla başvurmaktadır. Spiritüel/Mistiğe dönüşmüş Çağdaş Mistik, Mistiğin zengin iç dünyası ile Spiritüelin modern değerlerini harmanlamış, insanoğlunun sonsuzluğu ile yaşadığımız bu zaman için önemli ola-

nı birleştiren melez bir arketiptir. Birlikte, bu iki arketip maneviyat yolunun esasını yeniden tanımlar.

Dünyada bugün yeni manastır, küresel köyün kendisi-
dir; sürdürmek için hepimizin çabalaması gereken yaşa-
mın kutsal alanı. O yüzden, Spiritüel, dış dünyaya olan
eğilimden dolayı, Mistik ile mükemmel bir işbirliği için-
dedir; varolma amacınıza hükmeden bir arketiptir. Sizin
Spiritüeliniz ego temelli dünyayı tercih eder ve içinizdeki
mistik sonsuz olan her şeye yakınlık duyar.

Ancak, bu arketiplerin her birini ne nitelendirir? Spiri-
tüel, Mistik ve Spiritüel/Mistik? Ve eğer manevi hayat size
bir şekilde sesleniyorsa, ikisi arasındaki spektrumda yeriniz
neresidir?

Spiritüel

Bazılarınız için, kitapçıya gidip, ilk kişisel kitabını seç-
meye iten ilkel insan bilinci ya da ruhçuluk konuşmasına
katılmaya sevk eden bir kişisel ya da sağlık buhranı sebe-
binden kaynaklı olabilir. Diğerleri için, bu dünyada gözle
görünenin dışında bir şeyler olduğunu telkin eden kısa sü-
reli içgüdüsel zeka ya da bir anlık transandantal belirgin-
lik deneyimi sebep olmuş olabilir. Spiritüel arketipi, sizin
gibi insanların maddi olmayan dünyaya merakıyla ortaya
çıkmıştır. Ve dünyadaki huzursuzluk ve belirsizlik birço-
ğumuzu şair T.S. Eliot'ın söylediği gibi, dönen dünyanın
hareketsiz noktasını araştırmaya ittiği için bu arketip çekim
alanını artırmaya devam etmiştir.

Bir Spiritüel, tabiatı gereği, her zaman daha fazlasını arar. Ama daha fazla ne? Bu *daha* sorusu genelde yaşamınızda bir çeşit aksaklık kisvesi altında kendisini sunar. Hiç beklenmeyen bir olay olur ve aniden kendinizi yol ayırımında bulursunuz. Belki zorluk; bir boşanma, mali sıkıntılar, trajik bir kayıp ya da ciddi sağlık teşhisidir ama ne olursa olsun, sonuç; aniden izlemekte olduğunuz yaşam yolunun bundan böyle uygun olmadığıdır. Pek çok kişi gibi belki de ilk defa, bu noktada şunu düşünmeye başlarsınız: *“Yaşamımın anlamı ve amacı nedir? Beni bugüne getirenden daha fazla olması gerekir.”*

Gerçek, *“Yaşamımın anlamı ve amacı nedir?”* sorusunun bir sorudan çok yaşayabileceğiniz daha özgün ve daha derin bir hayatın gösterilmesi için bir yakarma, bir duadır. Egonuzun yarattığı hayatın yerini alacak daha bilinçli bir birey olarak yaşayabileceğiniz yaşamı istemektesinizdir. Tibetli Budist öğretmen Chögyam Trungpa Rinpoche, öğrencilerini şöyle uyarmıştı: *“Size öğüdüm, maneviyat yoluna başlamamanızdır. Çok zor, çok uzun ve çok talepkardır... Ancak, bir gün başlarsanız, bitmelidir.”*

Yüzyıllar önce, keşişler kendilerine şu soruyu sorarlardı: *“Ben ne amaçla doğdum?”* Anladılar ki, bu güçlü yakarış şunu söylemek gibiydi: *“Hayatımdan yanılısamaları çıkar. Kim olduğumu açıkça görmeme, karanlık tarafımı ve ışığımı görmeme izin ver. Bana, derinden sevmeyi öğret ve diğer insanoğullarını yok edebilme gücüne meydan okuma cesareti ver.”*

Siz hangi amaçla doğdunuz? Egonuz cevabın, gösteriş-

li bir iş, mükemmel bir evlilik ya da bir başka düşün gerçekleşmesi olmasını çok isterdi, ancak gerçekte, anlam ve amaç mistik kuvvetlerdir, maddi değil. Anlam ve amaç hiçbir zaman bize öylesine *verilmemiştir*. Daha ziyade, bu armağanlar, kendiniz ve başkaları için hayatı daha iyi bir yer yapma isteğinizden dolayı, içsel yeteneklerinizi keşfettiğiniz hizmet yolunu kabullenme sonucundan dolayı ruhunuzda titreşmeye başlar. Manevi yolun sizi evsiz, fakir ya da yalnız bırakacağı korkuları çok yaygındır. Bununla beraber, onlar sadece yanılısamaya dayalı egonun kabuslarıdır. Ancak bunlar esaslı kabuslardır, bazı Spiritüelleri anlam ve gaye yolunun sunduğu maddi ödüllerinden dolayı izlemeye yönlendirecek kadar güçlüdür. Buhranın herhangi bir çeşidi araya girip cevapları içimizde arama ihtiyacını uyandırmaya kadar...

Mistik

Mistik en eski, en karmaşık ve birçok açıdan düşünceli ailesinin en merak uyandıran üyesidir. Mistik arketipi, birçok yüzü olan prizma gibidir. Tek ve kapsayıcı bir tanıma sığdırılmaz çünkü her bir bireye kişisel iç deneyim yoluyla kendisini tanıtır. Mistik olan kişi iç kılavuzunun farkına varmış ve ona tamamıyla güven duymaktadır. Trunga Rinpoche, öğrencilerine şöyle derdi: "İlk aklınıza gelen en doğrudur." Bu, Mistik için mükemmel bir anlam ifade eder: Sizin temel bilebilme biçiminiz olan sezginin, ışık hızındaki vuruşlarına verdiğiniz içgüdüsel karşılıktır.

Çoğumuzda, bir defa kılavuzluk ruhun saf havasından akıllarımıza süzüldü mü, beş duyumuzun yanılısamaları, güvensizlikler ve korkularımızın kaotik kontrol biçimlerinde kaybolur, ki bu; bizi görebildiğimize, duyabildiğimize, tadabildiğimize güvenmeye ve gerçeğin iç bilgisini hissetmeye indirger. Ancak, bir Mistik, iç duyularının hükmüne uyanmış ve bilinçli olarak zihinsel ve fiziksel dünyanın yanılısamalarından çekilmeye çalışmaktadır. Bu, her zaman başaracağınız anlamına gelmez. Bir Mistik olarak herhangi bir insanoğlu gibi benzer yaşam sorunlarıyla karşı karşıya gelirsiniz. Ancak, mistik yolun ya da mistik bilincin bulunduğu şey, hayatta neyin gerçek olduğu ve neyin olmadığı hakkındaki özgün iç gerçek anlayışıdır.

Mistik deneyimler, Mistik kişiye de özgün değildir. Hepimizin, zamanın ve mekanın dışına çıkıp ileri bilincin devasa alanına yükselttiğimiz anlar olmuştur. Ancak Mistikler, hayatla en çok bu genişletilmiş bilincin görüş açısıyla ilgilidir. Gerçekle yüzleşmenin hayatınızı değiştireceğinden yana korkunuz yoktur; aslında siz, kaçmak yerine gerçeğin arayışı içindedesinizdir. Maya Angelou gibi şairlerden, Albert Einstein ve Stephen Hawking gibi bilim insanlarına ve Edgar Mitchel gibi astronotlara kadar, mistik arketipine sahip insanlar, sıradan korku tabanlı düşünce şeklinin engellerini yıkmış ve içgüdüsel zekalarını uyandırmışlardır. Bu bireyler için, diğer birçok mistikler için de olduğu gibi, insanoğlunun ihyasına adanmış çabayı yerine getirmek gerçeğe götüren bir araçtır.

Spiritüel/Mistik

Bugünün dünyasında çağdaş Spiritüel ve klasik Mistiğin birliği, manevi deneyim kazanmak için her ikisine de gerek duyduğumuz anda meydana gelmiştir. Arayışa devam yeterli olmaz ama hiçbir zaman mutlaka hayatınızı değiştirmeyin, hiçbir zaman mutlaka iç değerlerinize meydan okumayın, hiçbir zaman mutlaka kutsal zeminde acizane yürümeyin. Hal böyleyken, manastırlara ev sahipliği yapan bir dünyada artık yaşamamaktayız. Pek azımızdan duanın adanmış yaşamlarına, manastırların ve aşramların korunaklı duvarlarının sessizliğine gömülmesi beklenir. Aynı zamanda, kendimize, içimizdeki Mistiği uyandıran derin, ruh büyüklüğünde sorular sorarız. Yalnızca mutluluğu nasıl yakalayacağını merak etmekle yetinmeyen hemen hemen her Spiritüel, bir gün ego ile ruh arasındaki engelleri yıkan önemli soruları sormaya başlar. Eğer Spiritüel arketipiniz varsa, ama o an daha henüz gelmemişse, merak etmeyin gelir.

Spiritüel/Mistiğin yaşam yolculuğu, beden, akıl ve ruhun bilinçli birliğinde yaşama bağlılığa odaklıdır. “*Konuştuğun gibi davran*” vecizesi bu arketipin kutsal sözü olabilir, ahenkli bir insanın gerçekle uyum içinde yaşamaya adanmış olması gibi... Ahenkli bir insan, bir şey söylediğinde başka bir şey demeye çalışmaz ya da duygularını inkar ederek bütünlüğünden ödün vermez. Ahenkli olmak, nasıl hissettiğinizle, neye inandığınızın birlik içinde olmasını gerektirir. Gerçekle uyum içinde yaşamak, sırlar barındırmamak ya da eski yaraların arkasına sığınmamak demektir; ne kendinizi ne de başkalarını aldatmak. Ahenkli olmak bir

gecede gerçekleşmez. Bir hafta sonu seminerinin getirisi de değildir. Bu yaşam boyu süren bir yolculuktur, bir yaşam taahhüdüdür.

Spiritüel/Mistik, ahenkli bir birey olmanın yaşam yolculuğunu desteklemek için mükemmel bir arketiptir. İçinizdeki Spiritüel, niçin olduğunuz gibi olduğunuzu öğrenmeye ve *“Neyi gerçekten arıyorum?”* ve *“Bana ne gerçekten mutluluk verir?”* gibi iç yaşamınızın gizemlerini çözmenizde yardımcı olmaya kendisini yakın hisseder. Bu tip sorular genellikle manevi yolculuğu başlatan sorulardır. Görünüşün altında, sizi mutlu kılacağını düşündüğünüz bir başka iş ya da bir başka şeyin arayışı Mistiğin hep var olan hamle kuvvetidir; sizi kişisel gerçeklik yoluna daha derinden çeker. Er ya da geç, Spiritüel, içgüdünüz yoluyla, kim olduğunuz, ne hissettiğiniz, neye inandığınız ve yaşamınızı nasıl yaşamak istediğiniz hakkında kendinize karşı dürüst olma cesaretiniz olduğu vakit kalıcı mutluluğu bulabileceğinizi size hatırlatan iç Mistiğinizi kabullenenecektir.

Tek Zorluk

Bugünün Spiritüelleri için soru, yaşamınızın diğer ilgi alanları ve değerleri arasında ruhun meselelerini nereye yerleştirme niyetinde olduğunuzdur. Spiritüelliğiniz bir hobi, bir entelektüel ilgi ya da gerçek bir adanmışlık mıdır? Toplum olarak bizler, mistik alem yerine akıl yürütmeyi tercih ederiz. Aceleyle hareket etmeden önce kanıt görmek isteriz ve genelde, dua ve tefekkür yoluyla özgün

mistik deneyim kazanmayı göze almak yerine, bir akşam yemeği sırasında istediğimiz tip tanrı hakkında tartışmayı tercih ederiz. Manevi edebiyata karşı kendimizi yakın his-sederken, manevi deneyimler bizi dehşete düşürür.

İçgüdüsel zeka ve iyileştirme lütfu ruhun armağanları ve becerileri merakımızı uyandırır; ama genelde dua et-meyi bir alarm olarak düşünürüz. Bir doktorun şunu söy-lediğini çok duymuşuzdur: “Hasta için elimden gelen her şeyi yaptım. Artık yapabileceğimiz tek şey dua etmektir.” Söylemek istediği, “*Tıp bilimi mucizesini yarattığına göre, hastayı kurtaracak kozmik bir güç olup olmadığına gidip bir bakın.*” Eğer gerçekten duanın gücünü kabullensey-dik, elbette tıbbi süreç başlamadan önce yanımızda hazır bulunan tüm sağlık ekibiyle dua ederdik. Ancak bu ideal bir dünyada olur.

Yıllar boyunca spiritüelliğe merak salmış pek çok kişiyle karşılaştım. Gerçek Mistik olduklarını düşündüklerim-den, bana “Gerçekten *işe yarayan bir* dua önerebilir misiniz?” sorusunu soran pek çok kişi tanıdım. Çevirisi: “*Gizli bir büyüünüz var mı?*” Verdiğim bir yalvarış ve hastalıktan iyileşme seminerinin molasında, bir katılımcıyla manevi yaşamında neyi aradığını konuşuyorduk. Cevap verme-den önce yüzü bir an ifadesizleşti ama sonunda “Mutluluk. Mutlu olmak istiyorum” diye cevapladı. Mutlu olmak? O zaman ona, *mutluluğun* onun için ne anlama geldiğini sor-dum; mutlu olabilmesi için ona ne verilmesi gerekiyordu? “Emniyet ve bir eş” diye cevap verdi.

800 kişinin katıldığı bir başka seminerde, ortaya üç

soru attım: “Maneviyat yolunda olduğunuzu düşünüyor musunuz? Bu maneviyat yolunda neyi arıyorsunuz? Manevi yaşamınız bir öncelik mi yoksa bir hobi mi?” Çoğu kişi kendisinin manevi bir yolda olduğunu söyledi – bu sürpriz olmamıştı. Ancak, ikinci soruya verilen cevaplardan pek azının kendilerine şu soruyu sordukları anlaşılıyordu: “Ben neyi arıyorum? Bütün bu kitapları okuyarak ve tüm bu seminerlere katılarak neyin gerçekten peşindeyim? Burada gerçekten ne işim var?”

Sonra onlara şunu sordum: “Kaçınızın kitaplığında ruhbilimi ile ilgili en azından yirmi kitabı var?” Hemen hemen hepsi ellerini kaldırdı. Sonra da şunu sordum: “Kaçınız, herhangi bir konuda, neden okuduğunuzu bilmemenize rağmen yirmi kitap alırsınız” Onlara, kendilerinin gerçek maneviyat yolu ve iç nefisleriyle karşılaşmaktan kaçınmanın bir yolu olarak, kendi zihinlerinde kalmayı tercih etmelerinin, bilerek akıllarını bulandırdıklarını söylediğimde salonda bir kahkaha koptu. Maneviyat yolunda emniyet ve bir eş arayan kadından bahsettim ve birkaç kişi onları da teşvik eden şeyin hemen hemen aynı olduğunu kabul etti: Mali güvenlik, bir yaşam ortağı, başarısız olmayacaklarının güvencesi ve iyi bir sağlık.

Böylece, bugünün birçok Spiritüelinin, maneviyat yolunu yaşam sağlığı, mutluluk ve güvenlik için bir rota olarak düşündükleri sonucuna vardım. Bu arketip yol haritasının kusuru, bu hedeflerin hiçbir zaman özgün maneviyat yolunun esas hedefleri olmadığıdır. Daha çok günlük yaşamımızdan ne beklediğimizle alakalıdır – maddi ve duygusal memnuniyet için genel hedefler. Ama unutmayın,

bir zararı da yoktur. Bunlar her insanın ayaklarını sağlam basabilmesi için gereken temel hayatta kalma gereksinimleridir.

Ancak bunlar maneviyat yolunun yönlendirmeleri değildir. Maneviyat yolu daha ziyade, sizin dikkatinizi içe doğru çeker, içsel niteliklerinizi keşfetmenizi ve içsel engellerinize karşı koymanızı sağlar. Değerleriniz, inançlarınız ve esas gerçekleriniz ile işbirliğinde olabilmeniz için manevi nefsinize yönelirsiniz. Bir örnek olarak, kendinize şu soruyu sorun: “Aşağılanmak korkusu hayatımın ne kadarını kontrol eder?” Bu, sizi varlığınızın derinliklerine götüren esas maneviyat sorusudur. İçinizi dışınıza çıkaran böyle bir soru, kararlarınızı niçin ve nasıl aldığınızı tamamıyla gözlemlediğiniz manevi kişilik incelemesine başlamaya çağırır. Aşağılanma korkusunun üzerinizde ne kadar hükmü vardır? Eğer bu korkuya meydan okusanız, yaşamınız nasıl değişirdi? Daha güçlü bir özgüven geliştirseniz iç kılavuzunuzu farklı dinler miydiniz? Maneviyat yolu haşın bir yolculuğa çıkarır, yaşamınızın geri kalan kısmı boyunca sürececek olan. Hedef, ruhunuzun, korkmadan sevme yetinizin ve sevgi görmenizin özgürlüğüdür ve yaratıcı potansiyelinizin tamamına yükselmektir.

O yüzden, eğer Spiritüel sizin arketipinizse, yolunuz daha derinlere iniyor. Size verilen yaşamın pek çok sebebini keşfediyor ve sonra yeteneklerinizi bulma cesaretine sahip oluyorsunuz demektir. Ancak, eğer böyle bir yolu izlediğinizde tüm paranızı vermenizin isteneceği ya da cinselliğinizden bekar bir hayat için vazgeçeceğinizden endişe duyan kişilerden biriyseniz, o zaman müsterih

olun, böyle şeyler modası geçmiş korkulardır. Artık Ortaçağda yaşamıyoruz.

Ancak doğrudur, tarihsel olarak maneviyat yolu, fiziki dünyadaki yaşamdan ayrı görülmüştür. Bir yanda Tanrı'nın nüfuz alanı ve diğer yanda da insanın nüfuz alanı vardı; her biri kendine özgü kurallar dizisine sahiptir. İyi davranıp Tanrı'ya itaat edersek, bize kötü hiçbir şey olmayacağı çünkü Tanrı'nın iyi insanları koruduğu öğretilmişti. Ama işler gerçekte böyle yürümüyor. Gerçekte, iyi şeyler kötü insanlara, kötü şeyler iyi insanlara olur. Yaşam adil değildir. Bunu anlamak maneviyat yolunda önemli bir adımdır. İstedığınız yaşamı aramaktansa, artık yaşamı olduğu gibi anlama arayışı içinde olun. Gerçek bir Spiritüel/Mistik olarak, *İlahi kendini bize nasıl tanıtır? Yaşamın gerçekte düzeni nedir? Eğer mantıklı bir düzen yoksa, o halde yaşamımın yolunda hangi işaretleri izleyeceğimi nasıl anlaram?* gibi soruların ardına düşerek yaşam yolculuğunun gerçekliğini ararsınız.

İlahi olanın doğası en iyi şekilde tutarlı olan, bütün hayata hükmeden ve tüm dinlerin ötesine geçeni, yani evrenin mistik kanunlarını inceleyerek anlaşılır. Mistik kanunların nasıl işlediğine her nefes alışınızda dikkatle yönelirseniz, içinizdeki Spiritüel, içinizdeki Mistik arketipiyle birleşir.

Örneğin, "*Her neden bir sonuç doğurur*" kanununu düşünün. Hayatınıza uygulanacak olursa, anlamı; yaptığımız her bir seçimin sonucu vardır demek olur. Seçimlerinizin sonuçları, ne kadar ufak ya da büyük olursa olsun, er ya da geç gündelik yaşamımızın ayrıntılarında yollarını bulurlar.

Bugün birisine aceleyle yapılan bir yorum bundan on yıl sonra geri dönüp sizi bulabilir, öte yandan, yaptığımız ve çoktan unuttuğunuz bir iyilik, ikraz memurunun evinizi icradan kurtarması olarak sonuçlanabilir, ki bu; tanıdığım bir adamın başına gelmiştir.

Bir başka mistik kanun bize şunu öğretir: *"Bir şeyin içinde olan, tümünün içindedir."* Tek bir kişinin yaptıklarının, tüm dünya üzerinde olabilecek etkisini düşünün.

Sizin tek bir iyi niyet gösterinizden cömertliğiniz, sevginiz ve duanızdan tüm insanoğlunun nasıl faydalanacağı söz konusu olduğunda, bu kanun faydalı bir şekilde işler. Bu bir mistik gerçekliktir, o yüzden böylesine bir ifadenin doğrulanması mümkün değildir. Francis of Asisi, Teresa of Avila ve Mevlana gibi Yüce Mistikler, bu mistik kanunların kendi iç deneyimlerini etraflıca yazmışlardır ancak, bu gerçekleri yalnızca yaptıkları cesurca seçimler aracılığıyla başkalarına gösterebilmişlerdir. Siz de aynı şeyi yapabilirsiniz.

Evrensel Ders

Şu soruya geri dönelim: *"Spiritüel olarak gerçekten ne arıyorsunuz?"* Eğer size, aslında gerçeklik hakkında barışık olmanız için bir yol aradığınızı söylesem, ne derdiniz? Maneviyat yolunda devam etmenizi mecbur eden dürtüler üzerinde düşündüğünüzde, daima yeni bir düşünce ya da fikri arayan, er ya da geç gerçeklerden ürkmemek üzere sizi yeterince güçlendirecek bir yol aradığının farkına varırsınız. Kişisel ıstırabın en büyük kaynaklarından birisi

kendinizi aldatmaktır. Bir yönde düşünüp ya da hissedip başka bir şekilde davranmak, kendinize aykırı olduğunuzun tam olarak farkında olarak... Çoğu kişi ufak ya da büyük, kendini aldatma döngüsü içinde yaşar. Bozuk bir evliliği sürdürmekten, en yakın arkadaşlarına bile hisleri hakkında açıkça konuşamama hissine kadar... Tek bir doğru cümle telaffuz etme düşüncesi ürkütücüdür çünkü; gerçeğin yaşam boyu kurgulanmış yalanları ve yanılsamaları harap edecek güce sahip olduğunu bilirler. Spiritüel için ders, gerçeğin sizi özgür kılacağını tam anlamıyla kavramanızdır.

Doğruyu söylemekten neden kaçındığımız konusunda bir sürü bahane sıralarız. *“Kimseyi incitmek istemiyorum. Bana ne olur sonra... Ben sadece evde huzuru korumak istiyorum.”* Bahane ne olursa olsun, sonuç aynıdır: Kendinize aldatmayla dolu bir yaşam seçmek güvende hissettirir. Bir şeylerin değişmesini isteriz ama iş, o raddeye gelince direniriz çünkü ürkütücüdür.

Ancak gerçek, bir değişim unsurudur. Bir etkili doğru cümle, ki genelde öyle olur, yaşamınızın yönünü değiştirebilir. *“Burada mutlu değilim”* ya da *“Başka birisine aşığım”* diye düşünün ve eski yaşamınızdan eser kalmaz. Kendimizi aldatmamızın yollarından biri, gerçeği duymak ve rehberliğinde olmak için kendimizi güçlendirmek yerine, ondan kaçınmak için daha çok çaba sarf etmektir. Bu bir talihsizliktir çünkü hepimizin, arketipimize bakmadan, doğuştan gelen, hilekarlığın gerisinde saklanmak ya da güvende hissetmek için kendimizden ödün vermektен kurtulma arzusu vardır. Refahın ve ünün en nihayetinde bize doğ-

ruyu söyleme gücü vereceğini düşünürüz ama bu, bizi daha fazla sıkıntıya sokar. Her şeyini kaybetmiş insanların şöyle dediğini çok duymuşuzdur: “En sonunda özgürüm.”

Şayet kendinize karşı dürüst değilseniz, ahenkli bir hayat yaşamanız mümkün değildir. Aksi halde, aklınız bir gündemle, kalbiniz ise başka bir gündemle meşgul olacaktır. Eğer gerçekte barışık değilseniz, kararlı ve sözünün eri olacağınız fikrine güvenemezsiniz. İç gerçeğinizle barışık olmayı öğrenmek, bedeninizin, aklınızın ve ruhunuzun sağlığının temelidir. Spiritüelin alması gereken ders, gerçeğin sizi özgür kılacağıdır.

Tanımlayıcı Erdem: Alçakgönüllülük

Alçakgönüllülük itici olabilir, çoğu kişiye güçsüzlük, fakirlik ve yenilgi durumunu ifade eder. Bu bakış açısıyla, alçakgönüllü birisinin, tüm önemli meseleleri kabullenmekten başka bir alternatifi yoktur, Çünkü onlar önüne ne bir güç ne de başka bir şeyle gelir. Ancak, alçakgönüllülük hiç de böyle bir şey değildir. En basit ifadeyle; gururunuz, açgözlülüğünüz, öfke ya da kendini beğenmişliğiniz yüzünden kendinize ya da başkalarına zarar vermenizi önleyen erdemdir. Alçakgönüllülük koruyucu kalkandır. En berbat tartışmaların ortasında size yumuşak bir ses gibi seslenir ve sorar: “Bu kişi için böyle acımasız kelimeler sarf etmek istediğinden emin misin?” Eğer söylerseniz, o anı kazanabilirsiniz ama arkadaşlığını sonsuza dek kaybedersiniz.

Alçakgönüllülük sonradan pişman olacağınız bir şey

söylemeden ya da yapmadan önce odadan çıkıp sakinleşmenizi ve yalnızca sakinleştiğinizde geri gelmenizi söyleyen bir erdemdir.

Bu erdem sayesinde, muhtemelen tahmininizden daha fazla sayıda felaketten kurtulmuşsunuzdur. O an yenilmiş hissetseniz de, sizi, öfkeniz ve gururunuzun sesini kısmanız konusunda ikaz eden, nereden geldiği belli olmayan bu uyarıcı sese önem vermemiş olmanızın verebileceği zararı geriye dönüp düşündükçe ancak şükranlık duyardınız.

Çoğumuz için problem, alçakgönüllülüğün gücü ile aşağılanma korkusu arasındaki ayrımı yapamıyor oluşumuzdur. Alçakgönüllülük ve aşağılanma, gece ve gündüz kadar farklıdır. Gerçek alçakgönüllülük, bir zararınızın dokunmayacağını bildiğinizden dünyada serbestçe hareket etmenize izin verir. Aşağılanma korkusu, diğer yandan, her düşüncenizi ve her hareketinizi kontrol eden bir hapistir. Çoğu kişi, aşağılanma korkusu yüzünden, tek bir risk alma ya da aşırı bir seçim yapma rahatlığını hissedemeden tüm yaşamlarını geçirir.

Kendinizi aşağılanma korkusuna karşı korumak tükettir. Daha iyi bir insan, dünyada büyük işler yapan birisi ya da bahçecilik olmak; aşk yapmak gibi basit zevklerin tadını çıkarmaya harcayacağınız yaratıcı enerjiyi bitirir. Tamamıyla, devamlı olarak başkalarıyla olan ilişkinizi paranoyak düşünceler püskürterek zehirleyen, hayatta kalma güdümlü sürüngen beyninizin ocağına düşmüş olursunuz.

Alçakgönüllülük insanlık çevresine yeniden girmenize izin verir. Aşağılanma korkusu olmazsa, hepimizin aynı ya-

şam yolculuğunu paylaştığımız gerçeğini fark etmiş olursunuz.

İç Karaltı

Spiritüelin karaltısı, manevi bir hayat sürdürdüğünüz için kendinizin özel olduğuna inandığınız maneviyat kibirliliğinden kaynaklanır. Bunun sonucu, manen özel olmanız, sizi sıradan insanların zarar gördüğü yaşamın sorunlarına karşı koruyacağı inancıdır. Bu arketipin karaltısına yakalanmış insanların şunu söylediğini duymuşumdur: “Bunun benim başıma gelmiş oluşuna inanamıyorum çünkü her zaman doğru yiyecekleri yerim, meditasyon ve yoga yaparım.” Ne yapalım yani? Organik yemek, sizi araba kazasından ya da bunyondan* korumalı mı?

Bu tip düşünme tarzı yeni değildir. Kendisini manen adanmış olanların, yeryüzündeki sıradan yaşam kanunlarına maruz kalmayacağı, eski inancının bir yankısıdır. Kaçınılmaz olarak, elbette ne kadar dikkatli olursanız olun, ne kadar dua eder ve meditasyon yaparsanız yapın, tüm yaşayan varlıklar gibi yaşlanmaya devam edersiniz ve yaşamın gerçekleriyle – başkalarına da olduğu gibi – sürekli karşılaşsınız ve bunu keşfettikçe de, bu tutum hayal kırıklığına yol açacaktır. Spiritüelliğin rolü, yaşamın doğal düzenin ötesine geçme yeteneğini vermek değil, onunla akıp gitmeyi öğrenmektir.

* Bunyon: Ayak parmağında oluşan şişlik. (Çev. N.)

Erkeklerdeki Karşılık

Spiritüelin ifade edilmesinde kadınlar ve erkekler arasında önemli bir fark yoktur. Erkekler de kadınlar kadar anlam ve gaye arayışına bağlıdır. Cinsiyetin manevi hayata olan özlemimizle bir alakası yoktur.

Bununla birlikte, toplumumuzda kadınlar, maneviyata yönelmiş insanların daha büyük yüzdesini oluştururlar. En çok kitabı onlar satın alırlar ve insan bilinç alanı ile ilgili konferanslarda ve konuşmalarda, yerlerin ezici çoğunluğunu onlar doldurur. (Erkeklerin sayıca kadınlara üstün geldiği bir yer varsa, orası “Zen” meditasyon salonudur. “Zen” in samuray geleneğini uygulamada, hâlâ maço aura katkısı vardır ama “Zen” Amerikan yaşamına uyum sağladıkça bu da değişmektedir.) Ancak, cinsiyetlerin maneviyat esasında önemli bir farkları yoksa, o zaman şunu sormak adildir: “Bütün bu maneviyat etkinliklerinde erkekler nerededir? Ve niçin daha fazla spiritüellikle ilgili ya da kişisel gelişim kitapları satın almaz?”

Cevap, mantığın kendisi kadar mantıklıdır. Toplum olarak, maneviyat yolunu hâlâ feda etmek ve fakirlikle bağdaştırmaktayız. O yüzden erkekler, manevi herhangi bir şeyin penceresinden baktıklarında, cüzdanlarının pantolon cebinden buharlaşacağı korkusu yüzünden içeri girmeye tereddüt ederler. Kazancın ve gücün lanetli olduğu kanısıyla bir erkek, bir yandan Wall Street’te bankacı olarak çalışırken, bir yandan da manen uyanışın arayışında kendini nasıl güvende hissedebilir?

Bununla beraber, doğru arketip kalıbı – iç değerleri-

mizle ahenk içinde ve gezegene zarar vermeyen bir iş seçmek – dünyada yavaş yavaş şekil almaktadır. Birinden birini yaşam yolu olarak seçmek yerine, kadınlara olduğu kadar erkelere de aynı anda başarı ve maneviyatı sunar. Ancak, bu değerler sisteminin yaygın kabulü biraz uzaktadır. Bir toplum olarak, beden ve ruh, akıl ve kalp, sebep ve içgüdü ayırımını bitirmedikçe erkekler maneviyat alanını kadın bölgesi olarak görecektir ve yeryüzünü de hükmedecekleri yer...

Erkeklerin rahatlık bölgesi olarak gördükleri tek yer yoga çevresidir ama bunun sebebi çoğunlukla yoganın batıda spiritüellik yerine, bedensel egzersiz olarak düşünülmesidir.

Spiritüel Mitleri

Spiritüel arketipinin miti, maneviyat yolunun fakirlik ve yalnızlık getirdiğidir. Sizi bu konuda rahatlatmaya çalıştığım gibi; bu sadece cennet ve yeryüzünü, beden ve ruhu birbirinden ayıran eski çağ dini görüşlerin bir aktarımıdır ve bununla beraber denklemin dünyevi tarafına düşen herhangi bir şeyin mutsuzluk ve yıkıma tek gidiş biletidir. Zengin bir kişinin cennete gitmesinin, bir devenin iğne deliğinden geçmesinden daha zor olduğu öğretilerini ciddiye alan ve fakirliği üstünlük sayan atalarımız için orta yol yoktu.

O yüzden, manevi hayat arayan birisini mahrumiyetin beklediğine inanmak bir abartı olmazdı. Dahası, yüzyıllar boyunca, fakirlik; zengin olanlar hariç herkes için bir

kaderdi. Böylece ıstırabınızı maneviyat yolculuğu olarak görmek, gündelik varoluşunuza anlam ve haysiyet verirdi. Thomas Hobbes'ın söylediği gibi: "İnsanın hayatı yalnız, fakir, çirkin, vahşice ve kısadır."

Şaşırtıcı bir şekilde, bu yüzyıllık batıl inançlar ve toplumsal dip akıntıları günümüzde de sürmektedir. Manevi bir meslekleri olduğundan şaşırtıcı sayıda insan, verdikleri hizmet için bedel ücretlendirmekte zorlanırlar; manevi yönlendirme, masaj terapisi ya da meditasyon öğretmenliği gibi... Aynı şekilde, müşterileri de manevi öğretilerin ücretsiz yapılması gerektiğini düşündüklerinden, bedel öderken tereddüt ederler. Bir kadın bana, "Eğer bir avukat ya da CEO olsaydım, kimsenin altı haneli olan yıllık gelirim karşısında bir tereddütü olmazdı" demişti. "Ama manevi danışmanlık yaptığım için, insanlar karşılayabildikleri kadar ödüyorlar ve bu benim kazanmam kadar değil." Hatta mesleklerinin maneviyatla ilgisi olmayanlar bile, düşük ücretle çalışmalarını gerektiği baskısını hissederler çünkü bu onların maneviyatı, dünyevi meselelerden daha çok ciddiye aldıklarını gösterir.

Maneviyatı bekarlık, yalnızlık ve tecritle bağdaştırmak, tarihin kökleriyle bir başka korku temelli bir bağlantı kurmaktır. Manastır hayatı geleneksel olarak bekarlıktır ve birçok tarikat tamamıyla ya da kısmen sessizliği sağlarlar. Monastik olmayanlar için bile maneviyat yolunu seçmek aşırı dindar birisinin etrafında kendisini huzursuz hissedebilecek yakın arkadaşlar ve iş arkadaşlarıyla aranızı bozabilir. Bir arkadaş bana yıllardır kendisinin "Zen" merkezine gelen bir adamdan bahsetmişti. Önemli bir ec-

zacılık şirketinin kıdemli başkan yardımcısı olarak tatillerini inzivada* geçiriyordu. Ancak, 25 yıldır çalıştığı şirketine, sekreterinden başka kimse boş zamanında nerede olduğunu bilmiyordu.

Ancak günümüzde, aynı anda maneviyatın, şehvetin ve bilgeliğin tecessümü geleceğin arketipinin ipuçlarını görmeye başlamaktayız. Çoğu Spiritüeller ve Mistikler artık manastırlara kendilerini yakın hissetmemektedir ancak hâlâ, fakirlik ve bekarlık mitinin arketip çağrışımlarından da tamamıyla kopmamız gerekir. Çağdaş Spiritüel, doğru bir yönde hareket etmektedir. Bu arketipe sahip olan sizler, dünyada yaşarsınız, ondan ayrı manevi tecrit içinde değil...

Yaşam Tarzı Zorluğu

Maneviyat yolu, şu ana kadar anlaşılmiş olacağı gibi, bir iç yolculuktur. Okuduğunuz her kişisel gelişim kitabı, katıldığımız her seminer ve uyguladığımız her meditasyon sizin içsel kaynaklarınızı uyandırır. Bilhassa içgüdünüz oldukça faal olur. İçgüdü ya da içgüdüsel zeka, etrafınızdaki enerji alanlarından veri toplayan ve veriyi, bize dünyalar kadar bilgiyi taşıyan düşüncelere, duyumsamalara, duygulara, imgelere ve sezgiye dönüştüren usta bir yetidir.

Maneviyat çevrelerinde içgüdü hakkında yanlış anlamalar vardır. Ancak, içgüdü önceden tahmin etme ya da akıl okuma değildir; geleceği tahmin eden, başkalarının ne düşündüğünü bilen ya da sizi yanlış yatırımlardan ko-

* Zen retreat. (Çev .N.)

ruyan bir beceri de değildir. Bu sadece, sizi iç dengede tutmayı amaçlayan bir yapısal rehberlik sistemidir. İçgüdü davranışınızı, sağlığını ve duygusal yansımalarınızı denetler. Şayet bir şey sizi alaşağı ederse tekrar dengeyi nasıl bulacağınızı gösterir. Aklınızdan sık sık geçen karışık düşüncelerin tersine, içgüdü; gerçeği aktaran hoş bir iç sestir, hatta bir his... “Onu sakın yeme, sana iyi gelmez.” “O sözün için özür dile, onun duygularını incittin. Kalk ve egzersiz yap, sağlığın için önemli. Niçin bunu söyledin? Öyle değil ki.”

İçgüdü'nün sesi gerçeğin sesi olduğundan, eğer içgüdü'nüzün size ilettiği gerçeği duymak, hissetmek ya da anlamak istemezseniz, bu Spiritüel için stres kaynağı da olabilir. İçgüdü'yü kapatmanın sayısız yolunu bulabiliriz: Aşırı yeme, uyuşturucu, alkol, yüksek sesli müzik, yoğun işler, dağınıklık, uyku ve depresyon bunlardan birkaçıdır. Ancak, hiçbir şey içgüdü'yü sonsuza dek susturamaz çünkü hiçbir şey gerçeği susturamaz.

Spiritüel arketipi için zorluk, içgüdüsel zekanızı uyardır. Gerçeğe dolu dolu sarılmaya ve onun temelinde hareket etmeye karar verdiğiniz anda, kendi yarattığınız zindandan kurtulmuşçasına kendinizi daha hafif ve daha özgür hissedeceksinizdir. Spiritüel için evrensel ders; gerçeğin sizi özgürleştireceği ise, gerçeğe giden yol da sizin içgüdü'nüzdür.

Arketipinizi Tanıyın: Spiritüel ya da Mistik misiniz?

Aslında, neredeyse her birimizin içinde Spiritüel ve Mistik arketipleri vardır. Hayatta olup da, yaşamınızın amacını ya da yaşamınızı etkileyen yüksek bir kozmik gücün varlığını merak etmemeniz neredeyse mümkün değildir. (Ateistler bile böyle bir gücün varlığını inkar etme yoluna başvururlar.) Gelgelelim, eğer anlam içeren sorular hayatınızda ağır basıyorsa, Maneviyat ailesinin bir üyesinin sizin başlıca arketipiniz olduğu sonucuna selametle varabilirsiniz.

Ama siz hangisisiniz? Spiritüel, Mistik ya da ikisinin melezi? Eğer Spiritüelseniz, Mistiğin yolunda yürüebilirsiniz. Ancak, daha derin bir hayatı dünyaya getirme özlemimiz var mı? Büyük çoğunluğumuz gerçek Mistiğin bilincine erişmeye yaklaşmış sayılmayız ama Mistikler aramızda vardır ve onları hayatımızı süslediklerinde tanıyabiliriz. Ya da belki iki arketipi harmanladığınızı ve Spiritüel/Mistik yolunda yürüdüğünüzü hissediyorsunuzdur.

Hem Spiritüel, hem de Mistiğin davranış biçimlerine ve özelliklerine bakın ve kendinizi onlarda görüp göremediğiniz karar verin.

SPIRİTÜELİN DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- Kendinizi tatmin olmamış hissediyor ve hayatta daha fazlasını arıyorsunuz.
- Mutluluk ve sağlık arzularsınız.
- Yeni bir yaşam yönü ararsınız.
- Yaşamınızın anlamını ve amacını öğrenmekte kararsınsınızdır.
- Maddesel düzlemin ötesinde, diğer boyutları merak edersiniz.
- Sık sık maneviyatla ilgili kitaplar okursunuz.
- Bilinçlilik ya da maneviyat konulu seminerlere katılırsınız.
- Bir çeşit ruhsal uygulamalara başlamışsınız ya da başlamayı düşünmektesiniz.

MİSTİĞİN DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- Gerçeği duymak, konuşmak ve onun temelinde hareket etmekten hiçbir zaman korkmazsınız.
- Maneviyatı bir öğretmenle çalışırsınız.
- İç yaşamınızın niteliğinin her şeyin üstünde değeri vardır.
- Maneviyatı anlamaya öncelik verir, emniyet ve maddesel endişelerin üzerinde tutarsınız.
- İçgüdünüze güvenirsiniz.

- Maddi dünyadan uzaklaşabilirsiniz.
- Manevi kuvvetlerin karşısında kendinizi sıradan hissedebilirsiniz.
- Manevi gelişim yoluna kendinizi adanmışsınızdır.
- Düzenli bir biçimde dua eder, meditasyon ya da yoga yaparsınız.

Arketipinize Adım Atın: Spiritüelin Gücünden Faydalanın

Bazılarımız Mistiğin yolunda yürürüz. Bazılarımız bunu sadece arzu eder. Ancak, iç Mistiğinizi geliştirmek yaşam boyu süren bir süreçtir; somut bir hedef değil. İç dönüşüm, uzun vadeli taahhüt gerektirir. Tüm Mistikler oyunun sonunun, varış noktasının olmadığını bilirler.

Şayet Spiritüelseniz, işte size ilk deneyimleriniz için bazı öneriler:

- **Olduğunuz yerden başlayın.** Maneviyat yolunun, tam buradan, hemen şimdi, nerede olursanız olun başlaması belittir*. İç yolculuğunuza bazı temel soruları cevaplayarak başlayabilirsiniz: “Kendinizi Spiritüel olarak görüyor musunuz? Maneviyat yolunuzda neyi arıyorsunuz? Manevi hayat sizin için bir öncelik mi yoksa bir hobi mi?” Cevaplamak için acele etmeyin. Tüm gününüzü verin. Tüm haftanızı. Önemli olan dü-

* Başka bir önermeye götürülemeyen ve kanıtlanamayan, böyle bir geri götürme ve kanıtı da gerektirmeyip, kendiliğinden apaçık olan ve böyle olduğu için öteki önermelerin temeli ve ön dayanağı olan temel önermeye belit, aksiyom ya da postulat denir. (Çev. N.)

rüstçe cevaplamaktır. Derinlemesine bakın ve her bir sorunun üzerinde düşünürken sizde uyandırdığı düşünceleri ve hisleri gerçekten keşfedin.

- **Değişmeye istekli olun.** Kimse değişmek istemez, ama bundan kaçamayız. Maneviyat yolculuğunun sizi nasıl değiştirdiğini düşünün. Bugün kimsiniz? Geçen yıl olduğunuz kişiden ne kadar farklısınız? Beş yıl önce? On yıl önce? Yaptığınız seçimleri gözden geçirin. Bugün kim olduğunuza faydası var mı? İlişkinizi değiştirmeniz gereken kişiler, mekanlar, meslekler, etkinlikler var mı? – ya da hepsini birden bırakacak? – Bu gelişiminizde kendinizi duygusal ve maddi açıdan nasıl destekleyebilirsiniz?
- **Doğruyu söyleyin.** “Elbette dürüstüm” diyebilirsiniz. Hepimiz deriz. Ancak, ruhsal dürüstlük anneye dün akşam nerede olduğunuza dair yalan söylememekten farklıdır. Yine de, derin gerçeğe giden yol, gündelik yaşam seçimlerinizle. Başkalarına doğruyu söylemek, kendinize karşı dürüst olmaktır. Doğruyu bilerek doğarsınız. Onunla bağlanmak iç sesinizi dinlemekle başlar.
- **Tevazu gösterin.** Alçakgönüllüğün erdemi geliştirilebilir. Aşağılanma korkusunun sizi kontrol etmesine nasıl izin verdiğinizi gözlemleyin. Pençesine düştüğünüzde kendinizi kurtarın, odayı hakkınızda kimin kötü düşündüğünü yakalamak için taramak, yaptığınız espriniz güme giderse kimin dedikodulu tweet gönderdiğini bulmaya çalışmak. Kimse gülmezse ne

olur? Yarın itibarıyla sizden başka bunu kim hatırlayacaktır? Paranoyanızı beslemeyin. Kendinize şu gerçeği hatırlatın: “*Benden başka kimse beni izlemiyor.*”

- **İlahi yardım isteyin.** Eğer hiç dua etmediyseniz, bir deneyin. Bir acil yardım olarak değil, ama sizin mükemmel ilahi yüksek nefsinizle bir diyalog olarak... Bu, bir erkek arkadaş ya da Mercedes SUV için dilekçe değildir. Yaptığımız şey, içgüdüsel rehberlik için bir kanaldır. Bir defa dua etmeyi kavradınız mı, imdat çağrısı yapmaktan çok daha ödüllendirici olduğunu göreceksiniz.

Aradığınız yerin dışına çıkmaya ve mistik hayata adım atmaya hazır olduğunuzda, size düşünmeniz için bazı noktalar:

- **Büyük sorular sorun.** Mistik yolda küçük sorular ya da bir kelimelik cevaplar yoktur. Şunları düşünmek için kendinize zaman tanıyın: Hakikaten maneviyatınızı geliştirmek istiyor musunuz? Yaşama sebebinizi her şeyden çok keşfetmek için yanıp tutuşuyor musunuz? Şu anki hayatınızı daha derin bir şey için geride bırakmaya gönüllü müsünüz? Daha bilinçli bir insan olmak, içinizdeki karanlığın ve ışığın farkında olmak için hazır mısınız? Manevi gelişiminiz için candan bir taahhüt altına girebilecek misiniz? Bu soruların üzerinde süregelen manevi bir uygulama olarak durun; sizin için neyin mümkün olduğunu keşfedin.

- **Alçakgönüllülük.** Alçakgönüllülük hiç usanmaya-çağımız bir erdemdir. Kendimizi insan topluluğunun bir parçası olarak hissettirir. Alçakgönüllülük gururun etkisini yok eder. Uzatmalı öfke ya da kalp kırgınlığı zihninizi meşgul ediyorsa, hatıralarınızı, kendinize ve dahil olan herkese karşı duyarlılıkla gözden geçirin. Kişisel olmayan bir bakış açısı edinin, kendi acınıza karşı bile.
- **Bir Mistiği beslemek.** Mistikler varlıklarını bitkilerde ve havada sürdürmez. Manevi uygulamalar sizi ayakta tutar. Bir düşünme şekliniz yoksa, sizi etkileyen bir tane bulun ve düzenli olarak uygulayın. Oturmak size göre değilse, Rumi'nin yaptığı gibi yapın; hareket edin. O, dönen ve ilahiler söyleyen bir sufi dervişiydi. Ya da dans edin veya yoga ya da tai chi yapın. Buradaki düşünce tek uçlu bir odaklanma geliştirebilmektir. Odağınızı daraltırsanız, tüm evren açılır.
- **Minderinizi serin.** Mistiklerin düşünmek için sessiz bir yere ihtiyaçları vardır. Bir köşeyi; çalışmak, meditasyon ya da yoga yapmak için ayırın. Bir yastık sandalye ya da minderle döşeyin. Bir mum ve çiçekler de hoş olur. Orijinalliğini yitirince toz toplayan Yeni Çağ abidesine çevirmeyin. Sık sık kullanarak enerjinizle donatın.
- **Dünyada kalın.** Modern Mistik, dağ başında bir köşeye çekilmez. Tamamıyla hazır bulunun, etrafınızda olup bitenlerin farkında olmak – çalışmak, oynamak,

aşk yapmak, trafik, gürültü, sessizlik, üzüntü, sevinç vs.

Manevi bağlılık güçlendiricidir. Kendinizi keşfetmek tam potansiyelinizin farkına varabilmenizi sağlar. Gücünüzü nasıl kazandığınızı, eğer kaybederseniz nasıl geri elde edeceğinizi öğrenin.

Size Güç Veren Noktalar

- **Öz-düşünüme öncelik vermek.**
- **İç sesinize kulak vermek.** Tüm meselelerde rehberlik yapan.
- **Doğruyu söylemek.** Tek başınıza ayırımı yaparak.
- **Yenilgiyi manen büyüme için bir fırsat olarak görmek.**
- **Korku, öfke ve manevi gerçeklik yerine konfor arzusu gibi iç engellere karşı koymak.**
- **Evrenin mistik kanunlarını incelemek.**
- **Her bir seçimin, her bir hareketin sonuçları olduğunu hatırlamak.**

Size Güç Kaybettiren Noktalar (ve onu tekrar kazanma şekli)

- **Manevi olmanın sizi güvende kılmasına inanmak.** Kendinize, bütün herkesin olduğu gibi sizin de iniş çıkışlarınızın olacağını hatırlatın.

- **Kendinizi aldatmak.** İnançlarınızın ve değerlerinizin, aklınızda en önde yeri olsun.
- **Kaos ve dikkat dağıtıcı şeylerle yaşamak.** Aklınızı netleştirin; yaşadığınız ve çalıştığınız yeri toplayın.
- **Kendinizi kişisel gelişim kitaplarına kaptırmak.** Bir arkadaşınıza verin ve kendi iç rehberliğinize kulak vermeye başlayın.
- **Maneviyat yolu ile maddi başarıyı birbirine karıştırmak.** Doğru yol, yanlış seyahat. Manevi yolculuk içe doğrudur.
- **Manevi bir hayat sürerken yalnız kalmaktan korkmak.** Yolculuğu başlatın ve manevi dostlar yolda karşınıza çıkacaktır.

Spiritüel ve Mistik için Yapılacaklar Listesi

- Manevi farkındalık önceliklerimin en önemlisidir.
- Dünyada yürürken manevi gerçekliğimi yaşayabiliyim.
- Yaptığım seçimlere çok dikkat ederim.
- İçgüdümün rehberliğine güvenirim, okuduğum kendimize, yardım yazarına değil.
- Maneviyat yolu ile zenginliğin ve ünün yolunu bir birine karıştırmayacağım.

Nihai Görüşler

Dünyamızın Spiritüellere ve Mistiklere ihtiyacı vardır. Eğer manevi gerçekliğin peşinde olma zamanı varsa, o zaman şimdidir. Öz bilginizi kazanma cesaretine sahip olun ve yazgınızın farkında olun. Her bir uyanmış insan başka birçok kişiye ilham kaynağı olabilir.

12. BÖLÜM

VİZYONER

Arketip Ailesi: Vizyoner

Diğer İfadeler: Girişimci, yenilikçi, öncü

Yaşam Yolculuğu: Geleceği bugüne taşımak

Tek Zorluk: Yeni bir görüşün meyvelerini toplayıncaya kadar taahhüt altında kalmak

Evrensel Ders: Görüşünüze inanmak, ne kadar büyük ya da küçük olursa olsun; yaratıcı potansiyelinizi yaşamları değiştirmek için kullanmak

Tanımlayıcı Erdem: Cesaret

İç Karaltı: Görüş gücünüzü, mümkün olan en kötü sonuçlar için kötüye kullanmak

Erkeklerdeki Karşılık: Vizyoner

Vizyoner Mitleri: Vizyon arayışı; gelecekçilik; Delphi Kahini

Davranış Biçimleri ve Özellikler: Vizyoner...

- Geleneksel beklentiler ve kurallardan ayrılır.

- Değişim unsuru olarak hareket eder.
- Düşlerin rehberliğine güvenir.
- Geleceğe bakar ve yapılabilecekleri görür.

Yaşam Tarzı Zorluğu: İnsanlık için yeni olanaklar düşünmek ve geleceği bugüne taşımak

Yaşam Yolculuğu

Vizyoner, yakın gelecekte neyin olabileceğini kavramaya kendini yakın hisseder. Vizyonerlerin bu şekilde tanımlanmasının sebebi hayatımızda etkisi olan iki kuvveti, hem ayrı ayrı hem de birlikte algılayabilme yeteneklerinin olmasıdır: Olabilirlik ve olasılık. Vizyonerler toplumun her alanında itici güçleri algılayabilirler – işletme ve maliye, toplumsal adalet, tıp, bilim, tasarım, moda... Bu arketipe sahip olan sizler, insanlığın yazgısına şekil veren yeni fikirleri hayata geçirirsiniz.

Vizyonerler değişimin motoru olarak görülürler ve bu arketipe sahipseniz, daha iyi bir dünya oluşturmak için gerekli olan en esaslı unsurları bulundursunuz: İlham, motivasyon ve belki de en önemli olanı, gelecek için olan umudu. Geleneksel sistemler; Vizyonerleri, işleri alışıldık bir şekilde yapma konusunda kendilerini bastırılmış hissettirir.

Cambridge Üniversitesi'nde biyolog olan Rupert Sheldrake, Vizyoner anlayışının bir sonucu olarak titreşim enerjisi* bilim dalını, yaşayan canlıların etraflarında bi-

*morfik rezonans. (Çev. N.)

linç enerjisi oluşturmalarını, düşünce hayatına sunmuştur. Sheldrake'in teorileri, yaşamımızın mimarları psikolojik biçimler olarak arketipleri dünyaya tanıtan Vizyoner psikiyatrist Carl Jung'un çalışmasının merkezini oluşturan, tüm insanlık tarafından paylaşılan bilinçdışı düşüncesine destek vermiştir.

Gloria Steinhem, feminist idolu ve Helen Gurley Brown, *Cosmopolitan* dergisinin eski editörü, hiç şüphe yok ki, güçlerini tanınmaları yönünde diğer kadınlara ilham vermişlerdir. Bu güç; radikal, bedensel, cinsel ya da kurumsal olsun, bir anlamı yoktu. Verdikleri mesaj şuydu: Hepimizin seçimleri vardır. Onların zihinlerinde, toplumda kadınların biyolojilerinden ziyade, yaratıcı enerjileri temelinde yaşam tarzlarına karar verebilmeleri vardı.

Yeni medya Vizyonerleri Microsoft'un Bill Gates'i ve Facebook'un Mark Zuckerberg'i, sosyal ağ oluşturma ve teknolojiye olan katkılarıyla dünyayı alt üst etmişlerdir. Oprah Winfrey, insanların yaşamlarını dönüştürmek üzere, kendi öngörüsü etrafında bir medya imparatorluğunu kurmuştur. Onun Güney Afrika'daki kızlar için inşa ettiği okul, eylem halindeki Vizyoner ruhunun sadece bir örneğidir.

Martin Luther King, Jr. ayrımcılığa yer vermeyen bir vizyona sahipti. Sinema oyuncusu Paul Newman hem Vizyoner hem de Girişimciydi: Kendi evinde yaptığı salata soslarını satmak ve imal etmek için bir şirket kurarak bize sosyal girişim modeli olmuştur. Newman's Own ve diğer doğal yiyecek ürünleri kazançlarının, yüzde 100'ü hayır kurumlarına, ağır hasta çocuklar kampı da dahil olmak üzere dağıtılmıştı.

Bu kişilerin hiçbirinin, öngörülerinin, dünyayı değiştirecek başarı hikayeleri olacağı fikri akıllarında yoktu. Yenilikler başarı garantisıyla ortaya çıkmazlar. Öngörüler ve onların ikizi yüce fikirler, evrenin armağanı güç tohumlarıdır. Tohumları ekmek, bitkiyi büyütme ve bol bol mahsul vermesini ummak Vizyonere kalmış bir şeydir.

Vizyoner arketipini çoğunlukla destansı kişilikler olarak görsek de, biraz önce bahsedilenler gibi, bu arketipe sahip bir hayli sıradan insanlardır. Dünyamızın nasıl olabileceği ya da onu nasıl değiştirebileceğimizin öngörüsü milyarlarca dolarlık girişim haline gelmeyip bir devrimi kıskırtmayabilir ama yeni olasılıklar hakkındaki fikirler, ne kadar sade olursa olsun, yine de güçlü ve harikuladedir, çünkü günlük yaşamı yeniden hayal etmenin yaratıcı yollarını gösterirler.

Bu alanda yıllarca öğretmenlik yapmış olduğumdan, insanların, kişiliklerine şekil veren güç biçimlerini “ki hepsi arketiplerinden kaynaklanır – kanıksadıklarını bilirim. Vizyonerler çoğu belirleyici yeteneklerinden bazılarını *“Abartmaya değmez. Benim aklıma böyle fikirler her zaman gelir”* gibi düşüncelerle bilhassa savuştururlar. Vizyonerler için fikirler ardı sıra gelir ve onlar yaşamdaki gizli potansiyeli görmekte öyle hızlıdırlar ki, herkesin onlar gibi düşünmediğinin farkına bile varmazlar. Vizyoner, ilgi uyandıran bir fikre karşı ilgisini, başka bir fikrin dikkatini dağıtacağından, anında yitirebilir. İyi bir fikre tam potansiyelini göstermesi için gerekli olan dikkati hiç vermez.

Belki kendinizi bu tanımın içinde görebiliyorsunuzdur. Ya da belki de olduğunuz kişiye neyin sebep olduğunu hiç düşünmediniz. Vizyoner olarak siz, özgür ruhlu bir hayal-perestsinizdir, alışılmadık, doğal ve sonsuz olasılıkların yaşam felsefesine kendini kaptırılmış biri. Hayal gücünüz sürekli olarak her şeyin nasıl olabileceğini resmeder, ya da doğru an geldiğinde ne yapabileceğinizi...

Büyük bir hedefin peşinde olmadığınızda, içinizdeki Vizyoner, sizin oldukça hassas doğanız yoluyla kendisini ifade eder. Bazen çevrenize öylesine uyumlusunuzdur ki, kalabalığın arasında olmak kendinizi düdüklü tencerenin içine atılmış gibi hissettirir. Yine de, rehberliğini izlemesiniz de içgücünüze güvenirsiniz. Bununla birlikte söylemek istediğim; organik pusula gibi içgüdüsel sezgilerinize yüklenirken, yine de önsezileriniz ve aldığınız rehberliğin temelinde hareket etme seçimini bilinçli hale getirme ihtiyacınız vardır. İçgüdü hepimizin ortak yeteneği olduğundan, bu durum her arketip için geçerlidir, ancak Vizyoner, özellikle içgüdüye bağımlıdır çünkü yaratıcı fikirlerinin kaynağı olarak en çok bu yetiye bel bağlamıştır.

İçgüdüyle bütünleşmiş bir hayat yaşamak bazen bir zorluk olabilir. Yüzleştığımız gerçekleri göz önünde bulundurursak Vizyoner, devamlı olarak, içgüdü ile rasyonel düşünce arasındaki dengeyi elde etmede başarılıdır. Eğer bu sizin baskın arketipinizse, hatırlamanız gereken önemli şey, içgüdüsel kişi beslenmeyi gerektirir ve yalnızca zaman düzenli olarak... Düşünmek için zannettiğinizden daha çok zamana ihtiyacınız vardır; içgüdüünüzle, bilinçli aklınız arasındaki kanalı açık tutabilmek için. Bu, öngörü-

ler ve büyük fikirlerin gidip geldiği otobandır. O yüzden yerinde durmayı ve dinlemeyi öğrenmek sizin için esastır.

Hiçbir suretle tipik bir Vizyoner olmamasına rağmen bu arketipe sahip sizler, insanlarla dolu bir metro vagonu kadar görünüşte çeşitlisinizdir. Vizyonerlerin, daha gençken, gelecek ile içsel bir bağ ve değişim unsuru olmak yönündeki manevi ödev için konumlandırılan birkaç belli ortak özellikleri vardır. Vizyonerlerin yaşam yolculuğu yeni olasılıklar planının biri olduğu için, Vizyonerler çocuklar gibi dışarıda kalandır. Büyük ihtimalle, gençlik yıllarınızı uygun düşmeyen bir haliniz olduğunu düşünerek geçirmişsinizdir. Belki dünyayı hiç kimsenin görmediği gibi gördünüz, o zamanlar dünyanız ne kadar küçük olsa da. Zor, hatta yalnızlık içinde olsa bile, öyle olmuş olabilir, size gelecekteki Vizyoner şeklinizi vermiştir. Uygun düşmemek, bir yetişkin olarak sizin en değerliniz olacaktır. Vizyonerlerin benzersiz bakış açıları vardır ve uygun düşmek, tarzınızı kısıtlayabilir. (Böyle bir şey olmaz herhalde ama beni, Vizyoner iddiasında olan ancak okulunun mezunlar toplantısı kraliçesi olarak biri hayal edin ve ona kendisini daha kesin tanımlayacak bir arketip aramasını tavsiye ederim. Kraliçe ile başlayabilir.)

Yetişkin olarak, Vizyoner; hayal gücü ve fikirlerle ilgilidir. Çevrenizi daima yeniden düşlersiniz, eviniz olsun, işiniz ya da tüm *hayatınız*, potansiyeli bakımından... Dürüst olun: Kaç defa bir şekilde yeni sizi hayal ettiniz? Kendinizi farklı bir hayat yaşarken, farklı bir yerde? Ya da şu andaki çevrenizi tekrar gözden geçirip, aklınızda tasarladığınız şekle göre donatsanız, nasıl görünürdü ve nasıl bir his ve-

rirdi? Ya da belki benzersiz bir iş hayal ettiniz. Vizyoner, yaşamda pek çok olasılıklar görür ve onlara biçim vermek için sabırsızlanır. Bu arketipe sahip olmayan kişiler, sizi karsız ya da uçar bulabilir çünkü sürekli olarak duvarları yeniden boyarsınız ve mobilyaların yerlerini değiştirirsiniz. Sonra gardırobunuzu yeniler ve saçınızı, yarattığınız yeni müstesna dekorunuza uyacak renge boyatırsınız. Ya da, sizin profesyonel olarak sorumsuz olduğunuzu düşünebilirler çünkü bir türlü doğru iş bulamazsınız. Vizyonerler, kural olarak, kendi mesleklerinin arayışındadır, var olanı edinmede değil...

Vizyonerler hiçbir şeyi olduğu gibi bırakmazlar. Karşılaştıkları herhangi birisindeki ve bir şeydeki gizli potansiyeli serbest bırakmak için karşı konulmaz bir dürtüleri vardır. *"Hmmm, bu eski divanı ya da sehpayı başka ne yapabilirim?"* Vizyoner düşünür, ve saniyeler içinde divanı fütüristik geometrik biçimle yeniden döşenmiş ve sehpayı da canlı kırmızıya yeniden boyanmış olarak görür. Belki bir şekilde işine yarayacağını düşünerek berbat durumda eski masa ve dört sandalyeyi arkadaşının evine bırakan bir kadından bahsedildiğini hatırlıyorum. Masa, üstü yuvarlak cam, kum saati şeklinde, bir araya gelmiş çiçek dallarının bir buket oluşturduğu ferforje ayaklıydı. Arkadaş, doğuştan Vizyoner olduğu için, hemen masadaki potansiyeli görür. Genç bir Güzel Sanatlar öğrencisiyle pazarlık yapar, kıza masayı boyamanın yaratıcı bir yolunu bulup bulamayacağını sorar. Vizyoner, kızın Chicago Sanat Enstitüsü'nde bir kursuna kefil olacaktır. Genç sanatçı zorluğu üstlenir ve Vizyonerin bahçesine düşkün olduğu-

nu bildiğinden bahçesinde dolaşır ve rengarenk çiçekleri fark eder. Her bir sandalyeyi bir çiçeğin tonunda ve masayı da yeşilin çeşitli tonlarında boyar, sanki gerçekten üstü çiçek, bir tutam dalmış gibi.

Bitirdiğinde, bu genç kadın, Vizyoner için sadece müstesna bir sanat eseri yaratmamış, ancak bir başka büyüleyici çocuk hikayeleri yazan kadın ziyarete geldiğinde masayı görünce şöyle demiştir: “Bu sıradan bir sanat eseri değil. Bu bir peri masası, mükemmel bir peri bahçesinde. Hayal edebiliyorum, yazmaya çalıştığım kitabın bir bölümü için mükemmel bir resim.” Bir kadının öngörüsü bir başka kişiye ve sonra bir başkasına ilham vermişti. İşte bu Vizyoner hayalinin gücüdür.

Büsbütün farklı bir Vizyoner, tanıdığım, emlak işinde harika bir kadındır çünkü bir mülkün potansiyelini onun kadar başka kimse anlayamaz. İşe emlakçılıkla başlamamıştı ama şehir planlamasını öğrenme fırsatı karşısına çıkınca, denemeye karar vermişti. Lisans yapabilmek için paraya ihtiyacı vardı, o yüzden ek iş olarak makarna yapıp satmaya karar verdi. Aklında kendini büyük bir İtalyan aşçısı olarak hayal etti ve ona, bu yeteneğini mali destek olarak kullanmak mantıklı gelmişti. Ve öyle de oldu. Birçok kişi kendilerini hayallerinde görürler ancak Vizyonerler bir adım öndedir. Onlarda sıradışı olmanın haricinde kendilerini görme yetisi vardır.

Bugünün dünyası, yeni bir teknoloji çağının ve dolayısıyla hayal gücünün eşiğinde yaşadığımız Vizyonerin cennetidir. İnternet, Vizyoner ruhunu sayısız bireyde uyanırdır. Google’ı kuran Larry Page ve Sergey Brin’den

internet günlüğünün gücünü, online yayımı *The Huffington Post*'ta kullanan Arianna Huffington'a kadar. İnternet dünyası binlerce Vizyoner için bir büyük seradır.

İşittiğimiz Vizyonerlerle işitmediklerimiz arasındaki fark, bir yaratıcıdaki fikri eyleme dönüştürme isteği ve sonra da onu takip etmektir. Herhangi bir kadını – ve şimdilerde herhangi bir erkeği – kırmızı halıya hazır gösteren ya da öyle hissettiren SPANX'i yaratan Sara Blakely, Vizyoner arketipinin simgesidir. Blakely, gerçekten inandığı bir ürün aklına geldiğinde, kapı kapı dolaşıp fotokopi makineleri satıp ve ek iş olarak da komedyenlik yapıyordu. Görüştüğü yatırımcılar onun hevesini paylaşmamışlardı ama ısrarcıydı ve sonunda kararlılığının karşılığını gördü. On yıldan az bir süre içinde, Blakely milyar dolarlık işini kurmuştu. *Forbes* dergisinin en genç milyarderleri listesine girmişti. Ancak, öngörüsü orada bitmedi. Şimdilerde, diğer kadın girişimcilerin gayretlerini kuruluşuyla desteklemektedir.

Vizyonerlerin hepsi bir ürün yaratmak ya da dışadönük bir şey değildir. Bazı iyi fikirleriniz, insanoğlu olarak potansiyelinizi keşfetmekle alakalı olabilir. Bunlar, öngörülerin bazı en iyi, en heyecan verici olanlarıdır. Vizyoner olarak, kendinizi nadir ve sıradışı maceralara atılırken hayal edebilirsiniz. Avustralya ormanlarında gezinti, Apalaş Yürüyüş Patikası'nda yürüyüş ya da Akapulko Körfezi'nde yamaç paraşütü gibi. Ya da bütünsel iyileştirme sanatlarına bir yakınlık duyarsınız. Bir ya da birden fazla olsun, başkalarının yaşamlarını iyileştirmek için katkıda bulunmak Vizyoner arketipinin özüdür. Vizyonerler –

ki çoğunun adı bilinmez – bu gezegeni yaşanacak daha iyi bir yer yapmak için yerkürenin her yerinde uğraş verirler. Sizin gibi, bu dünyadaki dönüşüm motorları olan Vizyoner arketiplerin çokluğundan hiçbir zaman emin olamaya-
cağız.

Vizyoner olarak, gece düşleriniz sizin için önemlidir. Bilinmeyi keşfetmek için aklınızı çelerler – Vizyoner için esas baştan çıkarma budur. Düşler fikirlerin verimli kaynaklarıdır. O yüzden, rüyalarınızı hatırlamanız ve hat-
ta şekil vermeniz için bilinçli rüya* gibi teknikleri keşfe-
dersiniz.

Çoğu öngörüleriniz ve fikirleriniz muhtemelen dünya-
yı altüst etmeyecektir ancak, *sizin* dünyanızı altüst edecek potansiyeli vardır. O yüzden Vizyonerliğin damarlarınızda aktığını hissediyorsanız, hemen arketipinize sahip arkadaş-
lıklar kurun.

Tek Zorluk

Vizyonerin iki kat zorluğu vardır: Aklınızdan devamlı ola-
rak fıskıran fikirlere olan hevesinizden kaynaklanan ve daha meyvesini vermeden bir fikirden vazgeçme eğiliminiz. Viz-
yoner olarak, doğanız gereği fikirlere aşkınsınızdır. Fikirler-
le dans etmeye, fikir alışverişine ve onları hırslı öngörülerle
büyütmenin yollarını arayarak, yükselip yükselemeyecek-

* Lucid dreaming: Kişinin rüya gördüğü sırada, rüya gördüğünün farkında olması haline ve rüya gördüğünün bilincinde olduğu bu tür rüyalara verilen addır. (Çev. N.)

lerine bakmaya bayılırsınız. Bir akşam yemeği masası etrafında herhangi bir şey hakkında fikir alışverişi yapmanın – bundan sonra yaşamınızda ne yapacağınız, gardırobunuzu nasıl değiştirmek istediğiniz, bir işi nasıl yaratacağınız ya da dönüştüreceğiniz, nasıl bir mali gelecek hayal ettiğiniz, bir yaşam buhranını nasıl idare edeceğiniz – sizi capcanlı hissettirecek yüksek mevkiye çıkartacak gücü vardır. Böyle sohbetlerde başarılısınızdır, o yüzden, Vizyonerler için zorluğun birinci bölümü bir vizyon belirlemek için heyecanlı olup da, sonunda eyleme geçirmek yerine lakırdısını yapmaktır.

Bu noktada, zorluğunuzun ikinci bölümü başlar. Heyecan anı bitince, fikriniz temelinde hareket etmemek için türlü sebepler ortaya atarsınız. Vizyoner bir fikri zayıflatmak için her zaman bir yol bulabilir, *bir sonraki* büyük fikir arayışının bir bahanesi olarak... Doğası gereği mükemmeliyetçi olan Vizyonerler, bir öngörüü sonuna kadar çözümlenerek, hiçbir zaman yenilikçi Facebook ya da penisilin ya da iPad gibi olamayacağına karar verirler; o zaman peşinde koşmanın anlamı ne?

Sizi kişisel olarak dönüştürecek bir taahhüt altına girmek beslemeye değer bir öngörüdür. Sözün özü, bir öngörüü meyvesini verinceye kadar üstlenmeye devam etmeniz gerekir.

Evrensel Ders

Vizyoner için ders, yaratıcı öngörünüzün gücünü yaşamamız, her ne kadar büyük ya da küçük olursa olsun; ya-

şamınızın daha büyük alanındaki potansiyelinin farkına varmanızdır. Vizyonerler övgüyü, sadece topluma olan katkınız için değil, aldığınız riskin potansiyel olarak birçok kişinin yaşamında etkisi olabileceği için alırlar. Ve bu riski sonucunun garantisi olmadan almışsınızdır. Yenilgi halinde, Vizyonerler, bozguna uğramak ve aşağılanmakla yalnız yüzleşirler. Ama başarılı olduklarında, sayısız insan podyumunuza koşar, üzerinize yağın ödüllerin minicik bir parçasının önlerine düşmesini ümit ederek... Fikirleri alevlendiğinde bir Vizyoneri övmesi kolaydır ancak, o zamana kadar Vizyoneri, Vizyoner yapan *esas*, elinden gelen en iyisini yapmıştır. Vizyonerin evrensel dersi, öngörü ya da fikrin kendisine, manevi kaynağına ve kendinizin ya da başkalarının yaşamını değiştirme potansiyeline inanmaktır. Vizyonerler, başardıklarından değil, başkalarının öngörülerinin yenilgiye uğrayacağını söyleseler de, inanılmaz ve mümkün olmayana inanma cesareti gösterdikleri için yücelirler.

Kişisel ölçekte Vizyonerler bize, bütün fikirlerin ayağımızın altındaki zemini yerinden edecek gücü olduğunu hatırlatır. Sık sık insanlar bana, yaşamları, işleri ya da evlilikleri ile ilgili ne yapacaklarını bilemediklerini söylerler. Gel gelelim, çoğunun gerçekten söylediği, kafalarının içinde dönen fikirleri *düşünmekten* dehşete kapıldıklarıdır çünkü; eğer fikirlerden bir tanesi tutarsa, yaşamları sonsuza kadar değişecektir. Değişim, kişisel ya da profesyonel olsun, aşırı ürkütücü olabilir. Esas olarak, Vizyonerlere hayranızdır çünkü büyük düşleri düşlemekten ve izlemekten korkmazlar ve değişimi başarırlar.

Tanımlayıcı Erdem: Cesaret

Dünyanın değişim unsurları olarak, Vizyonerler sürekli olarak, eskiyi ortadan kaldıran ve yerine yeniyi getiren fikirlerle ortaya çıkarlar. Cesaret ya da sebatın Vizyoner arketipinin erdemi olması hiç de şaşılacak şey değildir. Değişim unsuru olmak muazzam cesaret ister, bir endüstriyi tamamıyla kökten değiştiriyor ya da sadece kişisel yaşamınızda yeni bir yol açıyor olsanız da...

Hayatta neyin mümkün olacağını görebilmek, ne ölçüde olursa olsun, eski yöntemin işlemediğini fark ediyorsunuz anlamına gelir. Bir biçimde muhalefetin olması kesin olduğundaki, yeni bir fikri ortaya atmak cesaret ister; bu değişimin doğasıdır. Hayal ettiği yeni olasılıklar onun olduğunda – bilinmeyi keşfetme yolunda ilerlerken kimin için ve ne için başaracağı – Vizyonere bile bir değişim varsayımı zorluk olarak gelebilir.

Cesaretin doğasından bir şey anlama, Vizyonerlerin bu erdemin gücünden faydalanmalarına yardımcı olabilir. Vizyoner arketipiniz varsa, bu vecizeyi hatırlamanız önemlidir: *“Cesaret ona en çok ihtiyacınız olduğunda içinizde belirir.”* Cesaret, kendinizi iyi hissettiğinizde depolayacağınız ve sonra ilk korku sancısında içinden çekip alabileceğiniz bir şey değildir. Cesaret erdemi ihtiyacınız olduğu anda size sel gibi akar. Sizin göreviniz, sizin yanınızda olacağına güvenmenizdir.

Cesaret erdemi Vizyonere doğru seçimler yapmasında yardımcı olur. Hepimiz, yaşamda doğru seçimler yaptığımızı kesin olarak bilmek isteriz ama seçimin doğru olduğunu na-

sıl belirleriz? Vizyonerler içgüdüsel olarak birçok rehberlik alırlar. Doğru karar verdiğinizden emin olmanın en iyi yolu sezginize güvenmenizdir. Bir seçim üzerine kafa yorarken bedeninize ve nasıl hissettiğinize gerçekten dikkatinizi verin. Cesaret devamlı olarak, bilincinize göre sizi doğru şeyi yapmaya yönlendiren bir erdemdir. Doğru bir şeyde yanılmak olmaz. Yaşam o kadar da karışık değildir ama içgüdüsel olarak bildiğimizle çarpışınca onu zorlaştırırız. Çünkü bizim için elverişli değildir. Bir başka deyişle, yanlış olan bütünlüğünüzden ödün vermenizi gerektirir. Bu şekilde davrandığınızda, böyle olduğunu bilirsiniz, öyle değil mi?

İç Karaltı

Vizyonerliğin iç karaltısı, öngörü gücünü olabilecek en kötü sonuçları hayal etmek üzere kötü kullanmasıdır. Ne demek istediğime bir fikir teşkil etmesi için, sizinle bazı mega ölçüde örnekler paylaşmak istiyorum. Birçoğunuz Nostradamus'u duymuşsunuzdur, 16. yüzyılda vebalıları tedavi ederken, sayısız örtülü kehaneti anlamlarını gizlemek için dörtlük manzumlar halinde not düşmüştü. Sonuç olarak, yaklaşan kıyamet ve zulmet kehanetleri – vebalar, sel, savaşlar ve diğer felaketler – yüzyıllar boyunca tekrar tekrar yorumlanmış, doğruluğu tek bir kanıtla bile ispat edilemeyen çılgınca spekülasyonlarla sonuçlanmıştır. Modern çağ yorumcuları Nostradamus'un kehanetlerinden, JFK'nin suikastından Challenger uzay mekiği faciasına, 9 Eylül terörist saldırılarına kadar anlam çıkarmaya çalışmış-

lardır. Şayet tipik Vizyoner gölgesi duruşunda birisi varsa o da, kıyamet öngörülerinin insan dönüşümünden ziyade küresel yıkımı işaret ettiği Nostradamus'tur.

Mahşer; günümüzde, filmler, televizyon ve video oyunlarının gözde konusudur ve tüm bu insanlığın kendi kendini yıkımını gösteren gelecekteki dünya imgeleri doğrudan Vizyonerliğin karaltısı tarafından kaynaklanır. Vizyoner, geleceğin olasılıklarının nabzını tutar ama olasılıklar bir yazı turadır, gerçekleşme şansı yarı yarıya olan. Yarın dünyaya ne olacağı ihtimallerini gerçeğe dönüştürmek, geleceğimiz hakkında ümitli ve iyimser olup ya da olmamamız ile birleşmiş bugünkü eylemlerimize bağlıdır. Bir başka deyişle, yarınımızı nasıl hayal ettiğimiz bunun temelini oluşturur.

Büyük değişimler çağında, şu anda yaşamakta olduğumuz gibi, insanların gelecek hakkında kaygı duyması olağanüstü değildir. Film yapımcıları, video grafikçileri ve oyun tasarımcıları kolektif bilinçaltı yoluyla yayılan esas korkuyu istismar etmektedir. Ölüler diyarının vampirleri, zombileri ve diğer ruhsuz karakterlerinin gözde olmasının nedeni, bugünün genç insanların ne kadar çok ölümsüzlüğün karanlık yüzünün cazibesine kapıldıklarını gösterir. Film yapımcıları, romantik bir temada dehşeti hayal etmenin yollarını bulabilmektedir ve bunu ilk kez böylesine büyük bir ölçekte görmekteyiz.

Karanlık Vizyonerler; edebiyat, film ve yaşamda baştan çıkarıcı karakterler olmuşlardır. Mary Shelley'nin Dr. Frankenstein'ı bunun klasik bir örneğidir. Ancak, Karanlık Vizyonerler her yerededir. İnsanları daima, psişikler ve kişilik okuma hakkında uyarırım çünkü korkularınızı hissedene ve

sonra zorluklarınıza rehberlik yapabilecek psişik iç görüye sahip olduğunu düşünmeniz konusunda sizi aldatan birisinin büyüüne kapılmak kolaydır. Sonra bir bakarsınız, vermeniz gereken her bir kararı o alıyor. Bu arada psişik, sizi sahte bilgilerle besleyip, banka hesabınızı boşaltmaktadır.

Ancak Karanlık Vizyoner, dünyada, sadece oralarda bir yerde yaşamaz. Hepimizin içinde harekete geçebilecek bir Karanlık Vizyoner vardır. Muallakta olan bir konu için mümkün olan en kötü sonucu hayal etmemiz – tahlilde habis tümörün çıkması, işten atılmamız, evlilik sorunlarımızın boşanmayla sonuçlanması – iş başında olan Karanlık Vizyonerdir. Vizyoneri, uzun zamandır bir şekle sokmaya çalıştığı yeni bir fikri ifade etmeye çalışmadan, yenilgi düşünceleriyle eziyet eden bu arketipin gölge yüzüdür. İçgüdüsel Vizyoner, canlı hayal gücüyle, sezmiş olduğunun rehberlik mi, yoksa korkusunun bir ürünü mü olduğu arasındaki farkı göremeyecek kadar gölge öngörülerin döngüsüne kapılma eğilimindedir. Bu döngüden kurtulması zor olabilir çünkü bir açıdan çelişkili olmakla beraber, aynı zamanda güvenlidir: Sizi yapmaktan korktuğunuz hareketten alıkoyar.

Vizyoner için gölge yüzünüze karşı koymak, farkındalığı geliştirmek ve düşüncelerinizi izlemeyi gerektirir. Böylece gerçek öngörülerle, korku temelli imgelerin ayırımını yapabilmeyi öğrenebilirsiniz. Korkular, onlara karşı gelinceye kadar sizi esir tutan zorbalardır. Korkuyla ilişkinizi, nasıl kurtulacağınızı konuşarak ya da düşünerek kesemezsiniz. Eylem gerektirir. Cesurca kararlar korkularınızı yok eder ve cesurca alınan bir karar kaçınılmaz olarak diğerine yönlendirir.

Erkeklerdeki Karşılık

Arketiplerin çoğunlukla doğaları gereği cinsiyetleri yoktur; arketip davranış biçimleri bireyin cinsiyetiyle şekil alabilir. Vizyonerde, bazı farklılıklar çarpıcı olabilir. Kadın Vizyoner gibi erkek Vizyoner de oldukça hassas, içgüdüsel ve yeni fikirlere açıktır. Ancak bugünün piyasasında erkeği diğer erkeklerden önce bu dünyadaki fikirlerini oluşturmada, öncelikli olma hırsı ve rekabet duygusunu yaratabilir. Macera bütün Vizyonerler için bir merak uyandırmadır ve çoğu şeyi bir defa dener. Ancak, kadın Vizyonerler adrenalin patlamasını yeni fikirlerle vakit geçirirken yakalasalar da, bir erkek Vizyoner – bilhassa ikincil Sporcu arketipi olanlar – hava dalışı, bungee jumping, hava akrobasisi ya da tam anlamıyla onu altüst edecek ve başını döndürecek herhangi bir sporla yakalar.

Vizyonerler kendi arkadaşlıklarından memnundur – kim olmaz ki, akıllarında uçuşan tüm bu heyecan verici fikirlerle? – ancak aynı zamanda, hayatın duygusal tarafını da severler. Bir Vizyoner adam, bağlılığı sınırlayıcı bulabilir. Sınırlar ve yeni fikirler onun için karşıt kuvvetlerdir. Eğer bir başkasının ihtiyaçlarına yönelme, yeni bir fikir meydana getirmesinde ihtiyacı olan zaman ve enerjiye meydan okursa, fikir çoğu zaman kazanan olacaktır. Erkek Vizyonerlerin, ilişkilerin içine ve dışına süzülme ya da kendi tercihlerine göre bir ilişki içine girme eğilimleri vardır. Uygulanabilirlik, bir Vizyoner için güç ve öncelik değildir. Ancak, bir erkeğin Vizyoner arketipi daha bir evcil olanla

dengede tutulursa – Baba gibi – merhum Steve Jobs’ın somutlaştırdığı bu harmana sahip olur. Jobs hayat arkadaşıyla hiç evlenmemiş olsa da, ondan çocukları olmuştur ve ilişkileri uzun süreliydi.

Geleneklere bağlı olmadıklarından, Vizyoner erkekler yenilikçi ve ileri görüşlüdür. Yıllar önce, New England’da küçük bir imalatçı şirket yöneten bir adamla tanışmıştım. Çalışanlarının stres içinde olduklarını fark edince, birkaç personele geribildirim için yaklaşmıştı. Sonuçta, içlerinden, yeni boşanmış, yalnız, çocuk bakımında zorlanan anneler olduğunu anladı. Adamın aklına bir fikir gelmişti ve böylece işyerinde çocuk bakım merkezi ihtimalini araştırmaya başladı. O vakitler için tamamıyla yeni, hatta riskli bir fikirdi. Yine de denemeye karar verdi, eğer işe yaramazsa, en azından elemanlarının ihtiyaçlarını karşılamakta elinden gelenin en iyisini yapmış olacaktı. Fazla söze gerek yok, çocuk bakım merkezi büyük bir başarı olmuştu. Aslında, bir reklamın sağlayacağından daha iyi bir dikkati şirketinin üzerine çekmişti. Bu Vizyoner işletme sahibi, liderliğin risk alma cesareti olduğunda, bir şirketin ne yapabileceğini göstermişti. Diğer iş sahiplerine ilham kaynağı olmuştu, sadece işyerinde kadınlara verdiği destekle değil, çocuk bakım merkezinin, birisinin bir ihtiyacı görmesi, yeni olasılıkları hayal etmesi ve öngörüü uygulamaya koymasıyla ne olabileceğiyle de...

Çoğu Vizyoner fikirler kendiliğindedir, bir durumu halletme ya da bir soruna yaratıcı bir çözüm bulma ihtiyacıyla ortaya çıkarlar. Arkadaşım Roger, kayda değer

bir Vizyonerdir, kusursuz bir eksantrik olmasa da, 50 yıldır alternatif yaşamın hakim olduğu, Kuzey İskoçya Findhorn'da ekolojik bir cemiyette yaşamaktadır. Cemiyetin çoktandır devam eden hedefi, enerji tasarruflu yerleşim mekanları yaratmaktır. Findhorn, gözde markalar Glenfiddich ve Glenlivet'in üretildiği ünlü Viski Patikası'na yakın bir yerdedir. Birkaç yıl önce, Roger, bazı damıtıcıların viskiyi eskittikleri geleneksel ahşap fiçiler yerine alüminyum kullanmaya başladıklarını öğrenmişti. Bu fiçilerin büyük ve sağlam olduğunu biliyordu, o yüzden, birkaç tanesini ellerinden yaşam alanına dönüştürmek için almayı önerdi. Birkaç ay içinde, Roger'ın viski fiçisinde yaşama öngörüsü gerçek oldu. Biraz kokulu olsa da, kabul etmek gerekir ki, çılgın öngörüsünü dışa vurmuştu. Kısa bir süre sonra, diğerleri onun fiçi evini kopya ediyorlardı ve birkaç yıl içinde de, Roger'ın yaşadığı bölge, fiçi ev merkezi olarak tanınmaya başladı.

Vizyoner Mitleri

Mitler, Vizyonerle, çoğu diğer arketiplerle olduğundan daha doğrudan konuşur. Simgeler ve imgeler dili Vizyonerin iç dünyasının ortak dilidir. Vizyoner, bilginin mitler, hikaye, rüyalar ve kabuslarla aktarıldığı birçok geleneksel kültürlerde, kendini evinde hisseder.

Vizyon arayışı, özel bir rehber, ya da usta bir şaman ile üstlenilmiş değişim sözü ile haklı olarak Vizyoner manevi mitler kategorisine aittir. Geleneksel toplumlarda, viz-

yon arayışı bir geçiş ayinidir, arayıcının öngörü sezgisini uyandırmak için bir içsel yolculuk... Bu geleneklerde, içsel gerçek ve bütünlük her şeyin üstünde tutulur. Vizyon arayışı Vizyonerin içinde gerçekten kim olduğuna dair öylesine berrak bir farkındalık uyandırır ki, kendi gerçek doğasına ihanet etmek bu açıdan düşünülemez. Bizim toplumumuzun bu deneyime tam olarak bir eşdeğeri yoktur ama böyle bir arayışı üstlenmiş olanlar ya da benzer girişimde bulunanlar yaşam amaçlarının yeni bir anlayışına sahip olarak dönerler. Genelde kişiler, beklentilerinden ya da şu ana kadar yaptıklarından çok farklı bir amaçla ortaya çıkarlar.

Vizyoner arketip için, vizyon arayışı yeniden doğmaktır. Hiperrasyonel geleneksel dünyamızda tecrit ve ayrılık duygusuyla zamanını geçirmiş olabilen Vizyoner, öngörünün – neyin olabileceğini görme ve onu hayata geçirmenin – kendisinin gerçek görevi olduğu, derin farkındalığına uyarır. Deneyim kendini kabul etmeyi doğurur. Aniden, canlı düşler ve öngörüler, bilinmeyene olan ilgi ve kendi benzersiz öngörüsünü meydana getirme gayreti anlamlı hale gelir. Arketipine bu çeşit bir dönüştürücü deneyimle adım atan Vizyoner, kendisini tamamıyla, belki de hayatında ilk defa, toplumun en ileri noktasında bulur.

Fütürist, Vizyoner mitinin çok farklı bir ifadesini somutlaştırır. H.G. Wells ve Jules Verne gibi yazarlar gelecek dünyaları hayal etme emsalini teşkil etmişlerdir ki, onlardan bazıları, Wells tarafından hayal edilen, otomatik kapılar ve genetik yapısı değiştirilmiş bitkiler, aşağı yukarı gerçekleşmişlerdir. George Orwell, şüphesiz tüm zamanların

en büyük fütüristi, yattığı mezarından *distopyan Vizyoner eseri 1984 ile etkilemeye devam etmektedir.

“Büyük Ağabey Sizi İzliyor,” “Düşünce Polisi” ve “Evensel aldatma çağında gerçeği söylemek devrimsel bir eylemdir” gibi ifadeler konuşma diline girmiş, toplumsal paranoyaya omurga oluşturmuştur. Vizyoner Fütürist George Lucas, *Star Wars*’un yaratıcısı ve *Avatar*’ın yönetmeni James Cameron’ın ortak noktası, muhtemel yeni dünyalar hakkında hikayeler anlatmaktadır. Öngörülerinde, iyilik kötülükle savaşmaya devam eder – insanlığın ezeli hikayesi, sadece bu defa özel efektlerle. Steven Spielberg’in, fütüristik konulara yüzeysel bir ilgisi vardır, galaksiler arası dünya dışından gelenlerin vahşi karşılaşmaları ile safık buluşması basmakalıp öngörüsüyle zıtlaştığı *E.T.* filmiyle bizi büyülemiştir.

Erkeklerin tahtları arkasındaki güç, Yunan Tanrıçası Atena ve toplumu tarafından, tanrıların krallığına girebilme becerisini gösterip, tanrıların haberlerini dünyaya getirdiği için onurlandırılan Delfi Kahini gibi kişilikler öne çıkan kadın Vizyoner mitleridir.

Yaşam Tarzı Zorluğu

Yüce fikirlerin bir bedeli vardır. Fikirler – ya da öngörüler – yaşayan varlıklardır. Sara Blakely SPANX’i yarattığında, “Hadi yemeğe çıkalım” der gibi avare bir düşüncede değildi. Öngörüsü, onu tamamıyla tüketen bir canlandırılmış

* dystopia (İng.): Her şeyin çok kötü olduğu durum, insanlık sefaleti. (Çev. N.)

programdı. Gerçekleştirmek için hayatını onun etrafında kurmaya hazırdı.

Vizyonerler bile öngörülerini hapsedebilirler, bir balonun havasını almak gibi onların enerjilerini tüketebilirler. Ancak, bir öngörünün meyve vermesini sağlamak için, sadece konuşmak yetmez, harekete geçmeniz gerekir. Öngörü ne kadar yüce ya da gösterişsiz olursa olsun, o öngörünün biçim kazanması için ne gerekiyorsa yapmalısınız.

Bir öngörüye biçim vermek riskli bir iştir. Nasıl olmasın? Daha önce var olmayan bir şeye varlık kazandırıyor-sunuz. Fikirleri bazında hareket etmeden önce bir başarı garantisi ihtiyacı içinde olan insanlar, artık zamanı gelmiş bir fikir için banka hesabını boşaltıp kredi kartlarını en üst limitine çıkarıp, evini yeniden ipotek ettirip ve arabasını satıp; tüm kişisel kaynaklarını akıtıp duran Vizyoneri anlayamazlar.

Şayet ifade edilmek için yalvaran bir öngörünüz varsa, kendinize sormanız gereken soru şudur: "*Hayatımı bu fikir etrafında yeniden düzenlemeye istekli miyim?*" Yaşam tarzınıza her ne gibi ayarlamalar gerekse de, mali durumunuz ya da yaşam şartlarınızda her ne kadar değişiklik olsa da, böyle bir tip riski alma dirayetiniz var mı? Aniden aklınıza gelen *hakiki yüce bir fikir* sizi korkutur mu? Çoğumuz, milyon dolarlık bir fikir için elimizden gelen her şeyi yapardık diyebilir ama iş o raddeye gelince, yapar mıyız? Bu, çoğu diğer arketiplerin karşılaşacağı bir konu değildir. Ama, fikrini dünyaya yayma istekli Vizyoner için oldukça gerçek bir sorudur.

Öngörünüz banka borçları ve bir yatırımcı takımı gerek-

tiren değilse bile, zamanınız ve duygusal bağlılığınızın yatırımını gerektirir. Daha iyi bir gelecek hayal etmek – kendiniz ya da birkaç kişi ya da büyük ölçüde insanlık için – ve sonra öngörünüzün gerçekleşmesinde hayatınızda gereken değişiklikleri yapmaya istekli misiniz? İşte bu Vizyonerliğin yaşam zorluğudur.

Arketipinizi Tanıyın: Bir Vizyoner misiniz?

Eğer etiketin sadece radikal ve etkili değişimler yapabilecek olanlara uygun olduğunu düşünüyorsanız, kendinizi bir Vizyoner olarak görmek zor olabilir. İster sahip olduğunuz düşü izlemek, sadece aklınızdan ziyade içgüdünüze güvenmek ya da hayatınızı hissedilir bir şekilde değiştiren yeni bir fikre şans tanımak olsun, içedönük bir öngörü daha az adına yakışan değildir. Öngörü, evinizde ya da işyerinizde bir değişimi hayal etmek şeklinde de olabilir. Ailenizi farklı bir kültüre sokmak için yeni bir ülkeye taşımak gibi etki-leyici bir değişim ya da şirketteki işinizi bırakıp yeni bir iş kurmak, eğer meydana getirmek için güçlü bir öngörünüz yoksa riskli olabilir.

Ancak, Vizyonerin özgür ruhlu, görenek dışı bir tarafı da vardır. Alışılmadık ve geleneksel olmayan uygulamalara bayılırsınız. Muhtemelen birçok manevi uygulamaları ve bilinç yükseltme tekniklerini denemişsinizdir ve beyin biliminin insan potansiyeli hakkındaki keşiflerine hayran kalırsınız. Kendiniz mevzu olduğunda, sınır yoktur. Eğer düşlerseniz, başarabileceğinize gerçekten inanırsınız.

Bir Vizyoner genellikle birlikte oldukları ile tanınır. Vizyonerler birleştirici değillerdir ama diğer Vizyonerlerle birliktelikten hoşlanırsınız. En çok, özgün fikirleri ve hayata orijinal bakış açısı olan hayalperestler arasında kendinizi rahat hissedersiniz. Ünlü Vizyonerler, ilginizi çeker – ve biraz da hayranlık duyarsınız. Çocukluğunuzda, kahramanlarınız Thomas Jefferson ve Ben Franklin gibi tarihi kişilikler, Wright kardeşler ve Alexander Graham Bell gibi mucitler, Charles Lindbergh ve Amelia Earhart gibi maceracı Vizyonerler ve Gandi ve Jan Dark gibi siyasi radikaller olmuş olabilir. Tüm bu Vizyonerleri düşündüğünüzde, sizde olmasını istediğiniz hangi nitelikleri vardır? Bu niteliklerden, içinizde görebildiğiniz var mı?

Belki de hayal kırıklığı içinde ve korkmuş Vizyonersinizdir: Düşlersiniz ama harekete geçmezsiniz. Sık sık ilham alır, çok çabuk ilginizi yitirirsiniz. Kendinizi güvenli yolu seçmeye zorlarsınız ama mutlu ya da tatminkar değilsinizdir; onun yerine huzursuz ve tatminsizsinizdir. Ya da kendinizi en kötü senaryoyu düşünürken bulursunuz – açlık, başarısızlık, kendinizi ve başkalarını kızdırmak – eğer düşleriniz temelinde hareket etmeye cesaretiniz varsa? Olumsuz projelerin içinde olmamak bir Vizyoner için önemlidir. Çoğu en yaratıcı ve başarılı mucitlerin önünde denedikleri ve başaramadıkları şeylerin uzun bir listesi vardır. Dürüstçe, herhangi bir bilim insanı ve mucitin hemen ilk günde büyük sonuca ulaştığını düşünüyor musunuz? Vizyoner endüstri tasarımcısı James Dyson'ının devrimci niteliğinde torbasız elektrik süpürgesi tasarımını yakalayınca kadar kaç tane prototipi denediğini hatırlar-

layamıyorum. Vizyonerler başarısızlığı bir çeşit cesaret nişanı olarak görürler. Bu, öngörülerinizden bir tanesinin kalkışa geçebileceğini görme cesaretini göstermiş olduğunuz anlamına gelir.

Hâlâ Vizyonerliğin sizin arketipiniz olduğunuzdan emin değil misiniz? Bir sonraki sayfadaki Vizyoner davranış biçimleri ve niteliklerine bakın ve herhangi biriyle özdeşleşip özdeşleşmediğinize karar verin. Eğer Vizyoner tanımı size uyuyorsa, o zaman bir sonraki bölüme ilerleyin ve Vizyoner arketipinizi dolu dolu nasıl benimseyeceğinizi keşfedin.

VİZYONERİN DAVRANIŞ BİÇİMLERİ VE ÖZELLİKLERİ

- *Sürekli olarak yeni fikirler ortaya atarsınız ve şöyle düşünürsünüz,
Peki ya.....?*
- *Risk sizi ürkütmez.*
- *Değişim unsurunuzdur.*
- *Dış dünyadaki dönüşümü, daha gerçekleşmeden hissedersiniz.*
- *Geleneksel beklentiler ve kurallardan kopmak için yollar ararsınız.*
- *Siz her zaman dışarıdaki olmuştunuzdur.*
- *Yaşama geleneksel olmayan yollarla yaklaşrsınız.*
- *Sizin için eksantrik ve özgür ruh diyen olmuştur.*
- *Düşlerinizin rehberliğine güvenirsiniz.*
- *Sorunu görür ve hemen çözümler düşünmeye başlarsınız.*

- *Kendi kendinize kalıp düşünmek ve düşlemek için zaman verirsiniz.*
- *Geçmişini yaşamaktansa, geleceğe bakıp neyin mümkün olduğunu düşünürsünüz.*
- *Mümkün olduğunda kalabalıktan sakınırsınız; aşırı duygusal yük içgüdünüzü engeller.*

Arketipinize Adım Atın: Vizyonerin Gücünden Faydalanın

Vizyoner olmak kolay bir iş değildir. Kendi güvenliğiniz ve refahınız için başkalarının aklını okumak ya da geleceği görmek değildir. Resmin bütününe kavrayıp olumlu değişime ebelik yapabilmektir.

Herhangi bir arketipte olduğu gibi, Vizyoner, olacağınız değil, olduğunuz kişidir. Yeterli olmak için sınav geçmenize gerek yoktur. Vizyoner arketipinize adım atmak, doğuştan gelen metanetinizle yakın ilişki içinde olmanız demektir. İçgüdünüze ve derinliklerden gelen bilgeliğinize güvenmeyi ve öğrenmeyi içerir. Gidilecek öngörü geliştirme kursu olmamasına rağmen, arketipinize adım atın ve bilgelik gözünüzü açın.

- **Vizyon arayışına çıkın.** Yerli toplumlarda, Vizyoner arketipinize adım atmanın bir yolu, bir şaman ya da manevi bir rehberin gözetiminde öngörü arayışına çıkmaktır. Bazı maceraperest Vizyonerler geleneksel yolu izlemeyi tercih ederler. Günümüzde, bireyle-re ya da gruplara uyanış yolculuğunda yol gösteren

Yerli Amerikalı ve diğer yerli uygulamaların eğitimi almış bilgili öğretmenler vardır. Çölde, güç hayvanınızı ve manevi rehberinizi keşfetmek için bir hafta sonu ya da bir hafta geçirecek zamanınız ya da niyetiniz yoksa, imgelerin ve fikirlerin kaynağı olan iç gözünüzle bağlanmak için başka türlü içsel yolculuklara çıkabilirsiniz. Bunun için, yalnız zaman geçirmelisiniz, sıradan dikkat dağıtan şeylerden uzak, evin sessiz bir köşesinde, belki de, doğada. (Ağaçlık ve boş kumsallar bunun için iyidir.) Amaç, bilincinizin durmak bilmeyen gevezeliğini kapatmak ve bilgeliğe, daha derin bir kaynaktan fokurdaması için izin vermektir.

- **Maceracı olun.** Yüksekler sizi çok korkutuyorsa, kimse sizden uçaktan atlamanızı ya da deniz paraşütü yapmanızı isteyemez. Ancak, Vizyoner arketipinizin doğal macera eğiliminden faydalanmanın yolunu *bulabilirsiniz*; hatta dil öğrenmek gibi zihinsel bir macera ya da sahanızın çok dışında bir kursa katılmak bile olabilir. Kasten kendinizi konfor alanınızdan dışarı itin. Bir şehirde GPS olmadan dolaşın. Kimseyi tanımadığımız ve dilini bilmediğiniz, yabancı olduğunuz bir yere yalnız seyahat edin. Bir şehir müzminiyseniz, kamp yapmaya gidin. Eğer bir kara adamıysanız, denizde zaman geçirin.
- **Tepetaklak sallanın.** Egzersiz beyninizi değiştirdiği kanıtlanmıştır, düşüncelerinizi ve ruh halinizi de değiştirir. Düşüncelerinizi gerçekten rahatlatmak

istiyorsanız – ve bakış açınızı – yoga hareketleri yapın, bir trapezden tepe taklak sallanın ya da bungee jumping yapın.

- **Farklı bir topluluğa yönelin.** Bu bir Vizyoner için kolay olmalı: İlham veren konuşmalara doğal olarak bir yakınlığınız vardır ve kendi altyapınızdan farklı kişilerle bir arada olmak hoşunuza gider. Hayatı farklı gözlerle görebileceğiniz yerlerde bulunun. Çocuklarla zaman geçirin ve söylediklerine kulak verin. Çocuklar aykırı düşünürler, Vizyoner beyninizi yeni istikametlere yönlendirirler.
- **Yürüyüşe çıkın.** Bilim insanları ve mucitler en önemli keşiflerini yürüyüş sırasında yapmışlardır. Aklınızı ve ayaklarınızı gezdirmek, parlak fikirleri tetikleyebilir. Acele etmeden, bir yön belirlemeden yürüyüşe çıkın. Bir de, ayaküstü karşılıklı görüşme yapın ve havasız bir ofiste otururken değil de, dışarıda aklınıza ne kadar çok yeni fikrin gelebileceğini görün.
- **Düşlerinizi unutmayın.** Düşler – yürürken ya da uyurken – Vizyonerin değerli kaynaklarıdır, dönüştürücü gücü olan imgeler ve fikirlerle dolu altın madeni. Bir rüya günlüğü tutun ve düşlerinizi hatırlamaya çalışın.
- **Bilinçli rüya (lucid dreaming),** akışını ve içeriğini kontrol etmenize izin verir, böylece iç nefsiniz ve kolektif bilinçdışının rehberliğinden faydalanabilirsiniz.

Vizyoner arketipi olarak o kadar çok enformasyonu içgüdüsellikle bir araya getirirsiniz ki, çevrenize karşı dikkatli olma arzunuz vardır. Duygusal aşırı yük, özellikle gürültü, sizi iç rehberinizi duymaktan alıkoyar. Kendinizi nasıl hissettiğinizin farkında olun. Size güç veren ve gücünüzü tüketeni önemseyin.

Size Güç Veren Noktalar

- **Düş kurmak ve yaratmak için yalnız zaman geçirmek.**
- **Gelecek hakkında iyimser olmak.**
- **Fikirleriniz temelinde hareket etmeniz için cesaretinizi geliştirmek.**
- **Öngörülerinizi, eyleme geçirmenizde yardımcı olabilecek güven duyduğunuz kişilerle paylaşmak.**
- **İçgüdüne açılan kanalı berraklaştırmak için bir düşünme biçimi uygulamak.**
- **Yaratıcılığınızı serbest bırakmak.**
- **Yeni fikirlere açık olmak.**
- **Diğer hayalperest, Vizyoner insanlarla bir arada olmak.**
- **Açık sözlü ve dürüst olmak.**

Size Güç Kaybettiren Noktalar (ve onu tekrar kazanma şekli)

- **Başkalarının şüphelerine rağbet etmek. Negatif insanları umursamayın; muhtemelen kıskanıyorlar-**

dır. İyi bir fikrin peşinden gidin ve ne kadar devam edebileceğine bakın.

- **Geçmişte yaşamak.** Gelecek sizin doğal yuvanızdır.
- **İçgüdünüzü umursamamak.** Kararlar almadan önce, duraklayın ve içinize yönelin.
- **Korkuya teslim olmak.** İyi giden şeylere odaklanın, ters gidebilecek şeylere değil.
- **Değişime direnmek.** Siz bir değişim unsurusunuzdur, o yüzden derin bir nefes alın ve dalışa geçin.
- **Fikirler temelinde hareket etmeden onlarla flört etmek.** Herhangi bir fikre kendinizi adayın. Onay görmezse, bir egzersiz olarak sayın.
- **Uygun düşmeye çalışmak.** Var olan bir role ya da işe uyum göstermeye çalışmayın. Fikirlerinizden ve yeteneklerinizden en çok faydalanabileceğiniz olanı meydana getirin.

Vizyoner için Yapılacaklar Listesi

- Düşlerimin ve öngörülerimin iletilerine önem veririm.
- Her zaman yeni kişilere, olasılıklara ve fikirlere açığım.
- Akımları takip etmem. Yeniliğe ve yaratıcılığa odaklanırım.
- Fark ettiğim sorunları çözerken yaratıcı yollar ararım.
- Geleceğe bakarım ve "Peki ya?" derim. Geçmişte yaşamam.

Nihai Görüşler

Dünyada önemli bir fark yaratmak ve olumlu değişimi meydana getirmek için gerekli yeteneğe sahipsinizdir. Yeni bir sizi hayal etmek ya da diğerlerine kendileri için yeni yaşamlar hayal edebilmelerine yardım etmek için olsun, içgüdüsel olarak yenilikçi fikirler ve çözümlerle ortaya çıkarabilirsiniz. Bastırılmaz doğanızdan hiçbir zaman şüphe etmeyin. Düşlerinizin peşinde olun.

Arketip Galerisi

- **Bağımlı:** Toplumumuzda, Bağımlı arketipi herkesi etkileyebilir. Uyuşturucudan başka; alkol, yiyecek ve seks de dahil olmak üzere her şeye bağımlı olabiliriz – iş, spor, televizyon, egzersiz, bilgisayar oyunları, manevi uygulamalar, olumsuz tavırlar ya da adrenalin patlamasına sebep olan yüksek risk taşıyan etkinliklerle güç, otorite, kontrol, statü, ün ve servet. Bir biçime ya da maddeye bağımlılığı kabul etmek ve sonra hükmünden kurtulmak güçlendirici olabilir. Bağımlılığın karaltı yüzü, irade gücü ve kendine hakim olma arasındaki mücadeledir. Oldukça Entelektüel ya da oldukça duygusal olan kişiler bu arketipe yakın olarak bağlıdır çünkü; bağımlılığı mantığa uygun hale getirmekte beceriklilerdir. Bazı bağımlılıklar – örneğin, alışveriş yapmak – bağımlılık gibi görülmezler çünkü; epey eğlencelilerdir. Ancak, bir şeyi yaparken aşırıya kaçmak bize olumsuz etki edebilir. Alışveriş düşkünleri; örneğin, ciddi bir borca girebilir. Son moda tarza sahip olmak için aşırı harcama yapan Modacıya sorun.

- **Simyacı:** Tarihsel olarak, Simyacı; metali altına dönüştürme nafiye gayretini temsil eder. Ancak bu arketipin en yüksek ifadesi, manevi dönüşümü aramaktır. Kendini büyük bir olasılıkla bu arketiple özdeşleştiren kişiler, gizem öğretileri ya da evrensel kanunlar incelemesi ile bağdaştırılan manevi gelişimin yolunun izinde olanlardır. Simyacının karaltı yüzü, güç ve doğüstü bilgiyi yanlış kullanmaktır. Yaşamlarını dönüştürmek isteyen kişiler, sihir ve büyücülüğün baştan çıkarıcılığına ve kandırmacasına müsaittir.
- **Çocuk:** Çocuk arketipi birçok alt tipi içerir: Öksüz, Harika Çocuk, Saf, Doğa Çocuk, Görünmez Çocuk, Oyuncu Çocuk, Üvey Çocuk, İlahi Çocuk, ve Ebedi Çocuk. Hepimiz, psişigimizde Çocuk arketipinin özelliklerini barındırırız – bir zamanlar çocuk olduğumuzdan. Eğer çocukluğunuz acılar içinde geçiyse, arketipin bir özelliği, gençliği en saf ve en masum haliyle temsil eden Doğa Çocuk ve Oyuncu Çocuğu dışarıda bırakma yönünde ağır basar. Bu alt tiplerin olmayışı, zevk ve eğlenceyi yaşayamamakla kendini gösterir. Eğer stres halinde olma alışkanlığımız varsa, Oyuncu Çocuk ve Sihirli Çocuğu geliştirmek size doğal ve gamsız olmanızda yardımcı olur.
- **Küçük Hanım:** Yardıma ihtiyaç duyan kadın, popüler edebiyat ve filmlerde sık sık tekrarlanan kadim bir arketiptir. Güzel ve kırılgan Küçük Hanımın

şövalye tarafından kurtarılması gerekir ve sonra da, şövalyesi ona ziyadesiyle ilgi gösterir. Kurtarma başarısızlıkla sonuçlanırsa, Küçük Hanım kendisiyle ilgilenmeyi öğrendiği güçlenme sürecinin farkında olmak zorunda kalacaktır. Küçük Hanımın karaltı yüzü, kadınların zayıf ve çaresiz ve mutlaka korunması gereken sayıldığı ataerkil bakış açısına sıkışıp kalmasıdır. Küçük Hanım için zorluk, kendi gücünü keşfetmek ve bir erkeğin onun için yapabileceklerini tek başına gerçekleştirebilmesidir.

- **Yok Edici:** Ölüm ve yeniden doğmak, yaşam döngüsünü oluşturur. Yeni yaşamın meydana gelmesi için sistemlerin ve yapıların yok edilmesi ya da dağıtılması gerekir. Yok Edici, bizi, bize zarar veren şeyi serbest bırakmaya zorlar. Ancak, bu arketip zıttını da içerir; özgürleştirmenin ve iyileştirmenin gücünü yansıtan yeniden inşa edeni. Yok Edicinin karaltısı, yok etmenin kendi içinde bir son olduğudur; kullanmaya teşvik eden zarar verici ve yolsuzlaştırıcı olan güç...
- **Kumarbaz:** Kumarbaz risk alan ve tüm fırsatları değerlendirendir. Bu arketipin ifadeleri iskambil oynayanlar, at yarıştıranlar ve kumarhane müptelalarıyla sınırlı değildir: Günlük işlemciler, girişimciler, hatta piyango bileti müptelaları bu profile uyar. Kumar, belirsiz bir neticeye karşı hesaplanmış bir risktir. Kumarbazın, başkalarının şüphelerine rağmen içgüdünüze güvenme gücünü temsil etmesi

olumlu tarafıdır. İçgüdü temelinde hareket ederek, Kumarbazlar sezgilere gerektiği anda karşılık verir. Birçok oldukça başarılı girişimci, daha muhafazakar yatırımcıların hiç yapmayı düşünmeyeceği risk taşıyan mali yatırımları yaptıklarından kendilerini Kumarbaz olarak görürler. Karaltı tarafı, dürtü kontrolü yoksunluğu ve büyük kayıplara rağmen risk almaya devam etme arzusu olarak kendini gösterir.

- **Tanrıça/Kadın Kahraman:** Tanrıçaya tapma, otuz bin yıl öncesine kadar uzanan en eski manevi geleneklerden bir tanesidir. Tanrıça arketipi ve onun çağdaş karşılığı, Kadın Kahraman; bilgeliğin, şehvetin, bedensel zarafetin ve atletizmin tecessümüdür. Tanrıçanın karaltı tarafı, bazı sinema yıldızları ve mankenlerde gördüğümüz gibi, kadınsı gücünüzü fazla önemsemek ya da istismar etmektir.
- **İyileştirici:** İyileştirici, Bakıcının yoldaşı; beden, akıl ve ruhu onararak başkalarına hizmet etmek için yaşar. Bu arketip kendini çeşitli uygulamalarla ifade eder, ki bunların birçoğu, geleneksel iyileştirme sanatları ya da hastalıkların tedavisini içermez. İnsanlara, bedensel ve duygusal acılarını dönüştürmede ya da bir bütün olmalarında yardım amacıyla olan İyileştirici, yaşamda herhangi bir meslek ya da rolde bulunabilir. İyileştiricinin esas özellikleri bedensel ya da duygusal değişimi teşvik etmek için gereken enerjiyi yönlendirme yeterliliğini içerir.

- **Hedonist:** Bu arketipin hayatın duyumsal zevklerine karşı doymak bilmeyen bir iştahı vardır: Yemek, şarap, seks, sanat, müzik, şiir ve toplumun başka arıtılmış ikramları... Hedonistin aşırı kendine düşkünlüğü, basmakalıp görüşü, bu arketipin doğru tanımından ziyade “Puritan” mirasımızın bir aktarımıdır. Olumlu tarafı, yaşamın en iyilerini kucaklayan yaratıcı enerjiyi yansıtmaması ve şehvet düşkününü sezgilerimizin kontrolünü kaybetme arketip korkusuna karşı koymasındır. Hedonistin karaltısı, başkalarının ya da kendinizin esenliğine aldırmadan amansız bir şekilde zevk peşinde koşmaktır.
- **Yargıç:** Bu arketiple özdeşleşmeniz için meslek olarak hukuk sistemi içinde olmanız gerekmez. Kişiler arasındaki sorunları düşünmede ve çözümede becerikliyseniz, bu arketip içinizde yaşamaktadır. Yargıç, başkalarıyla olan ilişkilerimizde bilgelik ve ölçüyü aşmamaya dayanan örnek bir yaşam sürdürmemizde bize ilham kaynağıdır. Bu arketip Süleyman’ın bilgeliği ile bağdaştırılır, adaletin mükemmel bir şekilde yerine getirilmesini anlatan dini hikayeye gönderme yaparak... Aynı çocuğun anneleri olduğunu iddia eden iki kadın karşısında Kral Süleyman, bebeği ikiye kesip her bir yarısını iki anneye paylaştırmalarını emretmişti. Kadınlardan biri, “Hadi kes” der. Diğer kadın, bebeğine bir zarar gelmemesi için ondan vazgeçeceğini söyler; o, Kral Süleyman’a göre, gerçek annedir. O noktadan itibaren, bilgelik ve adalet bir

arada tutulmuştur. Olumlu tarafı, bu arketip, konuları değerlendirirken net bakış açısı ve oldukça artırılmış muhakeme yetisini besler. Karaltı Yargıç, gizli bir gündemle ya da merhamet duygusu olmadan yargıya varan sert eleştirmendir. Bazen bu arketip, hayatta yanlış yargılanmış olmanın ıstırabıyla bağdaştırılır. Bağışlama ihtiyacını uyandıran deneyim.

- **Aşık:** Aşık arketipi sadece romantik bir ilişki için değil, yaşamda herhangi büyük tutku için de ifade edilir. Sanatın, doğanın, yemek pişirmenin ya da İran halılarının, her şeyin aşığı olabilirsiniz. Bu arketipi farklı kılan tam bir bağlılık hissidir – Aşığın yaşamının prensibini düzenleyen birisi ya da bir şey için dizginlenemeyen şefkat. Fiziksel görünüşün, bu arketipin kendine saygısında önemli bir rolü vardır. Aşığın karaltısı, kişinin kendine saygısı, fiziksel ve zihinsel iyiliğini zayıflatan saplantılı ve abartılı tutkudur.
- **Ara Bulucu:** Bu arketipin erdemi, çatışan grupları ya da bireyler arasındaki ilişkileri yumuşatmaktır. Ara Bulucunun öncelikli görevi durumları ve insanları lazer gibi doğrulukla okumaktır. Savunucunun tersine, gücünü yardım ettiği kişilerden alan, iyi bir Ara Bulucu, çatışmanın her iki tarafındaki konuları anlar ve bütün tarafları bir araya getirerek çözüm için çalışır. Karaltı tarafı; gizli bir sebebi ya da gündemi olması ve her iki tarafla kişisel kazanım için çalışması.

- **Anne:** Anne bir diğerk temel arketiptir; Bakıcı ailesinin bir bireyi. Yaşam veren, büyütmenin, beslemenin ve karşılıksız sevmenin kaynağı. Bu arketip ailenin sorumlusu ve Bakıcısıdır. Doğa ana olarak yeryüzünün ve yaşamın koruyucusu görevini görür. Eğer kendinizi çevre çalışmalarına derinden adanmışsanız, bu arketip sizi tanımlayabilir. Fırtınaları ve yıkımı arkanızda bıraktığınızda, Hiddetli Anneyi oynarsınız. Bu arketipe sahip olmanız için biyolojik olarak anne olmanıza gerek yoktur. Anne kitapları ya da fikirleri doğurabilir ya da diğerlerini bir öğretmen, bir şef ya da bir lokanta sahibi gibi besleyebilir. Bu arketipin karaltı yüzü, Kötü Muamele Eden Anne ve Terk eden Anne ile ifade edilebilir.
- **Ağ Kurucu:** İletişim ağı medya çağıyla özdeşleştirilse de, arketip aslında kadimdir. Kurucunun sosyal birlik oluşturmadaki yeteneği ve benzeşmeyen grupları bir araya getirmesi, atalarımızın av grupları kurarak ve en iyi av yerleri bilgisini paylaştıkları hayatta kalma becerilerine kadar uzanır. Bu arketip, her çeşit insanla ortak yön bulmanıza imkan veren toplumsal esneklik ve empatiyle bağdaştırılır. Ulak ve iletişimci ile ilgili arketipler gibi, Kurucu; bilgi edinme ve ilham yoluyla insanları birbirine bağlar. Karaltı yüzü, kendi kendine hizmet eden, karşılığını vermeden başkalarını kendi kazanımı için kullandır.

- **Hayat Kadını:** Hayat Kadını arketipi, bize bütünlük içinde dersler sunar. Beden, ruh ya da kimliğin, güvenlik ya da mali kazanç için ticareti konularını gündeme getirir. Hayat Kadınlığı; yeteneklerinizi, fikirlerinizi ya da nefsin diğer ifadelerini satmayı, tasfiye etmek, bütünlüğünüzden ödün vermek biçiminde içerir. Bu arketipin zorluğunu ara sıra hepimiz çekeriz: Hayat Kadını, yaşam sınavlarından bir tanesini ifade eden evrensel bir arketiptir. Bu arketip hem bilinç hem de bilinçdışı duyguları baştan çıkarma ve kontrol etrafında hareketlendirir. Kendi gücümüzü satmakta ya da başkasının gücünün kontrolünü satın almakta nasıl istekli olduğumuz konularını gündeme getirir. Bu arketip tarafından yok edilmemek için, bize sunduğu seçenekleri berrak bir şekilde görerek dostça davranmamız gerekir.

- **Sabotajcı:** Sabotajcı arketipi, gücümüzün ve başarımızın altını oyan seçimler yapmamıza neden olan düşük benlik saygısının korkuları ve konularının tümünü kapsar. Sabotajcıya aldırış etmeyin ve onun karaltı tarafının, kendi kendinize zarar veren davranışlarla, etkisine girersiniz. Genellikle, fırsatları sabote ederiz çünkü daha henüz büyümeye ve değişmeye hazır değilizdir. Alışılmış ancak gücümüzden düşüren ilişki ya da hayat meselesini bırakmamızı gerektiren dönüşümü yapmaya hazır değilizdir. Bizi güçsüz kılan seçimimizin sorumluluğunu üzerimize almamak için sabotaj eylemlerimizi başkalarına yan-

sıtabiliriz. Kurban ve Hayat Kadınında olduğu gibi, bu güçlü arketiple yüzleşmeniz ve onu müttefiğinin yapmanız gerekir. Sabotajcıyı dinlemeyi öğrenin; kendinizi ve diğerlerinin ayağını kaldıracak davranıştan kaçınmak için uyarılarına kulak verin.

- **Köle:** Bu arketip tamamıyla güçten mahrum arketipi temsil eder. Kölenin kendi otoritesi, seçme yeteneği yoktur. Modern bağlamda; eğer, mali otorite, birey, hiyerarşik örgüt, şirket ya da ordu gibi konulara iradenizi teslim ettiyseniz kendinizi psikolojik köle gibi hissedebilirsiniz. Afrika kökenli Amerikalılar için, bu arketipin diğerlerinin paylaşamayacağı yakınlığı vardır. Ancak, bu arketipin ifade edilebileceği birçok yol olduğunu düşünürseniz, hayatınız da gereksiz olduğu için elden çıkarmakta o kadar aceleci davranmayabilirsiniz. Hepimiz sistemin bir şekilde köleleriyizdir. Ancak, Kölenin bilhassa tam olan güçsüzlüğü bu arketipin gücüdür – kişisel dönüşüm potansiyeli.
- **Masalıcı:** Masalıcı ya da halk ozanı, bilgeliğimiz ve budalalığımız ile ilişkilidir. İnsanoğlu hikayeleri yoksa bir yere varamaz, bize nerede olduğumuzu ve nereden geldiğimizi anlatır. Masalıcı başarılarımızı ve yenilgilerimizi, gerçek ya da kurgu, geniş ve canlı fırça darbeleriyle boyar, daha az sıkıcı olması için gerçekliği abartır. Masalıcı için aşk, aşk değil tutkudur ve kişisel güç dağları yerinden oynatır. Bu

arketipe sahipseniz, masal anlatma, dünyaya onunla baktığınız mercek ve deneyimlerinizin iletişim vasıtasıdır. Karaltı tarafı, diğer bir yandan, abartan ya da hatta tam bir yalancı olmasıdır. Hayal gücünüz ve kelimelere olan yatkınlığınız göz önünde bulundurulursa, bilgiyi kendi avantajına döndürme ya da merak uyandıran bir masalın arkasındakinin meydana çıkmasını istemediğinizden saklamak cazip gelir. Bu arketip için zorluk, yeteneğinizi yanlış yönlendirmek için kullanmamaktır.

- **Öğretmen:** Öğretmen; bilginin, deneyimin, becerinin ve bilgeliğin iletişimini sağlayandır. Bilgilendirmenin her hangi bir çeşidini somutlaştıran bu arketip, ebeveyn rehberlik, danışmanlık ya da cömertlik ve iyilik gibi değerlere şekil veren olarak kendini gösterir. Karaltı tarafı, usta bir tahrif edendir, öğreticilik ilişkisini statü ya da tanınmak için kullanması ya da istismar etmesidir. Daha da kötüsü akıl hocasıdır, olumsuz bilgi veren ve yıkıcı, hatta kanunsuz becerileri, soygun ya da işyerinde nasıl hilekarlık yapılacağını öğretendir.
- **Kurban:** Kurbanın olumsuzlukları açıktır ancak, onları fark etmek, kurban olma tehlikesiyle karşılaştığımızda edilgenliğimiz ve uygunsuz davranışlarımız yoluyla bizi uyarır. Kurban arketipi, temel hayatta kalma içgüdümüzün kaynağı aynı zamanda bir başka insanı öldürme ya da etmekte olduğumuzu

fark etme yeteneğidir. Karaltı tarafı, sempati toplamak için kurbanı oynamaktır. Yaşam devamlı olarak içinde kurban etme ve kurban edilme potansiyelimiz olan meseleler sunduğu için, içimizdeki Kurban hiçbir zaman tamamıyla fethedilemez.

- **Savaşçı:** Savaşçı arketipi, fiziksel ve duygusal meta-neti olduğu kadar, kendimizi koruma, haklarımızı savunma yeteneğini temsil eder. Güçlü bir Savaşçı aklın silahlarını kullanır, tüm diğer seçimler tükenmediği takdirde muhalifine asla zarar vermez. Ancak, Savaşçının karaltı tarafı, ne pahasına olursa olsun zaferin ardına düşmektir, etik endişeleri bir yana bırakarak ya da savaşı kişisel kazanımı için sürdürerek... Savaşçı arketipi hem kadın hem de erkek psişisinde vardır. Savaşçı Kadın bedensel dayanıklılığı yüzünden farklı savaşabilir ancak iş, hayatta kalmak ve korumaya gelince, kadın ve erkek Savaşçılar aynıdır.

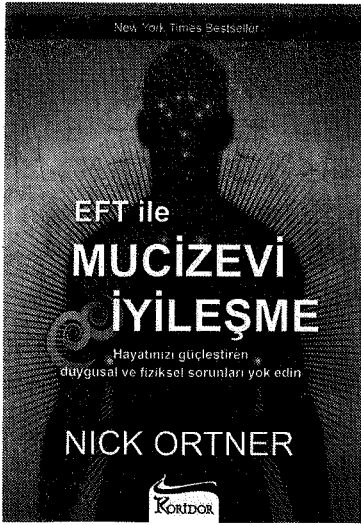
YAZAR HAKKINDA

Caroline Myss, 20 yıldır enerji tıbbı ve insan bilinci alanında faaliyet göstermektedir. 1982 yılından bu yana, enerjetik anatomi sistemlerinin sağlığı konusunda insanlara değerlendirmelerde bulunarak, tıp medyumu olarak çalışmaktadır. Vücutlarında bir hastalık ortaya çıkmasının duygusal, psikolojik ve fiziksel nedenlerini anlamaları için insanlara yardımcı olma konusunda uzmanlaşmıştır. Kitapları New York Times en çok satan kitaplar listesinde yer almaktadır.

ADMINISTRATIVE

The following information is provided for your reference. It is intended to assist you in understanding the various aspects of the project and the role of the administrative staff. The information is organized into several sections, each covering a different area of the project. The first section discusses the overall goals and objectives of the project, while the second section provides a detailed overview of the project's structure and organization. The third section describes the various roles and responsibilities of the administrative staff, and the fourth section discusses the various resources and materials that are available to the project. The fifth section provides a summary of the project's progress to date, and the sixth section discusses the various challenges and issues that have been encountered. The seventh section provides a list of the various contacts and personnel who are involved in the project, and the eighth section provides a list of the various documents and reports that have been prepared. The ninth section provides a list of the various dates and deadlines that are associated with the project, and the tenth section provides a list of the various questions and answers that have been asked and answered. The information provided in this document is intended to be a comprehensive and up-to-date overview of the project and the role of the administrative staff. It is hoped that this information will be helpful to you in your work and in your understanding of the project.

Page 1

Korkularınızdan ya da toplum önünde konuşamama gibi fobilerinizden kurtulmak, bağımlılıklarınıza son vermek, sırt ve bel ağrısı gibi fiziksel ağrılarınızı ortadan kaldırmak, kilo sorununuza artık bir çare bulmak ve travmaları atlatmak için bu kitap sizi dünyadaki en hızlı ve etkili yöntemle tanıştırıyor.

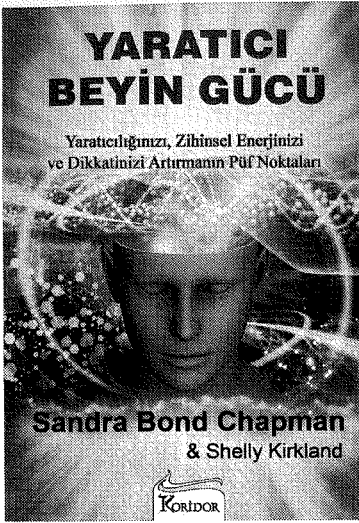
Milyonlarca insanın hayatına sihirli dokunuşlar kazandıran, dünyaca ünlü EFT uzmanı

Nick Ortner'in ortaya koyduğu bu sistem doktorlar tarafından pek çok sağlık problemini çözmede öneriliyor. Gerçek hayattan olağanüstü iyileşme hikayeleri, diyagramlar ve egzersizler ışığında imkansız gibi görünen durumların rahatlıkla üstesinden gelebilirsiniz. Hayalinizdeki hayatı yaşamak, kendinize yeni bir şans vermek sizin elinizde.

"Nick Ortner'in pratik öğretilerinin kolaylıkla uygulanabildiğini, sihirli bir şekilde işe yaradığına inanıyorum. Bana bu yöntemle tüm sorunlarımı sihirli bir şekilde çözmeyi ve onlardan kurtulmayı öğretti. Bu kitabı seveceksiniz..."

Ben gerçekten sevdim."

Louise L. Hay

Daha anlaşılır bir şekilde konuşmak, hesapları hızlı yapabilmek, karşınızdakinin verdiği cevapların arkasında ne olduğunu hemen anlayabilmek ve ona göre davranabilmek. Küçük de olsa bu ayrıntılar hayatımıza yön veriyor.

Eğer “Einstein bir dâhi, asla onun gibi olamam” ya da “Bizim jenerasyon çok daha zekiydi” gibi düşüncelere inanıyorsanız bu kitap bütün algılarınızı

değiştirecek. Dehanın ayrıcalıklı insanlara sunulmuş bir lütuf olmadığını savunan ünlü nörobilimci Dr. Sandra Bond Chapman daha derin, daha sezgi dolu ve daha stratejik düşünmek için bilimsel olarak kanıtlanmış teknikler yoluyla beyin hakkında bilinmeyen gerçekleri bu kitapla erişilebilir hale getiriyor.

Beyninizi zinde tutmak ve bilişsel yeteneklerinizi geliştirmek için ne çok erken ne de çok geç. YARATICI BEYİN GÜCÜ ile potansiyelinizin farkına varın. Kafanızın içinde sahip olduğunuz hazinenin güvensizlik, bastırılmış duygular ile yanıp kül olmasına izin vermemek sizin elinizde.

Sandra Bond Chapman, Teksas Üniversitesi (Dallas) Davranış ve Beyin Bilimleri Fakültesi’nde ordinaryüs profesördür. Otuz yıldan beri yaptığı yaratıcı buluşları ile tanınan Dr. Chapman, kırkın üstünde fon destekli araştırmaya imza atmış; beyin ve beyin sağlığı alanında dünyaca ünlü bilim adamları ile birlikte çalışmalar yürütmüştür.

Tongue Fu'nun yazarı

SAM HORN 30 ADIMDA ÖZGÜVEN

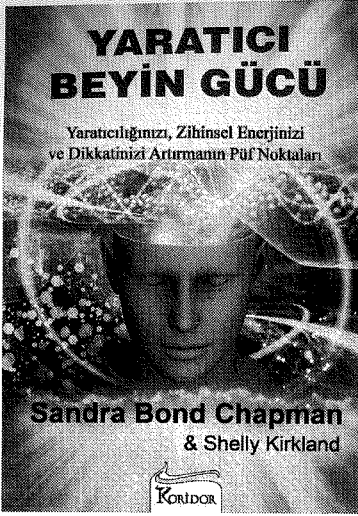

Kendinizi hiç güçten düşmüş, kararsızlık içinde, yabancılara karşı kapalı veya yeniliklerle baş edemeyecek durumda hissettiniz mi? Nerede olduğunuza ya da kiminle olduğunuza bağlı olmadan dört dörtlük bir özgüven edinmenin yollarını bu kitapta bulacaksınız. Hem de 30 günlük bir programla, pratik yöntemleri kolayca hayata geçirerek.

Artık siz de,

- Tanımadığınız insanlarla dolu bir ortamı kısa sürede arkadaşlarla çevrili bir yer haline getirecek,
- Kendinizi sürekli eleştirmek yerine kendi kendinizin koçu olacak, hataları bir başarısızlık olarak görmektense onlardan ders çıkaracak,
- Bir yerlere yalnız gidecek ve herhangi bir korku hissetmeyecek,
- Karşılaştırma tuzağından kendinizi koruyacaksınız.

Sam Horn'un gerçekleştirilmesi mümkün tavsiyeleri, eğlendirici anekdotları ve bilge sözleri sayesinde daha önceki koşullarınız ya da yaşantınız ne olursa olsun zarafete, dinginliğe ve güce erişebilirsiniz.

Daha anlaşılır bir şekilde konuşmak, hesapları hızlı yapabilmek, karşınızdakinin verdiği cevapların arkasında ne olduğunu hemen anlayabilmek ve ona göre davranabilmek. Küçük de olsa bu ayrıntılar hayatımıza yön veriyor.

Eğer “Einstein bir dâhi, asla onun gibi olamam” ya da “Bizim jenerasyon çok daha zekiydi” gibi düşüncelere inanıyorsanız bu kitap bütün algılarınızı

değiştirecek. Dehanın ayrıcalıklı insanlara sunulmuş bir lütuf olmadığını savunan ünlü nörobilimci Dr. Sandra Bond Chapman daha derin, daha sezgi dolu ve daha stratejik düşünmek için bilimsel olarak kanıtlanmış teknikler yoluyla beyin hakkında bilinmeyen gerçekleri bu kitapla erişilebilir hale getiriyor.

Beyninizi zinde tutmak ve bilişsel yeteneklerinizi geliştirmek için ne çok erken ne de çok geç. YARATICI BEYİN GÜCÜ ile potansiyelinizin farkına varın. Kafanızın içinde sahip olduğunuz hazinenin güvensizlik, bastırılmış duygular ile yanıp kül olmasına izin vermemek sizin elinizde.

Sandra Bond Chapman, Teksas Üniversitesi (Dallas) Davranış ve Beyin Bilimleri Fakültesi'nde ordinaryüs profesördür. Otuz yıldan beri yaptığı yaratıcı buluşları ile tanınan Dr. Chapman, kırkın üstünde fon destekli araştırmaya imza atmış; beyin ve beyin sağlığı alanında dünyaca ünlü bilim adamları ile birlikte çalışmalar yürütmüştür.

Tongue Fu'nun yazarı

SAM HORN 30 ADIMDA ÖZGÜVEN

Kendinizi hiç güçten düşmüş, kararsızlık içinde, yabancılara karşı kapalı veya yeniliklerle baş edemeyecek durumda hissettiniz mi? Nerede olduğunuza ya da kiminle olduğunuza bağlı olmadan dört dörtlük bir özgüven edinmenin yollarını bu kitapta bulacaksınız. Hem de 30 günlük bir programla, pratik yöntemleri kolayca hayata geçirerek.

Artık siz de,

- Tanımadığımız insanlarla dolu bir ortamı kısa sürede arkadaşlarla çevrili bir yer haline getirecek,
- Kendinizi sürekli eleştirmek yerine kendi kendinizin koçu olacak, hataları bir başarısızlık olarak görmektense onlardan ders çıkaracak,
- Bir yerlere yalnız gidecek ve herhangi bir korku hissetmeyecek,
- Karşılaştırma tuzağından kendinizi koruyacaksınız.

Sam Horn'un gerçekleştirilmesi mümkün tavsiyeleri, eğlendirici anekdotları ve bilge sözleri sayesinde daha önceki koşullarınız ya da yaşadığınız ne olursa olsun zarafete, dinginliğe ve güce erişebilirsiniz.

